

ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

นางสาวศศิพันธุ์ กั่นยอง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF PHYSICALLY ABUSED WOMEN

Miss Sasipan Gunyong

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Counseling Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

โดย

นางสาวศศิพันธุ์ กัญยอง

สาขาวิชา

จิตวิทยาการปรึกษา

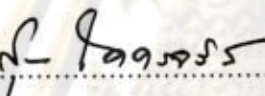
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

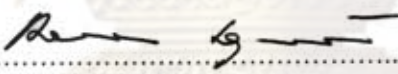
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์

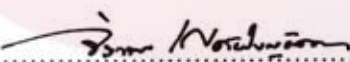
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

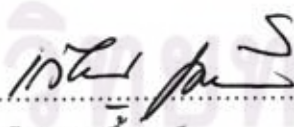

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีราพร เกศพิชญวัฒนา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. เก็จกนก เชื้อวงศ์)

ศูนย์วิจัยสุขภาพจิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศศิพันธุ์ กัญยอง: ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย.

(PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF PHYSICALLY ABUSED WOMEN)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูลคือผู้หญิงที่มีประสบการณ์ถูกสามีทำร้ายร่างกาย และเข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ จำนวน 9 ราย เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยเข้ารหัสและจัดหมวดหมู่เนื้อหา ตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำผลการวิเคราะห์ให้ผู้มีความรู้ทางจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มีความรู้ทางการวิจัยเชิงคุณภาพพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปประเด็นหลักได้ 6 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้สึกที่ถูกทำร้าย ประกอบไปด้วย ความไม่คาดคิด กลัวและหวาดระแวง อายที่จะบอกเรื่องราวให้คนอื่นได้รับรู้ เหน็ดเหนื่อยกับความยากลำบากในชีวิต โกรธแค้นเกลียดชังสามี และต้องการก้าวออกไปจากความสัมพันธ์
2. เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงได้ ประกอบด้วยความรัก ความคาดหวังว่าสามีจะเปลี่ยนพฤติกรรม ความรักลูก และหมดหนทางไป
3. ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์ ผู้หญิงโทษและสมน้ำหน้าตนเอง จำต้องอดทนต่อความเจ็บปวดที่ได้รับและใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ
4. จุดแตกหัก เป็นความรู้สึกที่ทำให้ผู้หญิงตัดสินใจออกไปจากความสัมพันธ์ ซึ่งมาจากการหมดความเชื่อมั่น และความคาดหวังในตัวสามี และหมดสิ้นความอดทนต่อความรุนแรงที่ได้รับ
5. ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย ประกอบด้วยความกลัวและระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมซ้ำ เสียหายและผิดหวังกับชีวิตที่ต้องตกต่ำ และคิดว่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นเวรกรรมของตน
6. จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู เป็นภาวะจิตใจที่ได้รับการกำลังใจต่อการใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตอย่างมีคุณค่าด้วยความรอบคอบและระมัดระวังมากขึ้น

งานวิจัยนี้ช่วยให้เกิดความเข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย เพื่อช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถช่วยเหลือผู้หญิงกลุ่มนี้ได้เหมาะสม

สาขาวิชา.....จิตวิทยาการปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2552.....

ลายมือชื่อนิสิต ศศิพันธุ์ กัญยอง

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

4978123438 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEYWORDS :PHYSICALLY ABUSED WOMEN / PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES

SASIPAN GUNYONG: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF PHYSICALLY ABUSED WOMEN . ADVISOR : ASSOC.PROF.KANNIKAR NOLRAJSUWAT 119 pp

This research was aimed to examine the psychological experiences of physically abused women. Using phenomenological method, data were collected by in-depth interviewing 9 females lived in the Emergency Home the Association for the Promotion of the Status of Women. The data was analyzed by content analysis, coding, categorizing . Peer debriefing was used for checking data analysis.

The findings revealed 6 major themes as follow.

1. The feelings when being abused were unexpectedness, fear of the husbands, shame, weariness, fury, hatred and desire for ending the relationship.
2. The reasons for maintaining the relationship were love, expectation for change in her husbands , love for her children, and no way out.
3. The feelings of tolerating in the relationship were self blame, suffering with pain, and living with aimless direction.
4. The breakout point when women decided to end the relationship, the subjects reported that they lose confidence and expectation in their husbands and lose patience.
5. The leftovered feelings were fear and apprehension of being repeatedly abused, disappointment with their life, and perceiving the abuse as her own karma consequence.
6. The resilient mind were living in the future with more encouragement, more meaningfulness, more awareness and caution.

This research provided better understanding in psychological experiences of physically abused women, and provided vital information for professional counselors in helping this population.

Department: Counseling Psychology

Academic Year:.....2009.....

Student's Signature.....*Sasipan Gunyong*.....

Advisor's Signature.....*K. Nolsuwat*.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ที่ให้การเลี้ยงดู ให้โอกาสสำหรับข้าพเจ้าได้เข้ามาเรียนรู้ถึงการเติบโตจากการเรียนในครั้งนี้พร้อมกับเฝ้ามองถึงการเติบโตของข้าพเจ้า

ขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจ น์ ที่มอบความเมตตาช่วยเหลือดูแล แนะนำ และเป็นแรงผลักดันให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ

ขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาจิตวิทยาการปรึกษาทุกท่านที่อบรมสั่งสอนมอบความรู้ทางวิชาการ และความเมตตาทางจิตใจให้แก่ข้าพเจ้า

ขอบคุณพี่ธีรจุฑา จรัสโยธินนุวัฒน์ ที่ช่วยแนะนำแนวทางการเขียนที่ดี

ขอบคุณพี่ทิพย์ พี่นนท์ พี่จิราพร สำหรับที่พักพิง และการดูแลในช่วงที่ข้าพเจ้าทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ธีรญาลักษณ์ อภิญาณี พีรภัทรดา พี่พีรพัฒน์ สำหรับความห่วงใยและให้การช่วยเหลือเสมอ มา พี่ณฤดี สิทธิพร กสิณชาญ พิมหาครรชิต สำหรับ ถ้อยคำที่คอยถามไถ่หทัย พี่ปิยณัฐดาที่มาช่วย พิมพ์อักษรบางส่วน

ขอบคุณรุ่นพี่ รุ่นน้องสาขาจิตวิทยาการปรึกษา ที่ทำให้การเรียนเต็มไปด้วยความสุข

ขอบคุณเจ้าหน้าที่บ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอบคุณผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูลอันล้ำค่าทุกท่าน สำหรับการแบ่งปัน ประสบการณ์ที่มีความหมายด้วยท่าทีของความเป็นมิตร

ขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านที่มาร่วมพิจารณาและทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบคุณสิ่งแวดล้อมบริบทต่างๆที่อยู่รอบตัวข้าพเจ้า ที่ทำให้ได้เรียนรู้และเติบโตได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

และขอบคุณยาที่ยังคงอยู่ในความทรงจำให้ข้าพเจ้าได้ระลึกถึงความรักอันบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานให้ก้าวเดินเพื่อเติบโต อย่างงอกงามต่อไปในวันข้างหน้า

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
ความรุนแรงต่อผู้หญิง.....	8
ความรุนแรงทางร่างกายต่อเพศหญิง	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรเป้าหมายและพื้นที่ศึกษา	25
การเก็บข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
จรรยาบรรณและจริยธรรมในการวิจัย.....	32
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	33
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	35
ส่วนที่ 1 ประสพการณ์ชีวิตของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย	36
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสพการณ์ด้านจิตใจ ของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย	50

ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย.....	51
เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์.....	61
ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์.....	67
จุดแตกหัก.....	71
ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย.....	74
จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู.....	81
บทที่ 5 การอภิปรายผล.....	87
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	97
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก โครงร่างคำถาม สัมภาษณ์.....	103
ภาคผนวก ข ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล.....	26
ตารางที่ 2	ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามมุมมองของกลุ่มสตรีนิยม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเพศหญิงนั้นเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นและมีความถี่มากที่สุดในโลก ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็น การทำร้ายร่างกาย การคุกคามทางเพศ ล้วนแล้วแต่เป็นการแสดงอำนาจของเพศชายที่มีเหนือเพศหญิงโดยพยายามบังคับให้เพศหญิงทำในสิ่งที่ตนต้องการโดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่เธอต้องการ (Walker, 1989) การทำร้ายที่เกิดขึ้นนั้นอาจมาจากบุคคลใกล้ชิดและบุคคลแปลกหน้า การคุกคามที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป เกิดขึ้นได้ทั้งในกรณีที่ผู้หญิงได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกับคนรัก เกี่ยวกับคนรัก ในโรงเรียนและในสถานที่ทำงาน (Matlin, 2004; Wallace, 1996) ลักษณะของอาการบาดเจ็บมีตั้งแต่เล็กน้อย เช่น ถลอก ฟกช้ำ ไปจนถึงบาดเจ็บแผลฉกรรจ์ไม่ว่าจะเป็นแผลลึก กระดูกหัก จากความรุนแรงที่เกิดขึ้นและลักษณะทางเพศของผู้หญิงจะเป็นที่รู้กันว่าพวกเธอมีความเปราะบางต่อการมีปัญหาด้านสุขภาพจิต (American Psychological Association, 1975, 1978 อ้างใน Walker, 1989)

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว เป็นความรุนแรงที่ผู้หญิงส่วนมากไม่เปิดเผยต่อผู้อื่น จะปิดเงียบเป็นความลับ ซึ่งการปิดเงียบนี้ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงในเพศหญิงไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้หญิงจะถือว่าสิ่งที่เกิดเป็นเรื่องภายในครอบครัวไม่ควรให้บุคคลภายนอกรับรู้ (Matlin, 2004) ลักษณะการทำร้ายที่เกิดขึ้นส่วนมากจะเป็นการทำร้ายทางร่างกายและทางเพศ (Moracco, Runyan, Bowling & Earp, 2006) ซึ่งทัศนคติในเรื่องบทบาททางเพศที่ผู้หญิงเรียนรู้มาแต่ดั้งเดิมว่าผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัว ด้วยค่านิยมเกี่ยวกับบทบาททางเพศทำให้สังคมมองว่า การที่สามีทำร้ายภรรยาของตนไม่ใช่เรื่องผิดแต่เป็นการใช้อำนาจเพื่อควบคุมเพศหญิงอย่างชอบธรรม ส่งผลให้ไม่มีการตัดสินโทษผู้ชาย ทำให้ผู้ชายไม่เรียนรู้ว่าการทำร้ายภรรยาเป็นเรื่องผิด ค่านิยมและทัศนคติเช่นนี้ส่งผลต่อความทุกข์ในใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายมากยิ่งขึ้น ผลทางด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายก่อให้เกิด ความรู้สึกกลัว ความรู้สึกผิด ความอาย ความท้อแท้โดดเดี่ยว ขาดความมั่นใจในตนเอง รวมถึงความชอกช้ำทางจิตใจ (Dunton, 1988; Walker, 1989)

ผู้หญิงเชื่อว่าการแสดงออกของผู้ชายนั้นเป็นการกลบเกลื่อนความผิดในการทำหน้าที่ภรรยาของเธอ พวกเขาจะปฏิเสธลักษณะของการทำร้ายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็

รุนแรงที่เกิดขึ้นและกล่าวหาผู้หญิงว่า เธอได้ทำบางสิ่งซึ่งเป็นผลให้เธอได้รับบาดเจ็บ ผู้หญิงก็ยอมรับต่อเหตุผลเหล่านี้ และคิดว่าต่อไปจะไม่ถูกทำร้ายอีก แต่ความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น ผู้หญิงส่วนใหญ่เลือกที่จะนิ่งเฉยต่อการทำร้ายที่ได้รับโดยเชื่อว่า หากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกเธอจะพยายามทำให้เกิดอันตรายน้อยที่สุด ในความนิ่งเฉยของเธอนั้นไม่ใช่เธอไม่รู้สึกริษโกรธ แต่เธอไม่รู้ว่าจะแสดงความรู้สึกโกรธออกไปอย่างไร (Walker, 1981)

ความรุนแรงดังกล่าวที่เกิดขึ้นมักจะมีอาการเกิดขึ้นในลักษณะและรูปแบบเดิม ซึ่งปัจจัยทางวัฒนธรรมจะเป็นส่วนที่มีผลต่อการปกป้องหรือส่งเสริมให้ความรุนแรงยังคงอยู่ ผู้หญิงจะไม่รับรู้ถึงวงจรความรุนแรงที่เกิดขึ้น เธอจะสนองตอบต่อทั้งความรัก และการทำร้ายที่เกิดขึ้นสลับกันไปมาอย่างไม่แน่นอน โดยเธอจะพยายามทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีอย่างหนักโดยหวังว่าจะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีและยังคงความสัมพันธ์ชีวิตคู่ไว้ ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจะอธิบายว่าสามีของเธอมีเป็นคนมี 2 บุคลิก ที่มีทั้งด้านดีและด้านร้าย ด้วยความเชื่อที่ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง จึงคาดหวังว่าจะสามารถดึงด้านที่ดีของสามีออกมาได้เพื่อเป็นการช่วยเขา โดยใช้ความรักความผูกพันที่มีต่อเขาจะช่วยทำให้พบกับหนทางที่จะช่วยเหลือคนรักได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วแทนที่สามีจะแสดงด้านดีออกมากลับกลายเป็นการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงออกมา โดยมีความถี่และความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น จากนั้นผู้หญิงก็จะได้เรียนรู้ถึงภาวะของความสิ้นหวัง สูญเสียความสามารถในการประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ความรุนแรง และหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้นต่างๆที่จะทำให้เกิดการทำร้าย ระบบความคิดของเธอจะถูกบิดเบือน เช่น การจัดการปัญหา การปฏิเสธความจริง และการแยกความรู้สึกออกมาจากร่างกายในช่วงเวลาที่เกิดความรุนแรง (Walker, 1989)

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายอย่างซ้ำๆ จะรู้สึกอาย โดดเดี่ยวและรู้สึกว่าตนเองได้เข้ามาติดกับดักและรู้สึกที่ตนเองไม่ได้รับการช่วยเหลือจากชุมชน เป็นผลให้เธอรู้สึกว่าไม่สามารถออกไปจากความสัมพันธ์นี้ได้ (Ellsberg, Pena, Herrera, Liljestrand and Winkvist, 2000) จากการศึกษาพบว่าบุคลิกของผู้ชายที่ทำร้ายผู้หญิงนั้นจะมีลักษณะที่เห็นถึงความคิดของตัวเองสำคัญและความต้องการของตัวเองจะต้องมาก่อน (Birn, 1999; Jiwani, 2000; Wallace, 1999 อ้างใน Matlin, 2004; โชติมา กาญจนกุล, 2540) การที่เธอพยายามตอบสนองความต้องการที่ไม่สามารถทำให้เป็นจริงของผู้ชายนำไปสู่ความรุนแรงและไม่สามารถออกมาจากความรุนแรงนั้นได้ผู้หญิงจะละเว้นการโต้เถียง สนองความต้องการของผู้ชายด้วยความหวังว่าความรุนแรงจะลดลง ทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีและรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ เนื่องจากวัฒนธรรมที่เธอได้รับการขัดเกลาจะทำให้เธอรู้สึกผิดที่มีส่วนทำให้ครอบครัวแตกแยก ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายจึงเปรียบเสมือนติดอยู่ในกับดักวงจร

การทำร้ายที่เธอสร้างขึ้นมาจากค่านิยมของเธอและความคาดหวังว่าเธอจะเป็นภรรยาที่ดีของเพศชาย (Duntton, 1988)

การศึกษาถึงการตอบสนองต่อความรุนแรงที่ผู้หญิงได้รับ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ ความคิด ความสะเทือนใจ การแค้นความกับตำราวจ กระบวนการคุ้มครอง การตัดสินใจที่จะอยู่หรือออกไปจากผู้ที่ทำร้ายนั้น ยากที่จะรายงานข้อมูลในเชิงทั่วไป (Generalization) เนื่องจากการตอบสนองของผู้หญิงแต่ละคนนั้นจะขึ้นอยู่กับ ปัจจัยที่หลากหลาย เช่น เหตุการณ์บริบทแวดล้อมรอบๆตัว บุคลิกภาพของผู้หญิง และระดับของความรุนแรง (Fattah, 1981 อ้างใน Dutton, 1988) ผลลัพธ์ที่เกิดจากการถูกทำร้าย มีทั้งอาการบาดเจ็บทางร่างกายตามรูปแบบของการทำร้ายซึ่งมีตั้งแต่อาการฟกช้ำไปจนถึงบาดเจ็บสาหัส รวมถึงมีผลกระทบทางจิตใจที่ก่อเป็นความทุกข์ จนถึงขั้นเกิดอาการช็อกซ้ำทางจิตใจ (Post Traumatic Stress Disorder) ซึ่งผลกระทบด้านต่างๆนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำร้ายที่ได้รับ (Wood & Wineman, 2004) บางกรณีมีความสัมพันธ์กับความกังวล ซึมเศร้าและการพยายามฆ่าตัวตาย (Moracco, Runyan, Bowling & Earp, 2006) ผู้หญิงกลุ่มนี้จะมีวิธีการจัดการให้ตัวเองให้ดำเนินชีวิตต่อไปได้ แต่เธอจะไม่มีอำนาจที่แท้จริงที่ป้องกันเธอจากการทำร้ายร่างกาย และท้ายที่สุดเธอจะรู้สึกผิดเพื่อเป็นการรับผิดชอบต่อการทุบตีที่เธอได้รับและไม่สามารถจัดการอะไรได้ ทั้งนี้เพราะสำหรับผู้หญิงแล้วมุมมองที่มีต่อภาพพจน์ของความเป็นเพศหญิงจะเป็นตัวสร้างความคาดหวังในการกำหนดบทบาทของภรรยาที่ดี โดยที่เธอไม่สามารถออกจากประเพณีที่เคร่งครัด (Walker, 1981)

ผู้หญิงจะยังคงอยู่ในความสัมพันธ์หรือเมื่อออกไปจากความสัมพันธ์แล้วก็ยังกลับมา มีความสัมพันธ์กับคนรักเช่นเดิมเนื่องจาก คำขอโทษและคำสัญญาของคนรักว่าเขาจะปรับตัว และการตระหนักถึงความรักที่มีให้กัน พวกเขาจึงให้อภัยและให้โอกาสเขาด้วยความหวังว่าทุกอย่างจะดีขึ้น (Wallance, 1996; โชติมา กาญจนกุล, 2540; วิลาลินี พนานครทรัพย์, 2545) แต่จากการที่เธอยังคงอยู่ในความสัมพันธ์นั้น ได้สร้างความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดให้แก่ตัวผู้หญิง กลุ่มคนภายนอกมักมองพวกเขาด้วยความเชื่อที่ว่าผู้หญิงมีความสุขกับการถูกทุบตี ต้องการการถูกทำร้าย และผู้หญิงสามารถออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงได้อย่างง่ายดายหากเธอต้องการจะออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงจริงๆ (Matlin, 2004) จากความเชื่อแบบผิดที่ตีตราผู้หญิงว่าเป็นพวกที่ชอบความรุนแรง ยิ่งเป็นตัวเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้หญิงรู้สึกโทษตนเองและเสียความมั่นใจในตนเองมากขึ้น (Walker, 1981)

เมื่อผู้หญิงคงอยู่ในความสัมพันธ์ ขณะที่ความรุนแรงก็เพิ่มระดับมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผู้ชายต้องการแสดงอำนาจควบคุมอย่างเด็ดขาดไม่ให้เธอหาทางออกหรือช่วยเหลือตนเองได้ แต่ก็มีบางกรณีที่ยุติความสัมพันธ์ซึ่งการยุติความสัมพันธ์ก็จะมีทั้งขอความช่วยเหลือ

การหลบหนีออกมาจากครอบครัว สร้างแรงกดดันทางสังคมให้กับสามี และการลงมือฆ่าสามีตนเอง (โชติมา กาญจนกุล, 2540) หากสังคมภายนอกที่ไม่เข้าใจ ก็จะมองว่าเธอเหล่านั้นเป็นฆาตกรและสมควรได้รับการลงโทษทางกฎหมายอย่างรุนแรง (Wallance, 1996) ทางออกทุกทางที่ผู้หญิงเลือกไม่ว่าจะเป็นการคงอยู่ในความสัมพันธ์หรือการเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งเพื่อหลบหนีจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจของพวกเธอทั้งสิ้น และผลจากการถูกสามีทำร้าย จะแตกต่างจากอาชญากรรมชนิดอื่นๆ เนื่องจากผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจะอยู่ในสังคมฐานะภรรยาและแม่ของลูก ด้วยสถานภาพทางสังคมที่เธอเป็น ทำให้ไม่สามารถจัดการต่อปัญหาความรุนแรงได้ (Dutton, 1988)

สิ่งที่เกิดขึ้นต่อเพศหญิงนั้นไม่ว่าระยะเวลาจะสั้นหรือยาว ผลกระทบที่ชัดที่สุดคือผลทางด้านจิตใจ จะคิดมาก เครียดจนอาจเป็นโรคกระเพาะ บางคนอาจมีอาการประสาท อายและเกิดความกลัวไม่สามารถเล่าให้ใครฟังได้ บางคนคิดว่าตัวเองมีส่วนผิดด้วย บางคนเกิดอาการหลงลืม มองในแง่ของศาสนาพุทธหลายคนคิดว่าเป็นกรรมของเพศหญิง คงต้องนับวันรอให้กรรมนี้สิ้นสุดลง 1 ใน 3 ของผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงมีความคิดที่จะฆ่าตัวตายและได้เคยพยายามมาแล้ว ผู้หญิงที่ถูกสามีทำร้ายจะมีอัตราการทำแท้งบุตรและการทำแท้งสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความรุนแรง ไม่มีความต้องการที่จะมีบุตรอีก มีพฤติกรรมทางลบขณะตั้งครรภ์ คือการสูบบุหรี่ เข้ารับบริการดูแลก่อนคลอดและหลังคลอดน้อยกว่าผู้ที่ไม่เคยถูกระทำรุนแรง การถูกทำร้ายส่งผลให้ขาดสมาธิในการทำงาน ทำให้ต้องขาดงานบ่อยๆ สูญเสียความมั่นใจในความสามารถในการทำงาน รวมถึงอับอายที่ต้องเข้าที่ทำงาน (กฤตยา อาชวนิจกุล, ชื่นฤทัย กาญจนจิตรา, วาสนา อิมเอมและอุษา เลิศศรีสันทัต, 2547)

ประสบการณ์ความรุนแรงที่ผู้หญิงได้รับจะบั่นทอนต่อสุขภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง ในหลายๆประเทศ จากศาสนา สังคม การปกครอง หรือความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ ค่านิยม ทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ทำความเข้าใจถึงบริบทรอบข้างเหล่านี้เกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเพศหญิง (Walker, 1999) การศึกษาวิจัยเชิงจิตวิทยาในเชิงปริมาณและแยกศึกษาเป็นตัวแปรต่างๆ ที่ละตัวแปรโดยปราศจากบริบทแวดล้อมนั้นจะส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์บทสรุปที่ผิดพลาดในประเด็นที่เป็นลักษณะเฉพาะ (Walker, 1989) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงส่วนมากมาจากยุโรปหรืออเมริกา ดังนั้นจึงไม่มีความกระจ่างอย่างชัดเจนในเรื่องของทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงที่มาจากอเมริกา และยุโรป อาจจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับประเทศอื่นๆหรือมีส่วนที่แตกต่างกันเนื่องจากสังคมและวัฒนธรรม มิงานวิจัยที่ทำการศึกษาความรุนแรงในรูปแบบที่มีความซับซ้อน ระหว่างบุคคล สถานการณ์และสังคม วัฒนธรรม (Ellsberg, Pena, Herrera, Liljestrand and Winkvist, 2000) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ

ได้แก่ บุคคลซึ่งหมายถึงบุคลิกลักษณะของบุคคล ความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีต่อชุมชน บริบทแวดล้อม ชุมชนและโครงสร้างทางสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแล้วมีผลต่อสถานการณ์ความรุนแรง การแก้ปัญหาความรุนแรงและผลกระทบจากความรุนแรง ปัจจัยส่วนบุคคลที่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ต่างกันย่อมส่งผลต่อลักษณะของความรุนแรง การโต้ตอบ และความรู้สึกที่เกิดขึ้น (Heise, 1998 อ้างใน Ellsberg, Pena, Herrera, Liljestrand and Winkvist, 2000) การศึกษาวิจัยในเชิงจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจถึงความรุนแรงที่มีต่อเพศหญิงนั้น จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาโปรแกรมการช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้าย (Walker, 1989)

งานศึกษาวิจัยด้านความรุนแรงที่มีต่อเพศหญิงในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่เน้นกระบวนการ ของความรุนแรงในบริบททางสังคมเชิงอำนาจ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรง ปัจจัยที่ทำให้คงอยู่หรือยุติความสัมพันธ์ที่รุนแรง ผลกระทบที่ได้รับ การหาทางออกจากความรุนแรงของพวกเธอ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงกระบวนการ การดำรงอยู่ การยุติความรุนแรง ลักษณะของผู้ชายที่ใช้ความรุนแรง โดยมีการศึกษาถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ยังไม่ได้เน้นเฉพาะเจาะจงที่ความรู้สึกของผู้หญิง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจซึ่งเน้นหาคำตอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายในแต่ละช่วงเวลาตั้งแต่ครั้งแรกของการถูกทำร้ายจนกระทั่งยุติความสัมพันธ์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจากสามีหรือคนรัก และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของผู้หญิงที่มีต่อตนเอง และให้ความหมายต่อความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในบริบทของสังคมไทย

ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะทำงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งมีฐานแนวความคิดแบบปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) สนใจชีวิตด้านคุณค่า อารมณ์ ซึ่งจะให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมที่มีความหมาย ความคิด ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลนั้นๆ เป็นการทำความเข้าใจมนุษย์ทั้งพฤติกรรมภายนอกและภายในบริบทสังคมที่แตกต่างกันเพื่อเกิดความเข้าใจมนุษย์อย่างลึกซึ้ง อย่างเป็นองค์รวมที่อยู่ในบริบทของสังคม(สุภางค์ จันทวานิช, 2547) และเป็นวิธีการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเปราะบางที่ระมัดระวังผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อผู้ให้ข้อมูลเป็นอย่างมาก โดยคาดว่าข้อค้นพบที่ได้มาจะช่วยเพิ่มความเข้าใจผู้หญิงกลุ่มนี้ในบริบทของสังคมไทย และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

คำถามในการวิจัย

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายมีประสบการณ์ด้านจิตใจอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยม เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยทำความเข้าใจประสบการณ์ตามความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน

พื้นที่ในการศึกษา: บ้านพักฉุกเฉินสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ในพระอุปถัมภ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้หญิงที่เคยมีประสบการณ์ถูกทำร้ายร่างกายที่พักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ มีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมการวิจัย และพร้อมที่จะพูดถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลหลักในการวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลประกอบ: เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ ที่จะให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์และเป็นข้อมูลที่สนับสนุนข้อมูลหลัก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ประสบการณ์ด้านจิตใจ (Psychological Experiences) หมายถึง ความรู้สึก ความคิด อันเนื่องมาจากการได้รับการทำร้ายทางร่างกาย ของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย (Physically Abused Women) หมายถึง ผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรง โดยถูกทำร้ายร่างกายจากสามีหรือคนรักที่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ด้วยอวัยวะของร่างกาย เช่น มือ เท้า หรืออาวุธ เช่น ไม้ แท่งเหล็ก มีด และส่งผลให้เกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกาย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) หมายถึง บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลแก่การวิจัยในปริมาณที่มากและในระดับลึกเพียงพอแก่การนำมาวิเคราะห์ ตามระบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ผู้ให้ข้อมูลประกอบ หมายถึง บุคคลอื่น ๆ ที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย โดยเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ แต่มีรายละเอียดหรือมีความชัดเจนไม่มากพอที่จะนำมาเป็นข้อมูลหลักในการวิเคราะห์ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

พื้นที่ในการศึกษา (Site) หมายถึง พื้นที่ที่ผู้วิจัยจะเข้าไปเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย
2. นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมาเป็นแนวทางการทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกลุ่มประชากรกลุ่มที่เป็นผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงจากการกระทำของบุคคลในบริบทวัฒนธรรมไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเบื้องต้นในการทำความเข้าใจผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย เพื่อให้เข้าใจถึงผู้หญิงกลุ่มนี้ในเชิงลึกมากขึ้น แนวความคิดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยนำมาใช้มีดังนี้

1. ความรุนแรงต่อผู้หญิง
2. ความรุนแรงทางร่างกายต่อเพศหญิง

1. ความรุนแรงต่อผู้หญิง

1.1 ความหมาย

สหประชาชาติ ได้ให้ความหมายและขอบเขตของความรุนแรงต่อผู้หญิง (United Nations 1995 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2546) ดังนี้

- ก. ความรุนแรงต่อผู้หญิงทางกาย ทางเพศและทางจิตใจที่เกิดขึ้นในบ้านทุกรูปแบบ รวมถึงการที่ เด็กผู้หญิงถูกทำร้ายร่างกายหรือทำทารุณกรรมทางเพศในบ้าน การทารุณผู้หญิงที่มีสาเหตุจากเรื่องเงินสินสอด(dowry-related violence) การขลิบอวัยวะเพศ เด็กผู้หญิง (female genital mutilation) หรือประเพณีปฏิบัติใดๆที่เป็นอันตรายต่อผู้หญิง การทารุณกรรมต่อผู้หญิงที่มีโช่สมาชิกในครอบครัว และความรุนแรงที่เกิดจากการเอาเปรียบ ชูครีตและทารุณต่อผู้หญิงทุกรูปแบบ
- ข. ความรุนแรงต่อผู้หญิงทางกาย ทางเพศและทางจิตใจที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือในที่สาธารณะ ได้แก่ การข่มขืน การทารุณกรรมทางเพศ การลวนลามทางเพศ การใช้อำนาจบังคับในที่ทำงาน ในสถานศึกษา และในที่อื่นๆ การค้าหญิง และการบังคับค้าประเวณี
- ค. ความรุนแรงต่อผู้หญิงทางกาย ทางเพศและทางจิตใจซึ่งเกิดจากการกระทำของรัฐ หรือเกิดจากการปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ของรัฐ ไม่ว่าจะความรุนแรงจะเกิดขึ้นในบ้าน ในชุมชน หรือในที่สาธารณะก็ตาม

การทำร้ายคู่ครอง (Spousal Abuse) หมายถึง การกระทำใดๆไม่ว่าจะเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องหรือไม่ก็ตาม เป็นเหตุให้คู่ครองได้รับบาดเจ็บ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นการทำร้ายร่างกาย การทำร้ายทางอารมณ์หรือการทำร้ายทางเพศ (Wallace, 1996)

ผู้หญิงที่ถูกทุบตี (A Battered Woman) หมายถึง ผู้ที่ได้รับการทำร้ายทางร่างกาย การทำร้ายทางเพศ และ/หรือการทำร้ายทางจิตใจโดยบุคคลที่เธอมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดแบบคู่รัก (Heirler, 1995)

การทำร้ายผู้หญิง (The Abuse of Woman) ประกอบด้วยการกระทำโดยเจตนาเพื่อให้ผู้หญิงบาดเจ็บ อาจจะเป็นการกระทำทางร่างกาย ทางจิตใจหรือทางเพศ ซึ่งการทำร้ายร่างกายประกอบด้วย ตี ตะ น้ำร้อนลวก และการใช้อาวุธ การทำร้ายทางอารมณ์ประกอบด้วย การดูถูกเหยียดหยาม การเรียกชื่ออย่างไม่สุภาพ การทำให้เสื่อมเสีย การแสดงความหึงหวงอย่างมาก ไม่พูดด้วย รูปแบบอื่นๆที่เน้นเรื่องการเงิน เช่นเมื่อผู้ชายปฏิเสธไม่ยอมให้เงินหรือยืมเงินไปจากภรรยา (Alexander, 200; Wallance, 1999; Arriaga and Oskamp, 1999 อ้างใน Matlin, 2004)

ผู้หญิงที่ถูกทุบตี (Battered Woman) ได้ถูกรวมอยู่ในความหมายของความรุนแรงในครอบครัวอันหมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมอันทารุณในลักษณะต่างๆที่เกี่ยวกับ ร่างกาย เพศ และจิตใจ โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด คุณค่าทำร้ายบุคคลอื่นด้วยอำนาจที่ไม่ยุติธรรม หรือลดทอนอำนาจ ควบคุม แสวงหาผลประโยชน์กับผู้อื่น (American Psychiatric Association, 1996 อ้างใน Walker, 1999) ซึ่งจะหมายถึง ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายโดยคู่ครอง (Walker, 1999)

1.2 ลักษณะของความรุนแรง

ลักษณะของความรุนแรงจะแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้(Heirler, 1995; Maltin, 2004; Paludi, 2001; Wallace, 1996)

1.2.1 การทำร้ายร่างกาย (Physical Abused) รูปแบบของการทำร้ายร่างกายนั้นมีลักษณะมากมาย และมีหลายระดับ เริ่มต้นด้วยการทำร้ายเล็กน้อยๆ เช่น ตี ตบซึ่งอาจจะทุบตีบริเวณ ใบหน้า แขนขา หรือตามร่างกายของผู้หญิง กระทบผผตึงแขนด้วยมือ ขว้างปาสิ่งของ ไปจนถึง การใช้อาวุธทำร้ายการโดยการตีด้วยวัตถุไม่ว่าจะเป็นไม้ เข็มขัด หรือวัตถุอื่นๆ โดยผู้ที่ทำร้ายจะใช้วัตถุชนิดเดิมในการทุบตีเพื่อแสดงถึงอำนาจในการควบคุมเธอ การทำร้ายที่เกิดขึ้นจะเพิ่มระดับความรุนแรงขึ้นเรื่อย จนกระทั่งผู้ที่ถูกทำร้ายไม่สามารถจะออกไปจากความสัมพันธ์นี้ได้

การทำร้ายร่างกายเป็นรูปแบบของการทำร้ายที่ส่งผลให้เกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกาย ตามมาและโดยทั่วไปแล้วจะมีลักษณะของการกักขังไม่ให้ผู้หญิงหลบหนี เช่น ล่ามโซ่

1.2.2 การทำร้ายทางเพศ (Sexual Abused) การทำร้ายทางเพศนั้นมักจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการทำร้ายร่างกายและจิตใจ เป็นการบังคับด้วยการข่มขู่หรือทำร้ายร่างกายให้ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ด้วยความไม่เต็มใจ เป็นลักษณะของการดูถูกหรือลดคุณค่าในตัวเองของผู้หญิง

นอกจากนั้นในบางกรณีจะบังคับให้มีผู้หญิงเพศสัมพันธ์ทางปากและทางทวารหนักหรือใช้สิ่งของ ล้วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้หญิง หรือการมีเพศสัมพันธ์ด้วยวิธีที่รุนแรงก่อให้เกิดอาการ บาดเจ็บทางร่างกาย

ในบางครั้งเพศหญิงก็ต้องยินยอมมีเพศสัมพันธ์ทำตามความต้องการทางเพศของเพศชาย เพื่อไม่ให้เกิดการทำร้ายร่างกายตามมาทั้งที่ตนเองไม่ได้มีความต้องการ

1.2.3 การทำร้ายทางจิตใจ (Psychological Abused) มีลักษณะของการควบคุม ทำให้กลัว คุกคาม เหยียดหยาม โดยการใช้อำนาจ ต่อว่าด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย หรือถ้อยคำที่ทำให้เกิดความ รู้สึกเสียใจ ลดคุณค่าและความมั่นใจของเธอ โดยให้ข้อมูลที่บิดเบือนความจริง เช่น เธอเป็นคนโง่ ชี้แจง รวมไปถึงการเพิกเฉยต่อความคิด การกระทำ และความสามารถของเธอ โดยมองว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญและถูกมองข้ามไป ทำให้เธอรู้สึกโดดเดี่ยว โดยการพยายาม จำกัดการใช้ชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการจำกัดเงินในการใช้จ่าย ควบคุมการใช้รถ รวมไปถึงการกล่าวถึง ครอบครัวและเพื่อนของเธอในทางที่ไม่ดี ทำให้พวกเธอไม่สบายใจที่จะติดต่อกับคนเหล่านั้น ซึ่งทำให้ไม่ได้แลกเปลี่ยนความคิดหรือข้อมูลต่างๆ การสร้างความรู้สึกกลัว โดยข่มขู่ว่าจะเปิดเผย ความลับหรือข้อมูลส่วนบุคคลให้เพื่อนหรือครอบครัวทราบ หรือข่มขู่ว่าจะทำร้ายเธอ และ ครอบครัวของเธอหากเธอทำอะไรให้เขาไม่พอใจ ทำให้เธออายเสียหน้า เสียความมั่นใจต่อหน้า เพื่อนฝูง ครอบครัว หรือลูก การกระทำนี้ไม่เพียงแต่จะกระทำต่อผู้หญิงโดยตรงเท่านั้น แต่เป็นการ กระทำในทางอ้อมโดยการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ปลอดภัย ได้รับการคุกคาม โดยการคุกคาม การทำร้ายสมาชิกครอบครัวคนอื่นๆ สัตว์เลี้ยง ทรัพย์สิน ซึ่งก่อให้เกิดภาวะกดดัน บีบคั้น หวาดกลัว และทำให้ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้ควบคุมของผู้ที่ทำร้ายตน

2. ความรุนแรงทางร่างกายต่อเพศหญิง

2.1 ลักษณะของความรุนแรงทางร่างกายในชีวิตคู่

การทำร้ายในลักษณะต่างๆที่เกิดขึ้นกับชีวิตคู่ และความสัมพันธ์นี้ยังคงดำเนินต่อไป ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายยังคงอยู่ในความสัมพันธ์นี้ Walker (1984) (อ้างในWalker, 1986) ได้ ทำการศึกษาลักษณะผู้หญิงที่ถูกทำร้าย ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรงเกิดขึ้น จะมีลักษณะเป็นวงจรของการทำร้ายและทำให้สัมพันธ์ภาพของชีวิตคู่คงอยู่สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะดังนี้

1. ระยะเริ่มก่อตัว (The tension-building phase) ในระยะนี้เป็นระยะที่คู่ครองเริ่มการทำ ร้าย ผู้หญิงจะพยายามดูแลเอาใจใส่เพื่อสนองความต้องการ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะ

ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่จะนำไปสู่การทำร้าย รู้สึกว่าตนมีส่วนที่ทำให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นและเป็นผู้ที่สมควรได้รับการทำร้าย พร้อมกับพยายามประคับประคองความสัมพันธ์ชีวิตคู่ต่อไป

2. ระยะเวลาการทำร้ายอย่างรุนแรง (The explosion or acute battering phase) ในระยะนี้เป็นระยะของการทำร้ายที่มีความรุนแรงมากจนถึงมากที่สุด เนื่องจากผู้ทำร้ายสูญเสียการควบคุมตัวเอง ผู้หญิงจะรู้สึกตกใจไม่คาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น พยายามปฏิเสธและพยายามคิดว่าอาการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นกับร่างกายตนเป็นเพียงแค่อาการบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น

3. ระยะของการยุติความรุนแรงชั่วคราว (The clam, loving respite phase) ในระยะนี้เป็นระยะที่คู่ครองของเธอจะแสดงความรักต่อผู้หญิง ผู้ทำร้ายจะรู้ตัวและตระหนักว่าพฤติกรรมของตนนั้นมีความรุนแรงมากเกินไป จึงร้องขอการให้อภัย และคำสัญญาว่าตนจะไม่ทำร้ายเธออีก ผู้หญิงจะให้ภัยและยอมรับคำสัญญานั้น ด้วยความเชื่อมั่นในความรักที่มีต่อเธอจะไม่มีการทำร้ายเกิดขึ้นอีก ผู้หญิงจึงยังคงอยู่ในความสัมพันธ์นั้นต่อไป

จากวงจรของความรุนแรงข้างต้นผู้หญิงจะปฏิเสธต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับตัวเธอ และคนรัก ปฏิเสธต่อความจริงที่เกิดขึ้น ปฏิเสธต่ออาการบาดเจ็บที่รุนแรง และทำให้เหมือนกับว่าความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตเป็นเรื่องเล็ก การปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้นนี้เป็นการปกป้องผู้หญิงจากประสบการณ์และผลกระทบที่ได้รับทั้งหมดในเรื่องของความรู้สึกกลัว การปะทะกันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเชื่อว่าหากเธอทำทุกอย่างตามที่คนรักต้องการ ก็ไม่มีอะไรที่ต้อกลัวอีก แต่ปัญหาอยู่ตรงที่ว่าสิ่งที่ผู้ชายต้องการนั้นเป็นความต้องการที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และผู้หญิงไม่สามารถสนองความต้องการเหล่านั้นได้ ในที่สุดผู้หญิงก็ทำบางสิ่งที่ทำให้ผู้ชายเกิดความโมโห(Walker, 1989)

ในส่วนของผู้ชายเองก็ปฏิเสธเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น และแสดงให้เห็นว่ารู้สึกไม่ดีที่ทำให้ผู้หญิงได้รับบาดเจ็บ ประกอบกับการร้องอนของคนรักที่แสดงให้เห็นว่าเขาไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้หากไม่มีเธอนั้น ส่งผลให้ผู้หญิงเกิดความรู้สึกว่าเธอสามารถควบคุมเขาได้ ซึ่งในช่วงนี้ผู้ชายจะลดความรุนแรงลง ผู้หญิงจะยอมรับในท่าทางสำนึกผิดนี้ว่าเป็นเรื่องจริง และเชื่อว่าสามารถควบคุมบางอย่าง โดยมีเหตุผลที่ว่าหากพวกเขาทำดีหรือมีความระมัดระวังมากขึ้น พวกเขาจะไม่ถูกทำร้ายอีก (Walker, 1981)

ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ความรุนแรงเกิดขึ้น ทั้งผู้ชายและผู้หญิงพยายามที่จะจัดการกันและกัน ความกลัวของผู้หญิงที่ว่าไม่มีใครสามารถช่วยเหลือเธอได้ เธอจึงเลือกผู้ที่จะจัดการกับสภาพแวดล้อม ให้ปราศจากแรงกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ชายโกรธ หรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงส่งผลให้เกิดความเป็นอยู่ในความสัมพันธ์อย่างระแวงระวัง ซึ่งหากในบางกรณีที่การจัดการสภาพแวดล้อมประสบผลสำเร็จ จะทำให้พวกเขามีความคิดที่บิดเบือนว่าสิ่งที่พวกเขาทำนั้น

สามารถลดความรุนแรงได้จริง แต่การจัดการที่เกิดขึ้นนั้น เป็นรูปแบบของการไม่มีอำนาจที่แท้จริง ที่จะป้องกันตัวเองจากการตบตี เธออาจจะประสบความสำเร็จในการควบคุมผลกระทบบางอย่าง จากความรุนแรงด้วยอิทธิพลของเวลาและสถานที่ในแต่ละเหตุการณ์ แต่การทำร้ายก็ยังคงปรากฏ อยู่ (Walker, 1981)

หญิงที่ถูกทำร้ายเลือกที่จะอยู่ในความสัมพันธ์นี้ และพัฒนาทักษะการจัดการกับปัญหา เพื่อบางทีจะทำให้เธอเอาตัวรอดได้ แต่เมื่อการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นใช้ไม่ได้ผลในระยะยาวก็ จะปกป้องเธอและลูกของเธอได้ ผู้หญิงจะพยายามหลบหนี บางครั้งเธอก็คิดว่าเธอจะหนีจาก เหตุการณ์นี้ได้ด้วยการฆ่าสามีของเธอเท่านั้น

2.1.1 สาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงไม่ออกไปจากความสัมพันธ์

1. ทัศนคติ ค่านิยมทางสังคม ด้วยระบบทางสังคมที่ผู้หญิงได้เข้ารับกระบวนการขัด เกลามานั้นมีผลต่อการกลับเข้าไปอยู่ในชีวิตคู่ที่รุนแรง เนื่องจากการอบรมสั่งสอนที่ได้รับมานั้น ส่งผลให้เธอมีความเชื่อว่า เธอต้องรับผิดชอบชีวิตคู่ของเธอ ช่วยเหลือปกป้องผู้ชายจากปัญหาของ เขา ซึ่งสุดท้ายในชีวิตคู่ รับผิดชอบชีวิตคู่ที่ต้องเผชิญกับความโชคร้าย รวมถึงรู้สึกอายหากมีชีวิต คู่ที่ล้มเหลว ทำให้เธอพยายามรับผิดชอบชีวิตคู่และปิดบังความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ไม่ให้คนอื่นรับรู้ (Dutton, 1988; Walker, 1999)

2. ความผูกพันทางอารมณ์ (Emotional Attachment) เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงคง อยู่ในความสัมพันธ์ พัฒนาการทางอารมณ์ที่ทำให้ความผูกพันระหว่างบุคคล 2 คนมีความ แข็งแกร่ง โดยคนหนึ่งทำร้ายอีกคนหนึ่งอย่างไม่สม่ำเสมอ

ความผูกพันที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอ นั้น ตลอดเวลา ที่อยู่ในความสัมพันธ์จะมีช่วงเวลาของความปรองดองและการทำร้าย สถานการณ์ในลักษณะนี้ ส่งผลให้ผู้หญิงเพิกเฉยต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น มองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้เป็นเรื่องแปลก ธรรมดา และยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคู่ ในวงจรของการทำร้ายที่เกิดขึ้นผู้หญิงจะมี ปฏิกริยาโต้ตอบแบบซ้ำๆ สายสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงที่เกิดขึ้นนั้นจะมั่นคงเหมือนกับ “กาวมหัศจรรย์” (Miracle glue) (Walker, 1979 อ้างใน Dutton, 1988) และจะไม่มีอาการเคลื่อนไหวใดๆ ปรากฏการณ์ในลักษณะนี้จะสร้างความรู้สึกแปลกแยกออกไปจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หลังจากเหตุการณ์การทำร้าย ผู้หญิงจะมีความเปราะบางเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก และมักจะตาม ด้วยความรู้สึกผิดอยู่เสมอ จากนั้นจะพยายามรักษาสถานการณ์โดยผ่านการยอมรับความผิดจาก เขา ซึ่งในช่วงเวลานี้เขาจะเป็นสามีที่ดีตามที่เธอคาดหวัง ลดพฤติกรรมที่กระตุ้นความรุนแรง ซึ่ง เป็นแรงเสริมให้ผู้หญิงอยู่ในความสัมพันธ์นี้ต่อไป (Dutton, 1988) โดยมีการอธิบายถึงการเกิด ความผูกพันในลักษณะดังกล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อแรงกระตุ้นที่รุนแรงหยุดลง

ชั่วคราว ในกรณีของผู้หญิงที่ถูกทำร้าย ด้วยกลไกของการเสริมแรง ที่ปรับการรับรู้ให้เป็นลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมต่อการกระตุ้น โดยทำให้เหตุการณ์ความรุนแรงและผลกระทบที่ได้รับเกิดแรงกระตุ้นที่ลดลงไปสู่ในรูปแบบที่น่าพึงพอใจมากขึ้น (Kendrick & Cialdini, 1975 อ้างใน Dutton, 1988) ในวงจรที่ 3 เมื่อแรงเสริมทางลบปรากฏขึ้นอย่างไม่สม่ำเสมอ ในเวลาต่อมา การตอบสนองที่เกิดขึ้นเป็นผลให้ผู้หญิงยังคงอยู่กับผู้ชายและมีความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งขึ้น (Dutton, 1988)

ดังนั้นพลังของแรงเสริมที่ไม่สม่ำเสมอ ในความสัมพันธ์ที่รุนแรงไม่ว่าจะในช่วงที่มีความรุนแรงอย่างมาก และช่วงที่ไม่มีความรุนแรง ระบบการรักษาสมดุลทางการรับรู้ของร่างกาย จะจัดการให้เกิดการรับรู้ถึงแรงกระตุ้นอยู่ในระดับที่เหมาะสมในที่สุด ซึ่งกระบวนการนี้เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ จนในที่สุดความสมดุลที่สร้างขึ้นได้สร้างความผูกพันระหว่างชายและหญิง ทำให้โอกาสในการออกไปจากความสัมพันธ์ของผู้หญิงลดลง (Solomon, 1980)

ความผูกพันทางอารมณ์ ยังมีเรื่องของการเชื่อมโยงกันทางอำนาจ ระหว่างคนที่มีความอำนาจต่างกัน โดยคนอำนาจน้อยจะประเมินค่าตนเองต่ำ ไม่มีความสามารถในการคุ้มครองตนเอง จึงต้องพึ่งพาคนอื่น วงจรของการพึ่งพานี้จะนำไปสู่ สายสัมพันธ์ระหว่างคนที่อำนาจน้อย และคนที่มีอำนาจมาก ในขณะที่เดียวกันคนที่มีอำนาจมากกว่าก็ต้องพึ่งพาคนที่อำนาจน้อยในการสร้างภาพพจน์ความมีอำนาจของตนเอง (Dutton, 1988)

นอกจากนี้แล้วยังได้พบว่า ด้วยความกลัวเธอจะไม่มีทางเลือกอื่นหรือเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ และด้วยความเชื่อว่าเธอไม่มีทางเลือกอื่น เธอจะพยายามอยู่ในความสัมพันธ์นั้น และพยายามจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นเท่าที่เธอจะสามารถทำได้ (Walker, 1979 อ้างใน Wallace, 1996) ในกรณีของผู้หญิงที่ได้เดินออกจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงก็จะกลับมาด้วยความรู้สึกผูกพันที่มีต่อคนรักปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน เกิดความใจอ่อน ทำให้เธอตัดสินใจให้โอกาสเขาและกลับมาอยู่ในความสัมพันธ์เช่นนี้อีกครั้ง (Dutton and Painter, 1986 อ้างใน Wallace, 1996)

2.2. ภาวะทางอารมณ์และความรู้สึก

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายจะมีปฏิกิริยาตอบสนองเช่นเดียวกับคนที่ถูกคุกคามในประเด็นอื่น เธอจะสูญเสียการควบคุม และสูญเสียความรู้สึกที่มีต่อร่างกายขณะที่เธอถูกทำร้าย พวกเขาจะรู้สึกว่าไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับร่างกายเนื่องจากเธอไม่สามารถควบคุมมันได้ และมีภาวะอารมณ์ดังนี้

1. โกรธ ผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงมักจะมีบุคลิกภาพนิ่งเฉยและพึ่งพาผู้ที่ทำร้ายเธอ การแสดงท่าทางนิ่งเฉยนั้น ไม่ได้หมายความว่าเธอจะไม่รู้สึกโกรธ แต่จะเป็นการปกปิดความรู้สึกโกรธเอาไว้โดยไม่สามารถแสดงออกมาโดยตรงได้ เพราะกลัวต่อเหตุการณ์ความรุนแรงอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้น

ซึ่งความโกรธนั้นจะแสดงออกอย่างไม่ตรงไปตรงมาเสมอ ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายเรียนรู้ว่าเธอจะได้รับอันตรายไม่มากหากเธอไม่แสดงอารมณ์โกรธออกไปโดยตรง (Walker, 1981)

2. กลัว (Fear) จากการทำร้ายที่ผู้หญิงได้รับและการข่มขู่ว่าจะทำร้ายเธออีกหรือทำร้ายครอบครัวของเธอหากเธอทำในสิ่งที่ผู้ชายไม่พึงพอใจ จึงเกิดความหวาดกลัวต่อผู้ที่ทำร้ายตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งว่าจะกลัวว่าตนเองจะถูกทำร้ายซ้ำอีก และกลัวว่าครอบครัวของตนเช่นคนในครอบครัว บุตร เพื่อน จะได้รับอันตรายจากผู้ที่ทำร้ายตนด้วย (Heirler, 1995)

3. รู้สึกผิด (Guilt) ผู้หญิงที่ผ่านเหตุการณ์รุนแรงจะมองว่าตนเองมีส่วนที่ทำให้เหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น เนื่องจากบางครั้งผู้ที่ทำร้ายเธอจะบอกกับเธอว่าเธอทำให้เขาไม่พอใจ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่ดี เป็นต้นเหตุที่ทำให้เขาต้องใช้ความรุนแรงกับเธอ นอกจากนี้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นตนเองน่าจะต่อต้านหรือจัดการต่อเหตุการณ์นั้นได้ดีกว่านี้ ไม่ว่าจะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมต่อสู้หรือต่อต้านได้ก็ตาม จากการค้นคว้าวิจัยของ Frieze (1978 อ้างใน Dutton, 1988) พบว่าผู้หญิงที่โทษตนเองนั้นเริ่มมาจากการทำร้ายมีความถี่มากขึ้น ซึ่งการโทษตนเองที่เกิดขึ้นนี้มีความสัมพันธ์ต่อความซึมเศร้าและความสิ้นหวังเป็นอย่างมาก ลักษณะของการโทษตนเองนี้เป็นผลมาจาก ความเชื่อที่ว่าหากเธอมองว่าตนเองมีส่วนผิดจะมีความสามารถควบคุมเหตุการณ์ในอนาคตได้ และรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำในอดีต และโดยทั่วไปแล้ว ความรู้สึกกลัวและความรู้สึกผิดจะเกิดขึ้นจะเป็นสิ่งที่เชื่อมระหว่างคนรักด้วยกัน (Porter, 1983 อ้างใน Dutton, 1988)

การที่ผู้หญิงและสมาชิกในครอบครัวที่มีการติดต่อกัน ปิดบังและซ่อนเร้นเรื่องราวความรุนแรงไม่ให้คนภายนอกรับรู้ เป็นการแสดงความซื่อสัตย์ที่มีต่อครอบครัว หากเปิดเผยเรื่องราวในครอบครัวจะรู้สึกผิดเนื่องจากถือว่าเป็นการทรยศต่อครอบครัว (Dutton, 1988)

4. โดดเดี่ยว (Loneliness) ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายมักจะถูกควบคุมโดยผู้ที่ทำร้ายตนโดยบีบบังคับหรือกดดันไม่ให้ผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือเพื่อน รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น เงิน หรือไม่สามารถเข้าถึงแหล่งที่จะให้การช่วยเหลือได้ เช่น โรงพยาบาล เมื่อเหตุการณ์ความรุนแรงได้เกิดขึ้นเธอจึงรู้สึกว่าตนเองโดดเดี่ยว ต้องใช้ชีวิตต่อสู้อยู่เพียงลำพังไม่สามารถพึ่งพาใครได้ (Heirler, 1995; Wallance, 1996)

5. สิ้นหวัง (Hopelessness) ความกลัว รู้สึกผิด และภาวะโดดเดี่ยวจะสร้างความรู้สึกสิ้นหวังให้กับผู้หญิง (Wallance, 1996) ในขณะที่เธอหวาดกลัว ทำให้ความสามารถในการปกป้องตัวเองลดลง เนื่องจากไม่กล้าที่จะต่อต้านรู้สึกว่าตนเองมีส่วนผิดเป็นสาเหตุของการทำร้าย และไม่รู้ว่าจะไปขอความช่วยเหลือที่ใด เธอจึงสิ้นหวังกับการดำรงชีวิตต่อ และอยู่ในความสัมพันธ์กับคนรัก โดยไม่มีความหวังว่าเธอจะสามารถหลุดออกไปจากสถานการณ์นี้ได้ หรือจะมีชีวิตที่ดีขึ้น ภาวะนี้

เกิดขึ้นจาก ประสบการณ์ที่สูญเสียความสามารถในการควบคุมปกป้องตนเองจากสถานการณ์ที่เป็นอันตราย ไม่น่าพึงพอใจ รวมถึงการขาดแรงบัลดาลใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เป็นภาวะที่ผู้หญิงไม่มีอิทธิพลใดๆต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเมื่อเหตุการณ์ลักษณะเดิมเกิดขึ้นซ้ำยังสนับสนุนความคิดนี้ จากความสิ้นหวังทำให้ผู้หญิงรู้สึกว่ ตนเองไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไร้ประโยชน์ที่จะออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรง โทษตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองลดต่ำลง และยิ่งเธอโทษตนเองมากเท่าใดก็ยิ่งสร้างภาวะซึมเศร้าและรู้สึกสิ้นหวังมากขึ้น ซึ่งความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่ทำให้เกิดความคิดที่ว่าตนเองไม่สามารถออกไปจากความสัมพันธ์ได้ (Dutton, 1988; Walker, 1981)

6. อาย (Shame) รู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่น่าอับอาย ไม่ประสบความสำเร็จในการมีชีวิตคู่ อายต่อสายตาของผู้คนรอบข้างที่มองมายังเธอ ที่มีร่างกายที่ถูกรุกราน ได้รับความเจ็บปวด ความต่างพร้อย (Herman, 1992)

7. เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low Self Esteem) จากการได้รับความรุนแรงผู้หญิงจะรู้สึกว่ ตนสูญเสียคุณค่าในตนเอง เนื่องจากความรุนแรงที่ตนได้รับนั้นเป็นการกระทำที่เป็นการดูถูก ไม่ให้เกียรติ ทำลายคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนไป ส่งผลให้เธอเกิดความรู้สึกว่ตนเองเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณค่า ขาดความเชื่อมั่น เห็นว่สิ่งที่ตนจะทำนั้นไม่มีคุณค่าและมีความหมายพอที่จะแสดงออกมา (Herman, 1992) เธอจะมีการรับรู้ที่บิดเบือนความเป็นจริงในเรื่องของความสามารถและศักยภาพของตน และไม่สามารถรับรู้สถานการณ์ตามความเป็นจริงของตนได้ (Dutton, 1988; Walker, 1981)

ผู้หญิงจะเชื่อว่าคนรักของเธอทำร้ายเธอเพื่อลบล้างความผิดในการทำหน้าที่ภรรยาที่บกพร่อง และจะสูญเสียความเชื่อมั่นและความศรัทธาในความสามารถที่จะหยุดความรุนแรง รวมถึงสูญเสียการรับรู้ถึงความสามารถที่จะหลบหนีออกจากเหตุการณ์นี้ (Walker, 1989)

2.3 ผลกระทบที่ได้รับจากการทำร้าย

ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายทางร่างกายนั้นจะได้รับผลกระทบจากการทำร้ายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อร่างกายและจิตใจ โดยจะมีปัญหาด้านสุขภาพ และมีระดับของสุขภาพที่ลดลง กว่าผู้หญิงที่ไม่มีประวัติการถูกทำร้าย (Moracco, 2007; กฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ, 2547) ผลกระทบที่ผู้หญิงได้รับเนื่องมาจากถูกทำร้ายมีดังนี้

2.3.1 ผลกระทบต่อร่างกาย

ผู้หญิงที่มีประวัติการถูกทำร้ายจะมีอาการบาดเจ็บทางร่างกายภายหลังจากการทำร้าย ซึ่งอาการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำร้ายและระดับของความรุนแรง อาจจะมีรอยฟกช้ำ เป็นแผลถลอก กระดูกหัก บาดแผลที่เกิดจากของมีคมบาดเจาะ จนถึงขั้นมี

อาการบาดเจ็บทางศีรษะอย่างรุนแรงจนหมดสติต้องเข้าไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล (Heirler, 1995; Wallance, 1996, กฤตยา อาชวนิจกุลและคณะ, 2547) ในกรณีที่ผู้หญิงถูกคู่ครองทำร้ายนั้นส่วนใหญ่จะมีลักษณะอาการบาดเจ็บ บริเวณศีรษะ ใบหน้า ลำคอ หน้าอก และช่องท้อง ซึ่งการทำร้ายที่เกิดขึ้นได้นำไปสู่ปัญหาทางด้านสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะในกรณีที่ถูกทำร้ายมาเป็นระยะเวลายาวนานและมีภาวะจิตใจที่มีความตึงเครียด ส่งผลให้ผู้หญิงเหล่านี้ยังคงมีปัญหาทางด้านสุขภาพอย่างเรื้อรัง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของระบบย่อยอาหาร เกิดการย่อยอาหารที่ผิดปกติ โรคทางช่องท้อง อาจเกิดความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง โดยมีอาการช็อคหมดสติ มีปัญหาในระบบความดันโลหิต ระบบหลอดเลือดในหัวใจ การหลั่งฮอร์โมนที่ผิดปกติ และระบบภูมิคุ้มกันที่ลดลง (Kendall-Tackett, 2005)

2.3.2 ผลกระทบต่อจิตใจ

ปัจจัยที่มีผลต่อผลกระทบทางจิตใจของผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรง (Dutton, 1988) ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุคลิกภาพของผู้หญิง
2. ระดับของความรุนแรง และระยะเวลาที่ได้รับ ความรุนแรง
3. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมภายนอกในเรื่องของชุมชน ค่านิยม วัฒนธรรม กฎหมายที่ให้ความคุ้มครอง

จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนั้นในขณะที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจะรู้สึกว่าเป็นไรพลัง หดหนทางในการต่อสู้ (Flynn, 1986 อ้างใน Dutton, 1988) รู้สึกตกใจ ไม่เชื่อว่าเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ปฏิเสธความจริง และเกิดความสงสัยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Symond, 1980 อ้างใน Dutton, 1988) หลังจากความรู้สึกตกใจกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นผู้หญิงก็จะพยายามควบคุมสถานการณ์ความรุนแรงโดย การให้อภัย ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง และพยายามทำตามความต้องการของผู้ที่ทำร้ายตนโดยหวังว่าเหตุการณ์ความรุนแรงจะไม่เกิดขึ้นอีก แต่ความรุนแรงนั้นก็ยังคงอยู่ต่อไปและมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น (Wallance, 1996; วิลาสินี พนานครทรัพย์, 2518) จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่งผลต่อจิตใจของผู้หญิงโดยก่อให้เกิดความรู้สึกดังต่อไปนี้

1. อาการ Stockholm Syndrome ผู้หญิงจะมีลักษณะพึ่งพาผู้ที่ทำร้ายเธอเนื่องจากเป็นการปรับตัวของผู้หญิงเพื่อความอยู่รอด เนื่องจากมีความรู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ (helplessness) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อสูญเสียความปลอดภัยทางสังคมอย่างสิ้นเชิง เมื่อบุคคลตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อตนเองและไม่สามารถป้องกันคุ้มครองตนเองได้ (Flynn, 1986 อ้างใน Dutton, 1988) โดยบุคคลจะมีลักษณะของการย้อนกลับไปเป็นเด็กอีกครั้ง

ลักษณะของการเรียนรู้จะย้อนกลับไปเป็นระยะเด็กทารกตอนต้นอีกครั้ง มีลักษณะของการยอมจำนน ยอมรับและการประจบประแจง ทักษะคิดดั้งเดิมจะถูกเปลี่ยนให้คล้อยตามไปตามตามลักษณะและความคิดของผู้ทำร้ายซึ่งเปรียบเสมือนพ่อ แม่ หรือผู้อบรมเลี้ยงดู ผลจากการย้อนกลับไปเป็นเด็กเช่นนี้ จะนำไปสู่การให้ความเคารพ ต่อผู้ที่ทำร้ายตนและค่อยๆ แยกตัวเองจากสังคมปกติทั่วไป และคิดว่าตนเองจะได้รับรางวัลกับบทบาทใหม่จากผู้ทำร้าย (Conway and Siegleman, 1978 อ้างใน Dutton, 1988) เหตุที่ถูกทำร้ายโดยผู้ครองเป็นประจำ ส่งผลให้เกิดความคิดที่ว่าไม่มี ความหวังในเชิงบวกกับคู่ครองของตน และอาจจะโทษตนเอง จนทำให้ในบางครั้งในขณะที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ ผู้หญิงจะมีท่าทีเฉื่อยชาที่จะออกไปจากความสัมพันธ์ ซึ่งท่าทีเช่นนี้เป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงได้

2. ความชอกช้ำทางจิตใจ (Trauma) เป็นความทุกข์ของสภาวะไร้อำนาจ ในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์วิกฤติ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จะอยู่ในภาวะที่หมดหนทาง รู้สึกว่าช่วยเหลือตนเองไม่ได้ อันเนื่องมาจากพลังกำลังที่เข้ามาอย่างท่วมท้น (ในกรณีที่เป็นการกระทำจากมนุษย์จะเรียกว่าการกระทำที่ชั่วร้าย) เหตุการณ์สะเทือนใจจะเข้ามาครอบงำระบบของการรับรู้ ความรู้สึกในการควบคุม การติดต่อสัมพันธ์และการให้ความหมายของบุคคล (Herman, 1992)

ภาวะความชอกช้ำทางจิตใจที่ปรากฏขึ้นกับบุคคลนั้น จะเข้ามาครอบงำระบบหรือการดำเนินชีวิตที่เป็นปกติ เหตุการณ์สะเทือนใจนั้นจะเกี่ยวข้องกับการคุกคามต่อชีวิตหรือร่างกาย ทำให้บุคคลต้องเผชิญกับความรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อชีวิต อยู่ในภาวะหวาดกลัวและหมดสิ้นหนทาง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นจะเป็นความหวาดกลัวที่รุนแรง รู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และสูญเสียการควบคุม ซึ่งโดยปกติแล้วเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤติด้วยสถานการณ์ในการปกป้องตนเอง พร้อมกับระบบประสาทอัตโนมัติของบุคคลจะเตรียมร่างกายให้พร้อมที่จะต่อสู้กับอันตรายที่เกิดขึ้น

ความชอกช้ำทางจิตใจที่เกิดขึ้นเป็นผลเนื่องมาจากการตอบสนองของบุคคลต่อเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถต่อต้านหรือหลบหนีอันตรายที่เกิดขึ้นมาได้ ระบบของการปกป้องตนเองล้มเหลว และจากเหตุการณ์วิกฤติที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการตื่นตัวของร่างกาย อารมณ์ ความคิด และความทรงจำ บุคคลที่ผ่านเหตุการณ์วิกฤติอาจจะมีอารมณ์ที่รุนแรงแต่ไม่สามารถระลึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน หรืออาจจะจดจำรายละเอียดของเหตุการณ์ทั้งหมดได้แต่ปราศจากความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ในบางกรณีอาจพบว่าตนเองนั้นมีความหวาดระแวงสูงหรือ ตื่นตัวได้ง่ายโดยไม่รู้สาเหตุ และผู้ที่มีความสะเทือนใจนั้นจะแยกตัวเองออกจากสังคม และใช้ชีวิตอยู่ตามลำพัง

เหตุการณ์วิกฤติที่ก่อให้เกิดบาดแผลทางจิตใจที่เกิดขึ้น นั้นอาจส่งผลให้เกิดอาการที่เรียกว่า Post Traumatic Stress Disorder ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลผ่านเหตุการณ์วิกฤติ หรือการสูญเสีย ที่กระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง ความรู้สึกตกใจ หวาดกลัวอย่างรุนแรง ส่งผลต่อภาวะจิตใจ ความคิด ความรู้สึก ทศนคติต่อการมองโลก เป็นระยะเวลายาวนาน โดยบุคคลที่อยู่ในภาวะนี้จะมีความเครียด ความซึมเศร้าและความวิตกกังวลสูงมากกว่าคนปกติทั่วไป ซึ่งส่งผลต่อไปยังการดำเนินชีวิต การปรับตัวในสังคมที่เหมาะสม

ลักษณะอาการของ Post Traumatic Stress Disorder มีลักษณะอาการสำคัญอยู่ 3 ลักษณะดังต่อไปนี้ (Herman, 1992)

1. มีปฏิกิริยาไวในการระแวงระวังและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกินระดับปกติ (Hyperarosal) ภายหลังจากเหตุการณ์วิกฤติได้ผ่านพ้นไปแล้ว ผู้ที่ได้รับประสบการณ์จะรู้สึกเหมือนกับว่าเหตุการณ์วิกฤติที่จะเป็นอันตรายนั้นจะเกิดขึ้นมาอีกทุกขณะ ร่างกายจะได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้ารอบตัวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยง่ายอย่างต่อเนื่อง จากระบบประสาทอัตโนมัติ เพื่อเตรียมตัวที่จะเผชิญกับอันตราย ภาวะนี้จะทำให้เกิดความหวาดระแวง การนอนหลับถูกรบกวน ตื่นขณะนอนหลับบ่อยๆ

2. การย้อนเห็นภาพเหตุการณ์ (Intrusion) ประสบการณ์ที่ได้รับจากเหตุการณ์วิกฤติ จะส่งผลต่อการระลึกถึงความทรงจำ ส่งผลให้การระลึกถึงความทรงจำผิดปกติไป โดยประสบการณ์ที่ได้รับจากเหตุการณ์วิกฤติจะเข้าไปรบกวนการเรียกความทรงจำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ซึ่งการระลึกถึงความทรงจำของบุคคลทั่วไปนั้นจะมีลักษณะที่เป็นภาษาแต่ผู้ที่ได้รับประสบการณ์ในเหตุการณ์วิกฤติจะไม่ได้ระลึกถึงความทรงจำในลักษณะที่เป็นภาษา แต่จะเรียกความทรงจำในลักษณะที่เป็นรูปภาพซึ่งเหมือนกับลักษณะการเรียกความทรงจำของเด็ก อยู่กับภาพเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ไม่สามารถลบออกไปได้ อยู่กับความรู้สึกได้รู้สึกหนึ่ง ลักษณะของภาพที่ปรากฏขึ้นในความทรงจำนั้นจะเป็นภาพที่ไม่มีความสมบูรณ์ไม่มีความละเอียดในเรื่องบริบทต่างๆที่เกี่ยวข้อง ภาพความทรงจำเหตุการณ์วิกฤตินี้จะเข้ามารบกวนจิตใจของผู้ที่ได้รับประสบการณ์อยู่เสมอ

นอกจากความทรงจำที่มารบกวนในขณะที่มีสติอยู่แล้ว ขณะหลับความทรงจำเหล่านี้ก็จะเข้ามารบกวนในรูปแบบของความฝัน เป็นความฝันที่มีลักษณะไม่เป็นปกติ มักจะเป็นฝันที่ประกอบไปด้วยประสบการณ์ที่ได้รับความกระทบกระเทือนต่อจิตใจ เป็นภาพเหตุการณ์เป็นตอนๆ ที่ไม่มีความละเอียดสมบูรณ์ ทำให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัวอย่างฉับพลัน และในขณะที่ฝันก็จะได้รับสัญญาณของศัตรูที่จะเข้ามาโจมตี ดังนั้นขณะที่ฝันก็เหมือนกับกำลังตื่นอยู่เสมอ

ขณะที่มีการย้อนระลึกภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น จะส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดง บทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งซ้ำๆ โดยที่พฤติกรรมนี้ไม่เคยปรากฏขึ้นก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์สะเทือนใจ เช่น ผู้หญิงที่ประสบอุบัติเหตุและส่งผลให้เกิดบาดแผลฉกรรจ์ ก็จะออกกำลังกายอย่างหนักทุกวัน กิจกรรมเหล่านี้เป็นความพยายามที่จะกลบเกลื่อนความรู้สึกเจ็บปวดที่อยู่ในใจของตน (Scott, 2003)

3. การหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ทำให้นึกถึงเหตุการณ์และหลีกเลี่ยงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ (Dissociation) เมื่อบุคคลอยู่ในภาวะที่ตนเองไร้อำนาจในการต่อสู้ ระบบของการป้องกันตนเองของบุคคลจะปิดตัวลง และหากบาดแผลในใจไม่ได้รับการแก้ไขและยังคงอยู่ในความตระหนักรู้ตลอดเวลา บุคคลจะสร้างกลไกป้องกันตนเองขึ้นมาโดยทำให้การรับรู้ของบุคคลนั้นอยู่ในภาวะเฉยชาหรืออยู่ในภาวะที่เหมือนกับการสะกดจิต หรือบิดเบือนความรู้สึก หรือสูญเสียความรู้สึกเฉพาะอย่างไร ในบางกรณีลักษณะของความทรงจำที่มีต่อเหตุการณ์วิกฤติจะมีลักษณะที่เหมือนกับว่าตนเองเป็นผู้ที่มองดูเหตุการณ์ ไม่ได้เป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น และได้แยกความรู้สึกของตนเองออกไปจากเหตุการณ์นั้น ซึ่งภาวะของการตกอยู่ในความไม่รับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับจิตสำนึกนี้เป็นการปกป้องตนเอง เป็นความพยายามที่จะสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับตนเอง และเป็นความพยายามที่จะควบคุมความรู้สึกกลัวของตนเองเอาไว้

สำหรับบุคคลบางคนที่จิตสำนึกของตนเองนั้นไม่สามารถสร้างความรู้สึกเฉยชาขึ้นมาด้วยตนเอง ก็ใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติดเพื่อสร้างความรู้สึกเฉยชา ไม่รับรู้ให้กับตนเอง นำไปสู่ภาวะของการติดยาเสพติดในที่สุด

ลักษณะของการไม่รับรู้เช่นนี้ผู้ที่ได้รับประสบการณ์เหตุการณ์วิกฤติมักจะมองว่าตนจะมีชีวิตที่ไม่ยืนยาว ไม่คาดหวังอนาคตของตนเอง ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของบุคคลในอนาคต บุคคลจะนำชีวิตของตนนั้นไปอิงอยู่กับสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น นำชีวิตไปสู่การพึ่งพิงเรื่องไสยศาสตร์ ความเชื่อมหายต่างๆ โดยมองว่าให้ชีวิตเป็นไปตามสิ่งเหล่านี้เป็นผู้กำหนด โดยที่ตนเองจะไม่วางแผนหรือลงมือปฏิบัติจัดการชีวิตของตน

ลักษณะอาการของความชอกช้ำทางจิตใจดังกล่าวตามเกณฑ์วินิจฉัยอาการทางจิตเวช หรือ Diagnostic Statistical Manual-IV-Text Revised (American Psychiatric Association, 2000) ที่ใช้ในปัจจุบันยังคงใช้เกณฑ์เดียวกับ DSM-IV Diagnostic Statistical Manual-IV-Text Revised (American Psychiatric Association, 1997) ได้กำหนดอาการของ Post Traumatic Stress Disorder ดังนี้

ก. บุคคลที่ประสบกับเหตุสะเทือนใจ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสองข้อดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ประสบอยู่ในเหตุการณ์ หรือเผชิญกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอันตรายถึงชีวิต หรืออาการบาดเจ็บอย่างร้ายแรง หรือได้รับการคุกคามต่อร่างกายตนเองและผู้อื่น

2. บุคคลที่มีการตอบสนองด้วยความรู้สึกหวาดกลัวอย่างรุนแรง รู้สึกช่วยตนเองไม่ได้หรือหวาดหวั่น ในกรณีที่เป็นเด็กอาจมีการแสดงพฤติกรรมที่สับสนวุ่นวาย

ข. มีความรู้สึกเหมือนได้รับความสะเทือนใจซ้ำๆ โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ตั้งแต่หนึ่งข้อเป็นต้นไป

1. ระลึกถึงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความทุกข์ ประกอบด้วยมโนภาพ ความคิด และการรับรู้ ในกรณีที่เป็นเด็ก จะแสดงออกโดยการเล่นซ้ำๆ และมีลักษณะของอาการสะเทือนใจปรากฏออกมา

2. ผันถึงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความทุกข์บ่อยครั้ง ในกรณีที่เป็นเด็กอาจจะฝันร้าย โดยที่ไม่สามารถระลึกถึงเหตุการณ์ในฝันได้

3. การกระทำหรือความรู้สึกเสมือนกับว่าประสบการณ์สะเทือนใจได้เกิดขึ้นซ้ำอีก ประกอบด้วยความรู้สึกว่าได้ประสบกับเหตุการณ์นั้นอีกครั้ง, เกิดภาพลวงตา ประสาทหลอน ขณะที่เห็นภาพประสบการณ์นี้จะมีลักษณะที่เหมือนจริงและเกิดขึ้นในขณะที่มีนงง ในกรณีที่เป็นเด็กเล็ก เหตุการณ์สะเทือนใจที่เป็นลักษณะเฉพาะอาจจะปรากฏขึ้นมาอย่างซ้ำๆ

4. ความทุกข์ใจอย่างรุนแรง เมื่อประสบกับสิ่งที่กระตุ้น ที่มาจากภายในและจากเหตุการณ์ภายนอก ที่มีสัญลักษณ์หรือลักษณะที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์สะเทือนใจ

5. ปฏิกริยาการตอบสนองทางร่างกายที่มาจากภายในและจากเหตุการณ์ภายนอกที่มีสัญลักษณ์หรือลักษณะที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์สะเทือนใจ

ค. หลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สะเทือนใจ และการตอบสนองโดยทั่วไปจะเป็นลักษณะเฉยชา ซึ่งทั้งนี้จะไม่พบลักษณะอาการเช่นนี้ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์สะเทือนใจขึ้น โดยบุคคลจะแสดงลักษณะดังต่อไปนี้

1. พยายามหลีกเลี่ยงความคิด ความรู้สึก หรือสนทนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สะเทือนใจ

2. พยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรม สถานที่ หรือบุคคลที่จะกระตุ้นให้ระลึกถึงเหตุการณ์สะเทือนใจ

3. ไม่สามารถระลึกถึงส่วนสำคัญของเหตุการณ์สะเทือนใจได้

4. ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญลดลง

5. รู้สึกแปลกแยกไม่สนิทสนมกับคนอื่น ๆ

6. จำกัดขอบเขตของความรู้สึก เช่น ไม่สามารถเกิดความรู้สึกรักใคร่ได้

7. นึกถึงอนาคตในระยะเวลาที่สั้นลง เช่น ไม่คาดหวังว่าจะมีงานทำ แต่งงาน มีบุตรหรือมีช่วงชีวิตที่เป็นปกติ

ง. อยู่ในภาวะที่ถูกกระตุ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะไม่พบลักษณะอาการเช่นนี้ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์สะเทือนใจขึ้น โดยบุคคลมีลักษณะดังต่อไปนี้ตั้งแต่สองข้อขึ้นไป

1. นอนหลับยาก
2. หงุดหงิดหรือแสดงอารมณ์โกรธอย่างรุนแรง
3. ตั้งสมาธิยาก
4. ระวังระวังภัยมากกว่าปกติ
5. สะดุ้งหรือตกใจมากกว่าปกติ

จ. ระยะเวลาของอาการ (อาการในข้อ ก. ข. ค.) นานกว่า 1 เดือน

ฉ. อาการเหล่านี้ก่อให้เกิดบุคคลมีความทุกข์ สร้างความเสียหายต่อสังคม อาชีพ และด้านอื่นที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตที่เป็นปกติ

ลักษณะอาการตามระยะเวลา

อาการเฉียบพลัน: หากระยะเวลาของอาการน้อยกว่า 3 เดือน

อาการเรื้อรัง: หากระยะเวลาของอาการตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป

หรือ

อาการที่ไม่ได้เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ทันที: หากมีอาการอย่างน้อย 6 เดือนหลังความกดดัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพบว่างานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่วิจัยปัจจัยที่ก่อให้เกิดและยุติความรุนแรง

กระบวนการของความรุนแรงจนกระทั่งการยุติความรุนแรงงานวิจัยดังกล่าวมีผลการศึกษาดังนี้

วิลาสินี พนานครทรัพย์ (2545) ได้ศึกษาความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ เน้นที่กระบวนการของความรุนแรงและวิธีการจัดการความรุนแรงของผู้หญิง โดยใช้แนวคิดเรื่องสตรีนิยม และความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ เป็นแนวคิดทฤษฎีเบื้องต้น พบว่า การทำร้ายจะมีการกระทำซ้ำ ผู้หญิงจะไม่ออกจากความสัมพันธ์ในความรุนแรงครั้งแรก แต่จะเกิดความรู้สึกตกใจไม่คาดคิดมาก่อนว่าการทำร้ายจะเกิดขึ้น พยายามหาสาเหตุของการทำร้าย คำนึงถึงความรัก การสำนึกผิด และคำมั่นสัญญาของสามี ทำให้เชื่อว่าเขาจะไม่ทำร้ายอีก รวมทั้งผู้หญิงได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองโดยหวังที่จะยุติการทำร้าย แต่การทำร้ายไม่ได้ยุติลงแต่กลับเพิ่มความถี่และความรุนแรง

มากยิ่งขึ้นและผู้หญิงก็ตระหนักได้ว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสามีของเธอ ผลการศึกษาดังกล่าวนั้นคล้ายคลึงกับการศึกษาของโชติมา กาญจนกุล (2540) ที่ได้ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว ในกรณีการทำร้ายร่างกายภรรยา ศึกษาถึงกระบวนการเกิดความรุนแรงในครอบครัว เจือปนซึ่งทำให้ความรุนแรงคงอยู่ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการยุติความรุนแรง ผู้หญิงจะรู้สึกตกใจ ไม่คาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์การทำร้ายขึ้น ให้โอกาสสามีด้วยความคาดหวังว่าจะดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าจุดเริ่มต้นความรุนแรงคือการเผชิญปัญหาของครอบครัว การมีทรัพย์สินในครอบครัวย่อย การมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกน้อยส่งผลให้การแก้ไขปัญหาอยู่ในวงจำกัด ผู้หญิงจะรู้สึกตกใจต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น บางรายมักโทษว่าตนเองมีส่วนผิด ในครั้งแรกของการทำร้ายผู้หญิงจะให้อภัย ไม่บอกใคร ส่งผลผู้กระทำไม่ได้รับการลงโทษ จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้ว่าตนไม่ได้ทำสิ่งที่ผิด การยุติการทำร้ายมี 4 ลักษณะคือการหลบหนีออกจากครอบครัว การพึ่งพิงกฎหมาย สร้างแรงกดดันทางสังคมให้กับสามี และการลงมือฆ่าสามีตนเอง

สุภา หมั่นแคว้น(2546)ศึกษาความรุนแรงต่อสตรี บุคลิกลักษณะของผู้ที่เข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลลาดกระบัง พบว่าผู้หญิงกลุ่มนี้จะมีแนวโน้มที่จะพึ่งพาผู้อื่น วิตกกังวล กังวลเรื่องเพศ เก็บกด ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ แยกตัวและต่อต้านสังคม สาเหตุของความรุนแรงที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาทางเศรษฐกิจ สัมพันธภาพที่ไม่ดี และมีที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด

ในเรื่องของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรง ปีนอนงค์ เครือชา (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรง พบว่าการแต่งงานที่มีการจดทะเบียนสมรส รายได้เฉลี่ย รายได้ของสามี มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยในกรณีที่เคยมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม เล่นการพนัน พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสามี ประวัติความเจ็บป่วยทางร่างกายของภรรยา บ่อยครั้งมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความรุนแรงสูงเช่นเดียวกับ ภควดี ศรีประเสริฐ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัว พบว่า อายุ อาชีพ รายได้ของภรรยา สัมพันธภาพของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรง และสุนันทา สิริประภาพล (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคงอยู่หรือยุติความสัมพันธ์กับสามีของภรรยาที่ถูกทำร้าย พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคงอยู่หรือยุติกับสามี คือการรับรู้ความสามารถของภรรยา การมีบุตรที่ต้องเลี้ยงดู ระยะเวลาที่อยู่กับคู่สมรสมากกว่า 7 ปี ค่านิยมเกี่ยวกับชีวิตสมรสว่าต้องมีภาระงานครั้งเดียว ต้องมีการจดทะเบียน ครอบครัวยุคใหม่ต้องมีสมาชิกพร้อมพ่อแม่ลูก คุณค่าของภรรยาอยู่ที่การมัดใจสามีให้อยู่กับตนได้ สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศได้และการมีคู่ครองที่มีหน้ามีตา มีผลให้ผู้หญิงคงอยู่ในความสัมพันธ์กับสามีที่ทำร้ายตนต่อไป

วีรภรณ์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์ (2543) ได้ศึกษาประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกทำร้าย โดยเน้นที่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและการแก้ปัญหาพบว่า

ความรู้สึกของผู้หญิงจะเปลี่ยนไปเมื่อถูกทำร้ายซ้ำหลายครั้งและระดับของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงจะพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยตนเองก่อน จากนั้นจึงไปบอกเรื่องราวกับบุคคลภายนอก แจ้งผู้มีอำนาจให้เข้ามาช่วยเหลือ พวกเขาต้องการการช่วยเหลือในด้านความปลอดภัย ด้านกฎหมายที่เข้ามาคุ้มครองและลงโทษผู้กระทำผิด คำปรึกษาในเรื่องการดูแลสุขภาพ ต้องการกำลังใจ ความเห็นใจ ความเป็นอิสระ นอกจากนี้กฤษฎา อาชวณิชกุลและคณะ (2547) ยังพบว่าผู้หญิงจะไม่บอกเรื่องราวที่เกิดขึ้นเพราะความเชื่อว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ความกลัว และความอาย แต่ถ้าเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นมากจนทนไม่ไหวก็จะบอกเล่าให้เพื่อนสนิทหรือคนที่เคยประสบกับเหตุการณ์ใกล้เคียง ในกรณีขอความช่วยเหลือจะเกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถทนได้อีกต่อไป และเกรงว่าจะได้รับอันตรายถึงชีวิต โดยที่ผู้หญิงเข้าไปขอความช่วยเหลือมากที่สุดก็คือสถานีตำรวจและโรงพยาบาล ซึ่งส่วนมากก็จะพึงพอใจกับการช่วยเหลือที่ได้รับ นอกจากการขอความช่วยเหลือแล้วผู้หญิงก็เลือกที่แก้ไขปัญหาและยุติความรุนแรง ด้วยการหนีออกจากบ้าน หรือขอแยกทางจากสามี

เรื่องของผลกระทบต่อสุขภาพของเพศหญิงนั้น กฤษฎา อาชวณิชกุลและคณะ (2547) พบว่าผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายหรือทางเพศ จะมีอาการปวดศีรษะบ่อย เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ตกใจง่าย มือสั่น วิดตกังวล เครียด ร้องไห้มากกว่าปกติ รู้สึกไม่มีความสุข ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่ามากกว่าผู้หญิงที่ไม่ได้รับความรุนแรง ประสบกับปัญหาด้านสุขภาพในเรื่องของการใช้ชีวิตประจำวัน โดยมีปัญหาที่พบสูงสุด คือ อาการวิงเวียน มึนงง มีปัญหาในเรื่องของความจำและขาดสมาธิ มีอาการอึดอัดเจ็บปวดไม่สบายใจ ปัญหาด้านการทำกิจวัตรประจำวัน และปัญหาด้านการเดินทาง ผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนที่สุดคือผลกระทบทางด้านจิตใจ ผู้หญิงจะมีความเครียด คิดมากจนอาจเป็นโรคกระเพาะ บางคนอาจจะมีอาการทางประสาทหรือเกิดอาการหลงลืม อาการทางจิตใจที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการเก็บกดที่ไม่สามารถเล่าเรื่องให้ใครฟังได้ จากทั้งความอายและความกลัว จากความกดดันและสุขภาพจิตที่เสื่อมโทรมทำให้ผู้หญิงกลุ่มนี้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังทำให้ขาดสมาธิในการทำงาน และสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงยอมทนอยู่กับสามีต่อไปก็เพื่อลูก พวกเขาไม่ต้องการให้ลูกมีปมด้อยหากขาดพ่อ และยังมีมองเห็นว่าผู้ชายยังมีความรับผิดชอบที่ดีอยู่

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ Mary Ellsberg Rodolfo Pena Andres Herrera Jerker Liljestrand และ Anna Winkvist (2000) ได้ศึกษาประสบการณ์ความรุนแรงของผู้หญิงในนิการากัว พบว่า ความเหงา และการพยายามควบคุมเป็นสาเหตุที่สำคัญของความรุนแรง เมื่อลูกของเธอถูกทำร้ายเป็นไปได้ที่เธอจะมีความเสียใจมากกว่าที่ตัวเองถูกทำร้าย ผู้หญิงจะถูกปล่อยให้โดดเดี่ยวโดยการจำกัดการติดต่อระหว่างเธอกับเพื่อน ครอบครัวซึ่งเป็นการปิดกั้นเธอจาก

ทรัพย์สินและการสนับสนุนในด้านต่างๆ และเมื่อพวกเขาพยายามที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ เธอจะได้รับการปฏิเสธและถูกต่อว่า ว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย ยิ่งทำให้ผู้หญิงโทษตนเอง และคิดว่าตัวเองไม่สามารถออกไปจากความสัมพันธ์นี้ได้

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน อายุ อาชีพ รายได้ การรับรู้ ปัจจัยทางสังคมในเรื่องของค่านิยม และการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกสัมพันธ์ภาพของสามีภรรยา มีผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นและเป็นผลให้ยุติความสัมพันธ์หรือคงอยู่ในความสัมพันธ์ เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น ผู้หญิงจะให้ภัยและคาดหวังว่าคนรักจะปรับตัว พยายามที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน และเมื่อเธอตระหนักได้ว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นมาจากตัวสามีซึ่งเธอไม่สามารถจะแก้ไขได้ จึงนำเรื่องราวของตนไปขอความช่วยเหลือกับบุคคลภายนอกหรือองค์กรภายนอก และเธอยุติความรุนแรงโดยการหลบหนีออกมาจากครอบครัว ขอความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย หรือการลงมือฆ่าสามี แต่ในบางกรณีผู้หญิงก็ยังคงอยู่ในความสัมพันธ์นั้นต่อไป ด้วยเหตุผลที่ว่าทำเพื่อลูกและมองเห็นความดีที่มีอยู่ในตัวสามี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นวิธีการหลักในการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรเป้าหมายและพื้นที่ศึกษา

1.1 ประชากรเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ผู้หญิงที่มีประสบการณ์ถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีหรือคนรักที่ใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน และได้เข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ จำนวน 9 ราย อายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 39 ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ถึงระดับปริญญาตรี จดทะเบียนสมรส 6 ราย และอยู่กินกับสามีไม่จดทะเบียนสมรส 3 ราย ประกอบอาชีพรับจ้าง 3 ราย ทำธุรกิจส่วนตัว 1 ราย ค้าขาย 1 ราย พนักงานบริษัท 1 ราย และไม่ได้ประกอบอาชีพ 3 ราย มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ 3 ราย ภาคกลาง 3 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ราย และภาคใต้ 1 ราย มีบุตรแล้ว 7 ราย และยังไม่ีบุตร 2 ราย พักอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินก่อนทำการสัมภาษณ์ตั้งแต่ 1 สัปดาห์จนถึง 7 เดือน อยู่กินกับสามีหรือผู้ที่ทำร้ายตนเอง ตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 18 ปี รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 9 ราย ซึ่งในขณะนี้ได้แยกทางจากสามีหรืออยู่ในช่วงดำเนินการหย่า แสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลรายบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลคนที่	อายุ (ปี)	การศึกษา	การจดทะเบียนสมรส	อาชีพ	ภูมิลำเนา(ภาค)	จำนวนบุตร	ฐานะครอบครัว	ระยะเวลาที่อยู่กินกับสามี	ระยะเวลาที่อยู่บ้านพักฉุกเฉิน
1	35	ป.6	จดทะเบียน	รับจ้าง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	3	ยากจน	10 ปี	2 เดือน
2	37	-	จดทะเบียน	รับจ้าง	เหนือ	2	ปานกลาง	17 ปี	2 เดือน
3	27	ม.6	ไม่จดทะเบียน	ทำธุรกิจส่วนตัว	ใต้	-	ปานกลาง	4 ปี	1 เดือน
4	37	-	จดทะเบียน	-	ตะวันออกเฉียงเหนือ	2	ยากจน	4 ปี	2 เดือน
5	39	-	จดทะเบียน	-	กลาง	1	ปานกลาง	4 ปี	7 เดือน
6	19	ม.2	ไม่จดทะเบียน	-	กลาง	-	ปานกลาง	2 เดือน	1 สัปดาห์
7	33	ป.4	จดทะเบียน	ค้าขาย	เหนือ	3	ปานกลาง	17 ปี	1 เดือน
8	28	ปริญญาตรี	ไม่จดทะเบียน	พนักงานบริษัท	กลาง	1	ปานกลาง	3 ปี	2 สัปดาห์
9	39	-	จดทะเบียน	รับจ้าง	เหนือ	2	ยากจน	18 ปี	2 สัปดาห์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1. เป็นผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายโดยคู่รักและเข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ
  2. มีความเต็มใจและพร้อมที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยสามารถที่จะให้รายละเอียดของข้อมูลอย่างชัดเจนและเป็นข้อมูลในเชิงลึกเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์
- เจ้าหน้าที่ที่ให้การดูแลผู้หญิงกลุ่มนี้ จะเป็นผู้คัดกรองผู้ให้ข้อมูลว่ามีความพร้อมที่จะเข้ารับการสัมภาษณ์จากผู้วิจัยหรือไม่ ดังนั้นก่อนที่จะคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องสอบถามข้อมูลของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายและเข้ามาพักพิงในบ้านพักฉุกเฉินจากเจ้าหน้าที่ที่ก่อนว่า ผู้ให้ข้อมูลคนใดมีความพร้อมที่จะเข้ามาสัมภาษณ์ โดยเจ้าหน้าที่จะคัดเลือกจากผู้หญิงที่ผ่านการทำแบบทดสอบความเครียดแล้วไม่มีภาวะความเครียดสูง และดูจากลักษณะพฤติกรรมกรรมกรมีสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่อยู๋ในบ้านพักฉุกเฉินด้วยกัน เมื่อเจ้าหน้าที่เลือกผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยก็จะทำการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลคนนั้นด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการก่อนวันที่ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลประกอบ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่บ้านพักฉุกเฉิน ที่มีหน้าที่ดูแลผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว โดยสอบถามประวัติข้อมูลความเป็นมาเบื้องต้น เพื่อนำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมถึงข้อมูลตารางกิจกรรม ความเป็นอยู่ เวลาที่สะดวกในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งกฎระเบียบต่างๆในการทำวิจัยในบ้านพักฉุกเฉิน

1.2 พื้นที่ศึกษาวิจัย

บ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ ตั้งอยู่เลขที่ 501/1 ถนนเดชะตุงคะ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรการกุศล ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 12 สิงหาคม 2523 โดย แม่ชีคุณหญิง กนิษฐา วิเชียรเจริญ มีระยะเวลาดำเนินการถึงปัจจุบันจำนวน 29 ปี ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อม ติดเชื้อ HIV/AIDS ความรุนแรงในครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์และการช่วยเหลือดังนี้

วัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสตรีและการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่างๆ
2. ส่งเสริม ช่วยเหลือให้สตรีได้รับความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม
3. ส่งเสริมความรู้ความสามารถของสตรีในการประกอบอาชีพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

4. สนับสนุนสตรีทั่วไป สงเคราะห์สตรี เด็ก และเยาวชนที่ด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5. ให้ความร่วมมือประสานกับหน่วยงานรัฐบาลและองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานคล้ายคลึงกันทั้งในและต่างประเทศ

การให้บริการความช่วยเหลือ

1. กลุ่มผู้หญิงที่ติดเชื้อ HIV/เอดส์ จัดให้มีที่พักอาศัย อาหาร การดูแลด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจโดยการให้คำปรึกษาจากนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา ให้ยาต้านไวรัสแก่ผู้ติดเชื้อ จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคแทรกซ้อน วัณโรค และโรคอื่นๆ จัดกลุ่มให้ความรู้เรื่องสุขภาพ นันทนาการ ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัดและการเสริมสร้างศักยภาพโดยการฝึกอบรมทักษะชีวิต

2. กลุ่มผู้หญิง/เด็กที่ท้องไม่พร้อม จัดให้มีที่พักอาศัย อาหารและ การดูแลสุขภาพ การฝากครรภ์และการดูแลสุขภาพจิตโดยนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ผู้หญิง รวมถึงจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนคลอดและหลังคลอด การวางแผนคุมกำเนิด อบรมทักษะชีวิตและการฝึกวิชาชีพตามความสนใจ ในกรณีผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อ จะจัดให้เข้าเรียนระบบการศึกษาออกโรงเรียน พร้อมจัดสรรทุนเพื่อให้สามารถดูแลลูกเมื่อสำเร็จการศึกษา

3. กลุ่มผู้หญิง/เด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย จัดให้มีที่พักอาศัย อาหาร การดูแลสุขภาพ การดูแลด้านจิตใจโดยนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ผู้หญิง และให้คำปรึกษาในด้านกฎหมายการดำเนินคดีกับผู้ที่ทำร้ายตนเอง

4. กลุ่มเด็กแรกเกิด ซึ่งเป็นเด็กที่เกิดจากผู้ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จะมีบริการที่พักและเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเหล่านี้ในระยะเวลา 6 เดือน หรือในกรณีที่แม่ของเด็กยกเด็กให้กับทางบ้านพัก ก็จะทำเนิกรหาพ่อแม่อุปถัมภ์ให้แก่เด็กเหล่านี้

5. กลุ่มเด็กเล็ก ให้บริการเลี้ยงดูเด็กในช่วงอายุ 2-6 ปี ซึ่งเป็นบุตรของผู้เดือดร้อนที่เข้ามาพักในบ้านพักฉุกเฉิน นอกจากการเลี้ยงดูแล้วยังมีการจัดกิจกรรมนันทนาการและการสอนหนังสือให้กับเด็กเหล่านี้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย

6. บริการการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์แก่บุคคลภายนอกที่โทรเข้ามาสอบถามในเรื่องของกฎหมายความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนและในกรณีที่บ้านพักฉุกเฉินไม่สามารถช่วยเหลือผู้เดือดร้อนได้โดยตรงก็จะแนะนำหน่วยงานอื่นที่มีความเหมาะสม

บริเวณในบ้านพักฉุกเฉินจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ตึกหน้า วีเทรน และบ้านพักฉุกเฉิน ตึกหน้าจะเป็นอาคารสำหรับฝึกอบรมอาชีพ ด้านการทำงานฝีมือไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเย็บปักถักร้อย การทำดอกไม้ประดิษฐ์ และการทำการบูรดับกลิ่นในตู้เสื้อผ้า

วีเทรนเป็นอาคารที่อยู่ตรงกลางระหว่าง ตึกหน้ากับบ้านพักฉุกเฉิน ซ้ำๆ จะเป็นโรงยิม สำหรับเล่นกีฬา และสระว่ายน้ำ ภายในอาคารนี้จะถูกจัดเป็นห้องพักสำหรับแขกที่ต้องการมาพัก มีห้องประชุมสำหรับการจัดฝึกอบรม และเป็นโรงเรียนเสริมสวยในชั้นล่าง

บ้านพักฉุกเฉินเป็นบริเวณที่อยู่ด้านในสุด บริเวณส่วนนี้จะมีบ้านเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก ในช่วงอายุ 2-6 ปี เนอร์สเซอร์รี่สำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 เดือน และบริเวณส่วนที่เป็นบ้านพัก สำหรับผู้เดือดร้อน ไม่ว่าจะเป็หญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย ผู้ป่วยเอดส์ ส่วนบ้านพักนี้จะมีอาคารสามอาคาร ได้แก่ อาคารไม้ด้านล่างเป็นได้ทุนมีโรงครัวสำหรับทำอาหาร และที่รับประทานอาหาร อาคาร 5 ชั้น ชั้นล่างเป็นสำนักงานที่ทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่ ชั้นบนเป็น ห้องพักสำหรับผู้เดือดร้อนเช่นกัน และอาคารชั้นเดียวอยู่ด้านข้างของอาคาร 5 ชั้นที่ครึ่งหนึ่งเป็น สถานรับเลี้ยงเด็กแรกเกิด ครึ่งหนึ่งเป็นที่พักของหญิงตั้งครรภ์ที่ใกล้จะคลอดบุตร

ผู้หญิงที่เข้ามาขอรับความช่วยเหลือจากบ้านพักฉุกเฉิน แรกเข้าจะได้รับการสอบประวัติ โดยนักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา การสอบถามประวัตินี้จะเป็นการประเมินสภาพจิตใจใน เบื้องต้นไปด้วย จากนั้นก็จะทำการทดสอบความเครียดจากแบบประเมินทางจิตวิทยา หากผู้ เดือดร้อนคนใดมีความเครียดสูงก็จะถูกส่งตัวไปพบกับจิตแพทย์ที่โรงพยาบาลวชิระ

การเข้ามาพักพิงของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย จะมีทั้งกรณีที่เราเข้ามาด้วยตนเอง การส่ง ต่อมาจากมูลนิธิที่ให้การช่วยเหลือผู้หญิงอื่นๆ รวมถึงการได้รับการส่งต่อมาจากโรงพยาบาล เมื่อ ผู้หญิงกลุ่มนี้เข้ามาเธอจะได้รับการช่วยเหลือในด้านปัจจัยการดำรงชีพ ที่อยู่อาศัย การจัดการเรื่อง โรงเรียนของลูก การให้กำลังใจ และคำปรึกษาทางด้านกฎหมาย พร้อมกับการปกป้องคุ้มครองเธอ จากการคุกคามของคนรัก

นอกจากคำแนะนำและการช่วยเหลืออย่างเป็นทางการจากเจ้าหน้าที่แล้ว ยังมีเรื่องของ กิจกรรม ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมในส่วนที่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ ได้แก่ การแบ่งเวร ทำความสะอาดที่พัก ทำอาหาร ล้างภาชนะที่ใส่อาหาร ที่ต้องผลัดเวรกันทำทุกวัน และยังมีเรื่องของการฝึกอาชีพ ได้แก่ การเรียนเสริมสวย การเย็บปักถักร้อยการทำดอกไม้ประดิษฐ์ แล้วแต่ความสนใจของแต่ละคน โดย พวกเขาจะไปรับการฝึกอาชีพที่ตึกหน้า และเรียนเสริมสวยที่ วีเทรน สำหรับงานฝีมือที่ทำนั้น ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจะได้นำออกจำหน่ายให้แก่บุคคลทั่วไป โดยพวกเขาจะได้รับรายได้จากการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล่านี้ส่วนหนึ่ง ไม่มีเพียงแต่การจัดกิจกรรมของบ้านพักฉุกเฉินเท่านั้นยังมี การจัดกิจกรรมโดยแขกที่มาบริจาคหรือเลี้ยงอาหารกลางวัน ซึ่งมีทั้งกิจกรรมนันทนาการที่ให้ความ สนุกสนานเพลิดเพลิน และการให้ความรู้พร้อมทั้งให้กำลังใจแก่พวกเขา

ในกรณีที่พวกเขาต้องการหารายได้อีกหนึ่งนอกจากการทำงานฝีมือก็จะมึงงานแม่บ้านทำความสะอาดบ้านเด็ก ซึ่งเธอจะได้รับค่าตอบแทนวันละ 100 บาท ส่วนใหญ่ผู้เดือดร้อนที่เตรียมตัวจะออกไปจากบ้านพักฉุกเฉินก็จะหารายได้จากตรงจุดนี้ เพื่อเก็บเงินเป็นค่าใช้จ่ายในวันข้างหน้า ด้วยความที่บ้านพักฉุกเฉินมีผู้หญิงที่ได้รับความเดือดร้อนมาอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากและปัญหาที่หลากหลายพวกเขาจึงได้แบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกันให้ได้ทราบ การแบ่งปันเหล่านี้ได้เป็นผลให้พวกเขาได้ผ่อนคลายความเหงาความเศร้าที่ได้รับจากปัญหาที่พวกเขาได้ประสบมาพอสมควร จากการรับรู้ประสบการณ์ความทุกข์ของคนอื่น เมื่อพวกเขาได้เข้ามาพักฟื้นฟูสุขภาพจิตแล้วเธอก็พร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตข้างนอก โดยมีเป้าหมายที่จะทำต่อไป

เหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกบ้านพักฉุกเฉินเป็นที่เก็บข้อมูลเนื่องจาก

1. เป็นสถานที่ที่มีผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายเข้าไปพักอาศัยอยู่
2. เป็นสถานที่ที่สามารถติดต่อเพื่อขอเก็บข้อมูลที่สะดวก
3. เป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงระยะยาว ทำให้ผู้วิจัยมีช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

ได้อย่างครบถ้วน

ผู้วิจัยทำหนังสือเข้าขอเก็บข้อมูลเพื่อขออนุญาตทำการวิจัยจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำหนังสือไปมอบให้แก่บ้านพักฉุกเฉินพร้อมกับพูดคุยชี้แจงรายละเอียดกับเจ้าหน้าที่ที่ดูแลในส่วนนี้ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2551 จากนั้นก็เข้าทำการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 ราย และทำหนังสือเข้าขอเก็บข้อมูลอีกครั้งในเดือนมีนาคม 2552 จากนั้นเข้าไปเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 ราย การเข้าไปสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจะต้องขออนุญาตกับเจ้าหน้าที่บ้านพักฉุกเฉินทุกครั้ง

2. การเก็บข้อมูล

2.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2.1.1 ตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นผู้สัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจนกระทั่งนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และอภิปรายผล ผู้วิจัยจึงเตรียมตัวเองให้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ดี ดังนี้

2.1.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

2.1.1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา และทักษะในการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสัมภาษณ์ การสังเกตและจดบันทึก โดยการลงทะเบียนเรียนนิเทศศาสตร์ การวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการพยาบาล (3600626) ในภาคต้นปีการศึกษา 2551

2.1.2 เครื่องอัดเสียง

2.1.3 สมุดบันทึกข้อมูล

2.2 วิธีการเก็บข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเปิดเผยบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นผู้วิจัย (Overt Role) แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยจะกำหนดโครงสร้างของคำถามที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย โดยมีลักษณะของคำถามในลักษณะข้อมูลทั่วไป อายุ อาชีพ จำนวนบุตร ภูมิหลัง และคำถามเจาะลึกในเรื่องของความรู้สึกนึกคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์การถูกทำร้ายร่างกาย ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนละ 2 – 3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 60 – 90 นาที ขณะที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยก็จะใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกบทสัมภาษณ์นั้นไว้

2.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 5 เดือน โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา ช่วงที่ 1 ระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน 2551 และช่วงที่ 2 ระหว่างเดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม 2552

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.1 ผู้วิจัยถอดเทปจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบคำต่อคำประโยคต่อประโยค (Verbatim)

3.1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการถอดเทป แบบพิจารณา คำต่อคำพร้อมกับฟังน้ำเสียงที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ และทำดัชนีข้อมูล (Indexing) โดยการนำบทสัมภาษณ์ที่ได้มานั้นมาทำรหัส (Coding) จัดเป็นหมวดหมู่ของข้อมูล

3.1.3 นำรหัสที่ได้มาทำการรวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ให้ได้ประเด็นหลัก (Theme)

เช่น

“พอเจอหน้าเค้าใจก็สั่นแล้ว บางทีก็ไม่อยากคุย มันอย่างเงี้ยอยู่เป็นไง ก็ถาม
คำตอบคำ” (ปทุม)

“คิดคุณนอนอยู่กับเค้าทุกวัน 10 ปีมาพี่ผวนะผวนว่าถ้าเกิดเค้าเดินมาเค้าจะเตะกู
ตอนไหน จะตีกูตอนไหน พี่บอกตรงๆที่นอนหลับกับลูกได้ยินเสียงรถมาจอดบีบพี่
ผวาละ” (หนู)

Coding: ก้าวและระวาง

Theme: ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย

การวิเคราะห์ข้อมูลใน 3 ขั้นตอนนี้แสดงในภาคผนวก ข

3.1.4 หลังจากที่ผู้วิจัยได้ประเด็นหลักหมวดหมู่แล้ว ผู้วิจัยจะประมวลความคิดและเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันโดยการลงเขียนเป็นประโยค (Statement) เพื่อให้ได้ข้อสรุปในเบื้องต้น

3.1.5 สร้างบทสรุป (Drawing Conclusion) จากข้อค้นพบและการวิเคราะห์ข้อสรุปในเบื้องต้นที่ได้มา ผู้วิจัยจะนำประเด็นหลักเหล่านั้น มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ มาเขียนในเชิงพรรณนาเพื่อตอบคำถามการวิจัย

3.2 การตรวจสอบข้อมูลและความน่าเชื่อถือ

3.2.1 การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล เพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความครบถ้วนในทุกประเด็นหรือสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ โดยพิจารณาดูว่าไม่มีประเด็นใหม่เกิดขึ้นจากการซักถามคำถามเดิม หรือจากการสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ในรูปแบบเดิม ผู้วิจัยจะถามซ้ำคำถามเดิม กับผู้ให้ข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกันและเปลี่ยนรูปประโยคคำถาม เช่น ทำให้ไม่เล็กกับแฟนที่แล้วออกมาจากเขา เปลี่ยนคำถามเป็น อะไรทำให้พี่ทนอยู่กับแฟนที่คะ

3.2.2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยตรวจสอบข้อมูลกับเจ้าของข้อมูล (Cross check) โดยการซักถามผู้ให้ข้อมูลซ้ำในประเด็นเดียวกันหลายๆ ครั้ง และผู้วิจัยจะบอกถึงการรับรู้ของตนที่มีต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ทราบเพื่อเป็นการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้นั้น ตรงกันกับข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลให้มา เช่น ถามผู้ให้ข้อมูลกลับไปว่า พี่ไม่ออกมาจากความสัมพันธ์แล้วยังอยู่กับแฟนที่เป็นเพราะลูกใช่ไหมคะ

3.2.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการนำผลการวิเคราะห์ให้ผู้มีความรู้ทางจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มีความรู้ทางการวิจัยเชิงคุณภาพอ่านและประชุมพิจารณาถึงความถูกต้องเหมาะสม (Peer Debriefing) โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่เคยผ่านการงานวิจัยเชิงคุณภาพตรวจสอบ

4. จรรยาบรรณและจริยธรรมในการวิจัย

เนื่องจากแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลที่มีความเปราะบาง มีความเสี่ยงต่อการได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจสูง ผู้วิจัยจึงจะทำตามจรรยาบรรณและจริยธรรมการวิจัยอย่างเคร่งครัดดังนี้

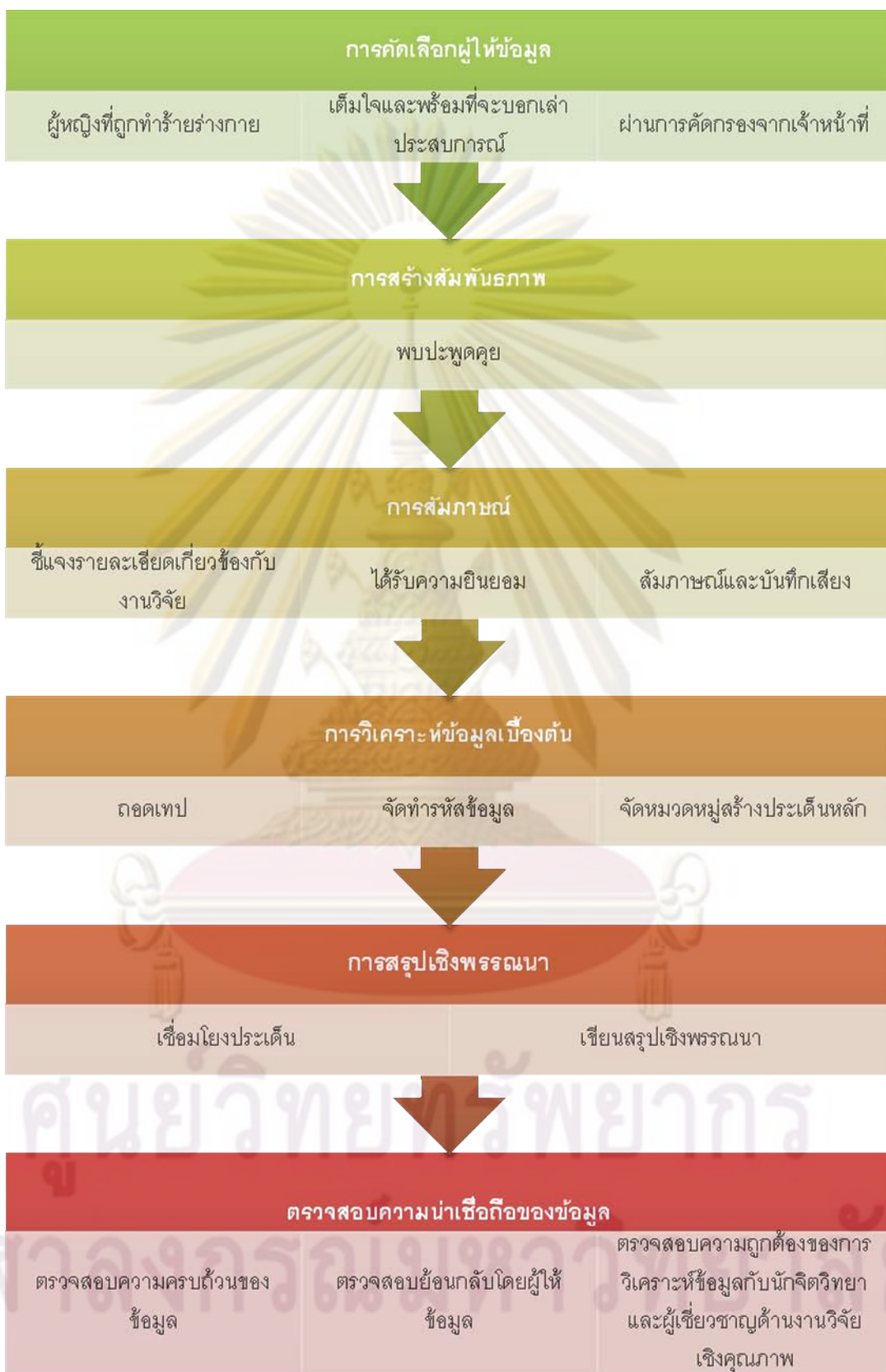
1. ผู้วิจัยให้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยในเรื่องวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับรู้ข้อมูลอย่างเพียงพอในการตัดสินใจที่จะให้ข้อมูลในการวิจัยหรือไม่
2. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจะต้องขออนุญาตและได้รับการยินยอมในการให้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจทุกครั้ง และหากผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกที่จะตอบคำถามบางคำถามก็สามารถที่จะไม่ตอบคำถามข้อนั้นได้ หรือในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกติดธุระก็สามารถยกเลิกการสัมภาษณ์ในครั้งนั้น หรือหากต้องการจะถอนตัวจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะถอนตัวออกจากการวิจัยได้โดยไม่เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยจะปกปิดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่จะระบุถึงตัวผู้ให้ข้อมูลได้
4. ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลมีความเปราะบางทางด้านอารมณ์ในขณะที่กำลังสัมภาษณ์อยู่นั้น หากผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกสะเทือนใจ จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะหยุดการสอบถามข้อมูล และให้การช่วยเหลือการปรับสภาพจิตใจ โดยการให้คำปรึกษาตามวิธีการทางจิตวิทยาการปรึกษา จนกว่าผู้ให้ข้อมูลจะมีสภาพจิตใจดีขึ้นสามารถสัมภาษณ์ต่อได้ หรือหากไม่สามารถสัมภาษณ์ต่อได้ก็จะทำการสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของผู้ให้ข้อมูล และหลีกเลี่ยงการเสี่ยงต่อการเป็นอันตรายและการได้รับผลกระทบจากการวิจัย

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

- 5.1 ผลการวิจัยที่ได้ครั้งนี้เป็นประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายที่ได้มาจากการระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต ขณะที่พักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีเท่านั้น
- 5.2 การวิจัยนี้ผู้วิจัยไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลได้ทุกประเด็น เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาการสัมภาษณ์ และไม่สามารถติดตามผู้ให้ข้อมูลได้ภายหลังจากออกจากบ้านพักฉุกเฉิน

จากรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย” เก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 ราย เป็นการเก็บข้อมูลจากเรื่องราวและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย และได้เข้ามาพักในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ สามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย และส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยชื่อในข้อมูลที่ปรากฏนี้เป็นชื่อสมมติทั้งหมด

ส่วนที่ 1 ประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

ปทุม

ปทุมมีบ้านเกิดอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เธอเข้ามาทำงานรับจ้างในกรุงเทพฯ ได้รู้จักกับสามีโดยใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันในระยะเวลา 3 เดือน แล้วจึงตัดสินใจใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับเขาด้วยรักแบบวัยรุ่น ประกอบกับผู้ชายมีฐานะ ชาติตระกูลที่ดี จึงคาดหวังว่าเมื่อได้มาอยู่กับผู้ชายคนนี้แล้วจะทำให้ชีวิตมีความสุข แต่ขณะที่อยู่ร่วมกับสามีได้ประมาณ 3-4 เดือน เขามีเมมาสุราและลงมือทำร้ายเธอ ปทุมคิดไม่ถึงเลยว่าเธอจะมีพฤติกรรมรุนแรงเช่นนี้เนื่องจากรากฐานครอบครัวดั้งเดิมเป็นครอบครัวที่ดี

จากการทำร้ายในช่วงแรก ปทุมพยายามหาสาเหตุของการทำร้ายที่เกิดขึ้นโดยมองว่าเธอได้ทำอะไรผิดไปโดยที่ไม่รู้ตัวหรือเปล่า จึงพยายามปรับปรุงตัวเองทำหน้าที่แม่บ้านและภรรยาที่ดี แต่ความรุนแรงไม่ได้ลดลง สามีของเธอทำร้ายเธอบ่อยครั้งขึ้นจนคิดว่าเขาน่าจะเป็นโรคประสาทชนิดหนึ่งและเคยบอกให้เขาไปพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลแต่ก็ไม่ได้รับความสนใจ

นอกจากพฤติกรรมทำร้ายภรรยาแล้วสามีของปทุมยังมี อាកารมีเมมาอาละวาดทำลายข้าวของ และทำร้ายลูก จากภาวะความเป็นอยู่เช่นนี้ปทุมจึงมีภาวะเพิ่มขึ้น นอกจากในทุกๆวันของเธอจะเริ่มตื่นด้วยการตื่นแต่เช้าดูแลลูกให้ไปโรงเรียนแล้ว บางครั้งในช่วงเวลานี้เขาก็จะมีอาการมีเมมาและอาละวาด ปทุมจึงต้องจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยพยายามป้องกันไม่ให้ลูกได้รับอันตรายจากการทำร้าย แล้วพาลูกไปส่งที่โรงเรียนให้ได้ โดยที่ตนเองต้องหลบเลี่ยงการถูกทำร้ายด้วยเช่นกัน ปทุมอับอายกับเรื่องราวเหล่านี้มากไม่ต้องการให้เพื่อนบ้านรับรู้ ทุกๆครั้งที่เกิดเรื่องขึ้นเธอจะพยายามไม่ได้ตอบนิ่งเฉย และพยายามเอาอกเอาใจทำเขาภูมิใจมากที่สุด เพื่อที่เขาจะหยุดอาละวาดและไว้วางใจ

ชีวิตความเป็นอยู่ในทุกๆวันจึงต้องพบเจอกับเหตุการณ์เดิม เธอเบื่อกับความเป็นอยู่อย่างนี้มากและต้องการที่จะออกไปจากความสัมพันธ์นี้ ปทุมเคยหนีไปจากสามีหลายครั้งแต่เขาก็รู้และตามเจอและง้อจนจนเธอกลับมาทุกครั้ง หรือไม่เธอก็ต้องกลับมาเพราะความเป็นห่วงลูก กลัวว่าผู้ชายจะพาลูกของเธอไปตกกระกำลำบาก เมื่อกลับมาชีวิตความเป็นอยู่ก็เหมือนเดิม เธอถูกต่อยแต่ะ ใช้ชีวิตได้ลำบากตั้งแต่พักซ่า ไปจนถึงหัวแตก ซึ่งทุกครั้งที่เกิดบาดแผลเธอไม่เคยไปรักษาที่โรงพยาบาล แต่จะปล่อยให้หายเอง ปทุมมีชีวิตอยู่เช่นนี้ มาประมาณ 7 ปี แต่ด้วยความ เป็นอยู่อย่างนี้เป็นทุกข์และมีภาวะเครียดอยู่ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน ประกอบกับการทำร้ายที่ไม่มีท่าทีว่าจะยุติลง ความต้องการที่อยากจะยุติความสัมพันธ์ระหว่างกันมีมากขึ้น แต่ติดตรงที่ว่าเธอไม่รู้ว่า จะจัดการเรื่องลูกอย่างไร ในที่สุดปทุมก็ไม่ยอมทนที่จะมีชีวิตอยู่เช่นนี้อีกต่อไป จึงตัดสินใจพาลูกทั้ง 3 คนออกมาขอความช่วยเหลือกับมูลนิธิเพื่อนหญิง และได้มาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน

ขณะที่เธออยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน เธอได้ทำงานเป็นแม่บ้านทำความสะอาดบ้านเด็ก ได้ค่าตอบแทนวันละ 100 บาท และในขณะนี้สามีของเธอได้โทรศัพท์เข้ามาพูดคุย หรือมาหาบ่อยครั้ง เพื่อมาตามตัวเธอไปอยู่กับเขาเหมือนเดิม แต่เธอไม่ต้องการที่จะทำเช่นนั้น สิ่งที่เธอต้องการจากสามีตอนนี้คือ เธอต้องการที่จะหย่าขาดกับเขา แต่เขาก็ไม่ยอม เธอจึงปรึกษากับเจ้าหน้าที่ว่าจะทำอย่างไร จากคำแนะนำที่ได้รับ ทำให้รู้ว่าเธอมีสิทธิที่จะฟ้องหย่า และมีความมั่นใจต่ออนาคตที่จะไม่ต้องใช้ชีวิตร่วมกับสามีมากขึ้น และเริ่มวางแผนอนาคตของตนเอง โดยหลังจากที่ออกไปจากบ้านพักฉุกเฉินแล้ว เธอได้ติดต่อเพื่อนของเธอช่วยหาห้องเช่า เพื่อรับจ้างทำอาชีพเดิมของเธอ และเธอก็กำลังมองหาสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับลูกคนเล็กของเธอ หากเธอหาที่อยู่และที่เลี้ยงเด็กได้แล้ว เธอก็จะออกไปจากบ้านพักฉุกเฉิน เพื่อทำงานและเลี้ยงดูลูกของเธอต่อไปโดยไม่คิดที่จะมีครอบครัวใหม่

กล้วย

กล้วย อายุ 37 ปี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือและไม่เคยใช้ชีวิตที่อื่นมาก่อน เธออยู่ร่วมกับสามีมาประมาณ 17 ปี มีบุตรด้วยกัน 2 คน สามีของเธอเป็นคนภาคกลางที่ไปทำมาหากินในท้องถิ่นที่เธออยู่ จากนั้นจึงพบรักและใช้ชีวิตครอบครัวอยู่ร่วมกัน เขาเป็นคนทำงานหารายได้หลักและรับผิดชอบครอบครัว ซึ่งจากการทำงานเก็บเงินทำให้เขาสร้างบ้านหนึ่งหลังบนที่ดินของแม่กล้วย ส่วนตัวกล้วยจะเป็นแม่บ้านทำหน้าที่ดูแลบ้าน ดูแลสามี และหารายได้ให้กับตัวเอง โดยใช้เวลารว่างจากการทำงานบ้าน รับจ้างทำงานทั่วไปในท้องถิ่นที่เธออาศัยอยู่

สามีของเธอเป็นคนชอบดื่มสุราหลังจากเลิกงานในตอนเย็นทุกวัน ซึ่งเธอก็ไม่เคยห้ามปรามและยอมรับผิดชอบต่อพฤติกรรมนี้ของสามีได้ ในขณะที่สามีของเธอดื่มสุราอยู่หน้าบ้านเธอจะเป็นผู้

จัดเตรียมกับแก้มให้เขาอยู่เสมอ จนมาพักหลังสามีของเธอตื่นสุราและมีอาการมึนเมาที่รุนแรงขึ้น เขาจะบ่นและต่อว่าเธอ และในขณะที่นอนหลับเขาจะกรนเสียงดังจนทำให้เธอรำคาญ จากนั้น การเมาสุราเริ่มนำไปสู่การอาละวาดพูดจาก้าวร้าวที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จนเธอยอมรับไม่ได้ จึงแยกห้องนอนกับสามี

หลังจากที่เธอแยกห้องนอนกับสามี ทำให้สามีของเธอเกิดความไม่พอใจต่อตัวเธอเป็นอย่างมาก สามีของเธอได้ดื่มสุราหนักขึ้น พร้อมกับต่อว่าและพยายามบีบบังคับใช้กำลัง เพื่อจะร่วมหลับนอนกับเธอแต่เธอไม่เคยยินยอมต่อผู้และขัดขืนมาตลอด ในช่วงเวลานี้จะมีการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น โดยจะเป็นลักษณะของการกระชากผม ตบตีตามใบหน้าและร่างกาย ในช่วงเวลานี้เธอพยายามหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นโดยหลบไปอยู่บ้านแม่ ซึ่งอยู่บ้านติดกันและรับรู้เรื่องราวความรุนแรงในบ้านกล้วยอยู่ตลอด ขณะที่อยู่บ้านแม่ กล้วยจะบอกเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้แม่ได้ทราบเพื่อปรับทุกข์ในบางครั้ง แต่การที่แม่ต้องรับรู้ถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นสร้างความไม่สบายใจ และรู้สึกผิดให้แก่กล้วยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเธอมองว่าแม่มีอายุมากแล้ว แล้วตัวเธอก็เป็นผู้ใหญ่แล้ว น่าจะดูแลตัวเองได้โดยไม่ต้องให้แม่มากังวลคอยเป็นห่วง

สถานการณ์เช่นนี้มีมาเรื่อยๆ กล้วยคิดที่อยากจะทำเลิกกับสามีอยู่ตลอด แต่เธอก็ไม่รู้ว่าหากเลิกจากสามีแล้วจะไปอยู่ที่ไหน ในเมื่อบ้านแม่ของเธออยู่ตรงนี้ และที่ดินที่สามีเธอปลูกบ้านก็เป็นที่ดินของเธอ กล้วยไม่มีที่ไปจริงๆ จึงต้องทนอยู่กับการกดขี่ข่มเหงต่อไป

ในที่สุดจุดแตกหักระหว่างกล้วยกับสามีก็เกิดขึ้น เมื่อช่วงเวลาเย็นของวันหนึ่งขณะที่สามีเมาสุราและพยายามที่จะขืนใจเธอ แต่ไม่ยินยอม จนเกิดการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย ในช่วงเวลาที่วิ่งหนี เขาใช้มีดขว้างใส่หลังเธอ พร้อมกับไล่เธอออกจากบ้าน กล้วยหลบจากการทำร้ายครั้งนี้ได้อย่างหวุดหวิด ด้วยความหวาดกลัวจึงออกจากบ้าน นั่งรถโดยสารเข้ามาในกรุงเทพฯ โดยที่เธอยังไม่รู้ว่าเธอจะไปไหน ในช่วงเวลานั้นเธอมีเงินติดตัวอยู่ 500 บาท ตอนแรกเธอคิดว่าจะหางานทำ แต่เมื่อคิดอีกทีก็คิดว่าควรที่จะหาที่พักอาศัยก่อน จึงโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิงซึ่งเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่รู้จักผ่านทางโทรศัพท์ จากนั้นได้เดินทางไปยังมูลนิธิ และถูกส่งตัวมาพักที่บ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งการออกจากบ้านในครั้งนี้เป็นจุดแตกหักระหว่างกล้วยกับสามีอย่างเด็ดขาด เธอจะไม่กลับไปอยู่กับสามีอีกแล้ว ไม่ใช่เพราะว่ากลัวตายแต่ไม่ต้องการกลับไปเผชิญกับปัญหาเดิมๆ อีก

ในช่วงเวลาที่เธออยู่บ้านพักฉุกเฉิน กล้วยได้ทำงานเป็นแม่บ้านทำความสะอาดบ้านเด็ก ได้ค่าตอบแทนวันละ 100 บาท เธออยู่ในบ้านพักฉุกเฉินด้วยความที่เป็นห่วงแม่และลูกที่อยู่บ้าน ซึ่งหลังจากที่เธอมาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินเธอไม่ได้ติดต่อพวกเขาเหล่านั้นเลย และไม่รู้ว่าขณะนี้เธออยู่ที่ไหน แต่ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เมื่อพักฟื้นเยียวยาจิตใจได้ประมาณ 2 เดือน กล้วยได้วางแผนสิ่งที่

จะทำในอนาคตคือ จะพยายามหาทางออกที่จะกลับไปดูแลแม่ โดยการหางานทำเก็บเงินแล้วไปลงทุนทำมาค้าขายแถวบ้าน

เอื้อง

เอื้องอายุ 27 ปี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคใต้ เมื่อเรียนจบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ เป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ที่เธอได้มาพบกับสามี ด้วยลักษณะที่เป็นคนสุภาพคอยดูแลเอาใจใส่เธออยู่ตลอด หลังจากคบหาดูใจกันประมาณ 2 เดือน จึงตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับโดยไม่แต่งงาน ซึ่งแม่กับน้องสาวที่อยู่ต่างจังหวัดไม่ทราบ

เอื้องกับสามีใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในช่วงเวลา 3 ปี เธอและเขาช่วยกันทำงานเก็บเงินและเปิดธุรกิจส่วนตัวร่วมกัน ทั้งสองคนช่วยกันดูแลกิจการ ในขณะที่ธุรกิจกำลังดำเนินไปด้วยดี มีชีวิตคู่ที่มีความสุข เมื่อก้าวเข้าสู่ปีที่ สามีเริ่มใช้ยาเสพติด ตัวเอื้องเองก็เคยทราบมาว่าเขาเคยใช้สารเสพติดแต่ได้เลิกไปแล้ว ไม่คิดว่าเขาจะหวนกลับมาใช้มันอีก เมื่อเริ่มใช้ยาเสพติดในช่วงแรกก็ไม่ได้มีผลต่อพฤติกรรมของเขามากนัก แต่พอมาในช่วงหลังเขาเพิ่มปริมาณในการเสพมากขึ้น จนทำให้เกิดอาการประสาทหลอน คิดว่ามีคนมาคอยตามอยู่ตลอดเวลา และคิดว่าเอื้องนอกใจเขาไปมีสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น หวาดระแวงอยู่ตลอด เป็นผลให้เขาหึงหวงเธออย่างมาก คอยควบคุม จับตาดู อยู่ด้วยกันในทุกช่วงเวลา ในบางครั้งก็กักขังไม่ให้เอื้องออกไปไหน

อาการประสาทหลอนของเขารุนแรงมากขึ้นจากเพียงแค่การจับตามองกักขัง ก็มาสู่การทำร้ายร่างกาย เพราะเขาคิดว่าเธอไปมีคนอื่นเขาจึงโกรธแค้นเธอมาก โดยรูปแบบการทำร้ายร่างกายที่เธอได้รับจะเป็นลักษณะตบ ตีอย่างรุนแรง สาดด้วยน้ำร้อน ตัดผมเพื่อทำให้เธอเสียโฉม ซึ่งเอื้องไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าเขาจะทำร้ายเธอด้วยความทารุณเช่นนี้ ในช่วงแรกที่มีความรุนแรง เอื้องก็ได้พยายามพูดคุยขอร้องเขาให้เขาเลิกยาเสพติด แต่เขาก็ไม่ยอมเลิกและยังเสพยาต่อหน้าเธอด้วย ทำให้เอื้องทั้งหวาดกลัวและเป็นห่วงสุขภาพของเขาเป็นอย่างมาก

เมื่อรู้แล้วว่าเธอไม่สามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้ และยังคงถูกทำร้ายอยู่เรื่อยมา เอื้องจึงร้องขอความกรุณาเห็นใจว่าอย่าทำร้ายกันเลย หากรู้สึกไม่พอใจอะไรก็ให้พูดจากันดีๆ แต่เขาก็ไม่ยอมรับฟัง เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกทำร้ายเอื้องจึงต้องปรับตัวเอง พยายามคล้อยตาม ไม่ทำในสิ่งที่ขัดใจเขา เธอจึงต้องอยู่ในสภาวะที่ตื่นตัวต่อการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า หวาดกลัว และหวาดระแวงว่าจะถูกสามีหาเรื่องมาทำร้ายอยู่ตลอดเวลา

ในช่วงที่เขาลงมือทำร้ายอย่างรุนแรง เอื้องหลบหนีออกไปหลายครั้ง แต่เขาก็ตามจนพบขอโทษ และให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายเธออีก ด้วยความใจอ่อน และความรักที่มีต่อเขาอย่าง

มากเธอก็ให้อภัย ให้โอกาสและกลับไปกับเขาทุกครั้ง ซึ่งตัวเองก็ยังไม่โทษและมองว่าตัวเองโง่มากที่ย้อนกลับไปอยู่กับเขาและต้องเป็นฝ่ายถูกทำร้ายเช่นเดิม

เธอก็เคยไปแจ้งความกับตำรวจในข้อหาสามีทำร้ายร่างกาย ด้วยความหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือคุ้มครองได้บ้าง แต่ก็ได้รับการปฏิเสธการแจ้งความ สร้างความผิดหวังให้เธอเป็นอย่างมาก นอกจากที่ไม่ได้รับการปกป้องคุ้มครองตามที่หวังไว้แล้ว เมื่อเธอกลับไปบ้านเธอก็ยังถูกทำร้ายหนักกว่าเดิมพร้อมกับจับขังไม่ให้ออกไปไหนอีก เธอก็เลยเสียความรู้สึก ทั้งเสียมิตรภาพ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก และไม่รู้ว่าจะต่อไปนี้จะพึ่งพาใครที่ไหนได้ จะบอกเล่าปัญหาให้แม่ที่อยู่ต่างจังหวัดรับทราบก็ไม่กล้าเพราะกลัวว่าท่านจะเป็นห่วงเป็นกังวล

เธอยังอยู่ในความสัมพันธ์นี้ด้วยความอดทนต่อความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น ความรักที่เคยมีมากถูกบั่นทอนลงโดยมีความเกลียดชังมาทดแทน จนกระทั่งวันหนึ่งเธอถูกเขาทำร้ายร่างกาย ด้วยการทุบตีอย่างหนักด้วยความกลัวและทนต่อความเจ็บปวดไม่ไหว จึงได้วิ่งหนีออกมาโดยมีคนรักวิ่งตามขณะที่เธอกำลังจะขึ้นรถแท็กซี่ ก็กระชากตัวออกมาและใช้มีดคัตเตอร์กรีดบริเวณศีรษะจนเป็นบาดแผลฉกรรจ์ในเวลานั้นเธอไม่รู้สึกลัวเจ็บ รู้แต่ว่ามีเลือดไหลออกมาจากศีรษะเป็นอย่างมากแล้วก็หมดสติไป เขาได้นำตัวเธอไปส่งที่โรงพยาบาลและหลบหนีไป

จากการทำร้ายในครั้งนี้ถือเป็นเรื่องจุดจบความสัมพันธ์ระหว่างเขาและเธออย่างเด็ดขาด เธอก็ไม่เคยคิดมาก่อนว่าคนรักจะโหดร้ายถึงขั้นจะลงมือฆ่าเธอได้และอ้างคำถามว่า “ **เขายังมีความเป็นคนอยู่อีกหรือเปล่า**” ทั้งๆที่ผ่านมาก็ทำแต่สิ่งที่ดีๆให้กับเขาตลอด ดังนั้นคัตเตอร์ที่กรีดลงบนศีรษะก็ถือว่าการตัดขาดความรัก ความผูกพัน และความรู้สึกต่างๆที่มีต่อกัน เธอมองว่าในเมื่อพยายามทำดีทุกอย่างแล้วไม่ได้ดีก็ต้องปล่อยไป จบกันไป ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกันอีกเลย และเธอก็ต้องการให้ผู้ชายได้สำนึก รับผิดชอบ ในสิ่งที่เขาลงมือทำให้คนอื่นต้องเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส เธอก็จึงแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมายและจะเดินหน้าเอาเรื่องให้เขาให้ถึงที่สุด ส่วนตัวเองหลังจากพักฟื้นรักษาอาการบาดเจ็บแล้วได้ปรึกษากับนักสังคมสงเคราะห์ และเข้ามาพักเยียวการรักษาจิตใจของตนในบ้านพักฉุกเฉิน

เธอก็เกือบจะจบชีวิตลง แต่เธอก็ฟื้นตัวขึ้นมาได้ การมีสติอีกครั้งทำให้ได้ระลึกถึงคนที่เธอรักและรักเธออย่างแท้จริงนั่นคือแม่และน้องสาว เมื่อคิดได้เช่นนั้นจึงเกิดความตระหนักในคุณค่าชีวิตของตนเองที่จะต้องดูแลรักษาและยืนอยู่ต่อไป เพราะการได้มีชีวิตอยู่ไม่ได้มีความหมายเพื่อตัวเองเท่านั้นแต่ยังมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อคนอื่น ๆ อีกหลายคน ไม่ควรเสี่ยงเอาชีวิตมาเทียบกับคนที่ไม่เห็นคุณค่าและย้ายกับชีวิตของเธออีก

ในช่วงที่อยู่บ้านพักฉุกเฉินเธอก็ได้รับคำปรึกษาในเรื่องต่างๆกับเจ้าหน้าที่ พุดคุยแบ่งปันประสบการณ์กับผู้หญิงคนอื่น ๆ รวมทั้งทำกิจกรรมเย็บปัก สิ่งเหล่านี้ได้ช่วยมีมุมมองในการมอง

โลกที่กว้าง และด้านบวกมากขึ้น ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้เป็นบทเรียนสอนตนเองในวันข้างหน้า เมื่อเธอได้พักผ่อนเติมพลังทั้งร่างกายและจิตใจจนพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตข้างนอกได้แล้ว ก็จะออกไปหางานทำและใส่ใจดูแลแม่ และน้องให้มากขึ้น

ก้อย

ก้อยอายุ 37 ปีไม่ได้ประกอบอาชีพใดที่ชัดเจน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฐานะทางบ้านค่อนข้างดี เมื่อมาอยู่กรุงเทพฯ ได้แต่งงานกับสามีชาวต่างชาติ และมีลูกด้วยกัน 1 คน มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดีมาก ใช้ชีวิตอยู่อย่างหรูหรา ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ชีวิตของเธอในช่วงนี้เต็มไปด้วยความสุขสบาย มีเกียรติมีหน้ามีตาในสังคม แต่ด้วยความที่ชอบเที่ยวกลางคืนเป็นประจำ จึงได้ไปรู้จักกับผู้ชายคนหนึ่งที่เป็นนักร้องอยู่ในผับที่เธออยู่เป็นประจำ จากความไม่ระมัดระวังตัวด้วยอาการเมเมาสุรา ก้อยได้ไปมีความสัมพันธ์กับผู้ชายคนนี้ หลังจากเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเธอก็ยังคงกลับไปอยู่กับสามีตามเดิมด้วยความหวังว่าเรื่องราวทุกอย่างจะจบ แต่ทุกอย่างไม่ได้เป็นเช่นนั้นชายคนนี้ได้นำเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขาไปบอกเล่าให้คนอื่นรับรู้ จนทำให้สามีของเธอได้รับทราบเรื่อง และเลิกรักกันที่สุดในที่สุด

ก้อยอยู่ร่วมกับผู้ชายคนที่เธอมีความสัมพันธ์ด้วยชั้นสามีภรรยา ขณะที่มาอยู่กับเขาก็ถูกทำร้ายตั้งแต่ช่วงแรก ด้วยการตบตี เมื่ออยู่ร่วมกันมาได้ 2 เดือนเธอได้ตั้งครรภ์ และยังถูกเขาทำร้ายร่างกาย ก้อยไม่สามารถที่จะทนอยู่ต่อไปได้จึงหนีไปอยู่กับน้องชาย แต่ด้วยความที่ตั้งครรภ์ไม่สามารถประกอบอาชีพหารายได้ ตัวเธอจึงตกเป็นภาระของน้องชาย ดังนั้นจึงรู้สึกเกรงใจ และก็ต้องกลับมาอยู่กับสามีอีก เนื่องจากไม่รู้ว่าจะไปอยู่ที่ไหน ประกอบกับช่วงที่กลับมาผู้ชายได้กล่าวคำขอโทษ แสดงความสำนึกผิด ให้สัญญาว่าจะประพฤติตัวใหม่เป็นคนดีจะไม่ใช้ความรุนแรงอีก แสดงออกต่อเธอด้วยท่าทางที่สุภาพ ก้อยจึงเชื่อมั่นในการแสดงออกเหล่านั้นคาดหวังว่าชีวิตความเป็นอยู่จะดีขึ้น และเมื่อคลอดลูกแล้วก็ช่วยกันทำมาหากินสร้างครอบครัวที่ดีด้วยกัน

แต่เมื่อกลับมาอยู่ได้ไม่กี่วันก้อยก็ถูกทำร้ายอีก จนทนไม่ไหวและหนีไปคลอดลูกที่บ้านพ่อแม่ในต่างจังหวัด แต่เขาก็ตามไปพบพร้อมกับข่มขู่เธอให้จดทะเบียนสมรสกับเขาและบังคับให้กลับมาอยู่ด้วยกันตามเดิม จากนั้นชีวิตของเธอก็กลายเป็นแม่ลูกอ่อนที่ไม่ได้ทำงานแต่ใช้จ่ายด้วยเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการแยกทางจากสามีคนเดิม ซึ่งมีมูลค่ารวมเป็นเงินจำนวนมาก ประกอบกับถูกคนรักข่มขู่เอาเงินจำนวนนี้ไปใช้อย่างฟุ่มเฟือย ในเรื่องการดื่มสุราและเสพยาเสพติด หากไม่ให้ก็จะถูกทำร้ายอย่างหนัก เธอกล่าวว่า “จะให้เสียทั้งเงินแล้วโดนตีหรือเสียแต่เงินโดยไม่โดนตีล่ะ” จึงจำเป็นต้องยอมให้เขาทุกครั้งไป จนในที่สุดก็หมดตัว จากชีวิตที่หรูหราสุขสบาย เคยได้ในสิ่งที่ต้องการเสมอ มาสู่ความอับจนคั่นแค่น ไม่มีแม้แต่เงินที่จะไปซื้อหาปัจจัยในการดำรง

ชีพ และยังถูกบังคับให้ไปขอยืมเงินกับญาติพี่น้อง ซึ่งเธอยอมทำตามที่เขาสั่งทุกครั้งเนื่องจากกลัวว่าจะถูกทำร้ายอย่างรุนแรง จากความหมดตัวกลายเป็นการมีหนี้สินล้นพ้นตัว ต้องนำส่วนแบ่งเป็นมรดกที่ได้รับจากพ่อแม่มาใช้หนี้ให้กับญาติพี่น้องของเธอ และหมดแหล่งที่พึ่งทางการเงินไป

ชีวิตความเป็นอยู่ที่อับจน จากสุขสบายอย่างเป็นที่สุด มีหน้ามีตาทางสังคมมีลูกน้องจำนวนมาก กลับต้องมาอยู่อย่างทุกข์ทรมานและถูกทำร้ายร่างกายอยู่เป็นประจำ ก้อยเคยหนีไปจากเขาหลายครั้งหลายหนแต่สุดท้ายก็ถูกตามไปพบและกลับมาด้วยความเชื่อต่อท่าทางการขอโทษที่ว่าเขาสำนึกผิดแล้ว หรือไม่ก็ถูกข่มขู่บังคับให้กลับมาตลอด หรือไม่ก็ด้วยความที่เป็นแม่ลูกอ่อน ไม่มีเงิน ไม่มีที่ไป ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้จำเป็นต้องพึ่งพาเขา

ในช่วงที่ถูกทำร้ายลักษณะการทำร้ายที่ได้รับนั้นคือการทุบตีอย่างรุนแรงทั้งด้วยร่างกายและอาวุธ ผลจากการทำร้ายคืออาการฟกช้ำ บวม และบาดแผลฉกรรจ์ ก้อยไม่เคยได้ไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล เนื่องจากถูกขังไว้ในบ้านไม่ให้เธอออกไปไหน มีหลายครั้งที่เธอถูกทำร้ายอย่างหนักและพยายามหนีจากการทำร้ายด้วยการไปแจ้งความกับตำรวจที่เธอพบเห็น แต่เธอก็ได้รับการปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือด้วยท่าทีที่ไม่สนใจเพียงแคให้ลงบันทึกประจำวันโดยที่ไม่ได้ลงโทษเขา ก้อยไม่รู้จะทำอย่างไรต่อไปจึงได้แต่กลับบ้าน เมื่อไปถึงก็ต้องถูกโดนทำร้ายหนักกว่าเดิม โดยถือเป็นการลงโทษที่หลบหนีหรือไปแจ้งความ ในช่วงนั้นก้อยจึงเสื่อมศรัทธา หมดความเชื่อถือในตัวตำรวจอย่างมาก

ตลอดระยะเวลาในช่วงที่อยู่ในความสัมพันธ์ ก้อยได้พยายามหาที่พึ่งพิงที่จะทำให้เธอได้ไปจากสามี จนในที่สุดได้พบกับแหล่งที่ช่วยเหลือเธอองค์กรหนึ่ง ได้ทำงาน และพักอาศัยอยู่ที่นี้กับลูก โดยไม่บอกสามีให้ทราบ เธอมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพึ่งพาตนเองได้ แต่ไม่นานเธอก็ได้ไปพบกับคนรักด้วยความบังเอิญ และเขาขอโทษพร้อมกับแสดงท่าทีสำนึกผิด ด้วยความใจอ่อน เธอก็ยอมให้เขามาอยู่กับเธอในองค์กรนี้ ซึ่งเมื่อได้กลับมาอยู่ร่วมกันไม่นานเขาก็ลงมือทำร้ายตบตีเธออีกทรัพย์สินเงินทองที่เธอหามาได้ก็ถูกเขาข่มขู่และนำไปใช้จนหมด เธอต้องตกอยู่ในภาวะอับจนหนทางอีกครั้ง

การกลับมาอยู่ด้วยกันในครั้งนี้ ก้อยหมดความอดทน หมดความเชื่อถือ และไม่สามารถทนอยู่ในสภาพนี้ต่อไปอีกได้แล้ว เธอจึงคิดหาหนทางหลบหนีจากเขาอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งวันหนึ่งสามีของเธอถูกตำรวจจับในข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด เธอจึงได้หนีออกมาและได้เข้ามาขอความช่วยเหลือและพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินซึ่งเป็นที่ที่สามีไม่สามารถเข้ามาคุกคามเธอได้ แต่ถึงอย่างไรเขาก็พยายามที่จะโทรศัพท์มาง้อจนเพื่อให้เธอลบไป แต่ในครั้งนี้เธอจะไม่ใจอ่อนหลงเชื่อ ไม่กลับไปใช้ชีวิตอยู่ด้วยความทุกข์ทรมานกับเขาอีก และจะไม่มีโอกาสสำหรับผู้ชายคนนี้อีกต่อไป ก้อยได้เห็นแล้วว่าหากกลับไปอยู่กับเขาเธออาจจะไม่มีชีวิตรอด หรือเจ็บป่วยเป็นโรค

ประสาทไป ไม่คุ้มค่าที่จะต้องเอาชีวิตตัวเองไปเสี่ยงเช่นนั้น เธอยังมีลูกที่จะต้องดูแลและต้องมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อทำหน้าที่ของแม่ที่ดีในวันข้างหน้า

ขณะที่อยู่บ้านพักฉุกเฉินก็ได้รับการดูแลจิตใจโดยจิตแพทย์ เธอเรียนเสริมสวยในศูนย์ฝึกอาชีพ วางแผนว่าจะออกไปทำงานด้านเสริมสวยเก็บเงินสร้างเนื้อสร้างตัวให้มีฐานะที่มั่นคง เลี้ยงดูลูกและหาโอกาสที่จะพาลูกสาวคนโตมาอยู่ด้วยกัน 3 คนแม่ลูก

มาลี

มาลีอายุ 39 ปี ใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพังในกรุงเทพฯ ไม่มีญาติพี่น้อง กำพร้าพ่อแม่ ช่วงเวลาที่คนรักได้เข้ามาในชีวิตคือ ช่วงเวลาที่เธอเจ็บป่วยไม่สบาย เขาได้เข้ามาดูแลเธอ ด้วยลักษณะบุคลิก ความเป็นผู้ใหญ่ ประกอบกับที่เธอไม่มีพ่อและต้องการที่จะได้รับรักความอบอุ่นจากพ่อเสมอ จึงรู้สึกว่าคุณชายคนนี้ทำให้อบอุ่น ให้ความรู้สึกที่โหยหามานาน เธอประทับใจในตัวผู้ชายคนนี้เป็นอย่างมาก และรักเขามาก ถึงแม้รู้อยู่ว่าเขามีครอบครัวอยู่แล้วแต่ก็ยอมไปอยู่กินกับสามีในฐานะของภรรยาหน้า โดยได้จดทะเบียนสมรสกับสามี

ขณะที่เธออยู่บ้านในฐานะของภรรยาหน้า เธอรู้ตัวดีว่าเธอต่ำต้อย และภรรยาหลวงไม่ชอบ จึงพยายามทำหน้าที่เป็นภรรยาที่ดี ดูแลสามี ภรรยาหลวงและคนอื่นๆ ในครอบครัว ช่วยทำงานบ้างเป็นครั้งคราว ในช่วงเวลานี้เอง มาลีได้มารู้ว่าสามีเสพยาเสพติด ซึ่งไม่เคยรู้มาก่อน แต่ก็ไม่ได้ต่อว่าหรือคัดค้านใดๆ เนื่องจากเธอได้เข้ามาเป็นภรรยาของเขาแล้ว จึงยอมรับได้หมดทุกอย่าง และก็ไม่คิดว่าพฤติกรรมนี้จะปัญหาคือเธอ

มาลีเป็นแม่บ้านอยู่กับบ้านไม่ได้ทำงานเนื่องจากสามีไม่ต้องการให้ทำ จึงถูกจับผิด และถูกกล่าวหาจากภรรยาหลวงว่ามีความประพฤติที่ไม่ดี ไม่ทำมาหากิน มีความประพฤติที่ก้าวร้าว ประกอบความที่ไม่สบายเจ็บป่วยบ่อยจึงสร้างความรำคาญให้กับสามีของเธอจนในที่สุดก็เป็นต้นเหตุที่ทำให้เขาเกิดความไม่พึงพอใจและลงมือทำร้ายร่างกายเธอบ่อยครั้ง รูปแบบการทำร้ายคือการทุบตีด้วยมือและด้วยวัตถุ บาดแผลที่เกิดขึ้นบางครั้งก็รุนแรง จนเธอต้องไปรักษาที่โรงพยาบาล หรือบางครั้งหากเล็กน้อยก็ปฐมพยาบาลด้วยตนเอง

การทำร้ายที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่มาลีไม่คาดคิดมาก่อน เพราะสามีเคยบอกว่าเขาไม่ชอบทำร้ายผู้หญิง มาลีจึงมักจะโทษตนเองเสมอว่าได้ทำอะไรผิดไปหรือเปล่า ทำอะไรที่ทำให้สามีไม่พอใจ และอาจจะไม่รู้ตัว จึงหาทางที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับสามีและภรรยาหลวงด้วยการออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อที่เธอจะไม่เป็นภาระของสามีมากเกินไป แต่ก็ถูกไประรานคอยจับผิดในที่ทำงานอยู่เป็นประจำ สร้างความอับอายต่อเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างมาก ในที่สุดก็ต้องลาออกมา

จากที่ทำงานกลับมาเป็นแม่บ้านเช่นเดิม ซึ่งก็ไม่ได้ช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้น เขายังคอยหาเรื่องอยู่เสมอ จนตัวเธอก็ไม่เข้าใจว่าไปทำอะไรหนักหนาถึงต้องมีเรื่องให้ทำร้ายกันได้ตลอดเวลา

เมื่ออยู่ร่วมกันได้ประมาณ ปีกว่ามาลีได้ตั้งครุฑ เมื่อมีลูกเธอก็คิดว่าลูกที่เกิดขึ้นมานั้นจะช่วยให้เขาลดความรุนแรงไม่ทำร้ายเธอ คิดว่าเขาจะเห็นแก่ลูกบ้าง แต่ความจริงก็ไม่เป็นเช่นนั้น ความรุนแรงที่เกิดขึ้นยังคงดำเนินต่อไป แนวโน้มของความรุนแรงได้เพิ่มมากขึ้นจนถึงขั้นพยายามที่จะใช้อาวุธทำร้าย จนมาลีต้องเข้าไปขอความช่วยเหลือกับพี่สาว และแม่ของสามีที่อยู่บ้านข้างๆ ซึ่งก็ช่วยห้ามปรามไม่ให้เกิดการทำร้ายที่รุนแรงในครั้งนี้ได้ แต่ก็ไม่ใช่การแก้ปัญหาในระยะยาว มาลียังคงถูกทำร้ายในครั้งอื่นอีกเรื่อยมา มาลีมีความต้องการออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงนี้เป็นอย่างมาก แต่ก็ทำไม่ได้เพราะลูก ที่ทนอยู่กับผู้ชายคนนี้ต่อเพราะว่ามาลีไม่ต้องการให้ลูกเป็นกำพร้าใครคนใดคนหนึ่งไป เหมือนกับตัวเธอซึ่งเข้าใจถึงความทุกข์จากการอยู่อย่างไม่มีพ่อแม่เป็นอย่างดี จึงไม่อยากให้ลูกต้องมาเป็นเช่นนั้น แม้ว่าจะถูกทำร้ายมีความทุกข์มากเท่าใดก็ตาม มาลีเฝ้าบอากับตัวเองว่าที่ทนอยู่ต่อไปก็เพื่อลูกเท่านั้น

ครั้งสุดท้ายที่ถูกทำร้าย มาลีถูกตีด้วยแท่งเหล็กเป็นผลให้เลือดออกกระเพาะปัสสาวะ เธอไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล และได้รับคำบอกกล่าวจากพยาบาลที่รักษาด้วยกันเป็นประจำ แนะนำให้เลิกกับสามีซึ่งมาลียิ่งให้เหตุผลของการทนอยู่แก่พยาบาลคนนั้น และเธอก็ได้รับคำบอกกล่าวกลับมาว่า **“ลูกคุณแค่คนเดียวคนอื่นลูกเค้าเป็นโหลเค้าเจอเหตุการณ์อย่างนี้ถึงจะไม่หนักเท่าคุณเค้ายังไม่ทนเลยนะ แต่คุณลูกแค่คนเดียวแล้วก็ลูกชาย คุณคิดเองแล้วกันคุณโตแล้ว”** มาลียิ่งได้คิดทบทวนและตัดสินใจออกมาจากความสัมพันธ์อย่างเด็ดขาด ไม่คิดที่จะกลับไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสามีอีกต่อไป โดยที่เธอไม่ได้บอกแก่สามีหรือคนในบ้านและให้ลูกได้อยู่กับผู้ชายและหวังว่าด้วยความเป็นพ่อเขาจะดูแลลูกเธออย่างดี

หลังจากที่ออกมาจากโรงพยาบาล เมื่อไม่กลับบ้านมาลียิ่งไม่รู้ว่าจะไปไหน นั่งอยู่ป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางชื่อนิตยสารฉบับหนึ่งที่เธอไม่เคยคิดที่จะซื้อมาอ่าน และก็ได้อ่านกับบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งเป็นหน่วยงานให้ความช่วยเหลือผู้หญิงจากนิตยสารเล่มนั้น เธอได้โทรศัพท์ติดต่อ และเข้ามาพักพิงอยู่ที่นั่นที่สุดในที่สุด

ระหว่างที่อยู่ในบ้านพักฉุกเฉินนั้น สามีของเธอพยายามที่จะเข้ามาทำร้าย แต่ด้วยระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีเขาจึงทำอะไรเธอไม่ได้ ในช่วงเวลานี้เธอมีอิสระสามารถทำในสิ่งที่อยากทำโดยที่ไม่ต้องแคร้ความรู้สึกใคร หรือหวาดระแวงว่าจะทำให้ใครไม่พอใจ มาลีได้รับการดูแลคำปรึกษาแนะนำเรื่องต่างๆจากเจ้าหน้าที่ ได้ฝึกอาชีพด้วยการเรียนเสริมสวย ซึ่งกำลังขอรุ่นเพื่อออกไปเรียนเพิ่มเติม โดยวางแผนว่าในอนาคตเธอจะออกไปทำงานเสริมสวยเก็บเงิน แล้วเปิดร้านเสริมสวยเป็นของตัวเอง และหวังว่าในเวลานั้นลูกจะได้มาอยู่ด้วยกัน

ดาว

ดาวเป็นเด็กวัยรุ่นอายุ 19 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคตะวันออก เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ กับแม่เลี้ยงและพี่สาวตั้งแต่อายุได้ประมาณ 8-9 ขวบ โดยที่พ่อสาบสูญไปไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหน มีพี่สาวและแม่เลี้ยงเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูมาตลอด ดาวรักความสนุกสนาน ไม่สนใจในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้ชีวิตด้วยการเที่ยวเล่นกับเพื่อนตามประสาเด็กวัยรุ่น ไม่ได้ทำงานเป็นหลักแหล่ง จากการเที่ยวเล่นกับเพื่อนทำให้ได้รู้จักกับผู้ชายคนหนึ่งที่มีความสุภาพอ่อนโยน มีหน้าที่การงานที่ดี จึงเกิดความประทับใจ และคบหาคุยใจกับเขา ในระยะเวลาประมาณ 2 เดือน และได้ไปใช้ชีวิตคู่ร่วมกันที่บ้านของผู้ชาย การเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับผู้ชายคนนี้ แม่และพี่สาวไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง พยายามพูดจาห้ามปรามเธอ และให้ข้อมูลว่าผู้ชายคนนี้เป็นคนไม่ดีจะทำให้ไม่มีความสุขในอนาคต แต่เธอก็ไม่เคยเชื่อฟังคำพูดของคนทั้งสอง คือวันที่จะไปอยู่กับเขาในที่สุด เมื่อเธอตัดสินใจเช่นนี้พี่สาวและแม่ของเธอจึงไม่ขัดขวางอีกต่อไป

โดยในช่วงแรกของการอยู่ร่วมกันนั้นชีวิตคู่ราบรื่นและมีความสุข แต่เมื่ออยู่ร่วมกันมาในระยะเวลาหนึ่งประมาณ 1 เดือน คนรักของเธอมีพฤติกรรมดื่มสุรา และมีกริยาก้าวร้าวด้วยการใช้วาจาที่ไม่สุภาพ หยาดคายต่อว่าเธอเวลาที่เมา หรือเกิดความไม่พอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่ดาวไปพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง เธอจึงพยายามที่จะไม่ออกไปพูดคุยพบปะกับใครมากนักเพื่อจะได้ไม่สร้างความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน ความก้าวร้าวของเขายังคงมีมาอย่างต่อเนื่องแต่ยังเป็นการกระทำที่ยอมรับได้อยู่ดาวจึงไม่ใส่ใจที่จะแก้ไขต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งก็ทำให้ยังคงอยู่ในความสัมพันธ์ลักษณะนี้ต่อไป

จนกระทั่งวันหนึ่งคนรักของเธอเมาสุราอย่างหนักได้ลงมือทำร้ายดาว ด้วยการจับโยนใส่ผนังบ้านพร้อมกับจับหัวเธอโขกกับฝาผนัง เป็นผลให้มีอาการฟกช้ำบริเวณศีรษะ และขา เหตุการณ์ในวันนี้ได้สร้างความตกใจ ซึ้งคให้กับเธอเป็นอย่างมากเนื่องจากไม่เคยคาดคิดว่าเขาจะทำร้ายเธอขนาดนี้ ซึ่งถึงแม้ว่าอาการบาดเจ็บทางร่างกายจะไม่รุนแรงแต่มันก็ได้เข้ามาสร้างบาดแผล สร้างความกระทบกระเทือนต่อจิตใจเป็นอย่างมาก เธอโกรธแค้นอยากจะทำร้ายคืนแต่ก็ทำไม่ได้ เธอจึงเคยเพื่อคิดแก้ไขต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่พักหนึ่ง ในช่วงเวลานี้ได้คิดทบทวนเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างเขาและเธอตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงมากขึ้น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้ก็โหดร้ายมากสำหรับเธอ เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถยอมรับได้ และคิดว่าหากมีการกระทำเช่นนี้ในครั้งแรกก็จะมีครั้งต่อไป เมื่อได้คิดจึงตัดสินใจที่จะจบความสัมพันธ์กับเขาในทันที โดยในขณะที่เขาหลับจากฤทธิ์สุราจึงได้หลบหนีออกมาอยู่ที่บ้านแม่

หลังจากที่ได้ออกมาจากเขาแล้วดาวก็ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าจะไม่กลับไปอยู่กับเขาอีก และไปรักษาอาการบาดเจ็บที่โรงพยาบาล จากการรักษาทำให้เธอได้รู้ว่าเธอติดเชื้อ HIV จากเขา ทำให้เธอรู้สึกช็อคและตกใจเป็นอย่างมากอีกครั้ง เมื่อคนในครอบครัวรับรู้เรื่องนี้ ความโกรธแค้นต่อผู้ชายก็ยิ่งเพิ่มขึ้น พี่ชายของเธอพยายามที่จะแจ้งความเพื่อแก้แค้น แต่ดาวไม่ต้องการเช่นนั้น เพราะกลัวว่าเรื่องที่ได้รับเชื่อจะถูกเผยแพร่และสร้างความอับอาย เธอต้องการให้เรื่องราวระหว่างเขาจบสิ้นลงอย่างเด็ดขาด อย่างเงียบที่สุด ไม่ต้องการพบเจอยุ่งเกี่ยวและนึกถึงอีกต่อไป ซึ่งในช่วงนี้ผู้ชายก็ได้พยายามที่จะโทรมาง้ออน แต่ก็ถูกปฏิเสธที่จะพูดคุย และปฏิเสธที่จะให้โอกาสเขาอีกต่อไป

ดาวรู้สึกผิดต่อแม่มากที่เตือนเธอแล้ว แต่ก็ยังดื้อรั้นไม่รับฟัง ต้องมาเสียใจท้อแท้ผิดหวังต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น และทำที่สุดถึงแม้ว่าแม่จะโศกเศร้ากับเรื่องราวที่เกิดขึ้นมากแค่ไหน แม่ก็เป็นคนที่ดูแลเธอในช่วงเวลาแห่งความยากลำบากนี้ นอกจากนี้เธอก็โทษและสมน้ำหน้าตัวเองที่โง่หลงไปเลือกใช้ชีวิตอยู่กับคนที่ไม่ดี ที่ไม่เพียงแต่สร้างความทุกข์ให้แก่เธอเท่านั้นยังสร้างความทุกข์ให้คนอื่น ๆ ในครอบครัวอีกด้วย

จากเรื่องราวที่เกิดขึ้นแม่และพี่สาวเป็นห่วงดาวมาก พวกเขากลัวเธอจะเครียดมากเกินไป จึงหาวิธีการที่จะทำให้เธอได้ผ่อนคลาย โดยการพามาอยู่ ที่บ้านพักฉุกเฉิน ด้วยหวังว่าสถานที่แห่งนี้จะช่วยเยียวยารักษาสภาพจิตใจที่บอบช้ำของเธอได้ ขณะที่อยู่บ้านพักฉุกเฉินดาวได้พบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ เพื่อนๆ พี่ๆ ที่อยู่ในบ้าน ช่วยให้ทำใจยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น มีกำลังใจมองโลกในแง่บวกมากขึ้น และคิดเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยการทำสิ่งที่ดีเพื่อคนที่เธอรัก โดยเธอได้วางแผนในอนาคตว่าจะศึกษาเล่าเรียนต่อไปถึงระดับปริญญาตรีเพื่อให้แม่และพี่สาวเกิดความภาคภูมิใจ

মন

মনอายุ 33 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ชนเผ่าหนึ่งของทางภาคเหนือ ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่ว่าหากผู้หญิงที่ไม่ได้เรียนต่อจะต้องแต่งงานออกเรือน จึงแต่งงานกับสามีตั้งแต่อายุ 16 ปี ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ชายคนนี้เป็นคนสุภาพอ่อนหวาน พุดจาไพเราะหน้าตาดี หลังจากที่ได้แต่งงานกับเขาแล้ว เธอและเขาได้เข้ามาขายอาหารในกรุงเทพฯ ทั้งสองคนช่วยกันทำมาหากิน และมีลูกด้วยกัน 3 คน รายได้จากการค้าขายของเธอนั้นค่อนข้างดี ความเป็นอยู่ในครอบครัวของเธอจึงไม่ลำบาก

ในระหว่างที่อยู่ในความสัมพันธ์หลังจากแต่งงานอยู่ด้วยกันประมาณ 1 อาทิตย์ สามีของเธอได้เริ่มแสดงกริยาอาการก้าวร้าวด้วยการใช้คำพูด และเป็นเช่นนี้ต่อมาเรื่อยๆ เมื่อเธออยู่ต่อ

หน้าเพื่อนฝูงสามีของเธอก็จะแสดงกริยาไม่สุภาพต่อเธอด้วยการใช้ถ้อยคำที่หยาบคายต่อเธอ ดังคำพูดของเธอที่ว่า “ชอบตะคอกใส่เราเวลาพาเพื่อนฝูง เวลาที่ทำอะไรที่เค้าไม่ชอบเค้าก็ **เค้าชอบเรียกเราว่าเหมือนตัวอะไรซักอย่างที่น่ารังเกียจ**” ซึ่งเธอไม่ชอบใจเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่ต้องว่าหรือตอบโต้แต่อย่างใด นอกจากนี้เขายังไม่ยอมรับการแสดงออกทางความคิดของเธอ ถูกความคิดของเธอว่าเป็นความคิดที่ไม่ได้เรื่อง ซึ่งเธอพูดว่า “พูดเวลาปรึกษากันอย่างนี้ ไม่เกิน 3 คำทะเลาะกันแล้ว หาว่าเราจ้เง่า” คำพูดต่อว่าดูถูกไม่ให้เกียรติต่าง ๆ นานาที่มันได้รับได้สร้างความน้อยเนื้อต่ำใจยิ่งนัก แต่เธอก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่นิ่งเฉย

สามีของมันเป็นคนเจ้าชู้ นอกใจไปมีสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นเป็นประจำ เหตุการณ์เช่นนี้ได้สร้างความเจ็บปวดให้เธออย่างมากมายแต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้เช่นกัน การทำร้ายเริ่มเกิดขึ้นเมื่อผู้ชายไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงคนหนึ่ง และร่วมกันกล่าวหาว่าเธอไปมีสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น เขาเชื่อต่อถ้อยคำกล่าวหาเหล่านี้ แล้วจึงหันมาทำร้ายเธอเพื่อลงโทษ รวมถึงการคอยจ้องจับผิดเธออยู่ตลอดเวลาไม่ว่าเธอจะทำอะไรก็ตาม ตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ขึ้นมันก็จะถูกทำร้ายเป็นประจำ

จากความคิดของสามีที่ว่า มันมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเดิมเนื่องจากไปมีคนอื่น ดังนั้นไม่ว่าเธอจะทำอะไรก็เป็นความผิดในสายตาของเขาไปหมด เธอจึงพยายามที่จะได้เสียงเพื่อปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นอย่างที่ถูกลกล่าวหาแต่การได้เสียงยิ่งทำให้เธอถูกทำร้ายร่างกายหนักขึ้น

มันใช้ชีวิตอยู่ในความสัมพันธ์นี้ด้วยความอดทน พยายามทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีที่สุด ในแต่ละวันเธอต้องออกไปทำงานตั้งแต่เช้า หลังจากเลิกงานก็ต้องมาเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงที่บ้านอีก ในบางวันที่ถูกทำร้ายมีหน้าตาที่บวมบอบช้ำ แต่ก็ต้องออกไปทำงานขายด้วยความอายผู้คนที่พบเห็น ต้องนำกอเอี๊ยะมาปิดบังบาดแผลเอาไว้ และหาข้ออ้างบอกกับคนอื่นว่าประสบอุบัติเหตุอะไรสักอย่าง

มันรู้สึกเหนื่อยและทรมานกับการใช้ชีวิตแบบนี้มาก เธออยากจะหนีหายไปอยู่ที่อื่น ที่ที่ไม่มีเขา แต่ก็ทำไม่ได้ เนื่องจากเธอแต่งงานอยู่กับเขามานาน เขาเป็นผู้ชายคนแรกและคนเดียวที่เธอรัก ความผูกพันที่มีต่อผู้ชายจึงมีมาก และที่สำคัญที่สุดคือมันทนอยู่เพื่อลูก เธอต้องการอยู่ดูแลลูก ตามประเพณีบ้านเกิดหากสามีภรรยาแยกทางกันลูกจะต้องอยู่กับพ่อ เธอจึงยอมรับไม่ได้หากว่าเลิกกับสามีแล้วลูกจะไม่ได้อยู่กับเธอ มันจึงพยายามหาทางออกด้วยการปรึกษากับพ่อแม่ แต่พ่อกับแม่ของเธอก็ได้แต่บอกให้เธอ อดทน อดทน ต่อไปเพียงเท่านั้น เธอจึงไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรได้แต่ก้มหน้าก้มตารองรับพฤติกรรมของสามีต่อไป

วันหนึ่งเธอโดนทุบตีและไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ได้รับคำแนะนำจากนักสังคมสงเคราะห์ ในโรงพยาบาลให้เธอเข้ามาขอความช่วยเหลือ พร้อมกับพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน เธอได้ซึ่ง

ใจว่าควรจะทำเช่นไร ระหว่างจะกลับไปอยู่กับสามีเช่นเดิม หรือออกมาจากเขา ด้วยความที่เธอรู้สึกว่าลูก 2 คนแรกของเธอโตพอที่จะดูแลตัวเองได้แล้ว จึงไม่มีเหตุผลอะไรที่จะต้องทนอยู่อีกต่อไป ในที่สุดเธอก็ตัดสินใจว่าจะไม่กลับบ้าน मनและลูกคนเล็กได้พากันเข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน และบอกกับลูกคนโตว่าจะไม่กลับไปหาพ่อของเธออีกแล้ว

ในขณะที่เข้ามาพักในบ้านพักฉุกเฉินมันรู้สึกถึงความไม่เป็นอิสระใจ เนื่องจากไม่ต้องมาวิตกกังวลกับการแก้ไขปัญหสถานการณ์ในครอบครัว เธอได้รับคำปรึกษาต่างๆจากเจ้าหน้าที่ทำงานฝีมือประเภทเย็บปัก การมาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินครั้งนี้ถือได้ว่าได้ผ่อนคลายจากชีวิตที่เหน็ดเหนื่อยทรมานมานาน และได้เติมพลังในการดำเนินชีวิตต่อไปในวันข้างหน้าแล้ว เธอก็วางแผนในอนาคตต่อไปว่า เมื่อออกไปจากที่นี่เธอจะทำมาหากินโดยการขายกับข้าวเช่นเดิม พร้อมกับดูแลลูกคนเล็กต่อไป

วันเพ็ญ

วันเพ็ญอายุ 28 ปี เป็นพนักงานในบริษัทเอกชนบริษัทหนึ่ง ได้พบกับคนรักจากการทำงานด้วยความสุภาพอ่อนโยน เป็นคนดีคอยดูแลเอาใจใส่เธอหลังจากคบหากันได้ประมาณ 1 ปี เธอก็ตัดสินใจมาใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับเขาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส ช่วงเวลาที่อยู่ร่วมกันมาในช่วงแรกเธอมีชีวิตคู่ค่อนข้างราบรื่นมีความสุข คนรักของเธอมีพฤติกรรมที่ดีมีสุภาพบ้าง แต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับชีวิตคู่ของเธอ เขายังไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวใดๆกับเธอ แต่เมื่อเธอตั้งครมร์ความสัมพันธ์ของทั้งสองเริ่มมีปัญหา จากที่เคยมีความขัดแย้งกันในเรื่องเล็กน้อย ในกรณีที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันและต่างฝ่ายก็ต่างเลือกที่จะเงียบ ไม่ได้มีการจัดการกับปัญหาอย่างชัดเจน เรื่องราวความขัดแย้งกันเหล่านี้ ค่อยๆเพิ่มพูนมากขึ้น ประกอบกับการดื่มสุราของคนรักที่มีปริมาณมากขึ้น และในขณะที่เขามีอาการเมึนเมา ก็มักจะหาเรื่องเธอโดยนำเรื่องที่เคยทะเลาะกันแล้วยังไม่ได้สะสางนั้น มาชวนเธอทะเลาะด้วยท่าทางที่ก้าวร้าว เธอพยายามที่จะหลบเลี่ยงการพูดคุยในขณะที่เขามีอาการเมึนเมา แต่เขาก็มักจะตามรังควานเธออยู่เสมอ จนทำให้เกิดการตบตีกันบ้างในบางครั้ง

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับวันเพ็ญเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ในครอบครัว เธอเคยคิดว่าครอบครัวที่สร้างขึ้นจะเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์อยู่ด้วยกันพร้อมหน้าพร้อมตา และมีความสุข เมื่อมีความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวตัวเธอจึงพยายามที่จะแก้ไขด้วยการพูดคุยกับผู้ชายบ่อยครั้ง ซึ่งการพูดคุยในแต่ละครั้งนอกจากจะเป็นการจัดการปัญหาที่ค้างคาใจกันแล้วยังเป็นการขออภัยให้เขาเลิกพฤติกรรมที่ดีมีสุรา แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เขาก็ยังคงมี

พฤติกรรมเช่นเดิม จนเธอเบื่อหน่ายที่จะเจอจากกันอีกต่อไป ทุกครั้งที่เกิดปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะตบตีกันวันเพ็ญก็เลือกที่จะเงียบดีกว่า

ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ จากเรื่องเล็กๆน้อยๆรวมกันหลายเรื่องก็กลายมาเป็นปัญหาใหญ่นำไปสู่การทะเลาะที่รุนแรงมากขึ้น มีการลงไม้ลงมือบ่อยครั้งขึ้น เหตุการณ์เหล่านี้ได้บั่นทอนความรู้สึกรักที่มี โดยมีความรู้สึกโกรธแค้น กลียดชังเข้ามาแทนที่ ซึ่งเธอก็ไม่อยากจะเกิดความรู้สึกแบบนี้กับคนที่เธอรัก เธอกล่าวว่า **“คือเพราะเรารักเค้า แต่เหมือนเค้าทำแบบนี้ทำให้เราโกรธทำให้เราเกลียด แต่ความรักเค้ายังอยู่ ความรักมันมีอยู่เต็มก็เลยพยายามทำใจให้มันหายไป”** เธอยังคงต้องการรักษาความรู้สึกที่ดีๆ ต้องการรักษาความรักที่เธอมีต่อเขา ซึ่งเป็นผู้ชายในอุดมคติของเธอ ในช่วงเวลาที่เกิดปัญหาวนเพ็ญก็จะนึกถึงสิ่งดีๆที่เขาเคยทำให้เธอ เพื่อประคับประคองความรู้สึกและความสัมพันธ์ต่อไป

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดกับวันเพ็ญเท่านั้น ในเวลาที่เกิดความขัดแย้งเขาพยายามหาวิธีการที่จะทำให้เธอรู้สึกเจ็บปวดมากขึ้นด้วยการข่มขู่ว่าจะทำร้ายลูกที่เธอรักที่สุด และทวีความรุนแรงมากขึ้นจนถึงขั้นจะเอาชีวิต ด้วยความเป็นห่วงความปลอดภัยของตัวเองและลูก และความโกรธเคืองจากการทะเลาะเบาะแว้งที่เพิ่มมากขึ้น จนเธอกล่าวว่าอารมณ์ที่รุนแรงนี้จะส่งผล ให้เธอกับเขาฆ่ากันตายได้ในซักวันหนึ่ง เธอจึงตัดสินใจออกมาจากความสัมพันธ์นี้ และอย่างน้อยการแยกทางกันในครั้งนี้ก็ยังทำให้วันเพ็ญหลงเหลือความรู้สึกดีๆกับเขาอยู่บ้าง

หลังจากแยกทางออกมาแล้ววันเพ็ญลาออกจากงาน ใช้เงินที่เคยเก็บไว้เช่าอพาร์ทเมนต์อยู่กับลูก ทำงานเล็กๆน้อยๆ ซึ่งในระหว่างนี้เธอขอคำปรึกษาในเรื่องการเลี้ยงดูลูกกับมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว จนกระทั่งระยะเวลาผ่านไป 3-4 เดือน เงินสำหรับค่าใช้จ่ายเริ่มที่จะหมด จึงขอคำปรึกษาจากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวว่าจะทำอย่างไร และได้รับคำแนะนำให้มาพักอยู่ที่บ้านพักฉุกเฉิน

เมื่อมาอยู่บ้านพักฉุกเฉินในขณะนี้เป็นเวลาที่ยังวันเพ็ญกำลังปรับตัว กับการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม ที่เคยมีความเป็นอยู่แบบเป็นส่วนตัว มีข้าวของเครื่องใช้อำนวยความสะดวกอย่างครบครัน ต้องมาอยู่ในที่ที่เป็นส่วนรวมไม่มีความเพียบพร้อมสะดวกสบายอย่างที่เคยเป็น ซึ่งเธอต้องเสียใจกับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้เป็นอย่างมาก จึงพยายามที่จะทำใจยอมรับกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น พยายามอยู่ร่วมกับคนในบ้านพักให้ได้ด้วยการพูดคุย เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

จากกิจกรรมที่ได้ทำในบ้านพักฉุกเฉินในเรื่องของการสวดมนต์ นั่งสมาธิ ช่วยในวันเพ็ญรู้สึกผ่อนคลาย และยอมรับกับสิ่งต่างๆที่ผ่านมามากขึ้น ความโกรธ ความเกลียดที่รุนแรงได้ลดลง เมื่อตั้งหลักได้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ก็จะวางแผนว่าจะทำอะไรต่อไปในอนาคต โดยจะมีลูกเป็นตัวแทนของคนที่ยังรัก และทุกอย่างที่เธอจะทำต่อไปก็จะทำเพื่อลูกคนนี้

หนู

หนูอายุ 39 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ เข้ามารับจ้างทำงานในกรุงเทพฯ เช้าบ้านอยู่โดยที่เธออยู่ชั้นบนและผู้ชายอยู่ชั้นล่าง ในช่วงเวลานั้นเธอไม่สบาย และไม่รู้จักรใคร ด้วยความที่เธอเป็นคนต่างจังหวัดเช่นเดียวกัน ไม่รู้จักรใครเหมือนกันจึงได้เข้ามาดูแลเธอ การแสดงความเข้าอกเข้าใจเห็นอกเห็นใจก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกัน จนในที่สุดทั้งสองก็มาใช้ชีวิตคู่ฉันท์สามีภรรยา ร่วมกัน ช่วยกันทำมาหากิน โดยหนูทำงานเป็นนักร้องในเวลากลางคืนและรับจ้างในเวลากลางวัน ส่วนสามีก็ เป็นพ่อครัวในร้านอาหาร สองคนสามีภรรยาช่วยกันสร้างฐานะจนสามารถเปิดร้านอาหารเป็นของตัวเองได้ ซึ่งตอนนั้นลูกคนโตของเธอก็มีอายุได้ประมาณ 8 ปี

ดูเหมือนว่าฐานะทางครอบครัวของจะดีขึ้น ร้านอาหารมีกิจการค่อนข้างรุ่งเรือง มีลูกค้ามากมาย แต่ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมของสามีกลับเลวร้ายลง เขาดื่มกินมากขึ้น ชอบเอาแต่ใจตัวเอง แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเธอเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ และเวลาที่ไม่พอใจหรือไม่ได้ดังใจก็จะลงมือทำร้ายภรรยาและลูก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพียงเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่โตก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้นได้สร้างความเจ็บช้ำและเสียใจต่อหนูเป็นอย่างมาก ความเลวร้ายที่เกิดขึ้นในครอบครัวแย่งไปเรื่อยจนนอกจากการเขาจะทำร้ายเธอแล้ว ยังใช้จ่ายฟุ่มเฟือยด้วยการพาเพื่อนฝูงมาเที่ยวกินในร้าน โดยที่ไม่ต้องออกเงิน ไม่ช่วยดูแลกิจการ จนกิจการร้านอาหารต้องปิดตัวลงไปในที่สุด

หนูพยายามทำใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น และเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเธอจึงต้องไปทำงานอย่างหนักทั้งกลางวันและกลางคืน โดยตอนกลางวันเธอรับจ้างเป็นแม่บ้าน ตอนกลางคืนเธอก็ออกไปทำงานที่ร้านอาหารเป็นแม่ครัว ทั้งหมดที่ทำได้เพื่อรับผิดชอบดูแลครอบครัว ลูกสองคน โดยสามีไม่ได้เข้ามาช่วยรับผิดชอบกับเธอเลยแม้แต่นิดเดียว นอกจากการทำงานอย่างหนักแล้วเธอยังต้องทำหน้าที่ของภรรยาอย่างดีที่สุด เป็นแม่บ้านแม่ศรีเรือนดูแลลูก และสามีเอาอกเอาใจเป็นอย่างดีอย่างไม่ให้มีขาดตกบกพร่อง โดยหวังว่าจะไม่ต้องมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับสามีอีก แต่เธอก็ยังถูกกล่าวหาจากสามีว่ามีพฤติกรรมที่ไม่ดี และยังคงถูกทำร้ายอยู่ การทำร้ายเริ่มมีความถี่มากขึ้นจากเดือนละไม่กี่ครั้ง มาเป็นอาทิตย์ละสามถึงสี่ครั้ง จนในที่สุดก็เกือบทุกวัน ตามแต่เขานึกจะทำตอนไหนหรือวันไหน ดังคำกล่าวที่ว่า “สามร้อยหกสิบห้า วัน สิบวันที่มันไม่ตีเรา” หนูก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ได้แต่เพียงทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีต่อสามี แม่ที่ดีของลูกต่อไป

หนูมีชีวิตที่ทุกข์ทรมานเป็นอย่างยิ่ง เธอเห็นดินเหนียวอ่อนล้าต่อภาระหน้าที่ที่ต้องจัดการดูแล และการทำร้ายที่เกิดขึ้นเกือบทุกวัน เธออยากออกไปจากความสัมพันธ์นี้ แต่ก็ไม่รู้ว่าจะไปไหน จะอยู่อย่างไร เธอเคยออกไปอยู่กับลูกแล้วครั้งหนึ่งชีวิตสามแม่ลูกก็เกือบจะอดตาย จึงต้องโซซัดโซเซกลับมาอยู่กับสามีและถูกทำร้ายเช่นเดิม ช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกันบางครั้งเธอก็มีความโกรธ

แค่นอยากฆ่าเขาให้ตาย แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะห่วงลูกกลัวลูกจะไม่มีคนดูแลหากเธอต้องติดคุก หนูจึงจำต้องอยู่ด้วยกับผู้ชายคนนี้ด้วยความอดทนอย่างที่สุด

บางครั้งที่มีอาการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย หนูก็ยังคงออกไปทำงานด้วยความหน้าชื่นอกตรม ไม่สามารถหยุดพักและหาทางออกให้กับชีวิตได้ จนกระทั่งวันหนึ่งสามีมีอาการเมินเมานอนหลับไป อยู่ๆก็ตื่นขึ้นมาด้วยความโมโหไม่พอใจ และเอามีดฟันหัวเธอโดยที่เธอเองยังไม่ทันตั้งตัวเลยด้วยซ้ำ ช่วงเวลานั้นเธออยู่บ้านกับลูกคนเล็ก หลังจากที่โดนทำร้ายอย่างหนักในครั้งนี้ เขาก็กักขังไม่ให้ไปไหน เธอและลูกจึงหาจังหวะโอกาส และหลบหนีออกมาด้วยการปีนหลังคาบ้านและไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ในขณะที่เธอหลบหนีออกมานั้นในใจเธอคิดว่าการกระทำของเขาในวันนี้มันมากเกินไปแล้ว และจะเป็นจุดสิ้นสุดความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขาอย่างเด็ดขาด จะไม่หวนกลับไปทนอยู่กับผู้ชายคนนี้ โดยให้เลือดที่ไหลออกมาเติมตัวเธอ เป็นสิ่งชะล้างเวรกรรมที่เคยมีต่อกันมาชะล้างความเกี่ยวข้องระหว่างกัน ต่อไปนี้จะไม่มีการกลับไปยุ่งเกี่ยวหรือได้พบได้เจอกันอีก

หลังจากที่เธอพักฟื้นที่โรงพยาบาล ได้ปรึกษากับเจ้าหน้าที่พยาบาลเพื่อหาที่พักพิง ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ได้ติดต่อกับมูลนิธิเพื่อนหญิง และได้ส่งตัวหนูพร้อมกับลูกมายังบ้านพักฉุกเฉิน หลังจากได้พักรักษาเยียวยาจิตใจ จัดการเรื่องการเรียนของลูกแล้ว เธอวางแผนในอนาคตต่อไปว่าเธอจะหางานทำ เลี้ยงตัวเองและลูกต่อไปด้วยความสามารถที่เธอมีอยู่ในตัว

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย
  - 1.1 ไม่คาดคิด-สิ่งแรกที่เกิดขึ้นในใจเมื่อถูกทำร้าย
  - 1.2 กลัวและหวาดระแวง
  - 1.3 อายไม่อยากให้คนอื่นรับรู้
  - 1.4 เหน็ดเหนื่อยกับชีวิตที่ยากลำบาก
  - 1.5 น้อยใจ
  - 1.6 โกรธแค้น
  - 1.7 เกลียดชัง
  - 1.8 ต้องการสิ้นสุดความสัมพันธ์
2. เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์
  - 2.1 รัก-เขาคือคนที่เธอรัก
  - 2.2 คาดหวังว่าผู้ชายจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

- 2.3 อุดหนุนเพื่อลูก
- 2.4 โดดเดี่ยวหมดหนทางที่จะไป
3. ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์
  - 3.1 โทษและสมน้ำหน้าตัวเอง
  - 3.2 อุดหนุนต่อความเจ็บปวดด้วยท่าที่นิ่งเฉย
  - 3.3 ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ เหมือนกับตายทั้งเป็น
4. จุดแตกหัก
  - 4.1 หมดความเชื่อมั่นและความคาดหวังในตัวสามี
  - 4.2 หมดความอดทน
5. ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย
  - 5.1 คิดว่าที่ผ่านมาเป็นเวรกรรมที่ต้องชดใช้
  - 5.2 กลัวและระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมอีก
  - 5.3 ผิดหวังและเสียดายกับชีวิตครอบครัวที่ล้มเหลว
  - 5.4 เจ็บปวดต่อชีวิตที่ตกต่ำ
6. จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู
  - 6.1 มีกำลังใจพร้อมที่จะก้าวต่อไป
  - 6.2 ตระหนักในคุณค่าของตัวเอง
  - 6.3 สร้างบทเรียนให้ตัวเองว่าต่อไปต้องใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ

1. ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย

1.1 ไม่คาดคิด – สิ่งแรกที่เกิดขึ้นในใจเมื่อถูกทำร้าย

ดาวและমন อยู่กินกับคนรักตั้งแต่ตนเองยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ด้วยความรักตามประสาหนุ่มสาว เนื่องจากเห็นว่าผู้ชายคนนี้หน้าตาดี ฐานะดี สุภาพอ่อนโยน จึงใช้เวลาไม่นานในการตัดสินใจมาอยู่กับเขา คาดว่าเขาจะรักเธอไม่ทำให้เธอเสียใจ และจะสร้างครอบครัวที่ดีมีความสุขร่วมกันไปตลอดชีวิต แต่แล้วความจริงที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นตามที่ได้คิด หลังจากอยู่ร่วมกันได้สองเดือนดาวถูกคนรักทำร้ายเธอด้วยการตบตีและกระชากศีรษะไปชนกับกำแพง ส่วนมมนั้นถูกคนรักใช้ความรุนแรงหลังจากแต่งงานกับเธอได้สองอาทิตย์ เหตุการณ์นี้ทำให้เธอตกใจ ช็อค ไม่คิดว่าผู้ชายคนที่เลือกคนที่เห็นว่าสุภาพอ่อนโยนและไม่มีลักษณะที่บ่งบอกว่าชอบใช้ความรุนแรงจะทำร้ายเธอเช่นนี้

“ไม่คาดคิดเลย ไม่มีวีแวว มันไม่มีเกณฑ์มาก่อนเลยว่าเค้าจะทำเรา ไม่รู้เลยไม่มีวีแววเลย” (ดาว)

“จากรูปร่างหน้าตาก็ดีพูดจาก็ดีอย่างนี้คะ ก็ไม่คิดว่าเค้าจะเป็นแบบนี้ สุขภาพสุขภาพแค่เปลือกมันไม่ใช่ความจริง เค้าเล่นได้ตลอดทุกท่าที่เค้ามี เค้าเป็นคนปากหวาน” (মন)

กรณีของวันเพ็ญ เธอมาใช้ชีวิตร่วมกับสามี ด้วยความที่เธอเป็นคนที่เขารักอย่างแท้จริง เธอรู้ถึงพฤติกรรมการกินดื่มของเขา แต่เธอก็ยอมรับได้ และเขาก็ไม่เคยแสดงกริยาก้าวร้าวต่อตัวเธอเลย เธอใช้ชีวิตคู่อย่างมีความสุขจนกระทั่งเธอเริ่มตั้งครรรภ์ สามีของเธอได้เฝ้าอาลวะตจนกระทั่งทำร้ายเธอด้วยการตบตี ซึ่งไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าชายผู้เป็นคนที่รักและใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดระยะเวลากว่า 1 ปี จะรุนแรงกับเธอได้

“ก็พอทราบบ้างแต่ก็ไม่คิดว่าจะรุนแรงขนาดนี้ ก็รู้ว่าเค้าทานเหล้าแต่ว่าไม่ได้เป็นเยอะขนาดนี้” (วันเพ็ญ)

ในส่วนกรณีของมาลีนั้นก่อนที่เธอจะเข้ามาอยู่บ้านของสามีในฐานะของภรรยา น้อย เธอไม่รู้มาก่อนเลยว่าสามีติดสารเสพติด แต่เมื่อรู้เรื่องนี้เธอก็ยอมรับได้ เพราะรักและเห็นว่าเขาเป็นคนดี สุขภาพอ่อนโยน เป็นผู้ใหญ่ ไม่มีทางที่จะทำร้ายเธออย่างแน่นอนโดยมีถ้อยคำยืนยันว่าเขาไม่ชอบทำร้ายผู้หญิง แต่การทำร้ายที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นกับเธอเมื่อเธอเข้ามาอยู่ในบ้านของสามีได้ไม่นาน

“ไม่คิดนะ ไม่คิดนะว่าเค้าจะเป็นอย่างนี้ แต่ว่าพอเริ่มอยู่ไปอยู่มาก็เริ่มรู้แล้วละว่าเค้าติดสารเสพติดแต่ไม่คิดว่าเค้าจะทำกับเรา เพราะว่าเค้าพูดกับเราเสมอว่าเค้าไม่ชอบทำร้ายผู้หญิง” (มาลี)

หลังจากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด ผู้หญิงก็ยังคงนั่งเฉยกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นเนื่องจากช่วงเวลาที่เกิดความรุนแรงในทุกกรณีจะเป็นช่วงที่สามีเกิดอาการเมินเมาสุรา หรือเกิดอาการประสาทหลอนจากการใช้สารเสพติด จึงคิดว่าเรื่องที่เกิดขึ้นคงจะไม่มี ความรุนแรงมากไปกว่านี้ หากกลุ่มอาการเหล่านี้ลดลงเขาคงกลับมาเป็นคนปกติ เป็นผู้ชายที่ดีเช่นเดิม

1.2 กลัวและหวาดระแวง

การทำร้ายที่ผู้หญิงคิดว่าจะยุติลง จะไม่เกิดขึ้น แต่เมื่อถูกทำร้ายในครั้งแรกแล้ว ก็มีครั้งต่อๆมาโดยที่บางครั้งผู้หญิงก็ไม่ทันตั้งตัว ชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเธอจึงเต็มไปด้วยความหวาดกลัวคนรัก ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเขาด้วยความกลัว แม้กระทั่งเวลาที่ไม่มีการทำร้ายเกิดขึ้น พวกเธอก็ยังกลัวสามีของตัวเอง

“พอเจอหน้าเค้าใจก็สั่นแล้ว บางทีก็ไม่อยากคุย มันอย่างเงี้ยอยู่เป็นไง ก็ถามคำตอบคำ” (ปทุม)

“มันก็มีช่วงที่เขาอารมณ์ดีรู้สึกดีมันก็มี แต่คนเรามันเคยโดนทุบตีอย่างนี้มันก็ทำให้กลัว เหมือนเขาเดินมาข้างหลังมันก็ทำให้แบบตกใจเลยกลัว” (เอื้อง)

“มันก็เริ่มรู้สึกหลังๆเราเริ่มกลัวเค้า กลัวกับอารมณ์ของเค้า บางทีเค้าถ่มมีดบ้างก็มี กรรไกรอย่างนี้จะมาแทงเรา มันยิ่งทำให้เรากลัวเค้าเราแบบว่า ถ้าอยู่ต่อไปนี่เรามีสิทธิ์ตายได้นะนี่” (มาลี)

จากความเป็นอยู่ที่ถูกสามีหาเรื่องทำร้ายได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าเธอจะดำเนินชีวิตตามปกติแต่เธอก็มักจะถูกจับผิดและยึดเยียดข้อกล่าวหาว่าไปทำสิ่งไม่ดีไม่งามเป็นผลให้เธอถูกทำร้ายเป็นประจำ ดังนั้นไม่ว่าจะทำอะไรจะดำเนินกิจกรรมประจำวันอย่างไร ก็ต้องคอยระแวงสามี จะหาเรื่องอะไรมาทำร้ายเธอ ชีวิตจึงดำเนินไปด้วยความระแวงมีแต่ความเครียดไม่สบายใจ

“อยู่กับเค้าแล้วมันเครียด บางครั้งเราออกไปข้างนอกก็คือระแวงละว่ามันจะมากลับมาหาเรื่องแน่เลย ลูกลี้ลูกถนนละจะไม่เป็นสุขจะกังวลว่ามันจะกลับมาหาเรื่องแน่ๆเลย” (ก้อย)

“เราไปขายของ ขายของเสร็จกลับบ้านวันนี้สามีจะมีเรื่องอะไรอีก เจอแต่สามีหาเรื่องแบบนี้เจออะไรหลายๆอย่าง วันนี้เราต้องเจออะไร หรือบางทีเค้ากลับบ้านดึกวันนี้เค้าจะหาเรื่องอะไรคือไม่สบายใจไม่มีความสุข” (মন)

ความเครียดความกดดันต่างๆนานาได้เพิ่มมากขึ้นพวกเธอต้องอยู่ด้วยความอึดอัดระมัดระวังไม่สามารถเป็นอยู่อย่างอิสระทำตามความต้องการของตัวเองได้อย่างเต็มที่ แม้กระทั่งจะบอกกล่าวเรื่องราวให้คนอื่นได้รับรู้ หรือขอคำปรึกษาทำไม่ได้ด้วยความอาย จึงได้แต่เพียงเก็บซ่อนเรื่องราวทั้งหมดเอาไว้ในใจ

1.3 อายไม่อยากให้คนอื่นรับรู้

เมื่อเหตุการณ์รุนแรง การทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น ปทุม หนู ก็เลือกที่จะทำตัวเป็นปกติ แม้กระทั่งพยายามจะไม่ได้เถียงเหมือนกับไม่มีอะไรเกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะ พวกเธอไม่อยากให้ผู้คนแถวนั้นรับรู้เรื่องราวความขัดแย้งในครอบครัว พวกเธอมองว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเสียหาย เป็นเรื่องที่ไม่ดีไม่งามของครอบครัว รู้สึกอายหากคนภายนอกจะเข้ามารับรู้เรื่องพวกนี้ กลัวว่าจะถูกนำไปตีฉันทินินทา หรือบางคนอาจจะสมน้ำหน้ากับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น จึงพยายามปิดบังเรื่องราวที่เกิดขึ้นเท่าที่จะทำได้ โดยไม่บอกกล่าวแก่ใคร

“เวลาทะเลาะกันพี่ก็ทำตัวเป็นปกติ เพราะว่าบางทีเราอายุชาวบ้าน เรารู้จักคนระแวกแถวนี้เยอะ เราแบบว่าก็ผิวเมียทะเลาะกันดีกันอย่างเนี่ยะ เราก็อายเพื่อน” (ปทุม)

“บางทีมันตีพี่ก็เจ็บ พี่ไม่เถียงว่ามันผิดนะ พี่ไม่เถียงเพราะพี่ไม่อยากให้ชาวบ้านเค้ารับรู้ อายเค้า แล้วเวลาเราเจ็บแล้วเราระบายให้ใครฟังบางครั้งก็ เค้าอาจจะสมน้ำหน้า เพราะว่าคนเราเห็นหน้าไม่เห็นใจใช่ไหม บางครั้งเค้าอาจจะมองแบบสมน้ำหน้า บางครั้งเค้าอาจจะมองแบบสมเพศอย่างนี้ บางครั้งอาจจะสงสารเรา เลยไม่บอกใครดีกว่า” (หนู)

ไม่ว่าจะอับอายต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว และไม่อยากให้คนภายนอกรับรู้มากเท่าใดก็ตาม ในกรณีของคนที่มีความจำเป็นต้องออกไปทำมาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องคนในครอบครัว ถึงจะมีบาดแผลจากการถูกทำร้ายแต่เธอก็ต้องไปทำงานและพบปะผู้คนแถวนั้น ด้วยความที่ต้องการปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้นเธอจึงต้องพยายามทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นการโกหก หรืออำพรางบาดแผล ไม่ว่าจะลำบากใจหรือทรมานเพียงใดก็จำเป็นต้องทำเพื่อไม่ให้มีใครรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัวเธอ

“แล้วก็ตื่นเช้าขึ้นมาถึงแม่จะมีหน้าตาบอบช้ำเนื้อตัวเป็นยังไงเราก็ต้องไปทำมาหากินใช่ไหม ถ้าเราไม่ไปเราก็ไม่มีกินใช่ไหม ถ้าเราไปเราก็อายเพื่อนบางครั้งเราต้องทน เราก็ต้องเอากอเอี้ยะอะไรมานะหน้าเพื่อนถามเราก็บอกว่าเออปวดฟัน บางครั้งโกหกเพื่อนว่าล้มมันทรมาน ทรมานมาก” (มน)

ถึงจะอับอายต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นมากมายเท่าใดด้วยความเชื่อที่ศรัทธาค่านิยมว่าเรื่องราวในครอบครัวไม่ควรที่จะนำออกไปพูดยังเป็นเรื่องที่ไม่ดีด้วยแล้วยังไม่ควร พวกเขาจึงพยายามที่จะรักษาภาพลักษณ์ของครอบครัวตัวเองว่าเป็นครอบครัวที่ดี ไม่มีความแตกแยก

1.4 เหน็ดเหนื่อยกับชีวิตที่ยากลำบาก

การใช้ชีวิตด้วยความกดดัน หวาดกลัว ระวัง จากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นแล้วยังมีหลายกรณีที่คุณหญิงต้องทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว งานของเธอเริ่มต้นตั้งแต่ตีหนึ่งจนกระทั่งเข้านอน ในกรณีของหนูหลังจากเลิกงานประจำในช่วงกลางวัน เธอต้องทำงานหารายได้พิเศษในตอนกลางคืนด้วย เมื่อกลับบ้านยังต้องทำหน้าที่แม่บ้านแม่เรือนที่ดีดูแลลูกและสามี ซึ่งในช่วงเวลานี้ก็เป็นช่วงที่เธอต้องเจอกับความรุนแรง เธอจึงพยายามอย่างหนักที่จะเอาใจสามีด้วยการทำให้เขาเกิดความพอใจกับการทำหน้าที่ภรรยา โดยทำให้เกิดข้อบกพร่องน้อยที่สุด แต่ไม่ว่าเธอจะทำดีแค่ไหนก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการทำร้ายได้ ก็ได้แต่พยายามทำให้ดีต่อไปด้วยความเหน็ดเหนื่อยอ่อนล้า ตรากตรำเพื่อประคับประคองความสัมพันธ์ และเพื่อปากท้องของคนในครอบครัว

“ต่อความเลวร้ายต่อทุกอย่างไม่มีอะไรที่จะกระเด็นขึ้นหรือดีขึ้นเลย มีแต่คำว่าเหน็ดเหนื่อยใจ ค้นหาเรื่องมาให้เรา มันก็เลยเหนื่อย เหนื่อยทุกๆทาง เราเป็นแม่บ้านเป็นแม่ศรีเรือนอยู่กับบ้าน ภูบ้านทำกับข้าวให้กินเตรียมน้ำให้กิน น้ำก็เตรียมไว้ให้อาบ แค่นี้ยังไม่ว่าดี” (หนู)

মনเป็นผู้หญิงอีกคนหนึ่งที่ต้องทำงานอย่างหนัก เลี้ยงดูครอบครัว การเผชิญกับความรุนแรงภายในบ้านได้สร้างความเหน็ดเหนื่อยให้เธออย่างมากเช่นกัน แต่เธอก็บอกกับตัวเองว่าเธอจะต้องอดทนให้ถึงที่สุด จะต้องทำหน้าที่ของภรรยาให้ดีที่สุด เธอจะต้องประคับประคองชีวิตครอบครัวของเธอเอาไว้ให้ได้เพื่อลูก แม้ว่าจะต้องใช้ความพยายามทากเท่าใดก็ตาม เมื่อใดที่เธอรู้สึกหมดกำลังใจ ท้อแท้เธอก็จะมีลูกเป็นกำลังใจให้เธอพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีต่อไป

“เหนื่อยนะ คือเหนื่อยมากเลยเราต้องมองลูกเวลาเราคิดอะไร เราต้องมองตาลูกมองลูกเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเราต้องบอกว่า เราต้องบอกว่าเราต้องทน ทำให้ดีที่สุด อดทนให้ถึงที่สุด เพื่อลูกนะอย่างนี้เราทนไว้” (মন)

เอื้องไม่มีปัญหาในเรื่องปากท้อง เนื่องจากมีภาระงานที่มั่นคงและมีรายได้ค่อนข้างดี แต่ก็
 ไขว่คว้าหาความสุขไม่เหน็ดเหนื่อยกับการใช้ชีวิตคู่กับสามีที่ใช้แต่ความรุนแรงเสมอ เธอต้องพยายาม
 ปรับตัวให้เข้ากับเขา ต้องพยายามละเว้นสิ่งที่เขาไม่ชอบ และเอาใจด้วยการทำแต่สิ่งที่เขาชอบ สิ่ง
 ที่ทำให้เขาพอใจ แม้ในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นก็ต้องคล้อยตามเขาเรื่อยๆ ซึ่งจริงๆ แล้ว
 บางอย่างก็ไม่ใช่ความต้องการแต่ก็จะฝืนใจที่จะทำตามเขา

“แต่เมื่อมันเป็นไปไม่ได้ก็ไม่ต้องเป็น ก็ยิ่งพยายามปรับเข้าหาเขา เขาก็ยิ่งออกห่างมัน
 ก็เหนื่อย ถ้าเราปรับหาเขาฝ่ายเดียว” (เอื้อง)

กับความอดทน และความพยายามประคับประคองที่แสนจะเหน็ดเหนื่อย แต่ดูเหมือนว่ายิ่ง
 อดทนมากขึ้นความรุนแรงก็จะมากขึ้นตามไปด้วย และไม่มีท่าทีว่าจะยุติลง

1.5 น้อยใจ

ความน้อยใจที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย มาจากความคิดว่าเธอทำงานหนักใน
 ฐานะของเสาหลักครอบครัว ดูแลรับผิดชอบคนในครอบครัว ทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีเพื่อเอาอกเอา
 ใจสามี ถึงขั้นปรับเปลี่ยนตัวเอง ทำในสิ่งคิดว่าดีที่สุดสำหรับครอบครัวไม่ให้มีช่องว่างหรือบกพร่อง
 ต่อภรรยาที่ในทุกๆ ด้าน อดทนอดกลั้นต่อการถูกทำร้ายร่างกาย แต่ผลลัพธ์จากการรับผิดชอบ
 และทำหน้าที่ของเธออย่างเต็มที่ก็ยังคงเป็นการทำร้ายจากสามีเช่นเดิม ซึ่งตัวของผู้หญิงเองก็ไม่
 เข้าใจว่าเธอได้ทำผิดอะไรมาจนต้องมือทำร้ายกัน

“พี่ก็แบบไม่ให้แกมีช่องว่างมาว่าพี่ได้เลย ก็ทำงานบ้านทุกอย่างเรียบร้อยสะอาด
 สะอ้าน ก็ไม่ให้มีช่องว่างมาต่อว่าเราได้ บางครั้งก็น้อยใจเหมือนกันนะว่าจะเอาเรื่อง
 อะไรมาทะเลาะกับพี่หนักหนา” (กล้วย)

“ทุกครั้งที่อยู่ด้วยกันเค้าจะชอบหาเรื่องตลอด จะโมโหตลอด ด่าลูกมึงด่าอะไรมึง ด่า
 คำหยาบๆ คายๆ พุดก้าวร้าวไม่ให้เกียรติเรา มันก็เลยเสียอารมณ์ว่า เราอาจจะขี้ม
 เหมือนเดิมแต่ใจเราเริ่มหงุดหงิดแล้วเริ่มแบบน้อยใจละ รู้สึกน้อยใจละ ไม่มีความสุข
 เราก็ต้องฝืน” (মন)

ในกรณีของเอื้องความน้อยใจเกิดจาก เธอรู้สึกว่ารักผู้ชายคนนี้มากจนกระทั่งยอมเขาในทุก
 เรื่อง ทำดีกับเขาทุกอย่าง ซึ่งที่ทำเช่นนี้ก็เพราะความรักที่มีต่อเขาอย่างแท้จริง แต่เขาก็กลับตอบ
 แทนความรักที่เธอมอบให้ด้วยการทำร้ายร่างกาย

“ก็รู้สึกเสียใจและก็น้อยใจว่าทำไมเขาต้องมาทำร้ายเราแบบนี้ด้วย เราก็รักเขาแต่ก็คือเขาทำกับเราแบบนี้”(เอื้อง)

บางครั้งระดับของความน้อยใจก็เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นสังกระตุ้นให้ผู้หญิงเกิดการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง ยิ่งความรุนแรงเกิดขึ้นมากเท่าใดเธอยิ่งพยายามอย่างหนักที่จะปรับปรุงตัวเองให้เป็นที่พึงพอใจของสามีมากขึ้น ด้วยหวังว่าสามีจะไม่ทำร้ายเธออีก แต่ความพยายามของเธอนั้นก็ไม่เป็นผล การทำร้ายยังคงเดิมหรืออาจจะรุนแรงกว่าเดิม ยิ่งเธอทำดีเท่าใดคนรักของเธอก็ไม่ใส่ใจต่อความดีที่เธอทำ แต่กลับหาช่องว่างหาข้อบกพร่องจากสิ่งที่ทำมาเป็นข้ออ้างในการทำร้าย การตอบสนองจากสามีเช่นนี้ ได้สร้างความคิดต่อผู้หญิงที่ว่า เธอไม่รู้ว่าที่ทำดีอยู่ทุกวันนี้ทำไปเพื่ออะไร เพื่อใคร ทำไปก็ไม่มีใครมองเห็นจนบางครั้งความน้อยใจต่อสามีที่เกิดขึ้นก็ทำให้ไม่อยากจะมีชีวิตอยู่ต่อไป

“รู้สึกน้อยใจ น้อยใจว่าเธอเราทำดีแล้วแต่เค้ากลับหาว่าเราไม่ดี หาว่าเราเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วเราจะทำดีเพื่ออะไร เพื่อใคร”(หนู)

“ตอนนั้นถึงขั้นไม่อยากมีชีวิตอยู่เลยเพราะเราไม่เข้าใจเค้าว่าทำไมเค้าต้องมาทำกับเรา ทำให้เราคิดว่าถ้าไม่มีเราซักคนนี่อะไรๆมันก็คงดีขึ้นนะ” (เอื้อง)

“แล้วก็มีวันหนึ่งคิดว่าไม่เอาแล้ว เสียใจที่สามีเป็นอย่างนี้ ไม่ไหวแล้ว ดายดีกว่า ทุกครั้งที่ทะเลาะกันอยู่ใกล้สะพานจะกระโดดแต่ก็มีความคิดที่แบบว่า ความคิดดูขึ้นมาว่าอย่าทำอะไร” (মন)

การคิดฆ่าตัวตายยังคงเป็นเพียงแค่ว่าความคิดต่อไป ด้วยภาระหน้าที่และความสำนึกผิดชอบทำให้ไม่สามารถลงมือตามความคิดได้ พวกเขาจะต้องมีชีวิตอยู่ต่อไป

1.6 โกรธแค้น

การมีชีวิตอยู่ร่วมกับสามีต่อนั้น พวกเขาอยู่ด้วยความโกรธแค้นต่อสิ่งที่สามีทำมากขึ้น เมื่อผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่ได้ทำอะไรผิดแล้วถูกทำร้ายถึงแม้ว่าคนคนนั้นจะเป็นคนที่เธอรัก จนในที่สุดที่เคยให้อภัย ไม่รู้สึกอะไรก็กลับกลายเป็นความโกรธเกลียด ต้องการที่จะแก้แค้นเอาคืน ทำให้เขาได้เจ็บ หรือรู้สึกไม่มีความสุขบ้าง

“ตอนนั้นรู้สึกโกรธมากเกลียดมาก โกรธและเกลียดอย่างรุนแรงก็เลยแบบจะทำยังไง คือตอนนั้นแบบจะทำยังไงคือตอนนั้นแบบอารมณ์ชั่ววูบแบบอยากจะทำอย่างนี้”

(ดาว)

“ช่วงแรกแย่มากเลยโกรธแค้นตลอดเวลา ในใจคิดว่าในเมื่อเราไม่มีความสุขเราก็ ต้องทำให้เค้าไม่มีความสุขเหมือนกัน” (วันเพ็ญ)

ถึงแม้ว่าความโกรธความแค้นจะประทุในอารมณ์ ความคิดที่อยากจะทำร้ายสามีมีมากเท่าใด สิ่งเหล่านั้นก็อยู่แต่ในจิตใจ ไม่ได้ลงมือกระทำเนื่องจากไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงคนไหนๆ ล้วนแต่ไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวบนโลกใบนี้ พวกเธอยังมีลูก พ่อ แม่ ญาติพี่น้องในครอบครัวที่ต้องคำนึงถึงความรู้สึก และรับผิดชอบดูแล หากลงมือฆ่าสามีจะต้องมีคดีติดตัวและรับโทษโดยการไปอยู่ในคุก บุคคลเหล่านี้จะทำเช่นไร ความคิดอันเกิดจากสติจึงหยุดยั้งการทำคามผิดของพวกเขาเอาไว้

“ก็ตอนที่อยู่กับเค้า ที่เค้าทำเราหลายๆ เราเหลืออดคิดว่าอยากจะทำเค้ามีดมาแทงเค้าให้ตาย แบบติดคุกก็ติดอะไรอย่างนี้ เป็นฆาตกรก็เป็นมันเหลืออดแล้วมันสุดๆแล้ว แต่ทำไม่ได้ พอหันไปเห็นลูกแล้วเราก็อำนาจไม่ได้ เพราะว่าถ้าเราทำเค้าตาย แล้วเราติดคุก ลูกเราจะทำอย่างไร” (มาลี)

“พี่เจ็บซ้ำ แค้นระแค้น บางครั้งถือมีดนอนหลับอยู่แล้วถือมีดจ้องหน้ามันก็จะเสียบมึงดีไหม ลูกก็ไม่อยู่ลูกไปเล่นก็จะเสียบมึงให้ตายตรงนี้ ฎุทำได้นะ โอกาสกูมีเยอะแต่กูไม่ทำกับมึงเพราะลูกบอกว่าถ้าแม่เป็นอะไรไปแล้วหนูจะอยู่กับใครละ” (หนู)

กรณีของเอื้อง ในช่วงเวลาที่เธอกับสามีอยู่ด้วยกัน ขณะที่ถูกทำร้าย กักขัง เธอไม่เคยมีความคิดที่จะแก้แค้นหรือตอบโต้ด้วยการทำร้ายสามีเลย ได้แต่จำยอมปล่อยให้เค้าทำร้ายอยู่ฝ่ายเดียว ตัวเธอเองได้แต่อดทนต่อความเจ็บปวดทางร่างกาย เสียใจต่อการกระทำของคนที่เรารัก แต่ความรุนแรงที่เขากระทำต่อเธอในครั้งสุดท้ายที่ทำให้เธอจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอดนั้น เอื้องเลือกที่จะตอบโต้เอาคืนโดยการแจ้งความดำเนินคดีกับตำรวจอย่างถึงที่สุด เพื่อให้เข้าได้ตระหนักรับรู้ และรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำไว้กับเธอ

“มันเหมือนกับเราแค้นๆอย่างนี้สะสมมาเรื่อยๆเหมือนครั้งแรกเรายังไม่คิดถึงว่าแบบแก้ไขได้ประมาณเนี่ยะ ถือว่าเขาแบบคงโมโหเรา พออยู่ไปมันไม่ใช่แล้วมันไม่ใช่จริงๆก็เลยแจ้งความเอาเรื่องให้ถึงที่สุดก็แล้วกัน” (เอื้อง)

ดูเหมือนว่าความรู้สึกที่ไม่ดีที่ก่อตัวขึ้นในใจของผู้หญิงมีความเข้มข้นมากขึ้นตามลักษณะการทำร้ายที่ได้รับ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้บ่งบอกความรู้สึกที่ดีที่เคยมีให้กัน แต่ไม่ว่าความรู้สึกจะเป็นอย่างไร แต่ความเป็นอยู่ของผู้หญิงกลุ่มนี้ก็ดำเนินไปในรูปแบบที่ถูกกระทำเช่นเดิม

1.7 เกลียดชัง

แม้ว่าผู้หญิงจะมีความรักต่อผู้ชายคนหนึ่งมากแค่ไหนก็ตาม แต่ด้วยความรุนแรงที่เธอได้รับ ในลักษณะต่างๆ ความถี่ที่บ่อยขึ้น จากเดือนละครั้ง สัปดาห์ละครั้ง สองสามวันครั้ง จนกระทั่งนึกอยากจะตีวันไหนก็ตีนั้นค่อยๆ กัดกร่อนความรักความรู้สึกที่ดีที่พวกเขามีต่อสามีลงไปเรื่อยๆ โดยมีความเกลียดชังเข้ามาทดแทนความรู้สึกที่ดีเหล่านั้น และความเกลียดชังที่เข้ามานี้ก็ทำให้ความรักที่เธอมีต่อเขาค่อยๆ ลดลงไปจนไม่หลงเหลืออีกต่อไป

“เหมือนกับว่าแก้วที่มันร้าว มันแบบไม่สามารถมาต่อให้เหมือนเดิมได้ ใจเราแบบไม่สามารถคือ ใจเรามันแบบเหมือนไม่เต็มร้อย เมื่อก่อนแบบรักเขามากแต่พอเขาทำร้ายเราอึ้งไม่รัก เหมือนกับเกลียดไปเลย” (เอื้อง)

“ก็คือความรู้สึกแย่งที่รู้สึกกับเค้าตอนที่เค้ามา มันมากลบความรู้สึกดีที่เค้าทำต่อพี่หมดแล้วคือเพราะเรารักเค้า เค้าทำแบบนี้ทำให้เราโกรธทำให้เราเกลียด” (วันเพ็ญ)

ในกรณีของก้อยความทุกข์ทรมานที่เธอได้รับจากการถูกทำร้ายได้สร้างความเจ็บปวดให้เธอทั้งร่างกายและจิตใจอย่างแสนสาหัส ความเกลียดชังที่มีอยู่ในใจของเธอนั้นจึงมีอยู่อย่างมากมายจนถึงรู้สึกอยากให้ผู้ชายตายไปจากชีวิตเธอแล้วเธอคิดว่า หากไม่มีเขาชีวิตของเธอจะมีความสุขมากขึ้น มีชีวิตที่ดีขึ้น แต่ทั้งหมดก็เป็นเพียงแค่ความปรารถนาที่อยู่ในใจของเธอ

“เกลียดมาก ความรู้สึกคือรู้สึกเกลียดเกลียดมากเลย พุดถึงถ้าเค้าตายจะดีใจมากเลย เคยคิดถ้าเค้าน่าจะตายไปเลยเราจะทำอะไรก็ได้” (ก้อย)

มนก็รู้สึกไม่ต่างจากก้อยมากนัก ความโกรธเกลียดที่อยู่ในใจ ทำให้ไม่แม้กระทั่งอยากจะมีหน้าสามี ผู้ชายคนแรกและคนเดียวที่เคยรักอีกต่อไป แต่เมื่อต้องอยู่ด้วยกันต่อไปเธอก็ต้องจำใจและอดทนที่จะต้องอยู่ร่วมกัน

“รู้สึกโกรธนะ โกรธและโมโห รู้สึกเกลียดเค้ามากเลย เกลียดแบบไม่ยอมมีหน้าแต่เราก็ต้องทนเอา” (มน)

ความรู้สึกความรักที่ถูกบั่นทอน ลงเรื่อยๆ ส่งผลให้ชีวิตคู่นี้แต่ความอึดอัดและความทุกข์ทรมานของการอยู่ร่วมกัน ตอนนี้พวกเขาอยากที่จะออกไปจากความสัมพันธ์นี้และไม่อยากจะทำอยู่ต่อไปอีกแล้ว

1.8 ต้องการสิ้นสุดความสัมพันธ์

ความเป็นอยู่และความรู้สึกที่ผู้หญิงมีต่อผู้ชายนับวันก็ยิ่งเลวร้ายลง ทั้งลักษณะการทำร้ายที่ได้รับมีแต่ความรุนแรงมากขึ้น อาการบาดเจ็บก็สาหัสขึ้น การแสดงออกของสามีก็แทบจะไม่หลงเหลือการให้เกียรติกันอีกเลย พวกเขาทำกับเธอเหมือนทาสที่ต้องคอยรับใช้และทำตามความต้องการ หากไม่ถูกใจแม้กระทั่งเรื่องเล็กน้อยก็จะทำร้ายอย่างรุนแรง การกระทำทั้งหมดได้แต่สร้างความโกรธแค้นเกลียดชังจนในที่สุดผู้หญิงก็เกิดความรู้สึกที่ทนไม่ได้และต้องการออกไปจากความสัมพันธ์นี้เสียที่

“ก็ตอนนั้นเธออยากจะหนีไปให้ไกลแสนไกล อยากหายจากโลกนี้ไป ไม่อยากให้เห็นหน้า แต่ก็ทำอะไรไม่ได้บางทีอยากจะหายไปเลย คือไม่อยากอยู่ไม่อยากทนไง”
(มน)

“ก็เคยมีแบบว่าอารมณ์โมโหก็ไม่ใช้ มันอารมณ์ที่แบบว่าไม่อยากอยู่ด้วยกันแล้วเวลาที่เกิดความรุนแรงก็คือไม่อยากอยู่... ถ้าถามว่าพียอยากอยู่แบบไหน พียอยากจะแยกทาง อยู่กับแม่กับลูก อยากจะมีชีวิตอยู่แบบนั้นไม่อยากมีเขาอยู่ร่วมด้วย”
(กล้วย)

ในช่วงหลังๆของการอยู่ร่วมกันเอียงและก้อยถูกทำร้ายอย่างหนัก ดังนั้นในห้วงความคิดของทั้งสองจึงมีแต่การเฝ้ามองหาจังหวะและโอกาสที่จะหลบหนีไปจากสามีให้ได้อยู่ตลอดเวลา พวกเขาเล็งใจในความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ สิ่งที่ทำต่อกันล้วนทำไปด้วยความเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเท่านั้น

“พอช่วงหลังๆ เราก็คือไม่รู้สึกรังเกียจกับเขาเลยคือทำยังไงให้เราหนีออกไปจากเขาให้ได้ คือหาโอกาส” (เอื้อง)

“รู้สึกว่าจะต้องหาทางหนีออกมาให้ได้แล้วก็ไปเช่าห้องอยู่ อยู่กับญาติพี่น้องอยู่กับใครไม่ได้แล้ว เค้าห้องอยู่ไปทำงานทำการดีกว่า” (ก้อย)

แต่การจะไปจากสามีคนที่เคยรัก มีความผูกพัน ใช้เวลาร่วมกันมานานก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่จะทำได้ง่าย ๆ มีเงื่อนไขและปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผู้หญิงยังคงอยู่ในความสัมพันธ์ต่อไป ถึงแม้ว่าพวกเขาจะรู้ว่าอยู่แก่ใจว่าอยู่กับผู้ชายคนนี้ต่อไปก็จะมีแต่ความทุกข์ แต่ก็ยินยอมที่จะอยู่ในความทุกข์นี้

2. เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์

2.1 รัก-เขาคือคนที่เธอรัก

ไม่ว่าสามีของพวกเขาจะทำร้ายร่างกายเธอด้วยความรุนแรงอย่างไรไม่มีเหตุผลบนพื้นฐานความจริง บางเวลาผู้หญิงก็ต้องการออกไปจากความสัมพันธ์อันโหดร้ายนี้ หรือแม้กระทั่งเคยแยกทางจากไป แต่แล้วก็ต้องหวนกลับมาอยู่กับเขาตามเดิม เนื่องจากผู้หญิงหลายคนยังคงให้อภัย โดยมีเหตุผลว่ายังรัก และรู้สึกดี ๆ กับเขาอยู่ หรือไม่เขาก็ยังมีส่วนที่ดีให้นึกถึง อย่างในกรณีของเอื้องที่เธอยังทนอยู่กับคนรักที่ทำร้ายเธออย่างรุนแรงหลายรูปแบบ ก็เพราะความรักความผูกพันที่เธอและเธอได้มีประสบการณ์ร่วมกัน ฟันฝ่าอุปสรรคด้านการงานมาด้วยกันอย่างยากลำบาก รวมถึงการกระทำที่ผู้ชายไม่เคยทำร้ายหรือใช้ความรุนแรงมาก่อน สิ่งเหล่านี้เป็นความดีของคนรักที่ทำให้เอื้องระลึกถึงเสมอและไม่สามารถไปจากสามีของเธอได้

“ก็จะมาช่วงนี้ช่วงปลายเดือนจะทะเลาะกันในระยะเวลาเดือนหนึ่ง ปกติอยู่ด้วยกันไม่เคยทะเลาะ ไม่เคยตบตีกันอยู่ดี รักกันดีตลอด มันก็คือความสุขช่วงหนึ่งของชีวิต เราเคยอยู่ด้วยกันเคยลำบากด้วยกัน ตอนเร่าลำบากเราก็ไม่มีต่อสู้ด้วยกันจนมาถึงจุดนี้ พุดถึงมันก็ยากแล้วเราก็อยากกลับมาเป็นเหมือนเดิม” (เอื้อง)

กรณีของวันเพ็ญไม่ว่าการทะเลาะเบาะแว้งจะเกิดขึ้นบ่อยเท่าไร แต่ผู้ชายคนนี้เป็นคนที่เธอรักมาก เป็นผู้ชายในอุดมคติที่เธอตามหาดังนั้นไม่ว่าเขาจะไม่ดีต่อเธออย่างไรเธอก็จะอดทนด้วยความรักและ มองแต่ในส่วนที่ดีของเขา

“เพราะว่าเรารักเค้าและคิดว่าตัวเองยังทนอยู่ได้ เพราะข้อดีของเค้าก็มีไม่ใช่ว่าไม่มีเลย” (วันเพ็ญ)

กรณีของมนที่แต่งงานอยู่กับสามี ตั้งแต่อายุ 16 เขาเป็นผู้ชายคนแรกและคนเดียวที่เธอตกหลุมรัก จนกระทั่งทุกวันนี้เธออายุได้ 33 ปี จากวันนั้นชีวิตเธอก็มีแต่เขาและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเขามาเป็นระยะเวลายาวนาน กาลเวลาที่ทั้งสองอยู่ด้วยกันนี้มันมากพอที่จะสร้างสายใย

ความผูกพันที่ทำให้มันยังคงอยู่กับสามีที่ใช้ความรุนแรงต่างๆนาๆ กับเธอเกือบทุกวัน เคยคิดที่จะแยกทางจากเขา แต่ก็ยังเป็นเพียงความคิด เธอไม่เคยพยายามที่จะหลบหนีจากเขาจริงๆเลยซักครั้ง ยังคงยึดมั่นที่จะทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีต่อไปไม่ว่าสามีจะปฏิบัติต่อเธอเช่นไรก็ตาม

“คือรักสามีนี้เราก็อึดด้วย คือว่าสามี เรามีเค้าคนเดียวตั้งแต่อายุ 16 ปีเรายังไม่เคยเจอผู้ชายคนไหน เราก็มายู่กับเค้าเราก็มียู่คนเดียว แล้วเราแต่งงานกับเค้า คือก็อยู่กับเค้าแล้วเราไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่ได้ คือเราก็อึดเค้าทั้งรักเค้าแล้วก็ลูก” (মন)

นอกจากความรักความผูกพันที่มีต่อเขาแล้ว ผู้หญิงยังมีความรู้สึกและความทรงจำที่ดีเกี่ยวกับตัวเขาอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นยังคงทำให้มองเห็นภาพแง่มุมด้านบวกในตัวสามีของเธอ

2.2 คาดหวังว่าผู้ชายจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ความหวังที่ว่าคนรักจะปรับปรุงตัว เปลี่ยนแปลงไม่ใช้ความรุนแรงอีก พวกเขาเชื่อว่าการกระทำที่ทำให้เธอเป็นทุกข์ได้ ประกอบกับหลังจากที่สามีใช้ความรุนแรงแล้วเขาก็พยายามทำทุกวิถีทางด้วยการแสดงท่าทางง้อจน ขอโทษทำทุกอย่างให้เชื่อว่าสำนึกผิดและเสียใจต่อสิ่งที่ทำลงไปจริงๆ ความจริงใจจากท่าทางเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าเขาจะไม่ทำกับเธอเช่นเดิมอีก จึงให้อภัยต่อการทำร้ายที่ได้รับและกลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันต่อไป โดยเธอก็ไม่ได้คาดคิดว่าความคาดหวังของตัวเองจะไม่เป็นความจริง

“เชื่อหลายครั้งมาก ให้โอกาสเค้าเราก็ดอนตีโดนตี โดนตีก็หนีถ้าตามเจอก็กลับไปก็โดนตีอีก มันน่าจะสำนึกได้ไงคนนะ แต่มันไม่สำนึกมันพูดออกมาว่าสำนึกแต่มันไม่สำนึกจริงๆ” (ก้อย)

ในกรณีของปทุมและมาลีเมื่อเธอมีลูก เธอคาดหวังว่าสามีของเธอที่จะได้เป็นพ่อคนและประกอบกับอายุที่มากขึ้น ด้วยความเป็นผู้ใหญ่เขาน่าจะสำนึกต่อการกระทำที่เคยทำและเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อลูก

“จนเรามีลูกกับเค้า ก็คิดว่าเออเค้าอาจเปลี่ยนได้ ช่วงที่พียู่กับเค้าไปไหนไม่ได้พียู่ให้โอกาสเค้าอยู่เสมอ” (ปทุม)

“ตอนนั้นคิดว่าสงสารเค้าแล้วก็สงสารลูกด้วยไม่ได้คิดว่าจะรุนแรงมากมาย คิดว่าซักวันเค้าคงกลับตัวได้ อายุเค้าก็เริ่มสี่สิบแล้วเค้าน่าจะรู้ คิดว่าลูกก็เริ่มโตขึ้นทุกวันแล้ว น่าจะรู้ว่าจะเริ่มสำนึก ออกจากตรงนั้นแล้วมาอยู่ต่างหาก คิดว่ามันจะดีขึ้นแต่ก็ไม่ได้ขึ้นกลับเลวร้าย” (มาลี)

นอกจากเรื่องของความรักและความคาดหวังแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถเดินออกไปจากผู้ชายได้ ถึงแม้ว่าจะพยายามดิ้นรนแล้วก็ตาม

2.3 อดทนเพื่อลูก

ลูกเป็นเหตุผลที่สำคัญเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงอยู่ในความสัมพันธ์ที่รุนแรง ทุกกรณีที่มีบุตรต้องการรักษาความเป็นครอบครัวเพื่อลูกของพวกเขา ต้องการให้ครอบครัวอยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาเพื่อลูกจะไม่ขาดใครคนใดคนหนึ่งไปไม่ว่าจะเป็นพ่อหรือแม่ เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นการทำพธูแล้วจะเป็นปมด้อย มีปัญหาต่อเด็กในอนาคตเมื่อเขาโตขึ้น

“มีอยู่อย่างหนึ่ง เป็นปัญหาคือเราแค่ความรู้สึกของลูก ไม่อยากให้ลูกมีปัญหา เพราะเราสงสารลูก”(กล้วย)

แม้ว่าบางครั้งผู้หญิงหลายคนต้องการจะจบสิ้นความสัมพันธ์กับคนรัก โดยการเดินออกไปจากชีวิตของเขา แต่ก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเขามีลูกกับเขา เธอต้องอยู่ดูแลลูก หากไปเพียงลำพังก็สามารถทำได้ แต่ลูกจะอยู่อย่างไรถ้าไม่มีเธอ หรือจะเป็นอย่างไรหากไม่มีครบทั้งพ่อและแม่ เป็นความกังวลอยู่ภายในใจและไม่สามารถตัดสินใจออกไปจากความสัมพันธ์อย่างเด็ดขาดได้

“บางทีอยากจะหายไปเลย คือไม่อยากอยู่ไม่อยากทนไง แต่ว่าก็ทำไม่ได้นะก็ต้องยอมรับความจริงว่า เป็นอะไรก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ต้องยอมทนเพื่อลูก สำคัญที่สุดก็คือลูกอยากให้ลูกเรียนอยากให้ลูกอยู่กับพ่อแม่” (মন)

“คือเราพยายามทำใจ กลัวลูกจะมีปัญหาอะไรอย่างเงี้ยเพราะลูกกำลังจะโตไ้ก็บอกว่าทำเพื่อลูกอย่างเงี้ย ทนเอาหนอยสงสารลูก” (ปทุม)

“ตอนนั้นคิดว่าจะไม่อยู่กับเค้าเหมือนกันแต่สงสารลูกกลัวลูกจะไม่มีพ่อ ลูกจะขาดพ่อ ตอนนั้นลูกสาวพึ่งจะสิบขวบ” (หนู)

ในกรณีของมาลินี่นั้นเธอมีความคิดที่ว่าหากลูกมีทั้งพ่อและแม่จะทำให้เขามีความสุข เนื่องจากเธอเป็นเด็กกำพร้าไม่มีทั้งพ่อและแม่ รับรู้ถึงความทุกข์จากการมีชีวิตที่ขาดบุพการีเป็นอย่างดี เธอจึงไม่ต้องการให้ลูกของเธอต้องมาเป็นกำพร้าเหมือนเธอ จึงเลือกที่จะพยายาม ควบคุมควบคุมชีวิตครอบครัวให้ถึงที่สุด

“ไม่อยากให้ลูกมีปัญหาด้วย พ่อไปทางแม่ไปทาง เพราะเรารู้ว่าที่เป็นอย่างนี้มันเป็นอย่างไรงงเราโดนมากับตัวเราอยู่แล้ว เราก็เลยพยายามควบคุมควบคุมให้ถึงที่สุด” (มาลินี่)

ลูกเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการตัดสินใจเรื่องการคงอยู่ของครอบครัวต่อไปในอนาคต แต่ก็มีปัจจัยอื่นอีกว่า หากเธอต้องออกไปจากความสัมพันธ์จริงๆ ชีวิตของเธอจะอยู่ต่อไปอย่างไร

2.4 โดดเดี่ยวหมดหนทางที่จะไป

มีบางหลายกรณีที่ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดว่าจะออกไปจากความสัมพันธ์ แต่เมื่อได้ออกไปจริงๆ แล้ว ก็ไม่มีที่ไป ไม่มีที่อยู่ ไม่รู้ว่าจะหาใครเป็นที่พึ่ง อย่างกรณีของก้อย ที่ถึงแม้ว่าต้องการแยกทางจากสามีแต่ก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเธอตั้งครรภ์ มีสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการไปใช้ชีวิต เลี้ยงชีพด้วยตัวคนเดียว หรือหากจะไปอยู่กับญาติพี่น้องก็รู้สึกเกรงใจที่ต้องไปเป็นภาระในการเลี้ยงดูเธอ เธอไม่มีทางเลือกจึงกลับมาอยู่กับสามีด้วยความคิดว่ายังไงเขาก็เป็นสามี เป็นพ่อของลูกจึงสะดวกใจที่จะให้เขาดูแลเธอมากกว่าคนอื่น และคิดว่าต่อไปถ้าเขาทำตัวดีขึ้นเมื่อเธอคลอดลูกแล้วมีร่างกายที่แข็งแรงก็จะช่วยกันทำมาหากิน

“เพราะว่าเราสภาพที่อยู่กับเค้าอยู่ปั๊บเดือนแรกก็ท้องเลย ผู้หญิงที่ท้องและเป็นแม่ลูกอ่อนเราก็ต้องหาหัวหลักหัวแรง ไปอยู่กับน้องกับน้องอย่างนี้ ไม่มีใครเค้าเลี้ยงเราอยู่ได้นานหรอก แต่ก่อนแอบไปอยู่กับน้อง อยู่กับน้องชายน้องสะใภ้สี่ห้าวัน อาทิตย์แรกก็ไม่ใช่ไร สักพักนึงก็เริ่มตึงๆ ซาๆ เราก็ต้องหากิน รายได้เราก็ไม่มีและน้องมันก็เกรงใจเมียมัน คือเค้าตามเจอที่ให้ภรรยาจะตั้งหลักอยู่กับเค้า คือว่าให้เค้าทำมาหากินเลี้ยงดูเรา เราก็ทำงานบ้าน เออ ถ้าดีต่อกันไปก็อยู่ด้วยกันก็ลูกโตก็จะทำมาหากินช่วยเค้า” (ก้อย)

ในกรณีของหนูเธอก็เคยไปจากสามีเช่นกัน แต่ด้วยความที่บ้านที่อยู่กับเขานั้นเป็นเพียงบ้านหลังเดียวที่มีอยู่ในกรุงเทพฯ จะกลับต่างจังหวัดก็ไม่ได้เพราะต้องทำงาน เมื่อออกไปจากบ้านก็ไม่ว่าจะไปอยู่ที่ไหน จะไปพักพิงบ้านเพื่อนฝูงก็เกรงใจ และกลัวว่าสามีจะตามไปรังควานทำให้

เพื่อนต้องมาเตือนร้อน เมื่อเธอไปเช่าบ้านอยู่กับลูกอีกสองคนด้วยเงินทองที่ขาดแคลน แต่ภรรยา
รับผิดชอบมีมาก ทำให้สามชีวิตแม่ลูกต้องเกือบอดตายเนื่องจากต้องจ่ายค่าเช่าบ้าน ไม่มีเงิน
พอที่จะซื้อข้าวซื้อน้ำประทังชีวิต เมื่อไม่รู้ว่าจะทำเช่นไร ไม่มีที่จะไป มีแต่ความมืดมนอัปจนหนทาง
ในที่สุดเธอก็ต้องกลับมาอยู่กับสามีตามเดิมเพื่อความอยู่รอด

“อยากหนีแต่หนีไม่รอดเคยหนีเคยพาลูกสาวหนีชนของไปเช่าห้องอยู่ซั๊กพัก ตาม
เจออยู่ได้เดือนหนึ่ง พอตามเจอเขาก็ชนของเรากลับ เราก็มารู้จะทำยังไงเงินก็ไม่มีจะ
กิน นอนก็ไม่ได้นอน ข้าวก็ไม่มีจะกิน ร้านเขาก็ไม่ดูแล ข้าวของเขาก็ชนขายไปหมด
ก็เลยไม่รู้จะทำยังไงก็เลยกลับมา” (หนู)

นอกจากการแยกจากสามีไปอยู่ที่อื่นแล้วในกรณีของมาลีเธอก็พยายามดิ้นรนป้องกันไม่ให้
ตนเองถูกทำร้าย เมื่อเห็นว่าสามีจะลงมือทำร้ายเธออย่างรุนแรง เธอไปขอความช่วยเหลือจาก
ญาติผู้ใหญ่ แต่เขาก็ได้เพียงแต่ช่วยยับยั้งห้ามปรามเป็นครั้งคราวเนื่องจากก็ไม่มีใครอยากจะมายุ่ง
เรื่องราวในครอบครัวของเธอ ประกอบกับฐานะความเป็นเมียน้อยของเธอจึงทำให้ไม่กล้าที่จะไป
ขอความช่วยเหลือกับใคร ซึ่งตัวเธอเองก็รับรู้ว่ามีคนที่ไม่ชอบอยู่เหมือนกัน เธอจึงแต่ทำใจ อดทน
ต่อการถูกทำร้ายเพราะก็ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไรถึงจะช่วยให้เธอหลุดออกจากสถานการณ์นี้ได้

“ก็พยายามป้องกัน ก็จะวิ่งหนีเค้าแต่ความที่แรงเรากับแรงเค้ามันสู้กันไม่ได้ แล้วบ้าน
มันก็เป็นทาวน์เฮาส์พื้นที่มันก็จะไม่ได้มีมากมาย จะวิ่งออกไปนอกบ้านข้างๆบ้าน เค้า
ก็ไม่กล้าที่จะเข้ามายุ่ง เพราะว่ารอบๆบ้านไม่มีใครชอบแฟนที่เป็นทุนเดิมอยู่แล้วด้วย
เลยยังไม่อยากเข้ามายุ่ง แล้วอีกอย่างหนึ่งด้วยความที่เราเป็นเมียน้อยบางคนเค้าก็
แอนตี้เรา คล้ายๆกับจะว่าเราว่าเราไม่มีปัญญามาแย่งหัวเค้า ก็คือยังไม่มีการสนใจ
เรา สมน้ำหน้าเรามากกว่า ดีแล้วแหละโดนชะกั๊ดี” (มาลี)

มีหลายกรณีที่พยายามหาทางออกด้วยการไปแจ้งความกับตำรวจ เพราะเห็นว่าการแจ้ง
ความเป็นวิธีการสุดท้ายแล้วที่เธอจะจัดการกับสามีถ้าไม่ถึงที่สุดก็จะไม่ทำเช่นนี้ พวกเธอทนไม่ได้
อีกต่อไปที่จะต้องเป็นผู้ถูกกระทำอยู่ฝ่ายเดียวผู้ชายควรจะได้รับ การลงโทษอะไรบ้าง ผู้หญิง
ไม่ได้หวังให้ตำรวจจับกุมสามี แต่ต้องการให้จัดการอะไรบางอย่างที่ทำให้เขาเลิกทำร้ายเธอเสียที่
ด้วยความคิดความหวังที่ว่าตำรวจเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ผู้ปลดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน
ความคิดดังกล่าวสร้างความมั่นใจให้พวกเธออย่างเต็มเปี่ยมว่าจะต้องได้รับช่วยเหลืออย่างแน่นอน

เมื่อได้ไปดำเนินการแจ้งความ กลับพบกับความผิดหวังอย่างรุนแรง ถึงขั้นซื้อคัทท่าที่ที่วางเฉยของตำรวจ ไม่ใส่ใจต่อเรื่องราวขอขาดบาดตายของเธอ บางกรณีถูกปฏิเสธไม่รับการแจ้งความด้วยซ้ำ การกระทำเหล่านี้ส่งผลให้จิตใจเต็มไปด้วยความสิ้นหวัง และหมดสิ้นหนทางไม่รู้จะไปพึ่งพาใครที่ไหนอีกต่อไป

“ถ้าเกิดตบตีก็ไม่คิดจะแจ้ง คือแบบไม่ก็คงไม่หนักแต่ถ้าเลือดออกก็คงจะแจ้ง แต่เคยครั้งหนึ่งเขาทำร้ายรู้สึกจะเป็นครั้งที่สามก็แค่แบบข้อมติธรรมดาก็ไม่ถึงเลือดออก ก็ไปแจ้งความ แต่ว่าตำรวจเขาแบบตอนนั้นไม่รับแจ้งเขายุ่งๆมันก็เสียความรู้สึกคือมันแบบ เออทำไมตำรวจเป็นอย่างนี้เนอะก็บอกว่าเดี๋ยวโดนใหม่ค่อยมาแจ้งก็แล้วกัน โย้เสียความรู้สึกมากเลยตอนนั้นก็เลยกลับมาอยู่กับเขาก็กินโดนหนัก” (เอื้อง)

ความผิดหวังที่ได้รับส่งผลให้ความเชื่อต่อกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อผู้หญิงหมดลง ก้อยและอีกหลายๆกรณีไม่เชื่อมั่นในกฎหมายที่จะช่วยเหลือเธออีกต่อไป สิ่งที่เกิดขึ้นยิ่งทำให้พวกเธอตีบตัน หาทงออกไม่เจอ ไม่รู้ว่าจะไปหาที่พึ่งที่ไหนขนาดตำรวจที่ใช้อำนาจทางกฎหมายเป็นเครื่องมือดูแลควบคุมประชาชนทั้งประเทศให้อยู่ในกฎเกณฑ์ยังช่วยเธอไม่ได้เธอก็ไม่เห็นว่ใครจะช่วยเธอได้

“มันก็พึ่งพาใครไม่ได้เลยแบบว่า บางครั้งพียากหาคนช่วยเหลือซักคนก็ไม่มีใครจะช่วยเหลือคือ ส่วนมากเรื่องภายในครอบครัว ส่วนมากจะไม่พูดให้ใครฟังส่วนมากจะเก็บกดอยู่ในบ้าน” (กล้วย)

“ก็รู้สึกเสียใจแต่ก็ทำอะไรไม่ได้แล้วคือว่า ยังไงแต่งงานกันแล้วคืออย่างนี้ไม่เอา มันไม่ใช่ของเล่น คือว่าอันนี้เจ็บไม่รักมันแล้วไม่ชอบแล้ว คือว่ามันเรื่องจริงคือว่าเราไม่สามารถย้อนกลับไปได้ เราไม่สามารถที่จะทำอะไรได้คือเราต้องก้มหน้าก้มตาจับพฤติกรรมของเค้าต่อไป” (মন)

เธอได้พยายามที่จะออกจากความสัมพันธ์แล้วแต่ในที่สุดเธอก็ไม่สามารถที่จะออกไปได้ เนื่องจากเธอไม่มีที่ไป ไม่มีที่พึ่ง เธอจำต้องอยู่ในความสัมพันธ์นี้ต่อไปด้วยความจำใจ

3. ความรู้สึกของการอดทนอยู่ในความสัมพันธ์

3.1 โทษและสมน้ำหน้าตัวเอง

เมื่อทุกกรณีไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เธอไม่รู้ว่าจะจัดการอย่างไร ด้วยเงื่อนไขต่างๆ ที่ทำให้พวกเธอไม่สามารถหลุดพ้นจากปัญหา และออกไปจากความสัมพันธ์ได้ เธอจึงได้แต่โทษตัวเองว่า สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดและทำให้ชีวิตเธอทุกข์ทรมานเช่นนี้ เป็นเพราะความโง่ ความประมาท ความไม่รอบคอบในการเลือกผู้ชายคนนี้เป็นคู่ครอง โดยไม่มีใครบังคับหรือชี้แนะ เธอเลือกที่จะมีชีวิตเช่นนี้ด้วยตัวของเธอเอง

“ก็ว่าอยู่นิดหน่อย เพราะว่าก็คือแบบจะไม่โทษคนอื่นก็พยายามโทษตัวเอง เพราะตัวเองเป็นคนตัดสินใจเองเป็นคนเลือกทางนี้เอง ไม่มีใครมาจูงจมูกเราไม่มีใครเคঁมาดึงเรา แต่เราเลือกเองเราเดินไปหาเค้าเอง เราตัดสินใจของเราเองมันก็เป็นความผิดของเรา” (ดาว)

“ออกจากบ้านคิดว่าเรายังวัยรุ่นไม่คิดอะไร รักชอบก็คืออยู่ด้วยกันเลยบ้านอะไรเราก็ไม่รู้จึกว่าเขามาจากไหน เขายังไงเมื่อเราพอใจเราก็อยู่ สำหรับแบบนี้เราจะโทษใครละเราก็ต้องโทษตัวเราเองแล้วนะ” (เอื้อง)

ในกรณีของก้อย เธอได้มาอยู่กับผู้ชายที่ทำร้ายเธอทุกวันนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะก่อนหน้านี้เธอใช้ชีวิตด้วยการ ดื่ม กิน เที่ยวกลางคืน ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย เป็นผลให้ความเป็นอยู่อย่างสุขสบายกลับกลายเป็นต้องมาอยู่ด้วยความยากลำบาก ก้อยจึงได้แต่สมน้ำหน้าตัวเองว่า ในครั้งที่เธอมีความเพียบพร้อมในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินเงินทอง หน้าที่การงาน สถานะทางสังคมแต่กลับใช้ชีวิตอย่างไม่ระมัดระวัง ทำให้ได้มาพบพานและใช้ชีวิตคู่ร่วมกับผู้ชายที่ไม่ดีและดึงชีวิตของเธอมาสู่หนทางที่มีแต่ความทุกข์ยาก

“อีกจุดหนึ่งก็สมน้ำหน้าตัวเองที่ต้องมาพบ ไปกินไปเที่ยวแล้วก็ต้องมาพบกับคนชั่วๆ อย่างนี้ แทนที่ตัวเองเป็นคนกินเที่ยว เป็นคนสนุกสนาน แทนที่จะระวังตัวเอง” (ก้อย)

กรณีของมาลีในช่วงแรกๆที่เธอถูกทำร้าย เธอพยายามคิดหาสาเหตุของการทำร้ายที่เกิดขึ้น ไม่ได้กล่าวโทษหรือมองว่าสามีของเธอเป็นคนทำผิดฝ่ายเดียว แต่พยายามค้นหาความผิดที่ตัวเองทำโดยคิดว่าอาจจะทำอะไรผิดไปโดยที่ไม่รู้ตัว แล้วก็โทษตัวเองว่าเป็นคนผิดจนเป็นผลให้สามีลงมือทำร้ายเธอ

“แต่ช่วงที่เกิดเรื่องเราพยายามที่จะโทษตัวเองนะ ว่าเราอาจจะทำอะไรผิดก็ได้ โดยที่
เราไม่รู้ตัวก็อย่างที่เค้าบอก ความผิดของเราบางที่เรามองไม่ค่อยเห็น ต้องให้คนอื่น
เป็นคนมอง แต่ก็พยายามคิดเราคงผิด เราผิดเอง” (มาลี)

หนูเป็นอีกกรณีหนึ่งที่โทษตัวเองว่ามีส่วนผิดต่อการทำร้ายของสามี ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมี
สาเหตุมาจากตัวเธอเอง ที่ปล่อยให้เขาทำอะไรตามใจชอบ โดยที่เธอไม่เคยห้ามปราม หรือ
ตักเตือน เธอมองว่าควรจะใช้ความพยายามในการหยุดพฤติกรรมการตีมีกัน และพฤติกรรมเอาแต่
ใจตัวเองของเขามากกว่านี้ ไม่ว่าจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม เธอก็ไม่ควรปล่อยให้เขาทำอะไรตามใจ
สามี ไม่ให้ทำตามอำเภอใจมากเกินไป จนในที่สุดสามีก็มีนิสัยก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรงเพื่อให้
ได้ในสิ่งที่ต้องการ และไม่สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้

“พี่ผิด คือตัวพี่เองเป็นฝ่ายผิดเองที่ตามใจเค้ามาตลอด ตามใจเค้ามาก่อน ตามใจเค้า
มา พี่ผิดผิดมหันต์เลย เพราะว่าเค้าจะกินเหล้าเค้าจะอะไรพี่ก็ปล่อยให้เค้า ไม่ตาม ไม่
ติด แล้วพอเป็นมาหนักๆ เข้าก็ได้ใจ เค้าแต่ตัวเองแต่อะไรพี่ก็ไม่เคยว่าอะไรเค้า” (หนู)

หลายกรณีที่มีมองว่าตัวเองโง่ ที่ทนอยู่กับสามีที่ทำร้ายร่างกายเธอเป็นเวลานาน โดยไม่
ออกไปจากความสัมพันธ์อันโหดร้ายนี้เสียที และมีหลายกรณีเช่นกันที่เคยแยกทางจากสามีไปอยู่ที่
อื่น แต่สุดท้ายแล้วก็ใจอ่อนกลับมาอยู่กับเขา ถูกทำร้ายเช่นเดิม พวกเธอจึงคิดว่าตนเองช่างไม่มี
ความคิด ปล่อยให้ตัวเองตกอยู่ในสภาพของความทุกข์ทรมาน ทั้งๆที่มีโอกาสที่จะไปให้พ้นจาก
สภาพนี้ แต่เธอตัดสินใจที่จะกลับมาและทำให้ตัวเองตกอยู่ในสถานการณ์เช่นเดิม

“เพราะเราใจอ่อน เราเป็นคนใจอ่อน พอเราใจอ่อนเราก็ดอนอีก แต่แบบยังไงมันเป็น
บทเรียนไปเลยยังทำให้เรากลัวเหมือนครั้งแรก คือเหมือนกับว่าอาจจะเป็นที่ตัวเรา
แต่ครั้งที่ 2 เหมือนกับว่าเรายอมโง่เองที่เรายอมกลับไป ครั้งที่ 3 นี้คือเราโง่เลยแหละ
คิดว่าเขาทำเสร็จ เราก็กลับไปอีกมันแก้ไขยาก พอเรากลับไปมันก็ไม่ทำอะไรดี มันก็
คือเหมือนเดิม เหมือนเราทั้งที่รู้แต่ก็ยังกลับไป” (เอื้อง)

“คิดว่าตัวเราไม่เอาไหนมากกว่าที่ต้องทนอยู่ขนาดนี้ คิดว่าคนอื่นเค้าไม่อดทนขนาดนี้
แล้วทำไมเราต้องอดทนขนาดนี้ บางครั้งเรารู้สึกว่าตัวเองโง่” (মন)

ในกรณีของดาว เธอโทษตัวเองที่มีส่วนทำให้แม่เป็นทุกข์ที่ไม่สบายใจกับการใช้ชีวิตคู่ของเธอ เนื่องจากแม่ของดาวได้ตักเตือนก่อนที่จะมาใช้ชีวิตคู่กับผู้ชายคนนั้นแล้วว่าเขาเป็นผู้ชายที่ไม่ดี แต่เธอก็ไม่เชื่อฟัง ดื้อรั้นที่จะไปอยู่กับเขา เมื่อความรุนแรงเกิดขึ้นกับเธอ จึงรู้สึกผิดและเสียใจที่เธอไม่ยอมรับฟังในสิ่งที่แม่พูดตั้งแต่ตอนแรก และทำยที่สุดแล้วแม่ก็เป็นคนที่คอยเป็นห่วงและดูแลเธอ ในช่วงเวลานี้ ช่วงเวลาที่ได้พบกับความทุกข์ยากแสนสาหัสที่เธอเลือกเดินเข้าไปหาเอง

“ก็คือว่าแม่เค้าไม่ได้ว่าอะไรแต่ว่าแม่เค้าก็เชื่อในการตัดสินใจ แต่พอเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมา ก็ทำให้แม่รู้สึกท้อแท้ค่ะ เสียใจก็เลย เรายังผิดก็เลยอยากลบล้าง ความผิด” (ดาว)

กลัวเธอก็โทษตัวเองว่ามีส่วนทำให้แม่ไม่สบายใจที่จะต้องมารับรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัวระหว่างเธอกับสามี เธอรู้สึกว่าแม่มีอายุมากแล้วและตัวเธอก็อายุมากแล้วไม่น่าที่จะทำให้นุภาพரிต้องมามีห่วงหรือไม่สบายใจเพราะเธอน่าจะเป็นฝ่ายดูแลเอาใจใส่แม่ ทำให้แม่สบายใจมากกว่านี้ในช่วงบั้นปลายของชีวิต แต่ก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร ได้แต่เพียงรู้สึกผิดอยู่ในใจ

“ถ้าเป็นที่ว่ามันหดหู่ใจ แต่ส่วนใหญ่พี่ก็จะนึกถึงจิตใจของแม่พี่จะรู้สึกหดหู่ใจว่าเนี่ยะ แทนที่พี่มีครอบครัวแล้วก็มาอยู่กับแม่ แทนที่แม่จะสบายใจลูกมีครอบครัวไปแล้วพี่นแกไปแล้ว กลับกลายเป็นว่าชีวิตไม่มีความสุข มีเรื่องทะเลาะกัน แล้วแม่ต้องมารับรู้อยู่ตลอด เหมือนกับว่าพี่มีส่วนที่ทำให้แม่ไม่สบายใจด้วย” (กลัว)

ความรู้สึกผิดที่เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่มาจากกรอยู่ในการการณ์ที่พวกเขาไม่สามารถจัดการแก้ไข หรือควบคุมให้เป็นไปในทางที่ต้องการได้ เมื่อจัดการอะไรไม่ได้ก็ได้แต่เกิดความรู้สึกผิดและโทษตัวเอง

3.2 อดทนต่อความเจ็บปวดด้วยท่าทีนิ่งเฉย

ทุกครั้งที่ผู้หญิงถูกทำร้าย พวกเขาไม่สามารถที่จะต่อต้าน ชัดขึ้นไม่ว่าจะกรณีใดๆก็ตามได้ แต่นิ่งเฉยและปล่อยให้เขาทำร้ายตนเองเรื่อยๆ จนกว่าเขาจะหยุดทำร้ายไปเอง ในกรณีของก้อย เธอรู้ว่าหากได้ตบ หรือหาทางทำร้ายเขา ผลที่เกิดขึ้นคือจะยิ่งกระตุ้นความโมโห และการทำร้ายจะรุนแรงมากขึ้น และจะเป็นผลให้เธอได้รับบาดเจ็บอย่างแสนสาหัส ในขณะที่กำลังถูกทุบตี ผู้หญิงจึงได้แต่อดทนต่อความเจ็บปวดที่ได้รับอย่างถึงที่สุด

“ก็อดทนจนกว่าเค้าจะหยุดตี หนีไม่ได้ยิ่งสู้ก็ยิ่งเจ็บ เค้าไม่เคยตีแค่ สิบยี่สิบครั้งจะลองดีไหมสู้ดีไหม มีครั้งคือจะตายแล้ว มันจะเอามือคัตเตอร์มาปาดคออย่างนี้ คือเอามือมาหัก จะเอาตัวจะเอาให้ตาย” (ก้อย)

กรณีของเอื้องและমন เธอได้พยายามพูดคุย ร้องขอความกรุณาจากสามี ให้ยุติการทำร้ายพวกเขา หรือหากมีเรื่องอะไรที่ไม่พอใจก็ควรจะพูดจากันดีๆ ในบางครั้งที่ทนไม่ไหวก็ต้องต่อว่าต่อกรกระทำอันโหดร้ายที่เกิดขึ้น แต่ทุกถ้อยคำที่พูดไปเขาไม่เคยสนใจรับฟัง ยังคงใช้ความรุนแรงตามความต้องการของตนเอง จนพวกเขาก็ไม่รู้อะไรจะทำอย่างไร และด้วยความเป็นผู้หญิงก็ไม่มีหนทางที่จะต้านทานเขา จึงได้แต่นิ่งเงียบ แล้วปล่อยให้เขาทำในสิ่งที่อยากทำ

“อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด เราแบบห้ามเขาไม่ได้ อย่างเราบอกเขาอย่าทำ แต่เขาก็ทำ เราคือเราบังคับกันไม่ได้ ถ้าเราต่อสู้มันก็ไม่รู้จะเป็นยังไงอีก” (เอื้อง)

ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นพวกเขารู้ตัวดีว่าไม่สามารถจัดการอะไรได้ หรือไม่หากตอบโต้ก็จะมีแต่ทำให้ตัวเองเจ็บตัวมากกว่าเดิม จึงเลือกที่จะนิ่งเฉยกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะเป็นผลดีต่อตัวเธอเองมากกว่า

3.3 ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ เหมือนกับตายทั้งเป็น

ช่วงเวลาของการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ตั้งแต่สามีใช้ความรุนแรงทำร้าย แสดงกริยาก้าวร้าวกับพวกเขาตลอด จนทำให้ชีวิตของพวกเขาแทบจะไม่มีความสุขหลงเหลืออยู่ น้อยมากที่จะมีช่วงเวลาเช่นนั้น ช่วงเวลาในชีวิตส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเวลาของความอึดอัดที่ไม่สามารถทำความเข้าใจความต้องการของตน เจ็บปวดทางร่างกาย ดิ้นรนที่จะเอาตัวรอด และมีแต่ความสิ้นหวังหมดหวัง

“ช่วงที่มีความสุขบางครั้ง ดูเหมือนจะมีน้อยมากเลยนะ จากการที่ว่าเออวันนี้เราใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข อะไรอย่างนี้ ไม่มีการทะเลาะกันอะไรอย่างนี้มีน้อย แล้วก็ทุกครั้งที่อยู่ด้วยกันเค้าจะชอบหาเรื่องตลอด แล้วก็กลับมาเป็นปกติใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไป แต่ว่าในใจของเราเนี่ยมันทรมานชีวิตที่แบบไม่มีความสุขมันเป็นอย่างนี้ตลอดเลย” (มน)

“พอมาพักหลังนี้มันไม่มีความสุขเลย สิบปีมานี้มันไม่มีความสุขเลย มีแต่สิ้นหวังหมดหวัง” (หนู)

ความพยายามที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้น เธอทำทุกวิถีทางเท่าที่เธอคิดได้ว่าจะสามารถแก้ปัญหาในชีวิตของเธอ ทำทุกอย่างเพื่อให้ครอบครัวเป็นครอบครัวที่มีความสุขอยู่กันครบ พ่อ แม่ ลูก แต่ดูเหมือนว่ามีแต่เธอเพียงคนเดียวที่พยายามจะทำ สามีมองเธอไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีแต่ทำให้สภาพความเป็นอยู่เลวร้ายลง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เธอได้ลงมือลงแรงทำไป ล้วนแล้วแต่ไม่เป็นประโยชน์ เกิดผลสำเร็จ ชีวิตเธอไม่ได้ดีขึ้นเลยแม้แต่นิดเดียว ความคาดหวังว่าชีวิตในวันข้างหน้าของเธอจะดีขึ้น ได้ดับมอดลง ทุกสิ่งที่ทำไปไม่มีความหมาย ชีวิตที่อยู่ในทุกวันนี้ของพวกเธอคือการอยู่ด้วยการใช้ลมหายใจไปวันๆ

“คิดว่าชีวิตของเราเหมือนไม่มีค่าอย่างนี้ สิ่งที่เราทำทุกอย่างมันไม่มีค่าเลย เหมือนเค้าว่าเรามันยังงั้นเหมือนกับว่าเราอยู่ทุกวันใช้ลมหายใจให้มันหมดไป เหมือนกับตายแล้วทั้งเป็นชีวิตเราก็ไม่เหลืออะไรแล้ว ไม่รู้จะบรรยายยังไง”(หนู)

แต่แล้วก็มีเหตุที่ทำให้ชีวิตของพวกเธอต้องมีการเปลี่ยนแปลง เมื่อต้องพบกับเหตุการณ์ทำร้ายที่รุนแรงมากเกินกว่าที่จะรับไหว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีแต่จะทำลายให้ชีวิตเธอเลวร้ายลงในเมื่อมีเพียงเธอเท่านั้นที่พยายามแก้ไข ปรับปรุงตัวเองโดยที่อีกฝ่ายยังคงเป็นเหมือนเดิม ไม่ปรับปรุงตัว ซ้ำยังทำร้ายรุนแรงมากกว่าเดิม สถานการณ์เช่นนี้จึงเป็นจุดแตกหักที่ทำให้ตัดสินใจจบความสัมพันธ์อันโหดร้ายนี้

4. จุดแตกหัก

4.1 หมดความเชื่อมั่นและความคาดหวังในตัวสามี

จุดจบของความสัมพันธ์ส่วนหนึ่งมาจากผู้หญิงไม่มีความคิด ความคาดหวัง ที่ว่าสามีจะปรับตัว ชีวิตครอบครัวจะดีขึ้นอีกต่อไป ความรู้สึกดังกล่าวลดลงและหมดไปตามความรุนแรงและความถี่ที่เพิ่มมากขึ้น ทุกกรณีที่ออกมาจากสามีไม่หลงเหลือความคาดหวัง ความเชื่อมั่น ความเชื่อถือใดๆ ในตัวคนรัก มองไม่เห็นโอกาสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดในอนาคต เมื่อหมดความเชื่อถือต่อกัน ความผูกพันความรู้สึกต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ก็หายไป การแยกทางออกมาในครั้งนี้จึงเป็นการตัดสินใจอย่างเด็ดขาด ไม่คิดจะหวนกลับไปอีกเพราะพวกเธอเชื่อว่าหากกลับไปใช้ชีวิตร่วมกันเช่นเดิม ปัญหาเก่าๆ ซ้ำๆ ย่อมเกิดขึ้นอีกแน่นอน

“ไม่มีคำว่าไว้ใจ ไม่มีคำว่าเชื่อถือไม่อยากจะเกี่ยวไม่อยากจะเกี่ยวกับเค้าอีกแล้ว”
(หนู)

“มันหมดหวังไปแล้วว่าไม่มีทางแล้วแหละ เพราะถ้ามันจะดีขึ้นก็น่าจะดีตั้งนานแล้ว มันคงไม่ต้องรอเวลาให้ผ่านมานานขนาดนี้ และแม่เค้าก็พูดว่า ถ้าคนมันจะเปลี่ยนนะมันไม่ต้องใช้เวลาขนาดนี้หรอก” (มาลี)

“แต่จริงๆ แล้วพี่ไม่ใช่ว่ากลัวเขาฆ่าตาย ถ้าอย่างนั้นมันไม่ใช่แต่ไม่ยอมกลับไปเข้าไปเจอปัญหาสภาพเดิมๆ คือกลับไปอยู่กับเขาก็ คงไม่มีวันปรับปรุงตัวเองขึ้นมาได้” (กล้วย)

ในกรณีของกล้วย ขณะที่อยู่กับสามีที่ทำร้ายร่างกาย เคยเลิกราแยกทางกันไปหลายครั้งหลายครา แต่เธอก็กลับมาอยู่กับเขาเช่นเดิมเพราะคำร้องขอการอภัย และท่าทางสำนึกผิดของสามี ทุกครั้งที่กลับไปก็ต้องพบกับความรุนแรงมาโดยตลอด ในครั้งหลังสุดที่ทนอยู่ต่อไปไม่ได้ เมื่อมีโอกาสเธอก็หลบหนีออกมา และเขาก็พยายามตามหาจนพบ และกล่าวคำขอโทษ พร้อมกับคำมั่นสัญญาว่าจะไม่ทำเช่นเดิมอีก แต่ในครั้งนี้กล้วยไม่สนใจถ้อยคำเหล่านั้นและยืนยันกับตัวเองว่าจะไม่มีวันกลับไปเชื่อถือต่อการกระทำผู้ชายคนนี้อีกเหมือนกับที่เคยผ่านมา

“พี่ไม่ได้ยืนยันนะ พี่ตอบคำว่ายืนยันหลายหนจริงๆ พี่ไม่เชื่อว่าเค้ากลับตัวกลับใจได้นะ เพราะว่ามันไม่ใช่บ่อยๆ มันสามสี่ปีแล้วที่มันจะกลับตัวกลับใจ แต่มันกลับใจไม่ได้” (กล้วย)

ในเมื่ออยู่อย่างไม่คาดหวังสิ่งดีในตัวสามี ก็ไม่มีประโยชน์ ไม่มีคุณค่าที่จะอยู่ต่อไป ประกอบกับเหตุการณ์ที่เป็นจุดวิกฤตยิ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้หญิงออกไปจากความสัมพันธ์ในที่สุด

4.2 หมดความอดทน

ผู้หญิงทุกคนพยายามที่จะอดทนต่อความเจ็บปวดทางร่างกาย ความทุกข์ระทมทางจิตใจ เพื่อระดับประคองชีวิตคู่ ความเป็นครอบครัวอย่างเต็มความสามารถ บางกรณียังแปลกใจในความเข้มแข็งของตัวเองว่าทนมาถึงขนาดนี้ได้อย่างไร สำหรับมาลีเธอได้อดทนเพื่อลูก มานาน 4 ปี กับความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น เธอมองว่ามันมากพอแล้วกับสิ่งที่เธอได้รับ และตอนนี้มันรุนแรงเกินกว่าที่จะยอมรับได้ ขณะที่เธอพักรักษาตัวจากการถูกทำร้ายจนกระเพาะปัสสาวะอักเสบที่โรงพยาบาล ได้รับคำแนะนำจากหมอและพยาบาลที่เคยไปทำการรักษาด้วยกันบ่อยครั้ง จึงคิดว่าจะไม่อดทนที่จะอยู่กับสามีอีกต่อไป และตัดสินใจแยกทางจากเขาหลังจากพักฟื้นโดยทันที

“เกินจะรับได้ อะไรกันนักหนา ทำไมถึงต้องมาทำกับเราอย่างนี้ เราทำอะไรให้ ตลอดที่อยู่ด้วยกันมาเราก็ไม่เคยประพฤติให้เห็น เราก็พยายามปรับปรุงตัวเอง แต่มันก็ไม่มีอะไรดีขึ้น เลวร้ายลงทุกวันจากที่แค่ตบหน้า แคตบตีธรรมดาเนื้อตัวเขียวธรรมดา ก็เริ่มเอาไม่ดีเราหัวแตก ยิ่งแรงขึ้นแรงขึ้นมันสุดๆแล้ว มันเกินพิกัดแล้ว ยิ่งไงก็ไม่ทนแล้ว” (มาลี)

ในกรณีของมนที่อยู่กินกับสามีด้วยความอดทนต่อสิ่งที่เขาทำกับเธอมาเป็นเวลาสิบกว่าปี ในช่วงเวลาที่ผ่านมาเธอรับรู้ถึงความรุนแรงและการกระทำที่สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจเพิ่มมากขึ้น แต่เธอก็อดทนเพื่อลูก ในตอนนี้ลูกของเธอโตพอที่จะดูแลตัวเองได้แล้ว ความอดทนของเธอก็เหลือน้อยลง เนื่องจากเธอได้ให้โอกาสแก่เขาในการปรับปรุงตัวหลายครั้งหลายหนแต่เขาไม่เห็นคุณค่าของโอกาสที่ให้ไปและคิดที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ประกอบกับไม่มีห่วงเรื่องลูก จึงไม่เห็นถึงเหตุผลไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทนอยู่กับสามีที่ทำร้ายเธอ ในที่สุดเธอก็เป็นฝ่ายเดินออกมาหลังจากพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลจากการถูกทำร้ายเช่นกัน

“เมื่อก่อนปล่อยมันไปเถอะเราก็ได้แต่ปล่อยแล้วให้มันผ่านไป แต่มันเรื่อยๆก็ทนไม่ได้ ใจจนมันเยอะขึ้นอะไรอย่างนี้ ก็ไม่สามารถที่จะรับได้คือทนไม่ได้แล้วละ แล้วเราก็คิดว่าทำไมต้องทนอยู่กับผู้ชายแบบนี้ด้วย แล้วลูกชายเราก็โต เราทุกวันนี้ทำมาหากินด้วยตนเอง ยืนด้วยตัวเองเราไม่พึ่งเค้า คือว่าเราอยู่แบบนี้เราก็มีกินเหมือนกัน ไม่ต้องมีเค้าก็ได้เลยตัดสินใจมาที่นี่” (มน)

ส่วนในกรณีของก้อยเธอถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงและบาดเจ็บสาหัสหลายครั้งแต่ก็ไม่ได้ไปจากเขาอย่างเด็ดขาดช่วงเวลาเกือบ 4 ปีที่ผ่านมาเธอต้องประสบกับความตกต่ำในชีวิตที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทองให้แก่สามี และต้องมาเจ็บปวดกับการถูกทำร้ายร่างกายอีก ความทุกข์ที่ได้รับที่มีอยู่ในตัวเธอนั้นมันได้ล้นทะลักออกมา จนไม่สามารถจะทนรับกับการทารุณของสามีได้อีก

“ผู้หญิงทุกคนเค้าทนไม่ไหวแล้ว กรณีอย่างพี่ก็ทนไม่ไหวแล้ว น้ำล้นแก้วล้นจนปีมล้นแล้วล้นอีกนะสุดๆแล้ว” (ก้อย)

เอื้อง และหนูถูกสามีทำร้ายด้วยลักษณะการกระทำที่รุนแรงมาโดยตลอด ส่วนกล้วยก็ถูกทำร้ายเป็นประจำถึงแม้ว่าลักษณะการกระทำจะไม่รุนแรงมาก พวกเขาทั้งสองก็ให้อภัยและกลับไปอยู่กับเขาโดยตลอดเช่นกัน ทุกครั้งที่กลับไปก็ถูกตบตีแบบเดิมซ้ำๆ จนครั้งสุดท้ายที่ถูกทำร้าย เอื้องถูกกรีดด้วยคัตเตอร์ หนูถูกฟันที่ศีรษะ ทั้งสองได้รับบาดเจ็บสาหัสเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด ส่วนกล้วยหนีรอดจากการถูกขว้างด้วยมีดมาได้อย่างหวุดหวิด จากสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งสามกรณีไม่เคยคิดว่าสามีจะมีความโหดร้ายถึงขนาดนี้ เป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าจะอดทนรับได้ ทำให้เกิดจุดแตกหักระหว่างเขากับเธออย่างเด็ดขาด เธอจะไม่ยอมอดทนต่อพฤติกรรมของเขาอีกต่อไป โดยคิดว่่าที่ผ่านมาได้พยายามทำทุกอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้แล้ว แต่หากผลลัพธ์ที่ออกมามันไม่สามารถที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้นมีแต่เลวร้ายลง และเพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้นและมีความปลอดภัยมากขึ้น จึงเลือกที่จะไม่เสี่ยงชีวิตด้วยการไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับเขาอีก

“ความรู้สึกเรามันรู้ว่าเหมือนกับต้องโดนอีก เราก็เลยหนีกลับมา ก็แบบเอามีดคัตเตอร์กรีดเลยมันหนักเกินจะรับได้ เขาจะเอาเราถึงชีวิต เราก็ไม่รู้จะอยู่ทำไม”
(เอื้อง)

“มันไม่โหดร้ายอารมณ์ร้อน มันก็ไม่เท่าไร แต่ว่ามันร้ายกาจเกินที่จะทนแล้ว มันจะเอาพี่ถึงตายมันเอามีดฟันหัวพี่” (หนู)

จากความพยายามประคับประคอง และความอดทนเท่าที่มีอยู่ทั้งหมด ได้ใช้จนไม่หลงเหลือสิ่งที่ทำให้อยู่ร่วมกันต่อไปได้ และด้วยความตระหนักรับรู้ถึงความรุนแรงที่ได้รับมาโดยตลอด ด้วยเหตุการณ์วิกฤติที่เกินจะรับไหว สิ่งเหล่านี้ได้ทำลายความผูกพัน ความรู้สึกที่มีต่อกันอย่างสิ้นเชิง และเป็นจุดที่ทำให้ผู้หญิงเดินออกมาอย่างไม่คิดจะหวนกลับไปมีชีวิตอยู่ในจุดเดิมอีกครั้ง

5. ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย

5.1 คิดว่าที่ผ่านมาเป็นเวรกรรมที่ต้องชดใช้

สิ่งที่ช่วยให้ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายทำใจยอมรับต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้นั้น มีหลายกรณีมองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับเธอเป็นเพราะเวรกรรมของตัวเองที่เคยทำไว้ เป็นผลให้เธอได้มาพบและเลือกที่จะมาอยู่กับผู้ชายคนนี้ คนที่ทำให้ชีวิตมีแต่ความทุกข์ทรมาน และหากเป็นเวรกรรมที่ทำมาต่อกันจริงๆ ก็ของชดใช้ให้บ่วงกรรมนี้ได้หมดจบสิ้นกันไป

“อาจจะเป็นเวอร์เป็นกรรมของเราหรือเปล่าไม่ได้โทษเขาไม่ได้โทษเรา อาจจะเวอร์เป็นกรรมของเราเขาใช้ชีวิตให้เราเป็นแบบนี้” (เอ็ง)

“คิดว่ามันเป็นกรรมของเราเองชาติที่แล้วเราทำกรรมไว้มากมายนักชาตินี้ชดใช้กรรมให้หมดให้สิ้น แบบนี้พี่ก็เลยปลงๆ” (หนู)

ความคิดเช่นนี้ส่งผลให้ระดับของอารมณ์ความรู้สึกโกรธแค้นลดลงมา ทำให้พวกเขาอภัย อโหสิกรรมให้กับเขา ไม่อยากที่จะคิดอาฆาตแค้นเอาคืน เธอคิดว่าความรู้สึกเหล่านั้นจะทำให้จิตใจร้อนรุ่มมีแต่จะเป็นโทษต่อตัวเธอเอง จึงปลงและยอมรับต่อเหตุการณ์ที่ผ่านมา น่าจะเป็นสิ่งที่ดีกว่า เพื่อให้บ่วงกรรมที่มีต่อกันจบสิ้นกันไป

“เราโกรธแค้นไปมันก็เหมือนไฟเผาอยู่ในใจเราตลอด อโหสิกรรมกันไปดีกว่า เราก็คิดว่าชาติที่แล้วเราอาจจะเคยทำเค้าไว้อย่างนี้ ชาตินี้เค้าก็เลยโดนตามมาทวงคืนชาตินี้เราก็ชดใช้ให้เค้าซะ” (มาลี)

“อาจจะมียหลายอย่างที่ไม่ดีกับเรามากมาย อยู่ด้วยกันก็เกิดความแค้นนะแค้นอยากจะฆ่า แต่ว่าพอนานๆไปก็ช่างมันเถอะ อาจจะเวอร์เป็นกรรมของเราก็ได้ ใช้เค้าไปให้หมด ชาติก่อนเราอาจทำกับเค้าแบบนี้” (মন)

เมื่อได้ชดใช้เวรกรรมที่เคยทำร่วมกันมาด้วยความสุขเกือบทั้งชีวิตแล้ว ทุกกรณีต้องการที่จะจบสิ้นเสียๆ ใจจบสิ้นความสัมพันธ์กับเขาอย่างเด็ดขาด ไม่ต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับผู้ชายซึ่งตอนนี้กลายเป็นอดีตคนรักของเธออีกต่อไป พวกเขาไม่อยากที่จะเผชิญหน้า พบปะ หรือแม้กระทั่งการพูดคุยทางโทรศัพท์กับเขา ไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับแม้กระทั่งความคิดความรู้สึกที่ไม่ต้องการที่จะไปคิดถึงเขา เพื่อไม่ให้วงจรของความรุนแรงหรือวงจรของบ่วงกรรมเดิมเกิดขึ้นอีกครั้ง

“เหมือนกับว่ามันเป็นบทเรียนไปเลยก็ไม่อยากเจอ ไม่อยากเจออะไรเลย ไม่อยากเจอยุ่งเกี่ยว ไม่อยากเจอกันอีกแล้ว ก็ให้มันจบๆไป” (เอ็ง)

“มาจัดการเรื่องหย่าให้เรียบร้อย แค่นั้นแหละ แล้วก็จบ คุณจะทำอะไรก็เรื่องของคุณ ชีวิตเป็นของคุณเราไม่ยึดเหนี่ยวอะไรไว้แล้ว คุณก็ไม่ต้องมายึดเหนี่ยวอะไรฉันไว้ อีกเหมือนกัน” (มาลี)

“ตอนนี้หรือคะไม่รู้สึกลแล้วบอกตรงๆ ไม่รู้สึกอะไรเลย ไม่ห่วงหาอาทร ไม่รักใคร่ไม่มีคำว่าไว้วางใจอีกต่อไป คือมันหมดแล้วเค้าจะเป็นยังไงพี่ไม่สน วันที่มันพ้นหัวพี่เลือด

ไหลเต็มตัวที่ พี่นึกในใจว่าขอให้เลือดที่ไหลออกมาเต็มตัวที่มันล้างความชวยล้างเวร
ล้างกรรมที่เคยมีต่อกันให้หมดไป และจากนี้ไปจะไม่เหลืออะไรต่อกันอีกแล้ว” (หนู)

เมื่อได้ออกมาจากชายที่ทำร้าย และไม่ต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับใครๆต่อกันอีก แต่การอยู่
ด้วยกันมานาน ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกอย่างที่เคยเป็นเหมือนตอนที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

5.2 กลัวและระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมอีก

จากการถูกทำร้ายมาเป็นระยะเวลาาน ประกอบกับการใช้ชีวิตอยู่กับสามีด้วยความ
หวาดระแวง ถึงแม้ว่าผู้หญิงได้ออกมาจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงนั้นแล้วเข้ามาพักอยู่ในบ้านพัก
ฉุกเฉินก็ยังคงมีความหวาดกลัวสามีของเธออยู่ กลัวว่าเขาจะไม่ละความพยายามและเข้ามาทำร้าย
พวกเขาอีก

“ช่วงแรกที้ออกมาก็ยังหวั่นอยู่ ยังกลัวๆอยู่ว่าถ้าเค้าตามมาเจอเราเค้าจะทำอะไรเรา
อีกไหม” (มาลี)

“ก็เครียดกลัวว่าเค้ายังไม่ล้มเลิกความตั้งใจ ที่เราอยากจะเลิกกับเค้า กลัวเค้าจะตาม
ราวก็ตามอะไร” (หนู)

ในกรณีของหนูเธอไม่เพียงแต่กลัวว่าสามีจะมาทำร้ายเธอเท่านั้น แต่ยังกลัวอีกว่าเขาจะ
มาพรากลูกไปจากเธอ เพราะในตอนนี้นี้เธอมีลูกเป็นที่พึ่งทางใจของเธอเป็นความหวังและกำลังใจ
ให้เธอ หากว่าลูกไม่อยู่ด้วยก็จะต้องตกอยู่ในภาวะโดดเดี่ยวอ้างว้าง ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรกับชีวิต
ต่อไป

“ก็มีกลัวว่าซักวันหนึ่ง กลัวว่าจะตามอาละวาดตามเจอ บางครั้งคิดนะว่าถ้าหากเค้า
เจอแล้วเอาลูกไป แล้วลูกยอมไปกับเค้า แล้วเราจะอยู่ยังไง จะทำยังไง” (หนู)

ความกลัวสามีของพวกเขาเหล่านั้นถูกฝังเข้าไปอยู่ในความทรงจำจนยากที่จะลบเลือน ใน
บางครั้งถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่อยากคิดถึงเรื่องราวการทำร้ายที่ได้รับ ไม่ต้องการจดจำอดีตที่เป็น
ทุกข์ แต่ก็ไม่สามารถทำได้ภาพเหตุการณ์ความรุนแรงจะเกิดขึ้นในความคิดเสมอ โดยเฉพาะเวลา
ที่เหม่อลอย หรือแม้กระทั่งในตอนนอนความทรงจำอันโหดร้ายก็จะปรากฏอยู่ในความฝันของพวกเขา
เธอ บางกรณีถึงขั้นนอนไม่หลับเพราะห้วงความคิดในสมองของเธอมียแต่เรื่องราวการถูกทำร้ายที่
ได้รับ

“มันฝันไปเองคะฝันว่าเค้ามาตี มันฝันในเหตุการณ์เหมือนอยู่กับเค้าแบบนี้ คือ เหตุการณ์นั้นโดนตีมันก็ร้องไห้” (ก้อย)

“มันก็แบบคอยหลอนเรากับเหตุการณ์ที่เราเจอมาตลอด บางครั้งเราไม่อยากจะถึง นะ แต่บางทีมันแว็บเข้ามา มันก็ทำให้เรายังนึกถึงเหตุการณ์พวกนั้น ทำให้เราแบบ กลัวๆ หลอนๆ อยู่ตลอด” (มาลี)

นอกจากนี้แล้วพวกเธอยังวิตกกังวลต่ออนาคตที่จะต้องออกไปจากบ้านพักฉุกเฉิน ยิ่งกลัว และระแวงว่าหากเธอออกไปใช้ชีวิตอยู่ข้างนอกแล้วต้องกลับมาพบเจอกับสามีอีก เนื่องจากว่าการ เผชิญหน้ากันในอนาคตข้างหน้าอาจจะทำให้ชีวิตเธอเป็นอันตรายถึงชีวิต หรือจะถูกกักขังให้ใช้ชีวิตอยู่กับเขาอย่างทรมานและไม่มีโอกาสหลบหนีออกมาได้อีก

“ก็กลัวก็คือเราต้องสืบให้แน่ก่อนว่าเขายังอยู่ที่นี้หรือเปล่า ก่อนที่เราจะออกไป สมมุติ ถ้าเขายังอยู่ เราก็คงจะกลับต่างจังหวัดไปเลย” (เอื้อง)

ความกลัวที่อยู่ในความทรงจำส่งผลให้ผู้หญิง เช็ดขยาดกับการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวกับผู้ชาย ในเวลานี้พวกเธอไม่ต้องการที่จะมีชีวิตคู่อีกต่อไป เนื่องจากไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์เดิมขึ้นอีก มุมมองทัศนคติที่มีต่อผู้ชายในเรื่องความไว้วางใจความเชื่อมั่นในความดีลดลง ไม่มั่นใจว่าผู้ชายที่จะเข้ามาในชีวิตเธอในอนาคตจะเป็นคนดี ไม่ทำร้าย และไม่ทำให้เจ็บซ้ำอีก

“ถามว่ามีผลไหมมันก็คงมีผล เพราะมันเหมือนทำให้เราเซ็ดไปเลย ทำให้เราไม่กล้า ไปมีครอบครัวใหม่ เพราะว่าเรากลัวว่าจะเจอแบบเดิมหรือเลวร้ายยิ่งกว่าเดิม เดียวนี้ ไม่คิดถึงเรื่องพวกนี้เลย” (มาลี)

“พอแล้ว ผู้ชายอาจจะเหมือนกันหมดทุกคนคือพอแล้ว เรามีลูก 3 คนก็พอแล้วอยู่กับ ลูก พอแล้วคือไม่คิดที่จะมีอะไรกับใครอีกแล้ว เซ็ด เซ็ดแบบว่าเรามีเค้า เราก็ไม่มีอะไรดีเลย เหมือนกับว่ามันเป็นกรรมหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ ถ้าเรามีคนอื่นก็คงเหมือนเดิมอย่างที่เราเห็นอยู่ทุกวัน ที่เราเห็นเค้าแบบเคยมีสามีแล้วแต่งงานมาแล้วก็ ไม่ดี แบบแต่งกับคนใหม่ก็ไม่ดีอีก มันเป็นอย่างนี้ไง มันทำให้เรากลัวด้วย” (মন)

กับความกลัว ความเข็ดขยาดกับเรื่องราวของชีวิตที่ผ่านมาด้วยความทุกข์ทรมาน ทำให้พวกเธอผิดหวัง และเสียดายต่อสิ่งที่ผ่านมา ซึ่งความผิดหวังเหล่านี้ได้สร้างความเสียใจให้พวกเธอมาจนบัดนี้แล้วจึงไม่ต้องการที่จะพบกับความเลวร้ายเช่นเดิมอีก และต่อไปนี่ก็ตั้งใจจะใช้ชีวิตในแบบที่ไม่มีผู้ชายอยู่เคียงข้าง

5.3 ผิดหวังและเสียดายกับชีวิตครอบครัวที่ล้มเหลว

ผู้หญิงที่แต่งงานแยกไปมีชีวิตครอบครัวของตัวเองทุกคน ต่างคาดหวังว่าครอบครัวของตนจะเป็นครอบครัวที่มีความสุข มีความสมบูรณ์ถึงแม้ว่าจะไม่ร่ำรวยเงินทองมากมายก็จะช่วยกันทำมาหากิน โดยหวังว่าจะได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่จากสามีอย่างเต็มที่ แต่ความจริงกับความคาดหวังช่างแตกต่างกันไปคนละด้านอย่างสิ้นเชิง จากความคิดที่ว่าเขาและเธอจะช่วยกันทำมาหากิน มีหลายกรณี ที่ผู้หญิงต้องดิ้นรนทำงานหนักในการแบกรับภาระดูแลครอบครัวเพียงฝ่ายเดียว และที่คิดว่าสามีจะมอบความรักความเอาใจใส่ดูแลบ้าง ในความเป็นจริงเขากลับมีแต่ความรุนแรงที่มอบให้ และไม่สนใจความรู้สึก ความเจ็บช้ำของเธอแม้แต่น้อย ความหวังว่าจะมีครอบครัวที่สมบูรณ์ครบ พ่อ แม่ ลูก สุดท้ายก็พบกับความแตกแยก ด้วยความที่ผู้หญิงทนอยู่ต่อไปไม่ไหวจึงต้องหาทางออกมาด้วยความบอบช้ำทั้งร่างกายและจิตใจ

“มันก็เคยคิดเอาไว้ว่าน่าจะมีครอบครัวที่อบอุ่น ไม่คิดว่าจะแตกแยกแบบนี้ ต้องแบบลูกพ่ออยู่ทางแม่อยู่ทาง” (মন)

“ก็รู้สึกผิดหวังรู้สึกเสียใจว่าสิ่งที่เราหวัง สิ่งที่เราตั้งใจมันไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะว่าเราคิดมาตลอดว่าเมื่อไหร่ที่เรามีลูก เราจะไม่ให้ลูกเป็นเหมือนเรา ต้องมีพ่อมีแม่อยู่ครบต้องอบอุ่น ต้องเติบโตเป็นคนดีของสังคม ไม่ต้องมีปัญหา” (মালী)

จากชีวิตครอบครัวที่จบลงด้วยความเลวร้ายด้วยความรุนแรงของสามี ผู้หญิงในฐานะภรรยาที่ได้พยายามทำหน้าที่ของตนเองในทุกๆด้านอย่างดีที่สุด พุ่มเทความรัก แรงกาย แรงใจ ให้กับครอบครัวอย่างเต็มที่ แต่กลับไม่ได้ทำให้ชีวิตของเธอดีขึ้น กับความทุกข์ที่ได้รับสร้างความผิดหวัง ก่อเกิดความเสียดายต่อเวลา ความรัก ความรู้สึกที่ดี ความพยายามที่ได้ทำลงไปทั้งหมดด้วยความเหนื่อยยาก แต่กลับเปล่าประโยชน์ไม่ได้อะไรตอบแทนกลับมาเลย

“ก็เสียดายเวลาเหมือนกัน เสียดายเวลาเสียดายความรู้สึก ก็มันเป็นเวลาที่นานเหมือนกัน แต่มันก็ไม่ถึง บางคนก็เป็นสิบปี มันก็เกิดขึ้นได้มันเป็นสิ่งที่เราไม่เคยคาดคิดทุกคนก็ไม่อยากเจอหรอกแต่ก็ต้องเจอ” (เอื้อง)

“คิดเสียตายความรู้สึกดีๆที่มีให้เค้า ความรักที่มีเค้า เสียตายเราไม่น่าปล่อยโอกาส ยาวนานถึงขนาดนี้” (หนู)

ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทุ่มเทลงไปไม่เพียงแต่เสียแรงเปล่าเท่านั้น ผู้หญิงยังสูญเสียความสุขในชีวิต สูญเสียความเป็นครอบครัวที่อบอุ่น สูญเสียสิ่งต่างๆที่เคยมี ไม่ว่าจะความเป็นอยู่ ทรัพย์สินต่างๆ และท้ายที่สุดชีวิตก็ต้องมาอยู่ในจุดต่ำสุด ที่ไม่แม้กระทั่งจะคิดว่าจะได้มาเป็นเช่นนี้

5.4 เจ็บปวดต่อชีวิตที่ตกต่ำ

จากชีวิตครอบครัวที่อยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา มีอาชีพการงานเลี้ยงตัวเองได้อย่างไม่ต้องพึ่งพาและขอความช่วยเหลือใคร ต้องแตกแยกประสบกับความยากลำบากไม่มีงานทำไม่มีรายได้ ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ต้องมาขอที่อยู่อาศัยพักพิง อาหาร ในบ้านพักฉุกเฉินแห่งนี้ เป็นสภาพที่ผู้หญิงทุกคนไม่เคยคาดคิดว่าชีวิตจะต้องมาอยู่ในฐานะผู้เดือดร้อนและมาขอความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชน หนูเธอเคยดูข่าวผ่านสื่อต่างๆเกี่ยวกับผู้หญิงที่ได้รับความเดือดร้อน และขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิ คิดว่าถ้ามีโอกาสก็จะช่วยเหลือผู้หญิงเหล่านั้น แต่เธอไม่เคยนึกมาก่อนว่าตัวเองต้องตกมาอยู่ในกลุ่มของผู้หญิงที่พบเจอกับปัญหาเช่นนี้ได้

“ไม่ค่ะ ไม่คาดหวังว่าจะเป็นแบบนี้เลยด้วยซ้ำ ไม่คิดด้วยซ้ำ เห็นนะออกข่าวนะ บ้านเพื่อนหญิง บ้านพักฉุกเฉินอะไรพวกนี้ สำหรับปวีณาช่วยเหลือคนนั้นคนนี่ ไม่คิดว่าตัวเองจะต้องมาอยู่ตรงนี้ ไม่คิดด้วยซ้ำว่าตัวเองต้องมาอยู่จุดนี้ เพราะบางครั้งคิดว่าตัวเองจะได้ช่วยคนพวกนี้ด้วยซ้ำ” (หนู)

วันเพ็ญ มีฐานะหน้าที่การงานค่อนข้างดีและมั่นคง ไม่ขัดสน มีชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องดิ้นรนหาปัจจัยในการดำรงชีพอย่างยากลำบากมากนักมีความเป็นอยู่ที่เพียบพร้อม สะดวกสบาย แต่ชีวิตในทุกวันนี้ของเธอไม่หลงเหลือสิ่งเหล่านั้นอีกต่อไปเธอต้องมาอยู่ในจุดต่ำสุดของชีวิตที่ไม่มีอะไรเลย ทรัพย์สินที่เธอหามาได้จากการทำงาน เงินทองที่เคยเก็บสะสมไว้ได้หมดสิ้นไป เพราะเธอไม่ต้องการติดต่อกับสามีอีกจึงไม่สนใจที่จะกลับไปทวงเอาคืน ลาออกจากงานที่ชอบและกำลังไปได้ดี คงไว้แต่ชีวิตที่ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหนจะทำอะไร จึงเข้ามาตั้งหลักพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน

“แรกๆก็รู้สึกแยะ เพราะว่าจากคนเคยมีเงินใช้ อยู่อย่างสบาย มีเครื่องซักผ้า มีทีวี ตู้เย็น ไม้ตัดไม้คอมพิวเตอร์ มีพร้อมหมดทุกอย่าง แต่ต้องมาอยู่แบบนี้มันก็รู้สึกแยะ หละ ทำไม่ต้องเป็นอย่างนี้ จากที่เคยสุขสบาย” (วันเพ็ญ)

ในกรณีของมณครอบครัวของเธอมีฐานะปานกลาง ในทุกๆวันเธอทำงานหนัก แต่ก็รู้สึกพึงพอใจกับหน้าที่การงานของตนเองเป็นอย่างมากถึงแม้ว่าเมื่อกลับบ้านไปจะถูกสามีทำร้ายเป็นประจำ การที่ต้องเข้ามาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินในช่วงแรกนั้น รู้สึกเสียใจ และยากที่จะทำใจยอมรับกับสถานะที่เธอเป็นอยู่ ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้เช่นเดิม ชีวิตที่เปลี่ยนจากการทำงานหนักทุกวันมาเป็นชีวิตที่ไม่รู้ว่าจะทำอะไร

“คือตอนแรกก็เสียใจเหมือนกันนะ แต่ว่าแรกๆที่ก็ทำใจไม่ได้นะที่ต้องเสียรายได้จากการที่มีรายได้ชักวันละพัน เราต้องมานั่งแบบนี้ ไม่มีรายได้อะไร” (มณ)

สำหรับกรณีของก้อยถ้าเปรียบเทียบกับชีวิตก่อนที่เธอจะได้มาพบอยู่กับสามีคนนี้ ชีวิตในตอนนี้เป็นชีวิตที่มีแต่คำว่าสูญเสีย และต้องเจ็บปวดกับสิ่งที่เสียไปอย่างแสนสาหัส ด้วยทรัพย์สินที่เธอเคยมี ฐานะทางบ้านที่ร่ำรวย จากที่เคยพกเงินวันละเป็นหมื่นๆแต่ทุกวันนี้เธอแทบจะไม่มีเงินติดตัว จากคนที่เคยมีหน้ามีตาทางสังคม มีเพื่อนฝูงมากมายกลับกลายเป็นคนที่ไม่มีความใคร่อยากจะคบ จากคนที่เธอไม่เคยคิดแม้แค่จะพูดด้วย กลับกลายเป็นคนที่ถูกรังแก จากที่เป็นเจ้านายมีลูกน้องเป็นสิบๆ ไม่เคยเชื่อฟังหรือทำตามคำสั่งใครต้องมาทำตามคำสั่งของสามี และถูกเขาทุบตีเกือบทุกวัน พร้อมกับถูกข่มขู่ขูตรีดเพื่อเอาไปเที่ยว ดื่มสุรา เสพยาเสพติดจนสิ้นเนื้อประดาตัว ปัจจุบันนี้ยังไม่มีบ้านให้อยู่ ไม่มีอาหารอย่างที่อยากกิน ต้องมาขึ้นเข้าแถวรออาหารจากแม่บ้านในบ้านพักฉุกเฉิน

“จิตใจแต่ก่อนเป็นคนยโสโอหังถูกคนมาก ไปกินกับเพื่อนในโต๊ะจะข่มทุกคนเลย แล้วจะเป็นคนจ่ายโต๊ะด้วยจะไม่กินของใคร แล้วจะไม่เช็คบิลแชร์ในโต๊ะด้วยไม่ชอบ จะไม่มีใครมาดุถูกได้ มีใครมาดุถูกจะจ้างคนมากระทุ้งเลย ใช้เงินแต่ก่อนเป็นคนที่ไม่ยอมใคร ใครมาดุถูกนิดเดียวก็ไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้อยู่กับผู้ชายคนนี้ยอมให้คนทั่วไปหมดเลย แยะมากจากคนยกมือไหว้ จากเคยเป็นหัวหน้าคน นายคน กลับกลายเป็นคนถูก จากพวกที่เราไม่เคยคิดจะคุยกับมันเลยเป็นเศษขยะอย่างนี้ มันก็ดูถูกพี่” (ก้อย)

ไม่ว่าพวกเขาจะมีชีวิตที่ตกต่ำมากเพียงใดแต่ก็ต้องใช้ชีวิตต่อไปข้างหน้า ดูแลตัวเองและ
อีกหลายๆคน พวกเขาจึงจำเป็นต้องรักษาเยียวยาจิตใจของตัวเองให้เข้มแข็ง ยืนหยัดเพื่ออนาคต
ข้างหน้า

6. จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู

6.1 มีกำลังใจพร้อมที่จะก้าวต่อไป

การเข้ามาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน ผู้เดือดร้อนทุกคนจะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจิตใจ ด้วย
วิธีการที่หลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรม การรับคำปรึกษา
จากเจ้าหน้าที่ หรือจิตแพทย์ สิ่งเหล่านี้ช่วยฟื้นฟูจิตใจของผู้หญิงให้เข้มแข็งขึ้น โดยพวกเขาจะรู้สึก
ว่าตัวเองไม่โดดเดี่ยวมีทั้งเพื่อนที่อยู่ด้วยกันและ เจ้าหน้าที่ที่คอยให้คำปรึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ความคิดเห็น มองเห็นแง่มุมต่างๆในการดำเนินชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงการ
มองโลกในแง่บวก ผ่อนคลายความเครียดและมีกำลังใจที่จะก้าวเดินต่อไปข้างหน้า

“ตั้งแต่มาอยู่ที่นี่มีเพื่อนที่รู้สึกดี บางคนเขาก็มีปัญหา ยังดีที่เราแบบไม่ห้อง ถ้าห้องก็
แบบเก่าเดือนเนอะ พูดถึงเราก็โชคดีเยอะ แต่ไม่โชคดีตรงที่โดนทำร้าย ก็อยู่ที่นี้ก็แบบ
มีงาน มีกิจกรรมให้ทำก็คลายเครียดไป เขาคุยเราก็แบบดื้ออย่างเนี่ย ไม่สบายใจเราก็
คุยกับเขาได้” (เอื้อง)

“ก็ดีคิดว่าก็ดีกว่าเดิมค่ะ เพราะว่าเรายังมีกำลังใจจากแม่ พี่สาว ก็เวลาคิดถึงก็โทรหา
ก็คุยกันปกติธรรมดา แล้วบางครั้งก็มีพวกเพื่อนๆ พี่ๆ ป้าๆ ยายๆ แถวนี่คอยให้
กำลังใจ ดีขึ้นกว่าเดิม” (ดาว)

“ที่นี่มีคนให้ความหวัง ให้กำลังใจ เจ้าหน้าที่ทุกคนแล้วก็ทางตำรวจก็ให้ความร่วมมือ
ดีแล้วก็ให้คำปรึกษาทุกอย่างว่าเราต้องการยังไง” (মন)

นอกจากความช่วยเหลือต่างๆที่ได้รับแล้ว การเป็นอยู่ที่ปราศจากความรุนแรง ที่เคยต้องให้
ชีวิตด้วยความหวาดระแวง คอยระมัดระวังตัวเองจากการถูกทำร้าย ทำให้เธอไม่เป็นตัวของตัวเอง
ฝืนใจที่ต้องทำตามความต้องการของสามีเพราะกลัวว่าจะทำให้เขาไม่พอใจ การเข้ามาพักพิงอยู่
ในบ้านพักฉุกเฉินเปรียบเสมือนว่าพวกเขาได้ถูกปลดปล่อยตัวเองออกมากจากการกดขี่ข่มเหง
รู้สึกได้ถึงชีวิตที่เป็นอิสระ สบายใจ ปลอดภัย สภาวะเช่นนี้ทำให้ผู้หญิงได้ใช้ความคิดในการ
ดำเนินชีวิตอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลกับการแก้ไขสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ช่วยให้
มองเห็นเป้าหมาย รู้ว่าควรจะทำอะไรกับตนเองต่อไป

“มันก็ดีเหมือนกับว่าเราไม่ต้องคอยระวัง ไม่ต้องคอยอะไร เราสามารถทำอะไรก็ได้ โดยไม่ต้องเกรงใจใครอะไรอย่างนี้ ....มันต่างกัน ตอนอยู่กับแฟนเราต้องอดทนต่อ ความเจ็บปวดที่เราได้เจอ พูดถึงตอนที่ม่ปัญหา แต่ ณ ตอนนี่ก็คือ แบบทำยังไงให้ เราดีขึ้นกว่าเดิม ถ้าเราออกไปจากจุดนี้เราจะทำยังไงให้มันดีขึ้น มองหาแนวทางที่ เราจะทำต่อไป ทำอะไร วางแผน” (เอ็ง)

“พอไม่ได้อยู่กับมันก็สบายใจ ทำอะไรก็ไม่ต้องกลัวใครมันจะมาตีมาด่าอะไรอย่างนี้ มันสบายใจเราเอง” (ก้อย)

“ก็รู้สึกที่เราคิดออกได้หลายๆอย่างทำให้เราสบายใจ แล้วรู้สึกโล่งว่าเราจะจัดการกับ ชีวิตเรายังไงต่อไป กับลูกต่อไป” (มน)

กำลังใจคำแนะนำ ความปลอดภัยโปร่งในการใช้ความคิดนั้น ช่วยให้ผู้หญิงเกิดมุมมองทัศนคติการดำเนินชีวิตที่กว้างขึ้น ทำใจยอมรับกับเหตุการณ์ในอดีต พร้อมทั้งจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ด้วยการเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ถึงวิถีชีวิต ผู้คน สิ่งใหม่ๆที่จะเข้ามา ซึ่งมีความแตกต่างจากความเป็นอยู่แบบเดิมๆ เพื่อให้ตัวเองสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้

“ทุกวันนี้ก็ยอมรับสภาพของเราอยู่ เรายอมรับสภาพว่า เออ เราโดนมาแบบนี้คนอื่นก็โดนมาเหมือนกับเรานะ แต่เราจะเจ็บมากเจ็บน้อยอยู่ที่ตัวเรานะ เราต้องบังคับจิตใจของเราเองว่า เออ เรามาเจอแบบนี้เราต้องทนสภาพตรงนี้ พี่คิดว่าหากโดนหนักกว่านี้ถึงตาย ถ้าเราไม่มีชีวิตรอดเราก็คงไม่มีวันได้มานั่งอยู่ตรงนี้ในวันนี้ เราคงไม่มีโอกาสมาอยู่ตรงนี้” (หนู)

“ตอนนี้ทำใจแล้วค่ะ ตอนนี่เริ่มต้นชีวิตใหม่ คบหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อนฝูงใหม่ไม่เอาพวกเก่าๆ ที่เคยไฉนี้ ไม่หาไม่คุยอีกแล้ว ตอนนี่เอาแค่ตัวเองแล้วหาสิ่งใหม่ๆ” (ก้อย)

ในขณะที่อยู่ในบ้านพักฉุกเฉินสามีของผู้หญิงหลายคนพยายามเข้ามาคุกคาม แต่ก็ไม่สามารถเข้าถึงตัวพวกเธอได้เนื่องจากระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี ประกอบกับคำบอกกล่าวคำปรึกษาแนะนำต่างๆที่ได้รับนั้นทำให้มีข้อมูล และรู้ว่าต่อไปนี้หากเธอต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องเป็นฝ่ายถูกรังแก เป็นฝ่ายถูกทำร้าย เธอมีทางออก รู้แล้วว่าจะทำอย่างไรพึ่งพาใครที่ไหน มีคำตอบให้กับปัญหาในเรื่องของความรุนแรง มั่นใจว่าตัวเองจะไม่ตกอยู่ในภาวะโดดเดี่ยวไร้ที่พึ่งอีกต่อไป และรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น เนื่องจากเชื่อว่าจะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายที่เธอรู้ เธอจะไม่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงอีกต่อไป

“อย่างน้อยเราก็ไม่ต้องวิตกกังวลมากมายว่า เออ กฎหมายตรงนี้นะเค้าคุ้มครองเรา ตรงนี้นะทำให้เราได้มีความคิดว่า ถ้ามันมาทำอะไรตรงไหนก็ช่วยเหลือเราได้อย่าง เวลาเค้าจะทำอะไรเราข้างทางเราก็วิ่งไปหาตำรวจได้ เพราะว่าตอนนี้ผู้หญิงเรามี กฎหมายในมือก็ดีใจ ความระแวงความวิตกกังวลก็ลดน้อยลง” (หนู)

การเยียวยาทั้งหมดทำให้ผู้หญิงมีความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตภายนอกมากขึ้น เริ่มมองหาหนทางในอนาคตข้างหน้า โดยการวางแผนว่าจะทำอะไรต่อไป ผู้หญิงทุกกรณีคิดที่จะทำงานเลี้ยงตัวเอง ดูแล พ่อ แม่ และลูก มีหลายกรณีมาก่อนหน้านี้เลยครอบครัวดั้งเดิมผู้ให้กำเนิด อันเนื่องมาจากภาวะรอบด้าน ตั้งแต่นี้ต่อไปพวกเขาจะใส่ใจดูแล ให้เวลาพวกเขามากขึ้น ในกรณีที่มีลูก ลูกได้กลายเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิต เป็นความหวัง เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ รวมถึงเป็นหลักของชีวิตในอนาคต เป้าหมายใหญ่ในชีวิตพวกเขาคือการทุ่มเทเลี้ยงดูลูกจนกว่าเขาจะเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มความสามารถ

“เราต้องทำตรงนั้นให้ได้ เพราะว่ามันมีคนรอเรา คนที่รอเราอยู่ ก็มีแม่ มีน้อง เราก็ต้องแบบดูแลเขา แล้วก็แม่ ก็เรา ก็ทำงานแล้วก็ส่งดังค์ไปบ้านอยู่แล้ว ต้องเลี้ยงเขา เราอย่าเอาชีวิตมาทิ้งกับคนที่ไม่ดี” (เอื้อง)

“ตอนนี้คิดอยู่อย่างเดียวว่า จะทำงานหาเงินให้ลูก สร้างบ้านให้ตัวเอง อยู่กันสามแม่ลูกนี้แหละ” (মন)

“ให้ความสำคัญ ทุกวันนี้นอกจากลูกแล้วก็ต้องตัวเอง คืออย่างน้อยก็ตั้งความหวังไว้ แต่ไม่มากคือโตขึ้นเค้าอาจจะเป็นอย่างไงมั่งตัวเราเองก็ไม่รู้ แต่ก็ตั้งความหวังว่าทำให้ดีที่สุดกับลูกก็พอ” (หนู)

ตอนนี้ผู้หญิงทุกคนได้รับการเยียวยารักษาจิตใจให้เข้มแข็งขึ้น พวกเขามองเห็นเป้าหมาย รู้ว่าจะทำอย่างไรในชีวิตวันข้างหน้าอย่างมีความหวังและมีความหมาย ความเป็นอยู่และการกระทำของเธอจะไม่ไร้คุณค่าอีกต่อไป

6.2 ตระหนักในคุณค่าของตัวเอง

ประสบการณ์ที่ผ่านมาทั้งหมดเธอได้ใช้ชีวิตด้วยความเห็นดีเห็นชอบ และเป็นทุกข์ กับการอยู่ร่วมกับสามีคนที่เธอทั้งรักทั้งเกลียด จากทุกสิ่งทุกอย่างที่ตรากตรำอย่างเต็มที่ ซึ่งได้เห็นแล้วว่าที่ทำไปนั้นไม่เคยได้รับความสุขตอบกลับมามีแต่จะสร้างความเจ็บช้ำ มิน่าซ้ำในกรณีของเอื้องที่

ต้องบาดเจ็บเกือบตายจากการถูกทำร้าย กับหัวใจที่เกือบจะหยุดเต้น กับชีวิตที่เกือบจะไม่ได้อยู่บนโลกใบนี้ กับสติความรู้ตัวที่หายไปในตอนพักฟื้น และหลายๆสิ่งหลายๆอย่างที่สูญเสียไป เมื่อรู้สึกตัวอีกครั้งเธอได้ตระหนักเห็นถึงคุณค่าของตัวเองอย่างชัดเจน เห็นแล้วว่าถ้าเราได้มีลมหายใจ มีชีวิตอยู่ต่อไปมีคุณค่ามากมายแค่ไหน ไม่ควรจะนำชีวิตมาทิ้ง หรือนำชีวิตมาจมปรักกับผู้ชายที่ไม่เห็นคุณค่าของเธอ และจะต้องทำให้แม่ที่รักเธอเสียมมาเสียใจหากว่าเป็นอะไรไปจริงๆ

“ถ้าเรากลับไปมันก็ถึงชีวิต ชีวิตเรามันมีค่า ถ้าเรามีชีวิตอยู่เราสามารถสร้างขึ้นมาใหม่ได้ ถ้าเรายังมีชีวิตอยู่ ถ้าเราเป็นอะไรไปไหนแม่เราก็ต้องมาเสียใจ ญาติเราก็ต้องมาเสียใจเพราะว่าผู้ชายเพียงคนเดียว” (เอื้อง)

ทุกกรณีที่เคยโทษและสมน้ำหน้ากับความผิดพลาดของตัวเอง ใช้ชีวิตด้วยความสิ้นหวัง ท้อแท้ มองไม่เห็นคุณค่าและมีความหมายของการดำรงอยู่ในตอนนี้พวกเธอได้เห็นสิ่งเหล่านั้น พร้อมกับรับรู้ถึงการคงอยู่ของพวกเธอที่ไม่ได้อยู่เพื่อตัวเองเท่านั้น แต่เป็นการอยู่เพื่อคนที่รัก และรักเธออย่างแท้จริงอีกหลายคน ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง และลูก ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความหวัง และความหมายของการดำเนินชีวิตต่อไป โดยไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามก็จะระลึกว่า เธอไม่ได้อยู่เพียงคนเดียวบนโลกใบนี้ แต่มีคนอื่นกลุ่มหนึ่งซึ่งพวกเขาและเธอต่างมีความสำคัญต่อกันและกัน

“ก็จะยืนต่อไปอย่างนี้คะเพื่อตัวเอง เพื่อคนที่เรารัก เพื่อครอบครัว เพื่อคนที่คอยเราอยู่ ไม่ท้อ” (เอื้อง)

“ก็คือมีความรักตัวเองมากขึ้น แต่ว่าก็ปกติขึ้นขึ้นได้ ก็หันกลับมาห่วงใยคนในครอบครัวมากขึ้น หลังจากที่ไม่ค่อยเท่าไรโรทรามาแต่ตอนนี้ก็หันกลับมาดูแลคนในครอบครัวทั้งแม่ทั้งพี่สาว” (ดาว)

“ถ้าอยู่กับมันอีกอีกหน่อยเรามีสิทธิ์เข้าโรงพยาบาลศิริบุญญาแน่เลย อาจจะเป็นบ้าไปเพราะฉะนั้นเราต้องเอาเราให้รอดแล้ว เพราะว่าไม่ได้มีแค่ฉันกับลูกคนนี่ยังมีลูกคนอื่นอีกที่รอเราอยู่ ต้องเอาตรงนี้ไว้ก่อน เลี้ยงดูตัวเองไปก่อน แล้วก็ดูแลสุขภาพตัวเองแข็งแรงไม่เป็นบ้า เป็นอะไรวันหน้า วันหลังเราจะได้ไปหาลูกสาวได้ ไปหาลูกหาเต้าได้ อย่างน้อยๆมันก็อยากเห็นหน้าแม่มัน” (ก้อย)

ในวันนี้พวกเธอกำลังเตรียมความพร้อมและดูแลตัวเองอย่างเต็มที่ภายในบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งต่อไปในอนาคตก็ยังไม่รู้แน่ชัดว่าชีวิตจะต้องพบกับสิ่งใดอีก แต่จากประสบการณ์ทั้งหมดก็ทำให้ได้เรียนรู้ว่าแนวทางที่จะดำเนินต่อไปข้างหน้าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ถึงจะไม่ทำให้เธอต้องตกไปอยู่ในความยากลำบากอีก

6.3 สร้างบทเรียนให้ตัวเองว่าต่อไปต้องใช้ชีวิตอย่างไรรอบคอบ

เมื่อได้ผ่านประสบการณ์อันทุกข์ยาก ยอมรับต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและได้เปลี่ยนแปลงชีวิตของผู้หญิง ซึ่งทุกกรณีมองว่าเกิดจากความผิดพลาดของตนเอง และไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เดิมซ้ำอีก พวกเธอก็ตั้งมั่นว่าต่อไปในอนาคตจะดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และใช้ระยะเวลาในการพิจารณาใคร่ครวญที่เข้ามาในชีวิตอย่างละเอียดรอบคอบมากขึ้น

“จำเอาไว้เป็นบทเรียนสอนใจตัวเองว่า ต่อไปนี้คิดจะมีครอบครัว คิดจะคบหาใครสักคน ใครงี้ดูให้มันนานๆก่อน ดูให้มันรอบคอบให้มันไฉนไปเลย กระจ่างไปเลยว่าเค้าเป็นอะไรยังไง เป็นบทเรียนที่สอนตัวเอง เป็นบทเรียนราคาแพงที่จำไปอีกนานเลย”
(มาลี)

จากที่ได้พบกับความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คาดคิดมาก่อน ทำให้มองเห็นถึงความไม่แน่นอนในสิ่งที่คิดว่าดี สิ่งที่ดีกว่าใช่ ก็อาจจะไม่เป็นอย่างที่คิด ซึ่งก็ไม่อาจจะล่วงรู้ได้ว่าจะเกิดความผิดพลาดขึ้นกับอนาคตที่คาดหวังว่าจะดำเนินไปได้ด้วยดี และที่สำคัญคนเราจะดูกันแต่ภายนอกไม่ได้ เพราะบางอย่างในส่วนลึกจากตัวตนที่แท้จริงมักจะไม่ได้ถูกเปิดเผยออกมา

“คนเรามันไม่แน่นอน อนาคตมันเป็นตัวบงชี้ไม่ได้ เป็นเพราะพี่ดูเค้าน้อยเกินไป เราให้ความหวังเค้ามากเกินไป” (หนู)

“ก็คืออย่างแรกเราดูคนจากภายนอกไม่ได้ ถึงแม้เราจะรู้จักเค้าลึกๆจริงๆแล้ว บางสิ่งบางอย่างที่เค้ายังไม่แสดงออกมาให้เห็น หรือบางอย่างที่เราไม่รู้ คือเค้าแสดงออกมาไม่หมด ซึ่งเราจะไปให้เค้าบอกมาให้หมดทุกอย่างทุกเรื่องคงเป็นไปได้ ก็คงไม่มีใครเป็นอย่างนั้น” (วันเพ็ญ)

“คือแบบว่าคิดได้ว่า การตัดสินใจที่จะคบใครคนหนึ่ง มันต้องใช้เวลาไม่ใช่พอเห็นเค้าปั๊บ แล้วตัดสินใจเลย มันทำให้แบบคิดว่าเราควรคิดอะไรให้ได้มากกว่านี้ แล้วก็คือแบบคนเรามันไม่แน่นอนนิสัยคนเรามันไม่แน่นอน แบบแรกๆเค้าก็ดี แต่ต่อๆไปเค้าก็ต้องเปลี่ยน” (ดาว)

ก็อย่เรียนรู้อากการใชชีวิตที่ผ่านมา ที่ทำให้ต้องมาพบกับความยากลำบาก เธอพบว่าตนเองได้ใช้ชีวิตด้วยความประมาทเกินไป ถ้ามีโอกาสได้กลับไปอยู่ในสถานะเดิมอีกก็จะเปลี่ยนแปลงตัวเองทั้งหมด ไม่กลับไปประพฤติดัวในทางที่ไม่ดีเช่นเดิม สร้างฐานะให้มั่นคงเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีก

“บทเรียนเยอะเลย ถ้ากลับไปได้ก็จะไม่ให้เป็นอย่างนี้ คือจะเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่างของตัวเองเลย กลับไปอยู่กับแฟนคนเก่าจะไม่เสเพล จะไม่เล่น จะไม่คึกคะนอง จะไม่จ่ายฟุ่มเฟือย แล้วผู้ชายคนนี้ก็จะได้เจอในชีวิตแน่ๆ แต่ที่นี้เราก้ไม่รู้ว่เราต้องมาเจอสภาพผู้ชายคนนี้ เราประมาทใช้ชีวิต ใช้ชีวิตประมาท” (ก้อย)

จากประสบการณ์การทำความร้ายที่ผ่านมา ทำให้พวกเธอรู้แล้วว่าความทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลจากตัวเธอเอง ไม่ว่าจะเป็ความไม่รู้เท่าทัน ความไม่ละเอียดรอบคอบในการเลือกคู่ครอง ความประมาทในการใช้ชีวิตที่ไม่ระมัดระวัง พวกเธอได้ตระหนักแล้วว่าต่อไปนี้การใช้ชีวิตของเธอต้องก้าวเดินไปอย่างพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆที่เข้ามาอย่างถี่ถ้วนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็เป็นการใช้ชีวิตในด้านใดก็ตาม เพื่อไม่ให้ตัวเองต้องตกหลุมพรางติดกับดักที่ยากต่อการหลุดพ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การอภิปรายผล

การศึกษา “ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย” เป็นการศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อทำความเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด ที่เป็นผลจากการถูกทำร้ายร่างกายของผู้หญิงที่มีประสบการณ์การถูกสามีหรือคนรักที่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกันทำร้ายร่างกาย และได้เข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ

ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย

เมื่อผู้หญิงถูกทำร้ายโดยผู้ชายที่รัก ไว้วางใจ ทั้งในกรณีที่ผู้ชายไม่เคยแสดงกริยาก้าวร้าวต่อเธอมาก่อน และในกรณีที่เคยรับรู้ถึงการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมาแล้ว แต่พวกเธอก็ต่างคาดไม่ถึง ไม่เคยนึกว่าสามีจะลงมือทำร้ายเธอได้ ถึงแม้ว่าเธอจะมีนิสัยชอบดื่มสุราและใช้ยาเสพติด ก็ไม่เคยคิดว่าการกระทำเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ ซึ่งในช่วงแรกๆก็ยังไม่ได้แก้ปัญหาใดๆอย่างชัดเจน ผู้หญิงยังคงทำตัวเป็นปกติเช่นเคย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งก็มาจากความคิดที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นเพียงสิ่งผิดปกติชั่วคราว หรือคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคู่ที่เกิดขึ้นได้

(Walker, 1979 อ้างใน Dutton, 1988) เมื่อผู้หญิงเริ่มถูกทำร้ายบ่อยครั้งขึ้นพวกเธอจะเริ่มใช้ชีวิตอยู่ด้วยความหวาดระแวงกลัวว่าจะถูกทำร้ายตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องใช้ชีวิตด้วยความระมัดระวัง ไม่ไปทำสิ่งที่สร้างความไม่พอใจแก่สามี ในทุกๆวันผู้หญิงจะพยายามทำหน้าที่ของภรรยาที่ดีไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของงานบ้าน และการทำงานนอกบ้าน พวกเธอจะทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพื่อไม่ให้มีข้อผิดพลาด จนทำให้ถูกตำหนิและการลงมือทำร้าย นอกจากการรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองแล้ว ยังต้องคอยเอาอกเอาใจสามีไม่ว่าจะเป็นการคล้อยตามหรือ ยอมทำตามสิ่งที่เขาต้องการ โดยผู้หญิงจะมีความเชื่อว่าการทำเช่นนี้แล้วจะไม่เป็นการกระตุ้นให้สามีเกิดอารมณ์โกรธและโมโหขึ้นจนกระทั่งมาทำร้ายเธอ (Walker, 1981; Walker, 1989; Dutton, 1988) ที่ทำไปทั้งหมดนั้นเป็นความพยายามในการจัดการปัญหาของพวกเธอ

ดูเหมือนว่าไม่ว่าผู้หญิงจะพยายามทำดีเท่าใดแต่ก็ไม่เกิดผลในทางที่ดี พวกเธอยังถูกทำร้ายเช่นเดิม ถึงแม้ว่าจะเกิดความท้อแท้ แต่ก็ยังคงตรากตรำทำงานหนักไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ในด้านใดก็ตามด้วยความเหน็ดเหนื่อย หลังจากเสร็จภาระหน้าที่ในด้านการงานแล้วยังต้องเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น แต่พวกเธอก็ได้เพียงแต่อดทนด้วยความเชื่อมั่นว่าทุกอย่างจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ซึ่งกับการกระทำทุกอย่างผู้หญิงไม่เคยได้รับกำลังใจ ความเข้าใจ หรือความเห็นใจใดๆจากสามี พวกเขายังคงทำร้ายเธอต่อไปอย่างไม่มีเหตุผล สิ่งที่ผู้ชายทำยิ่งสร้างความยากลำบากในชีวิตเธอเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้หญิงก็ยังคงอดทนและมุ่งมั่นทำงานรับผิดชอบ

หน้าที่ของตนเต็มความสามารถ อย่างไม่ทอดทิ้ง เพื่อประคับประคองชีวิตครอบครัวให้ดีที่สุด แต่กับความทุกข์ที่ได้รับจึงสร้างความน้อยใจให้เป็นอย่างมากที่ทำดีแล้วแต่ก็ไม่เห็นคุณค่า จนไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร ความน้อยใจนี้ส่งผลให้เกิดความคิดอยากฆ่าตัวตาย ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของกฤตยา อาชวนิจกุล (2547) ที่พบว่าผู้หญิงที่ถูกทำร้ายมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

ไม่ว่าเรื่องราวความรุนแรงจะเกิดขึ้นมากมายเท่าใด แต่พวกเขายังมองว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องภายในครอบครัว และเป็นเรื่องที่ไม่ดีที่เกิดขึ้น จึงอายุที่จะให้คนภายนอกเข้ามารับรู้ถึงเหตุการณ์เหล่านี้ ซึ่ง Dutton(1988) และ Walker(1989) ได้อธิบายว่าส่วนหนึ่งเป็นเพราะค่านิยมและทัศนคติที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ให้ผู้หญิงสร้างภาพพจน์ของตนเองด้วยการเป็นภรรยาที่ดี เป็นแม่ของลูก ซื่อสัตย์ต่อครอบครัว หากมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในครอบครัวจะถือว่าผู้หญิงทำหน้าที่ของตนไม่ดีพอ

เมื่อผู้หญิงถูกทำร้ายอย่างต่อเนื่อง และรุนแรงมากขึ้น พวกเขาจะเริ่มเกิดความโกรธ และความโกรธนั้นจะเพิ่มระดับขึ้น เกิดเป็นความแค้นคิดที่จะทำร้ายผู้ชายเพื่อเอาคืน แต่ทุกครั้งที่เกิดความแค้นและอยากจะลงมือทำร้ายสามี ทั้งหมดก็เกิดอยู่เพียงในความคิดเท่านั้น ไม่สามารถทำได้จริง พวกเขาไม่ได้หวังว่าตัวเองจะต้องติดคุกหรือเป็นผู้ต้องหาต้องคดีอาชญากรรม แต่พวกเขาคือเป็นห่วงลูกกลัวว่าลูกจะไม่มีคนดูแล หากว่าต้องโทษจริงๆ ดังนั้นจึงต้องพยายามควบคุมจิตใจของตนเองเอาไว้อย่างมาก เพื่อยับยั้งชั่งใจไม่ให้ลงมือทำร้ายสามีตามที่คิด

เมื่อใช้ชีวิตอยู่ด้วยความรุนแรงเรื่อยมาความรู้สึกด้านดีต่อสามีไม่ว่าจะเป็นความรัก หรือความคิดถึงส่วนที่ดีของเขาค่อยๆ เริ่มลดลงมาเรื่อยๆ โดยมีความเกลียดชังเข้ามาทดแทน จนท้ายที่สุดแล้วความรู้สึกเกลียดชังก็มีมากพอกับความรู้สึกรัก โดยเฉพาะขณะที่ถูกทำร้ายก็จะมีแต่ความเกลียดชังโดยที่ไม่หลงเหลือความรู้สึกด้านบวกเลย

ชีวิตที่ประสบกับการทำร้ายซ้ำ และความรู้สึกเกลียดชังผู้ชายที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ผู้หญิงต้องการออกไปจากความสัมพันธ์นี้ พวกเขาพยายามหาทางหลบหนีไปอยู่ที่อื่นหรือเคยคิดที่หนีด้วยวิธีการฆ่าตัวตาย แต่ก็ไม่สามารถทำได้ด้วยเงื่อนไขหลายๆ ประการ หรือในบางครั้งที่สามารถหนีออกไปได้ก็ต้องกลับมาด้วยเงื่อนไขดังกล่าว

เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์

ผู้หญิงไม่สามารถออกไปจากความสัมพันธ์ได้เป็นส่วนหนึ่งเป็นเพราะ ความรักและความผูกพันที่มีต่อสามี คือในช่วงที่สามีไม่ใช้ความรุนแรงเธอก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อเขา และในช่วงเวลานี้ระดับของความเกลียดชังจะลดลง โดยมีระดับของความรู้สึกรักมากขึ้น และยังเขาแสดงท่าทีขอโทษจึงอ่อนน้อมให้คำสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายเธออีก ท่าทีเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้ผู้หญิง

ตระหนักในความคิดที่ผู้ชายเคยทำ ตระหนักถึงประสบการณ์ชีวิตที่เคยมีร่วมกัน และจะรู้สึกถึงความรักที่มีต่อเขาอย่างมาก ส่งผลให้อภัยต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และเชื่อมั่นว่าเขาจะทำตามที่ได้สัญญาไว้ นอกจากนี้ในกรณีที่ได้นั้นไปจากสามี ซึ่งทำให้เธอไม่ได้พบเจอกับความรุนแรงอีกความรู้สึกโกรธแค้น เกลียดชังจะลดระดับลงเช่นกัน เมื่อเขาตามพบ และแสดงท่าทางสำนึกผิดผู้หญิงก็จะให้อภัย อันเนื่องมาจากความรู้สึกที่ดีต่าง ๆ นานา ได้เกิดขึ้นอีกครั้ง เช่นเดียวกับที่ Walker (1979) (อ้างใน Wallace, 1996) ได้กล่าวไว้ว่าเมื่อผู้หญิงได้ออกไปจากความสัมพันธ์ ระดับของความกลัวที่เคยมีอยู่จะลดลงและจะตระหนักถึงความรักที่มีต่อเขามากขึ้น การแสดงท่าทีขอโทษหรือสำนึกผิดของผู้ชายด้วยการเอาอกเอาใจเธอจะทำให้พวกเธอรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ และเชื่อว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นอีก ความรู้สึกที่ดีเหล่านี้ จะเป็นตัวสร้างความคาดหวังและความเชื่อแก่ผู้หญิงว่าผู้ชายจะกลับตัวเป็นคนดี ไม่ทำให้เสียใจอีก เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นอย่างซ้ำๆ โดยที่ผู้หญิงก็จะมีกรอบสนองแบบเดิมเช่นกัน ซึ่ง Kendrick & Ciadini (1975 อ้างใน Dutton, 1988) และ Solomon (1980) ได้อธิบายถึงลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นว่าความผูกพันที่เกิดขึ้นนี้ มาจากการได้รับแรงกระตุ้นที่รุนแรงอย่างไม่สม่ำเสมอ ประกอบกับการรับรู้ของบุคคลที่มีการปรับสมดุลการรับรู้สิ่งเร้าที่เหมาะสมกับร่างกายให้เกิดความพอดีมากที่สุด โดยในช่วงที่ความรุนแรงลดลง การรับรู้ของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปสู่การกระตุ้นที่สร้างความพึงพอใจ และในช่วงที่มีความรุนแรงมากการรับรู้ก็จะเปลี่ยนแปลงไปสู่การกระตุ้นที่สร้างความไม่พึงพอใจ แรงกระตุ้นที่สลับกันไปมาเหล่านี้จะสร้างความผูกพันระหว่างบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นอย่างไม่คงที่

ลูกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้หญิงคงอยู่ในความสัมพันธ์ที่รุนแรง ผู้หญิงที่มีลูกทั้งหมดจะทนอยู่ในความสัมพันธ์ที่รุนแรงต่อไปก็เพื่อลูก ถึงแม้ว่าในช่วงเวลาที่ไม่มีความรู้สึกดี ๆ หลงเหลืออยู่ในตัวผู้ชาย และมีความคิดที่จะออกไปจากความสัมพันธ์แต่พวกเขาก็จะนึกถึงลูก ซึ่งความคิดนี้เป็นความคิดที่เหนียวรั้งไว้ให้อยู่ต่อไป พวกเขาไม่ยอมให้ลูกเป็นกำพร้าพ่ออยากเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีสมาชิกครอบครัวที่ครบถ้วนก็เพื่อไม่ให้ลูกเป็นปมด้อย และเชื่อว่าการที่ลูกได้อยู่กับทั้งพ่อและแม่จะทำให้เด็กมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี

นอกจากนี้การที่ผู้หญิงไม่ได้บอกเรื่องราวให้บุคคลภายนอกหรือแม้กระทั่งญาติให้ได้ รับทราบกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นส่งผลให้พวกเธอถูกแปลกแยกออกไปจากสังคม ชุมชน ครอบครัว ชุมชนต่างๆ ที่จะให้ความช่วยเหลือเธอได้ เมื่อมีปัญหาที่ไม่รู้ว่าจะไปพึ่งพาใครที่ไหน จนเมื่อถึงที่สุดที่ทนไม่ไหวก็เลือกไปขอความช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เธอรู้จักและเชื่อมั่นว่าจะสามารถให้การช่วยเหลือคุ้มครองเธอได้อย่างแน่นอนนั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ทั้งหมดก็ได้รับความผิดหวังเป็นอย่างยิ่ง ไม่ใช่เพียงแค่ครั้งเดียวเท่านั้น มีหลายกรณีเข้าไปขอความช่วยเหลือหลายครั้งแต่ก็ไม่ได้

รับการช่วยเหลือแก้ปัญหาใดๆเลยสักครั้ง สิ่งที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นถึงว่าผู้หญิงพยายามที่จะแก้ปัญหาแล้วแต่ไม่สามารถแก้ได้ด้วยตนเอง และได้พยายามขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นแล้วแต่ก็ไม่สามารถช่วยได้เช่นกัน จึงเกิดภาวะของความโดดเดี่ยวที่ไม่รู้ว่าจะต้องไปพึ่งพาใครที่ไหน รู้สึกว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาเพียงลำพังเท่านั้นไม่มีใครสามารถช่วยเหลือเธอได้ ความหวังที่จะหลุดพ้นออกจากความรุนแรงของพวกเธอเหลือน้อยลงทุกที จนเกิดภาวะสิ้นหวังที่จะจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ผู้หญิงจึงทนอยู่และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปวันๆ ในช่วงเวลาที่สามีทำร้ายเธอ ซึ่ง Herman (1992) ได้อธิบายถึงภาวะของความสิ้นหวังนี้ว่าเป็นภาวะที่บุคคลเผชิญกับอันตราย แต่ไม่สามารถควบคุม จัดการ หรือปกป้องตัวเองจากอันตรายเหล่านั้นได้และ เมื่อร้องขอความช่วยเหลือก็ไม่มีใครสามารถเข้ามาช่วยเหลือเธอได้

ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์

การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสามีที่ทำร้ายต่อไปด้วยเหตุผลและปัจจัยที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกว่าตนเองโดดเดี่ยวไม่มีที่พึ่งพา ไม่รู้ว่าหากออกไปจากความสัมพันธ์นี้แล้วจะเป็นอย่างไรต่อไป และเพื่อลูก ทำให้ผู้หญิงรู้สึกเหมือนชีวิตได้เข้ามาติดอยู่ในกับดักแล้วไม่สามารถออกไปได้ (Dutton, 1988) แต่พวกเธอยังคงต้องการออกไปจากความสัมพันธ์อยู่เสมอ โดยเฉพาะในขณะที่มีการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น และในช่วงเวลาที่เป็นฝ่ายถูกทำร้ายนี้พวกเธอก็เลือกที่นิ่งเฉยไม่ตอบโต้และคิดว่าจะต้องหาทางออกไปจากสามีให้ได้อยู่ในใจ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่ว่าไม่มีความโกรธแค้น แต่เพราะกลัวว่าหากทำร้ายเขากลับหรือมีการแสดงกิริยาตอบสนองใดๆ ก็อาจจะส่งผลให้เธอได้รับความรุนแรงมากกว่าเดิม (Heirler, 1995; Wallance, 1996; Walker, 1989 ;กฤติยา อาชวนิจกุลและคณะ, 2547) การนิ่งเฉยที่เกิดขึ้นนั้น Herman (1992) ได้อธิบายว่านอกจากจะเป็นการป้องกันอันตรายทางร่างกายแก่ตัวเธอเองแล้ว ยังเป็นการหลีกเลี่ยงต่อความรู้สึกเจ็บปวด โดยที่เธอจะไม่รับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือแยกตัวออกมาจากสถานการณ์นั้นเพื่อไม่ให้เผชิญกับความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น แต่ก็มีบางกรณีที่ยอมให้เขาทำร้ายด้วยความคิดว่าถึงอย่างไรก็ไม่มีทางสู้กลับได้ และยอมถูกทำร้ายเพราะว่ารักเขา เขาอยากจะทำอะไรก็ปล่อยให้เขาไปหากคิดว่าสิ่งที่ทำเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

หลังจากเกิดการทำร้ายร่างกายในครั้งแรก ก็เกิดการทำร้ายในครั้งที่สองและครั้งต่อมามีการทำร้ายที่ยังคงดำเนินต่อไปนั้นในช่วงแรกจากเดือนละ 3-4 ครั้งมาเป็นอาทิตย์ 3-4 ครั้งจนกระทั่งการทำร้ายเกิดขึ้นเกือบทุกวัน การดำเนินชีวิตของผู้หญิงจะอยู่ในลักษณะที่ถูกกดขี่อยู่ตลอดเวลา ความถี่ของการทำร้ายได้เพิ่มมากขึ้น และความรุนแรงของการทำร้ายหนักขึ้น ก่อให้เกิดบาดแผลทางร่างกายที่ร้ายแรงขึ้น ทำให้ผู้หญิงตระหนักถึงการภาวะของการไร้อำนาจในการจัดการโดยสิ้นเชิง (Walker, 1981) ไม่สามารถแก้ไข หรือควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง จึงก่อให้เกิด

ความรู้สึกว่าตัวเธอถูกลดทอนคุณค่าในตัวเองลงไป ส่งผลให้เธออยู่ในภาวะจำยอมต่อการทำร้าย ผู้หญิงเริ่มใช้ชีวิตไปอย่างไม่มีคุณค่าและมีความหมาย อยู่ไปวันๆอย่างไม่มีมีความคาดหวังใดๆในชีวิต ถึงกระนั้นพวกเธอก็ยังคงทำหน้าที่ของตัวเองต่อไป เนื่องจากเป็นสิ่งที่ต้องรับผิดชอบ โดยปราศจากความรู้สึกที่เป็นสุข ชีวิตที่ดำเนินต่อไปในแต่ละวันล้วนแล้วแต่เป็นชีวิตที่จมปรักกับความทุกข์ที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร จากนั้นพวกเธอเริ่มไม่มีความคิดเป็นของตนเองได้แต่คอยทำตามคำสั่ง หรือสนองความต้องการของสามีและไม่คิดที่จะดิ้นรนแก้ไขปัญหาก็ เนื่องจากความไม่มั่นใจในการเผชิญกับปัญหา หรือเปลี่ยนแปลงสภาวะที่ตัวเองเป็นอยู่ (Herman, 1992 ;Wallance, 1996) ซึ่งเป็นภาวะของการยอมจำนนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในเมื่อไม่สามารถจัดการหรือลงมือแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างจริงจัง ความรู้สึกผิดจึงเกิดขึ้น พวกเธอรู้สึกผิดที่ทำให้พ่อ แม่ ญาติ พี่น้องที่รัก ต้องมาผิดหวังและมาเป็นทุกข์กับเรื่องราวที่เกิดขึ้น สมน้ำหน้าตนเองที่เลือกมาใช้ชีวิตอยู่ด้วยผู้ชายด้วยความไม่รอบคอบ ซึ่งความรู้สึกนี้เป็นความพยายามแสดงความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น (Heirler, 1995)

จุดแตกหัก

เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น และคำขอร้องถึงการให้อภัยจากผู้ชาย ด้วยการให้คำมั่นสัญญา ซึ่งผู้หญิงจะเชื่อและให้อภัย และหยิบยื่นโอกาสให้เขาเสมอ สิ่งเหล่านี้ได้เกิดขึ้นอย่างซ้ำๆหลายต่อหลายครั้ง และทุกครั้งที่จะแยกทางออกไปผู้หญิงก็มักจะเกิดความสับสนและลังเลใจ (Paludi, 2001) จนกระทั่งมีเหตุการณ์การทำร้ายที่สร้างวิกฤติถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิต ซึ่งหลังจากที่มีชีวิตรอดมาได้ เธอก็ไม่คิดถึงอะไรอื่นอีกไม่ว่าจะเป็นความรัก ความผูกพันที่เคยอยู่ร่วมกันมา คิดแต่เพียงว่าต้องรักษาชีวิตให้อยู่รอดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เมื่อตระหนักถึงความสำคัญ of ชีวิตได้อย่างชัดเจนจึงตัดสินใจเลิกกับสามีอย่างเด็ดขาด จะไม่กลับไปเกี่ยวข้องกับเขาอีกต่อไป

ในกรณีที่ผู้หญิงไม่ถูกทำร้ายจนถึงขั้นบาดเจ็บสาหัส ซึ่งในทุกกรณีก็มีความคิดที่จะออกไปจากความสัมพันธ์อยู่ตลอดเพียงแต่ยังมีความรู้สึก และเงื่อนไขต่างๆที่ไม่สามารถตัดสินใจจบความสัมพันธ์ได้ จนเมื่อผู้หญิงได้รับคำแนะนำ หรือคำพูดชวนให้คิด จากบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือเธอมาโดยตลอดที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย ทำให้เกิดไว้ว่างใจ และเชื่อถือ อย่างเจ้าหน้าที่พยาบาลที่เคยรักษาเธออยู่เป็นประจำ จะเป็นตัวกระตุ้นให้เห็นถึงว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้นเธอไม่ได้เป็นต้นเหตุของความรุนแรง เห็นแล้วว่าเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากผู้ชายและเขาไม่มีทีท่าว่าจะเปลี่ยนแปลงตนเอง เธอจึงหมดความเชื่อมั่นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น(โชติมา กาญจนกุล, 2540; วิชาสินี พนานครทรัพย์, 2545) เกิดความตระหนักได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเธอนั้นก็ไม่สมควรที่จะต้องอดทนต่อไปอีก ไม่มีความจำเป็นใดที่ตอง

อดทนที่จะใช้ชีวิตร่วมกับผู้ชายคนนี้ ประกอบกับได้เห็นว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีแต่จะเพิ่มระดับความโหดร้ายมากกว่าเดิม ผู้หญิงจึงตัดสินใจออกมาจากความสัมพันธ์ และได้คิดว่าการตัดสินใจในครั้งนี้จะทำให้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งหมดจบสิ้นลงไป

ความรู้สึกที่ต่างจากการถูกทำร้าย

ผู้หญิงได้ออกมาจากความสัมพันธ์ซึ่งทั้งหมดออกมาโดยไม่ได้บอกให้สามีหรือคนรักได้รับรู้ เธอเริ่มต้นที่จะหาแหล่งพักพิงเป็นอันดับแรก เนื่องจากในช่วงนี้เธอต้องการที่หลบภัย สถานที่ที่ทำให้เธอรู้สึกปลอดภัยและปกป้องเธอจากอันตรายได้ (Heirler, 1995; Herman, 1992) จากข้อมูลข่าวสารที่เธอรับรู้ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ วารสาร คำบอกกล่าว ทำให้เธอรู้จักกับองค์กรให้ความช่วยเหลือผู้หญิง และเข้าไปขอความช่วยเหลือจากองค์กรเหล่านั้น ซึ่งเป็นที่ที่เธอรู้สึกว่า จะได้รับความปลอดภัย

ในช่วงแรกที้ออกมาจากความสัมพันธ์พวกเธอมีแต่ความรู้สึกโกรธแค้น เกลียดชัง เพื่อให้อัตระดับของความรู้สึกนี้ลดลงไปผู้หญิงจะคิดเอาเสียว่าเรื่องราวทั้งหมดที่ได้เกิดขึ้นกับตัวเธอ นั้นเป็นเวอร์กรรมที่ติดตัวมาและขอชดใช้เวอร์กรรมเหล่านี้ให้หมดไป ความคิดนี้ช่วยให้ผู้หญิงยอมรับและทำใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ และไม่คิดจะแก้แค้นเอาคืนกับอดีตสามี พวกเธอต้องการแค่ไม่让她มาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเธอ และตัวพวกเธอเองก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ไปพบเจอกับเขานอีก ในส่วนความรู้สึกต่างๆที่เคยมีต่อกันมาก็ขอให้จบสิ้นลงเพียงเท่านี้ไม่หลงเหลือเยื่อใยต่อกันอีก

การเข้ามาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินในระยะแรกนั้น ผู้หญิงยังคงมีความหวาดกลัวและหวาดระแวงว่าสามีหรือคนรักของเธอจะหาโอกาสเข้ามาทำร้ายเธอและลูกทั้งนี้ผู้หญิงที่ถูกสามีหรือคนรักทำร้ายจะมีลักษณะของอาการหวาดกลัว หวาดระแวง และจะระลึกรูปภาพความทรงจำของการถูกทำร้าย (Pico-Alfonso, 2005) ซึ่งถึงแม้ว่าเธอได้แยกออกมาจากความสัมพันธ์แล้วก็ตาม พวกเธอจะมีภาพเหตุการณ์การถูกทำร้ายให้ระลึกอยู่ในความทรงจำ เนื่องจากเหตุการณ์เหล่านั้น เป็นการคุกคามต่อชีวิตและร่างกาย จนถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิต ได้สร้างความรู้สึกหวาดกลัว ซึ่งเธอไม่สามารถหาทางออก และของความช่วยเหลือจากที่ใดได้ เหตุการณ์เหล่านี้ได้เข้าไปมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความคิดและความทรงจำของพวกเธอโดยมีลักษณะ ย้อนเห็นภาพเหตุการณ์การถูกทำร้าย ซึ่งจะเป็นความทรงจำที่เข้ามาครอบงำพวกเธอในขณะที่เธอรู้สึกตัว หรือปรากฏในรูปแบบของความฝันในขณะที่เธอหลับ จากความทรงจำเหล่านี้ได้สร้าง ความหวาดระแวงในการดำเนินชีวิตเธอเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่อยู่ในความสัมพันธ์กับคนรักหรือช่วงที่ได้ออกมาพักพิงที่บ้านพักฉุกเฉินแล้วก็ตามเธอจะมีความตื่นกลัว และถูกกระตุ้นให้ตื่นตัวได้ง่ายเนื่องมาจากว่าเธอจะรู้สึกเหมือนกับว่าจะถูกทำร้ายอีก (Herman, 1992; Scott & Stephen, 2003)

จากความกลัวที่ยังฝังใจและปรากฏขึ้นมาอยู่ในความทรงจำเสมอส่งผลให้ ผู้หญิงเกิดความไม่ไว้วางใจในตัวผู้ชายอีกต่อไป พวกเขาไม่คาดหวังไม่เชื่อมั่นในความดีงามของผู้ชายอีกต่อไป ดังนั้นชีวิตในอนาคตของพวกเขา ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงการมีครอบครัวใหม่อีก เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมซ้ำ จากการศึกษาค้นคว้าของ Wood & Wineman (2004) พบว่าการที่บุคคลถูกทำร้ายเช่นนี้ จะส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรม ในลักษณะของการหลีกเลี่ยงความคิด ความรู้สึก และความทรงจำเกี่ยวกับประสบการณ์ความรุนแรงที่มีความสัมพันธ์กับอาการบาดเจ็บทางร่างกายที่ได้รับเป็นระยะเวลายาวนาน

ผลลัพธ์จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าผู้หญิงยังคงรักษาชีวิตของตนเองเอาไว้ได้ แต่นอกจากนั้นพวกเขาก็ต้องสูญเสียหลายสิ่งอย่างในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่การงานที่มั่นคง ที่หาเลี้ยงเธอกับลูกมาโดยตลอด ทรัพย์สินที่เคยมีมา การใช้ชีวิตที่สามารถพึ่งพาตนเองได้จนถึงขั้นเพียบพร้อมสะดวกสบาย แต่ในทุกวันนี้พวกเขาไม่เหลือทรัพย์สินสมบัติติดตัวเลย ไม่มีงานให้ทำ ไม่มีที่อยู่ ชีวิตแทบจะไม่เหลืออะไร ต้องมาพึ่งพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งทุกคนก็ไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะต้องมาประสบกับสถานการณ์เช่นนี้ พวกเขาสนใจกับความตกต่ำของตนเองเป็นอย่างมากแต่ก็ไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีไปกว่านี้จึงต้องปล่อยให้ดำเนินไปตามสถานการณ์

นอกจากทรัพย์สินสมบัติที่ต้องสูญเสียแล้วผู้หญิงยังเสียดายความรู้สึก ความรัก แรงกาย แรงใจที่ได้ทุ่มเทลงไปอย่างเปล่าประโยชน์ และผิดหวังกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เป็นอย่างที่ตั้งใจและหวังไว้

จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู

สภาพจิตใจจากการถูกทำร้ายร่างกายจากคนรัก ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและไว้วางใจมากที่สุดคนหนึ่งนั้น เธอจะรู้สึกที่ถูกทรยศหักหลัง และความรู้สึกนี้ได้เข้าไปทำลายระบบความไว้วางใจในตัวผู้อื่นของเธอ ดังนั้นขั้นตอนแรกของการฟื้นฟูสภาพจิตใจ คือการสร้างความรู้สึกไว้วางใจ แสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยที่เธอจะได้รับ ซึ่งเป็นความรู้สึกของบุคคลผ่านเหตุการณ์วิกฤติที่เป็นอันตรายต่อชีวิตต้องการมากที่สุด (Heirler, 1995; Herman, 1992) ภาวะสูญเสียความมั่นคงในชีวิตและความผิดหวังที่ได้รับ ผู้หญิงกลุ่มนี้จึงต้องการกำลังใจเป็นอย่างมากที่จะทำให้พวกเขากลับมาใช้ชีวิตที่เป็นปกติอีกครั้ง ซึ่งในช่วงแรกที่เข้ามาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินผู้หญิงยังคงสับสนและยังมองไม่เห็นหนทางในวันข้างหน้าอย่างชัดเจนว่าจะทำอย่างไรต่อไปในชีวิต

ในช่วงที่ยังมีความรู้สึกกลัวและหวาดระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เกิดเดิมขึ้นอีกนั้น มีสามีของผู้หญิงหลายคนพยายามจะเข้ามาคุกคาม แต่ด้วยการรักษาความปลอดภัยที่ดีจากบ้านพักฉุกเฉิน ทำให้สามารถคุ้มครองเธอไม่ให้ถูกทำร้ายได้ ทำให้ผู้หญิงรู้สึกมั่นใจในความปลอดภัย ซึ่งความมั่นใจที่เกิดขึ้นเป็นตัวช่วยสร้างความไว้วางใจต่อสังคมของผู้หญิงอีกครั้ง ประกอบกับการ

พูดคุยให้กำลังใจจากเจ้าหน้าที่รวมถึงคำแนะนำแนวการใช้ชีวิตต่อไปในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่ให้การคุ้มครองผู้หญิง แหล่งที่ให้ความช่วยเหลืออื่นๆ การปฏิบัติตัวเมื่อถูกผู้ชายหาเรื่องมาทำร้าย คำปรึกษาที่ได้รับนั้นจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองกับการใช้ชีวิตในสังคมต่อไปได้ เมื่อเธอต้องเผชิญกับการถูกคุกคาม เธอจะไม่ถูกละเลยทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว (Herman, 1992)

ลักษณะของการพบปะกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ตีตราหรือรู้สึกอคติประณามกับความล้มเหลวในชีวิต การได้พูดคุยแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างผู้ที่พักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินด้วยกันนั้น มีส่วนช่วยในการสร้างความคุ้นเคย และความมั่นใจกับการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้จะทำให้ผู้หญิงรู้สึกถึงการมีคุณค่าในชีวิตของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลอื่นมองเธอในด้านบวก (Heirler, 1995; Herman, 1992; Matlin, 2004; Paludi, 2001)

สำหรับความกลัวที่ตกค้างอยู่ในความคิด ซึ่งมักจะแสดงออกมาเป็นความฝันหรือเป็นภาพปรากฏขึ้นมาในช่วงเวลาที่เหม่อลอยนั้น ภายในบ้านพักฉุกเฉินทำกิจกรรมให้ผู้เข้ามาพักพิงได้ทำมากมาย โดยเฉพาะในส่วนของกรฝึกอาชีพจะเป็นที่สนใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายเป็นพิเศษ ส่วนหนึ่งเพราะเป็นงานที่ต้องใช้สมาธิจดจ่อกับงาน การจดจ่อกับการทำงานจะช่วยลดช่วงเวลาของการระลึกถึงภาพเหตุการณ์ที่ถูกทำร้ายลงไป โดยถือเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจ หลบเลี่ยงความรู้สึกเป็นทุกข์ที่มีต่อเหตุการณ์เหล่านั้น ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ และช่วยให้เธอผ่อนคลายและลดความวิตกกังวลต่อเหตุการณ์ที่ผ่านมาได้บ้าง

เมื่อผู้หญิงตระหนักถึงคุณค่าในชีวิตของตนเองจากทั้งการที่เกือบจะสูญเสียชีวิตไปเพราะผู้ชาย หรือการเยียวยารักษาจิตใจจากบ้านพักฉุกเฉิน ทำให้มองเห็นว่าเธอไม่ได้อยู่เพื่อตัวเองเท่านั้นแต่พวกเขายังต้องอยู่เพื่อคนที่รัก คือ พ่อ แม่ พี่น้อง และลูก กำลังใจที่ได้รับและทำให้จิตใจเข้มแข็งขึ้นนั้น จะช่วยให้ผู้หญิงสามารถวางแผนอนาคตของเธอได้ โดยพวกเขาจะสามารถประเมินศักยภาพของตัวเอง และคิดถึงสิ่งที่จะทำต่อไปในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัย อาชีพ ความเป็นอยู่ของตัวเอง ถ้าในกรณีที่มีลูกก็จะคิดถึงความเป็นอยู่ การเรียนต่อไปในอนาคต ซึ่งหากเธอมีเป้าหมายที่ชัดเจนตามความเป็นจริงที่เป็นไปได้ ก็บ่งบอกได้ว่าจิตใจของเธอได้รับการฟื้นฟู มีจิตใจที่เข้มแข็งพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคม(Heirler, 1995) ซึ่งเป้าหมายทั้งหมดของพวกเขาก็บรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อสามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมได้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนจากญาติ เพื่อนที่มีอิทธิพลต่อชีวิตเธอรวมถึงชุมชนที่มองเธอด้วยความเข้าใจ (Herman, 1992; Matlin, 2004; Paludi, 2001)

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้หญิงที่ถูกใช้ความรุนแรง โดยการทำร้ายร่างกายจากสามีหรือคนรักที่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ด้วยอวัยวะของร่างกาย เช่น มือ เท้า หรืออาวุธ เช่น ไม้ แท่งเหล็ก มีด และส่งผลให้เกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกายที่พักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จดบันทึกพร้อมอัดเทปการสัมภาษณ์ ในแต่ละรายใช้เวลาการสัมภาษณ์ประมาณ 60-90 นาทีและใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 5 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเข้ารหัสและจัดหมวดหมู่เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นประเด็นต่างๆ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยเชิงคุณภาพและด้านจิตวิทยา

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “ประสบการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย” เก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 ราย ที่พักพิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปออกมาได้ดังนี้

1. ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย

- 1.1 ไม่คาดคิด-สิ่งแรกที่เกิดขึ้นในใจเมื่อถูกทำร้าย
- 1.2 กลัวและหวาดระแวง
- 1.3 อายไม่อยากให้คนอื่นรับรู้
- 1.4 เหน็ดเหนื่อยกับชีวิตที่ยากลำบาก

- 1.5 น้อยใจ
- 1.6 โกรธแค้น
- 1.7 เกลียดซัง
- 1.8 ต้องการสิ้นสุดความสัมพันธ์
2. เหตุผลของการคงอยู่ในความสัมพันธ์
  - 2.1 รัก-เขาคือคนที่เธอรัก
  - 2.2 คาดหวังว่าผู้ชายจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี
  - 2.3 อุดหนุนเพื่อลูก
  - 2.4 โดดเดี่ยวหมดหนทางที่จะไป
3. ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์
  - 3.1 โทษและสมน้ำหน้าตัวเอง
  - 3.2 อุดหนุนต่อความเจ็บปวดด้วยท่าทีนิ่งเฉย
  - 3.3 ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ เหมือนกับตายทั้งเป็น
4. จุดแตกหัก
  - 4.1 หมดความเชื่อมั่นและความคาดหวังในตัวสามี
  - 4.2 ทนอยู่ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว
5. ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย
  - 5.1 คิดว่าที่ผ่านมาเป็นเวรกรรมที่ต้องชดใช้
  - 5.2 กลัวและระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมอีก
  - 5.3 ผิดหวังและเสียดายกับชีวิตครอบครัวที่ล้มเหลว
  - 5.4 เจ็บปวดต่อชีวิตที่ตกต่ำ
6. จิตใจที่ได้รับการฟื้นฟู
  - 6.1 มีกำลังใจพร้อมที่จะก้าวต่อไป
  - 6.2 ตระหนักในคุณค่าของตัวเอง
  - 6.3 สร้างบทเรียนให้ตัวเองว่าต่อไปต้องใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทั้งหมด เป็นประสบการณ์ที่เริ่มต้นด้วยความรู้สึกประทับใจ จนก่อเกิดมาเป็นความรักความผูกพันที่ทำให้ผู้หญิงคนหนึ่งตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับผู้ชายคนหนึ่ง แต่ความแน่นอนคือความไม่แน่นอนเสมอไป การเริ่มต้นด้วยสิ่งที่ดีไม่จำเป็นที่จะคงสิ่งที่ดีนั้นไว้ตลอด มันค่อยๆ แปรเปลี่ยนไป จากความสุภาพ อ่อนโยน ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นความก้าวร้าวแข็งกระด้าง ซึ่งเธอก็ยังไม่ทันได้ตั้งรับและไม่คาดคิดถึงว่าสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นกับเธอ ผู้หญิงยังคงทำ

หน้าที่ของภรรยา และแม่ของลูกอย่างเต็มความสามารถด้วยความเหน็ดเหนื่อย และไม่เคยได้รับความเห็นใจ ถึงจะมีความรู้สึกน้อยใจ โกรธแค้นเกลียดชัง รวมถึงต้องการออกไปจากความสัมพันธ์ที่รุนแรงนี้ แต่ก็ไม่เคยหยุดการทำหน้าที่ของตนเองเลย และไม่ได้คิดว่าจะมีสิ่งที่ดีกว่าจะตามมาในอนาคต

ความสุขกับการได้อยู่ร่วมกับชายคนรักค่อยๆถูกแทรกซึมไปด้วยความทุกข์ เธอพยายามที่จะทำทุกวิถีทางที่จะทำให้ความทุกข์ที่เข้ามานั้นหมดไป โดยที่ยังคงความสุขไว้เช่นเดิม แต่ยิ่งเธอพยายามเท่าใด เธอก็ยิ่งเหนื่อยหน่ายต่อความพยายามของเธอเอง และจากความก้าวร้าวแข็งกระด้าง ก็เปลี่ยนไปสู่ความโหดร้าย ซึ่งความโหดร้ายที่เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างของความพยายามที่เธอทำไปนั้นช่างไร้ความหมาย และเมื่อมาถึงจุดตรงนี้แล้วเธอก็ไม่สามารถที่จะถอยหลังออกไปจากความสัมพันธ์นี้ได้โดยง่ายด้วยเงื่อนไขต่างๆนานาที่บีบคั้นเธออยู่ ไม่ว่าจะเป็นเพราะความรักที่ยังคงมีต่อสามี ลูก และความไม่รู้ว่าจะไปไหนและจะทำอย่างไร เธอจึงต้องจำยอมทนรับกับสิ่งโหดร้ายที่เกิดขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่เธอทำเพื่อการประคับประคองนั้นล้วนแล้วแต่ทำไปด้วยความเป็นห่วงความรู้สึก ห่วงสวัสดิภาพของคนอื่น แต่วันหนึ่งก็มีเหตุที่ทำให้เกิดจุดแตกหักของความสัมพันธ์นี้ วันที่เธอได้มองย้อนกลับเข้ามาในตัวเธอ เธอพิจารณาว่าตัวเธอเองได้อะไรตอบแทนจากความพยายามเหล่านั้น ซึ่งเธอก็มองไม่เห็น นอกจากนี้เธอมีแต่จะสูญเสียสิ่งต่างๆ แม้กระทั่งชีวิตของเธอเอง จากความสูญเสียที่เกิดขึ้นทำให้เธอได้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่เสียไปเหล่านั้น และเธอก็เห็นแล้วว่าสิ่งที่มีค่ามากที่สุดก็คือชีวิตของเธอเอง จึงตัดสินใจก้าวเดินออกมาจากความสัมพันธ์และเข้ามาพักฟื้นเยียวยารักษาจิตใจที่บอบช้ำ เตรียมความพร้อมที่จะกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้ง ซึ่งเธอก็ได้เรียนรู้และเห็นถึงคุณค่าความหมายของการมีชีวิตอยู่ และจะไม่ทำให้ตัวเองตกไปอยู่ในภาวะของความทุกข์ยากอีก โดยการมีชีวิตในวันข้างหน้าของเธอจะต้องมีความรอบคอบและระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ประสพการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายทำให้เข้าใจถึงภาวะทางจิตใจของผู้หญิงกลุ่มนี้ เป็นแนวทางไปสู่การทำงานในการช่วยเหลือพวกเขาไม่ว่าจะในส่วนของนักจิตวิทยาหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ประสพการณ์ด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายทำให้เข้าใจถึงภาวะทางจิตใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของผู้หญิงกลุ่มนี้ น่าจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปเป็นแนวทางสู่การพิจารณาความผิดต่อผู้ที่กระทำต่อพวกเขา และในกรณีที่พวกเขาได้กระทำผิดต่อผู้ที่ทำร้ายเธอ ซึ่ง

น่าจะได้มีการออกกฎหมายหรือนโยบายที่เหมาะสมและสามารถคุ้มครองเธอได้ตรงต่อความเป็นจริง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กร กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ได้รับความรุนแรง และวิธีการปฏิบัติตนของผู้หญิงที่ถูกคุกคามได้อย่างถูกต้องเหมาะสมค่อนข้างน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนควรให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลด้านนี้ ด้วยการจัดรูปแบบที่ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านนี้ได้ง่ายขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายเพิ่มเติมในรายที่ไม่ได้เข้ามาขอความช่วยเหลือกับองค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ หรือในรายที่ยังไม่ได้แยกทางจากสามี

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายที่เข้ามาพักพิงในองค์กรหรือมูลนิธิอย่างต่อเนื่องในระยะยาว เพื่อติดตามผลว่าเมื่อออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมภายนอกแล้วเธอมีความเป็นอยู่เช่นไรต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤตยา อาชวนิจกุล ชื่นฤทัย กาญจนจิตรา วาสนา อิมเอมและอุษา เลิศศรีสันทัต. (2547).

ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

โชติมา การญจนกุล. (2540). *ความรุนแรงในครอบครัว: การศึกษาการทำร้ายร่างกายภรรยา*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิ่นอนงค์ เครือข้าว. (2547). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงใน*

บ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภควดี ศรีประเสริฐ. (2548). *ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีการถูกทำร้ายของภรรยา*.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุนันทา สิริประภาพร. (2545). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคงอยู่หรือยุติความสัมพันธ์กับสามี*

ของภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล
ครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภา หมั่นแคว้น. (2546). *ความรุนแรงต่อสตรี: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้หญิงที่มารับบริการของ*

โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.

สุภางค์ จันทวานิช. (2546). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2546). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภรณ์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์. (2543). *ประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือ*

ของภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสตรี.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิลาลินี พนานครทรัพย์. (2545). *ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่: เสียงของผู้หญิง*. วิทยานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Cortina, L. M. & Kubias, S. P. (2006). Gender and posttraumatic stress: Sexual violence as an explanation for woman's increased risk. *Journal of Abnormal Psychological*, 115, (No.4), 753-759.
- Dutton, D. G. (1988). *The domestic assault of woman*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Ellsberg, M., Pena, R., Herrera, A., Liljestrand, J. and Winkvist, A. (2000). Candies in hell: women's experiences of violence in Nicaragua. *Social Science & Medicine*, 51,1595-1910.
- Herman, J. L. (1992). *Trauma and recovery*. New York: Basic Book
- Matlin, M. W. (2004). *The psychology of women*. Canada: Wadsworth.
- Moracco, K. E., Ranyan, C. W., Bowling, J. M. & Earp, J. L. (2006). Women's experiences with violence: A national study. *Journal of Women's Health Issues*, 17, 3-12.
- Pico-Alfonso, M. A. (2005). Psychological intimate partner violent: The major predictor of post traumatic stress disorder in abuse women. *Journal of Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 29, 181-193.
- Paludi, M. A. (2001). *The psychology of women*. New Jersey:Rearson.Inc.
- Scott, M. J. & Stephen, P. (2003). *Trauma and post- traumatic stress disorder*. London: SAGE: Publication Company.
- Solomon, R. L. (1980). The opponent-process theory of acquired motivation: The costs of pleasure and the benefit of pain. *American Psychologist*, 35(8),691-712.
- Heirler, S. (1995). *The angry couple conflict-focus treatment*. New York: Newbridge Communication.Inc.
- Wallace, H. (1996). *Family violence*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Walker, L.E. (1981). Battered women: Sex roles and clinical issues. *Professional Psychology*, 12(1), 81-91.
- Walker, L.E. (1984). Battered women, psychology, and public policy. *American Psychologist*, 39(10), 1178-1182.
- Walker, L.E. (1989). Psychology and violence against women. *American Psychologist*, 44(4), 695-702.

Walker, L.E. (1999). Psychology and domestic violence around the world. *American Psychologist*, 54(1), 21-29.

Wood, S. J. & Wineman, N. M. (2004). Trauma, Posttraumatic stress disorder symptom clusters, and physical health symptom in postabused women. *Archives of Psychiatric Nursing*, 18(1), 26-34.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

โครงร่างคำถามสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงร่างคำถามสัมภาษณ์

1. คำถามเรื่องข้อมูลทั่วไป
  - 1.1 ชื่อ อายุ ภูมิภาค อาชีพ
  - 1.2 ประวัติครอบครัว แต่งงานเมื่ออายุเท่าใด มีบุตรกี่คน
  - 1.3 เข้ามาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินเมื่อใด
2. คำถามในเรื่องประสบการณ์ด้านจิตใจ
  - 2.1 ก่อนที่จะแต่งงาน ผู้ชายคนนี้มีลักษณะอย่างไร และรู้สึกอย่างไรกับผู้ชายคนนี้
  - 2.2 เมื่อแต่งงานและใช้ชีวิตร่วมกับสามีแล้วเป็นอย่างไร
  - 2.3 เกิดความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวครั้งแรกเมื่อใด และมีลักษณะอย่างไร
  - 2.4 เกิดการทำร้ายร่างกายครั้งแรกเมื่อใด และมีลักษณะอย่างไร
  - 2.5 เมื่อเกิดการทำร้ายขึ้นในครั้งแรกทำอย่างไร และรู้สึกอย่างไร
  - 2.6 ลักษณะการทำร้ายที่เกิดขึ้นในครั้งต่อๆมาเป็นอย่างไร (ความถี่ ความรุนแรง)
  - 2.7 ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่อยู่ในความสัมพันธ์ที่รุนแรงเป็นอย่างไร (ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง สามี ลูก และความรุนแรง)
  - 2.8 มีการจัดการกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวอย่างไร (การแก้ปัญหาในด้านต่างๆ)
  - 2.9 สาเหตุของการทนอยู่ในความสัมพันธ์ที่รุนแรง
  - 2.10 สาเหตุที่ตัดสินใจออกจากความสัมพันธ์
  - 2.11 เมื่อออกมาจากความสัมพันธ์แล้วทำอย่างไร
  - 2.12 เมื่อออกมาจากความสัมพันธ์แล้วรู้สึกอย่างไร
  - 2.13 ทำกิจกรรมอะไรในบ้านพักฉุกเฉิน
  - 2.14 เมื่อมาพักพิงอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินแล้วรู้สึกอย่างไร
  - 2.15 วางแผนในอนาคตไว้อย่างไร
  - 2.16 เรียนรู้อะไรจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง	ข้อความ
1. ความรู้สึกที่ต้องถูกทำร้าย	1.1 ไม่คาดคิด-สิ่งแรกที่เกิดขึ้นในใจเมื่อถูกทำร้าย	<p>“ไม่คาดคิดเลย ไม่มีวีแวว มันไม่มีเกณฑ์มาก่อนเลยว่าเค้าจะทำเราไม่รู้เลยไม่มีวีแววเลย” (ดาว)</p> <p>“จากรูปร่างหน้าตาที่ดีพูดจาก็ดีอย่างนี้คะ ก็ไม่คิดว่าเค้าจะเป็นแบบนี้ สภาพสุขภาพแค่เปลือกมันไม่ใช่ความจริง เค้าเล่นได้ตลอดทุกท่าที่เค้ามีเค้าเป็นคนปากหวาน” (মন)</p> <p>“ก็พอทราบบ้างแต่ก็ไม่คิดว่าจะรุนแรงขนาดนี้ ก็รู้ว่าเค้าทานเหล้าแต่ว่าไม่ได้เป็นเยอะขนาดนี้” (วันเพ็ญ)</p> <p>“ไม่คิดนะ ไม่คิดนะว่าเค้าจะเป็นอย่างนี้ แต่ว่าพอเริ่มอยู่ไปอยู่มากก็เริ่มรู้แล้วละว่าเค้าติดสารเสพติดแต่ไม่คิดว่าเค้าจะทำกับเรา เพราะว่าเค้าพูดกับเราเสมอว่าเค้าไม่ชอบทำร้ายผู้หญิง” (มาลี)</p>
	1.2 กลัวและหวาดระแวง	<p>“พอเจอหน้าเค้าใจก็สั่นแล้ว บางทีก็ไม่อยากคุย มันอย่างเงี้ยอยู่เป็นไง ก็ถามคำตอบคำ” (ปทุม)</p> <p>“มันก็มีช่วงที่เขาอารมณ์ดีรู้สึกดีมันก็มี แต่คนเรามันเคยโดนทุบตีอย่างนี้มันก็ทำให้กลัว เหมือนเขาเดินมาข้างหลังมันก็ทำให้แบบตกใจเลยกลัว” (เอื้อง)</p> <p>“มันก็เริ่มรู้สึกหลังๆเราเริ่มกลัวเค้า กลัวกับอารมณ์ของเค้า บางทีเค้าถือมีดบ้างก็มี กรรไกรอย่างนี้จะมาแทงเรา มันยังทำให้เรากลัวเค้าเราแบบว่า ถ้าอยู่ต่อไปนี่เรามีสิทธิ์ตายได้นะนี่” (มาลี)</p> <p>“อยู่กับเค้าแล้วมันเครียด บางครั้งเราออกไปข้างนอกก็อิสระวงละว่า มันจะเมากลับมาหาเรื่องแน่เลย ลูกก็ลูกกลนละ จะไม่เป็นสุขจะกังวลว่ามันจะกลับมาหาเรื่องแน่ๆเลย” (ก้อย)</p> <p>“เราไปขายของ ขายของเสร็จกลับบ้านวันนี้สามีจะมีเรื่องอะไรอีก เจอแต่สามีหาเรื่องแบบนี้เจออะไรหลายๆอย่าง วันนี้เราต้องเจออะไร หรือบางทีเค้ากลับบ้านดึกวันนี้เค้าจะหาเรื่องอะไรคือไม่สบายใจไม่มีความสุข” (মন)</p>
	1.3 อายไม่ยอมให้ใครรับรู้	<p>“เวลาทะเลาะกันที่ที่ทำตัวเป็นปกติ เพราะว่าบางทีเราอายชาวบ้านเรารู้จักคนระแวกแถวนี้เยอะ เราแบบว่าก็ผิวเมียทะเลาะกันตีกัน อย่างเนี้ยะเราก็อายเพื่อน” (ปทุม)</p> <p>“บางทีมันตีพี่ที่ก็เจ็บ พี่ไม่เถียงว่ามันผิดนะ พี่ไม่เถียงเพราะพี่ไม่ยอมให้ชาวบ้านเค้ารับรู้อายเค้า แล้วเวลาเราเจ็บ แล้วเราระบายให้</p>

		<p>ใครฟังบางครั้งก็ เค้าอาจจะสมน้ำหน้า เพราะว่าคนเราเห็นหน้าไม่เห็นใจใช่ไหม บางครั้งเค้าอาจจะมองแบบสมน้ำหน้า บางครั้งเค้าอาจจะมองแบบสมเพชอย่างนี้ บางครั้งอาจจะสงสาร เราเลยไม่บอกใครดีกว่า” (หนู)</p> <p>“แล้วก็ตื่นเช้าขึ้นมาถึงแม่จะมีหน้าตาบอบช้ำเนื้อตัวเป็นยังไงเราก็ต้องไปทำมาหากินใช่ไหม ถ้าเราไม่ไปเราก็ไม่มีกินใช่ไหม ถ้าเราไปเราก็อายเพื่อนบางครั้งเราต้องทน เราก็ต้องเอาอะไรมาปะหน้าเพื่อเพื่อนถามเราก็บอกว่าเอาปวดฟัน บางครั้งโกหกเพื่อนว่าล้มมันทรมาณ ทรมาณมาก”(มน)</p>
<p>1.4 เหน็ดเหนื่อยกับชีวิตที่ยากลำบาก</p>		<p>“ต่อความเลวร้ายต่อทุกอย่างไม่มีอะไรที่จะกระเด็นขึ้นหรือดีขึ้นมาเลย มีแต่คำว่าเหน็ดเหนื่อยใจ เค้าหาเรื่องมาให้เรา มันก็เลยเหนื่อยเหนื่อยทุกๆทาง เราเป็นแม่บ้านเป็นแม่ศรีเรือนอยู่กับบ้าน ภูบ้านทำกับข้าวให้กินเตรียมน้ำให้กิน น้ำก็เตรียมไว้ให้อาบเค้าก็ยังไม่ว่าดี” (หนู)</p> <p>“เหนื่อยนะ คือเหนื่อยมากเลยเราต้องมองลูกเวลาเราคิดอะไร เราต้องมองตาเรามองลูกเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเราต้องบอกว่า เราต้องบอกว่าเราต้องทน ทำให้ดีที่สุด อดทนให้ถึงที่สุด เพื่อลูกนะอย่างนี้เราทนไว้” (มน)</p> <p>“แต่เมื่อมันเป็นไปไม่ได้ก็ไม่ต้องเป็น ก็ยิ่งพยายามปรับเข้าหาเขา เขาก็ยิ่งออกห่างมันก็เหนื่อย ถ้าเราปรับหาเขาฝ่ายเดียว” (เอื้อง)</p>
<p>1.5 น้อยใจ</p>		<p>“พี่ก็แบบไม่ให้แกมีช่องว่างมาว่าพี่ได้เลย ก็ทำงานบ้านทุกอย่างเรียบร้อยสะอาดสะอาด ก็ไม่ให้มีช่องว่างมาต่อว่าเราได้ บางครั้งก็น้อยใจเหมือนกันนะว่าจะเอาเรื่องอะไรมาทะเลาะกับพี่หนักหนา” (กล้วย)</p> <p>“ทุกครั้งที่อยู่ด้วยกันเค้าจะชอบหาเรื่องตลอด จะโมโหตลอดด่าลูกมั่งด่าอะไรมั่ง ด่าคำหยาบๆคายๆ พูดก้าวร้าวไม่ให้เกียรติเรา มันก็เลยเสียอารมณ์ว่า เราอาจจะยิ้มเหมือนเดิมแต่ใจเราเริ่มหงุดหงิดแล้วเริ่มแบบน้อยใจละรู้สึกน้อยใจละ ไม่มีความสุขเราก็ต้องฝัน” (มน)</p> <p>“ก็รู้สึกเสียใจและก็น้อยใจว่าทำไมเขาต้องมาทำร้ายเราแบบนี้ด้วย เราก็รักเขาแต่ก็คือเขาทำกับเราแบบนี้”(เอื้อง)</p> <p>“รู้สึกน้อยใจ น้อยใจว่าเธอเราทำดีแล้วแต่เค้ากลับหาว่าเราไม่ดี หาว่าเราเป็นอย่างไรอย่างนี้ แล้วเราจะทำดีเพื่ออะไร เพื่อใคร”(หนู)</p> <p>“ตอนนั้นถึงขั้นไม่ค่อยมีชีวิตอยู่เลยเพราะเราไม่เข้าใจเค้าว่าทำไมเค้า</p>

		<p>ต้องมาทำกับเราทำให้เราคิดว่าถ้าไม่มีเราซักคนนี่อะไรๆมันก็ดี ขึ้นนะ” (เอื้อง)</p> <p>“แล้วก็มาวันหนึ่งคิดว่าไม่เอาแล้ว เสียใจที่สามีเป็นอย่างนี้ ไม่ไหวแล้ว ตายดีกว่า ทุกครั้งที่ทะเลาะกันอยู่ใกล้สะพานจะกระโดดแต่ก็มี ความคิดที่แบบว่า ความคิดดูบขึ้นมามาว่า อายนะอย่า”(มน)</p>
	1.6 โกรธแค้น	<p>“ตอนนั้นรู้สึกโกรธมากเกลียดมาก โกรธและเกลียดอย่างรุนแรงก็เลย แบบจะทำยังไง คือตอนนั้นแบบจะทำยังไง คือตอนนั้นแบบอารมณ์ ชั่ววูบ แบบอยากจะฆ่าอย่างนี้” (ดาว)</p> <p>“ช่วงแรกแย่มากเลยโกรธแค้นตลอดเวลา ในใจคิดว่าในเมื่อเราไม่มี ความสุขเราก็ต้องทำให้เค้าไม่มีความสุขเหมือนกัน” (วันเพ็ญ)</p> <p>“ก็ตอนที่อยู่กับเค้าที่เค้าทำเราหลายๆเราเหลืออดคิดว่าอยากจะเอามีด มาแทงเค้าให้ตายแบบติดคุกก็ติดอะไรอย่างนี้ เป็นฆาตกรก็เป็นมัน เหลืออดแล้วมันสุดๆแล้วแต่ทำไม่ได้พอหันไปเห็นลูกแล้วเราก็ทำไม่ได้ เพราะว่าถ้าเราทำเค้าตาย แล้วเราติดคุกเราจะทำอย่างไร” (มาลี)</p> <p>“พี่เจ็บซ้ำ แค้นนะแค้นบางครั้งถือมีดนอนหลับอยู่ แล้วถือมีดจ้องหน้า มัน ภูเขาเสียบึงดีใหม่ลูกก็ไม่อยู่ ลูกไปเล่นภูเขาเสียบึงให้ตายตรงนี้ ภูเขาได้นะโอกาสภูมิเยอะ แต่ภูไม่ทำกับบึงเพราะลูกบอกว่าถ้าแม่เป็น อะไรไปแล้วหนูจะอยู่กับใครล่ะ” (หนู)</p> <p>“มันเหมือนกับเราแค้นๆอย่างนี้สะสมมาเรื่อยๆเหมือนครั้งแรกเรายัง ไม่คิดถึงว่าแบบแก้ไขได้ประมาณเนี่ยะ ถือว่าเขาแบบคงไม่โหเรา พอ อยู่ไปมันไม่ใช่แล้วมันไม่ใช่จริงๆ ก็เลยแจ้งความเอาเรื่องให้ถึงที่สุดก็ แล้วยก” (เอื้อง)</p>
	1.7 เกลียดชัง	<p>“เหมือนกับว่าแก้วที่มันร้าว มันแบบไม่สามารถมาต่อให้เหมือนเดิมได้ ใจเราแบบไม่สามารถคือ ใจเรามันแบบเหมือนไม่เต็มร้อย เมื่อก่อน แบบรักเขามากแต่พอเขามาทำร้ายเรายังไม่รัก เหมือนกับเกลียดไป เลย” (เอื้อง)</p> <p>“ก็คือความรู้สึกแยะที่รู้สึกกับเค้าตอนที่เค้าเมา มันมากลบความรู้สึกดีๆ ที่เค้าทำต่อพี่หมดแล้วคือเพราะเรารักเค้า เค้าทำแบบนี้ทำให้เราโกรธ ทำให้เราเกลียด” (วันเพ็ญ)</p> <p>“เกลียดมาก ความรู้สึกคือรู้สึกเกลียด เกลียดมากเลย พุดถึงถ้าเค้า ตายจะดีใจมากเลย เคยคิด เค้าน่าจะตายไปเลย เราจะทำอะไรก็ได้” (ก้อย)</p> <p>“รู้สึกโกรธนะ โกรธและโมโห รู้สึกเกลียดเค้ามากเลย เกลียดแบบไม่</p>

		อยากมองหน้าแต่เราก็ต้องทนเอา” (มน)
	1.8 ต้องการ สิ้นสุด ความสัมพันธ์	<p>“ก็ตอนนั้นหรือ อยากจะหนีไปให้ไกลแสนไกล อยากหายจากโลกนี้ไป ไม่อยากให้เค้าไม่อยากจะเห็นหน้า แต่ก็ทำอะไรไม่ได้บางทีอยากจะหายไปเลย คือไม่ได้อยากอยู่ ไม่อยากทนง” (มน)</p> <p>“ก็เคยมีแบบว่าอารมณ์โมโหก็ไม่ใช่ มันอารมณ์ที่แบบว่าไม่ได้อยากอยู่ด้วยกันแล้ว เวลาที่เกิดความรุนแรงก็คือไม่ได้อยากอยู่...ถ้าถามว่าพี่อยากอยู่แบบไหน พี่อยากจะแยกทางอยู่กับแม่กับลูกอยากจะมีชีวิตอยู่แบบนั้น ไม่อยากมีเขาอยู่ร่วมด้วย” (กล้วย)</p> <p>“พอช่วงหลังๆ เราก็คือ ไม่รู้สึกอะไรกับเขาเลยคือทำยังไงให้เราหนีออกไปจากเขาให้ได้ คือหาโอกาส”(เอื้อง)</p> <p>“รู้สึกว่าต้องหาทางหนีออกมาให้ได้แล้วก็ไปเช่าห้องอยู่ อยู่กับญาติพี่น้องอยู่กับใครไม่ได้แล้ว เค้าห้องอยู่ไปทำงานทำการดีกว่า” (ก้อย)</p>
2. เหตุผล ของการทน อยู่ในความ สัมพันธ์	21. รัก-เขาคือ คนที่เธอรัก	<p>“ก็จะมาช่วงนี้ช่วงปลายเดือนจะทะเลาะกันในระยะเวลาเดือนนึง ปกติอยู่ด้วยกันไม่เคยทะเลาะ ไม่เคยตบตีกันอยู่ดีรักกันดีตลอด มันก็คือความสุขช่วงหนึ่งของชีวิต เราเคยอยู่ด้วยกันเคยลำบากด้วยกัน ตอนเราลำบากเราก็ไม่มีต่อสู้ด้วยกันจนมาถึงจุดนี้ พูดถึงมันก็ยากแล้วเราก็อยากกลับมาเป็นเหมือนเดิม” (เอื้อง)</p> <p>เพราะว่าเรารักเค้าและคิดว่าตัวเองยังทนอยู่ได้ เพราะข้อดีของเค้าก็มี ไม่ใช่ว่าไม่มีเลย” (วันเพ็ญ)</p> <p>“คือรักสามีนี้เรารักด้วย คือว่าสามี เรามีเค้าคนเดียวตั้งแต่อายุสิบหกปี เรายังไม่เคยเจอผู้ชายคนไหน เราก็มาอยู่กับเค้า เรามีเค้าคนเดียวแล้วเราแต่งงานกับเค้า คือก็อยู่กับเค้าแล้วเราไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่ได้ คือเรารักเค้าทั้งรักเค้าแล้วรักลูก” (มน)</p>
	2.2 คาดหวัง ว่าผู้ชายจะ เปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดี	<p>“เชื่อหลายครั้งมาก ให้โอกาสเค้าเราก็โดนตีโดนตี โดนตีก็หนี ถ้าตามเจอก็กลับไปก็โดนตีอีก มันน่าจะสำนึกได้ไงคนนะ แต่มันไม่สำนึกมันพูดออกมาว่าสำนึก แต่มันไม่สำนึกจริงๆ” (ก้อย)</p> <p>“จนเรามีลูกกับเค้า ก็คิดว่า เออ เค้าอาจเปลี่ยนได้ช่วงที่พี่อยู่กับเค้าไปไหนไม่ได้ พี่ก็ให้โอกาสเค้าอยู่เสมอ” (ปทุม)</p> <p>“ตอนนั้นคิดว่าสงสารเค้าแล้วก็สงสารลูกด้วยไม่ได้คิดว่าจะรุนแรงมากมาย คิดว่าซักวันเค้าคงกลับตัวได้ อายุเค้าก็เริ่มสี่สิบแล้วเค้าหน้าจะรู้ คิดว่าลูกก็เริ่มโตขึ้นทุกวันแล้วน่าจะรู้ว่าจะเริ่มสำนึกออกจากตรงนั้นแล้วมาอยู่ต่างหาก คิดว่ามันจะดีขึ้นแต่ก็ไม่ดีขึ้นกลับเลวร้าย”</p>

		(มาลี)
	2.3 อดทน เพื่อลูก	<p>“มืออยู่อย่างหนึ่ง เป็นปัญหาคือเราแค่ความรู้สึกของลูก ไม่อยากให้ลูกมีปัญหา เพราะว่าสงสารลูก”(กัลย)</p> <p>“บางทีอยากจะทำไปเลย คือไม่อยากอยู่ไม่อยากทนไง แต่ว่าก็ทำไม่ได้นะก็ต้องยอมรับความจริงว่าเป็นอะไรก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ต้องยอมทนเพื่อลูก สำคัญที่สุดก็คือลูก อยากให้ลูกเรียน อยากให้ลูกอยู่กับพ่อแม่” (মন)</p> <p>“คือเราพยายามทำใจ กลัวลูกจะมีปัญหาอะไรอย่างเงี้ยเพราะลูกกำลังจะโตไป ก็บอกว่าทำเพื่อลูกอย่างเนี้ยะ ทนเอาหน่อยสงสารลูก” (ปทุม)</p> <p>“ตอนนั้นคิดว่าจะไม่อยู่กับเค้าเหมือนกันแต่สงสารลูกกลัวลูกจะไม่มีพ่อ ลูกจะขาดพ่อตอนนั้นลูกสาวเพิ่งจะสิบขวบ” (หนู)</p> <p>“ไม่อยากให้ลูกมีปัญหาด้วย พ่อไปทางแม่ไปทาง เพราะเรารู้ว่าที่เป็นอย่างนี้มันเป็นอย่างไงเราโดนมากับตัวเราอยู่แล้ว เราก็เลยพยายามประคับประคองให้ถึงที่สุด” (มาลี)</p>
	2.4 โดดเดี่ยว ไม่มีที่ไป	<p>“เพราะว่าเราสภาพที่อยู่กับเค้าอยู่ปีบเดือนแรกก็ท้องเลย ผู้หญิงที่ท้องและเป็นแม่ลูกอ่อนเราก็ต้องหาหัวหลักหัวแรง ไปอยู่กับน้องกับนุ่นอย่างนี้ ไม่มีใครเค้าเลี้ยงเราอยู่ได้นานหรอก แต่ก่อนแอบไปอยู่กับน้อง อยู่กับน้องชายน้องสะใภ้ สี ห้าวัน อาทิตย์แรกก็ไม่มีอะไร สักพักหนึ่งก็เริ่มตึงๆ ซาๆ เราก็ต้องหากิน รายได้เราก็ไม่มีและน้องมันก็เกรงใจเมียมัน คือเค้าตามเจอที่ให้ภรรยาจะตั้งหลักอยู่กับเค้า คือว่าให้เค้าทำมาหากินเลี้ยงดูเรา เราก็ทำงานบ้าน เอะถ้าดีต่อกันไปก็อยู่ด้วยกัน ก็ลูกโตก็จะทำมาหากินช่วยเค้า” (ก้อย)</p> <p>“อยากหนีแต่ก็หนีไม่รอด เคยหนีเคยพาลูกสาวหนีขนของไปเช่าห้องอยู่ซั๊กพักตามเจอ อยู่ได้เดือนนึงพอตามเจอ เขาก็ขนของเรากลับ เราไม่รู้จะทำยังไงเงินก็ไม่มีจะกิน นอนก็ไม่ได้นอน ข้าวก็ไม่กินร้านเขาก็ไม่ดูแล ข้าวของเขาก็ขนขายไปหมด ก็เลยไม่รู้จะทำยังไงก็เลยกลับมา” (หนู)</p> <p>“ก็พยายามป้องกัน ก็จะมีวงนี้เค้าแต่ความที่แรงเรากับแรงเค้ามันสู้กันไม่ได้ แล้วบ้านมันก็เป็นทาวด์เฮาส์พื้นที่มันก็จะไม่ได้มีมากมาย จะวิ่งออกไปนอกบ้านข้างๆบ้าน เค้าก็ไม่กล้าที่จะเข้ามายุ่ง เพราะว่ารอบๆบ้านไม่มีใครชอบแฟนที่เป็นทุนเดิมอยู่แล้วด้วย เลยยังไม่อยากเข้ามายุ่ง แล้วอีกอย่างนึงด้วยความที่เราเป็นเมียหน่อยบางคนเค้าก็แอนด์เรา</p>

		<p>คล้ายๆกับจะว่าเราว่าเราไม่มีปัญหามาแย่งหัวเค้า ก็คือยังไม่มีใครสนใจเรา สมน้ำหน้าเรามากกว่า ดีแล้วแหละโดนชะงักดี” (มาลี)</p> <p>“ถ้าเกิดตบตีก็ไม่คิดจะแฉ่ง คือแบบไม่ ก็คงไม่หนักแต่ถ้าเลือดออกก็คงจะแฉ่ง แต่เคยครั้งนึงเขาทำร้ายรู้สึกจะเป็นครั้งที่สามก็แค่แบบข้อมตีธรรมดาที่ไม่ถึงเลือดออก ก็ไปแฉ่งความ แต่ว่าตำรวจเขาแบบตอนนั้นไม่รับแฉ่งเขายุ่งๆมันก็เสียความรู้สึกคือมันแบบ เออทำไมตำรวจเป็นอย่างนี้เนอะ ก็บอกว่าเดี๋ยวโดนใหม่ค่อยมาแฉ่งก็แล้วกัน โหย้เสียความรู้สึกมากเลยตอนนั้น ก็เลยกลับมาอยู่กับเขาก็กินหนัก” (เอื้อง)</p> <p>“มันก็พึ่งพาใครไม่ได้เลยแบบว่า บางครั้งก็อยากหาคนช่วยเหลือซักคนก็ไม่มีใครจะช่วยเหลือ คือส่วนมากเรื่องภายในครอบครัว ส่วนมากจะไม่พูดให้ใครฟังส่วนมากจะเก็บกดอยู่ในบ้าน” (กล้วย)</p> <p>“ก็รู้สึกเสียใจแต่ก็ทำอะไรไม่ได้แล้วคือว่า ยังไงแต่งงานกันแล้วคืออย่างนี้ไม่เอา มันไม่ใช่ของเล่นคือว่าอันนี้เจ็บไม่รักมันแล้วไม่ชอบแล้วคือว่ามันเรื่องจริงคือว่าเราไม่สามารถย้อนกลับไปได้ เราไม่สามารถที่จะทำอะไรได้คือเราต้องก้มหน้าก้มตาจับพฤติกรรมของเค้าต่อไป” (มน)</p>
<p>3. ความรู้สึกของการทนอยู่ในความสัมพันธ์</p>	<p>3.1 โทษและสมน้ำหน้าตัวเอง</p>	<p>“ก็ว่าอยู่นิดหน่อย เพราะว่าก็คือแบบจะไม่โทษคนอื่นก็พยายามโทษตัวเอง เพราะตัวเองเป็นคนตัดสินใจเองเป็นคนเลือกทางนี้เอง ไม่มีใครมาจูงจมูกเราไม่มีใครเค้ามายังเรา แต่เราเลือกเองเราเดินไปหาเค้าเอง เราตัดสินใจของเราเองมันก็เป็นความผิดของเรา” (ดาว)</p> <p>“ออกจากบ้านคิดว่าเรายังวัยรุ่นไม่คิดอะไร รักชอบก็คืออยู่ด้วยกันเลยบ้านอะไรเราก็ไม่รู้จ้กว่าเขามาจากไหน เขายังไงเมื่อเราพอใจเราก็อยู่สำหรับแบบนี้เราจะโทษใครละเรา ก็ต้องโทษตัวเราเองแล้วนะ” (เอื้อง)</p> <p>“อีกจุดนึงก็สมน้ำหน้าตัวเองที่ต้องมาพบ ไปกินไปเที่ยวแล้วก็ต้องมาพบกับคนชู้ๆอย่างนี้ แทนที่ตัวเองเป็นคนกินเที่ยวเป็นคนสนุกสนานแทนที่จะระวังตัวเอง” (ก้อย)</p> <p>“แต่ช่วงที่เกิดเรื่องเราพยายามที่จะโทษตัวเองนะว่าเราอาจจะทำอะไรผิดก็ได้ โดยที่เราไม่รู้ตัวก็อย่างที่เค้าบอก ความผิดของเราบางทีเรามองไม่ค่อยเห็นต้องให้คนอื่นเป็นคนมอง แต่ก็พยายามคิดเราคงผิดเราผิดเอง” (มาลี)</p> <p>“ที่ผิดคือตัวพี่เองเป็นฝ่ายผิดเองที่ตามใจเค้ามาตลอด ตามใจเค้ามาก่อน ตามใจเค้ามา พี่ผิดผิดมหันต์เลย เพราะว่าเค้าจะกินเหล้าเค้าจะ</p>

		<p>อะไรที่ก็ปล่อยเค้าไม่ตามไม่ติด แล้วพอเป็นมาหนักๆเข้าก็ได้ใจ เอาแต่ตัวเองแต่อะไรที่ก็ไม่เคยว่าอะไรเค้า” (หนู)</p> <p>“เพราะเราใจอ่อน เราเป็นคนใจอ่อน พอเราใจอ่อนเราก็โดนอีก แต่แบบยังงั้นมันเป็นบทเรียนไปเลยยิ่งทำให้เรากลัวเหมือนครั้งแรก คือเหมือนกับว่าอาจจะเป็นที่ตัวเรา แต่ครั้งที่ 2 เหมือนกับว่าเราอ้อมใจเองที่เราอ้อมกลับไป ครั้งที่ 3 นี้คือเราโง่เลยแหละ คิดว่าเขาทำเสร็จเราก็ยังกลับไปอีก มันแก้ไขยาก พอเรากลับไปมันก็ไม่มีอะไรดี มันก็คือเหมือนเดิมเหมือนเราทั้งที่รู้แต่ก็ยังกลับไป” (เอื้อง)</p> <p>“คิดว่าตัวเราไม่เอาไหนมากกว่าที่ต้องทนอยู่ขนาดนี้ คิดว่าคนอื่นเค้าไม่อดทนขนาดนี้ แล้วทำไมเราต้องอดทนขนาดนี้ บางครั้งเราก็รู้สึกที่ว่าตัวเองโง่” (มน)</p> <p>“ก็คือว่าแม่เค้าไม่ได้ว่าอะไรแต่แม่เค้าก็เชื่อในการตัดสินใจ แต่พอเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมาก็ทำให้แม่รู้สึกท้อแท้ค่ะ เสียใจก็เลย เราก็ผิด ก็เลยอยากกลบฝังความผิด” (ดาว)</p> <p>“ถ้าเป็นที่ว่ามันหดหู่ใจ แต่ส่วนใหญ่ที่ก็จะนึกถึงจิตใจของแม่ พี่จะรู้สึกหดหู่ใจว่าเนี่ยะแทนที่มีครอบครัวแล้วก็มาอยู่กับแม่ แทนที่แม่จะสบายใจ ลูกมีครอบครัวไปแล้วหันแกไปแล้ว กลับกลายเป็นว่าชีวิตไม่มีความสุข มีเรื่องทะเลาะกัน แล้วแม่ต้องมารับรู้อยู่ตลอด เหมือนกับว่ามีส่วนที่ทำให้แม่ไม่สบายใจด้วย”(กล้วย)</p>
3.2 อดทนต่อความเจ็บปวดด้วยท่าทีที่นิ่งเฉย		<p>“ก็อดทนจนกว่าเค้าจะหยุดตี หนีไม่ได้ยังสู้ก็ยิ่งเจ็บ เค้าไม่เคยตีแค่สิบยี่สิบครั้ง จะลองตีใหม่สู้ตีใหม่ มีครั้งคือจะตายแล้วมันจะเอามัดคอตเตอร์มาปาดคออย่างนี้ คือเอามัดมาหัก จะเอาตัวจะเอาให้ตาย” (ก้อย)</p> <p>“อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิดเราแบบห้ามเขาไม่ได้ อย่างเราบอกเขาอย่าทำ แต่เขาก็ทำเราคือเราบังคับกันไม่ได้ ถ้าเราต่อสู้มันก็ไม่รู้จะเป็นยังไงอีก” (เอื้อง)</p>
3.3 ใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ เหมือนกับตายทั้งเป็น		<p>“ช่วงที่มีความสุขบางครั้งเนี่ยะ ดูเหมือนจะมีน้อยมากเลยนะจากการที่ว่า เออวันนี้เราใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข อะไรอย่างนี้ ไม่มีการทะเลาะกันอะไรอย่างนี้นี่น้อยแล้วก็ ทุกครั้งที่อยู่ด้วยกันเค้าจะชอบหาเรื่องตลอด แล้วก็กลับมาเป็นปกติใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไป แต่ว่าในใจของเรานี้มันทรมาณชีวิตที่แบบไม่มีความสุข มันเป็นอย่างนี้ตลอดเลย” (มน)</p> <p>“พอมาพักหลังนี้มันไม่มีความสุขเลยสิบปีมานี้ มันไม่มีความสุขเลยมี</p>

		<p>แต่ชื่นชมตรอมตรมใจ”(หนู)</p> <p>“คิดว่าชีวิตของเราเหมือนไม่มีค่าอย่างนี้ สิ่งที่เราทำทุกอย่างมันไม่มีค่าเลย เหมือนเค้าว่าเรามันยังงี้ เหมือนกับว่าเราอยู่ทุกวันใช้ลมหายใจให้มันหมดไป เหมือนกับตายแล้วทั้งเป็นชีวิตเราก็ไม่เหลืออะไรแล้ว ไม่รู้จะบรรยายยังงี้”(หนู)</p>
4. จุดแตกหัก	4.1 หมดความเชื่อมั่นและความคาดหวังในตัวสามี	<p>“ไม่มีคำว่าไว้ใจ ไม่มีคำว่าเชื่อถือไม่อยากจะยุ่งเกี่ยว ไม่อยากข้องเกี่ยวกับเค้าอีกแล้ว”(หนู)</p> <p>“มันหมดหวังไปแล้วว่าไม่มีทางแล้วหละ เพราะถ้ามันจะดีขึ้นก็น่าจะดีขึ้นนานแล้ว มันคงไม่ต้องรอเวลาให้ผ่านมานานขนาดนี้และแม่เค้าก็พูด ว่าถ้าคนมันจะเปลี่ยนนะมันไม่ต้องใช้เวลาขนาดนี้หรอก”(มาลี)</p> <p>“แต่จริงๆแล้วพี่ไม่ใช่พวกกลัวเขาฆ่าตาย ถ้าอย่างนั้นมันไม่ใช่แต่ไม่อยากจะกลับไป เจอปัญหาสุขภาพเดิมๆ คือกลับไปอยู่กับเขาก็คงไม่มีวันปรับปรุงตัวเองขึ้นมาได้” (กล้วย)</p> <p>“พี่ไม่ได้ยืนยันนะ พี่ตอบว่ายืนยันหลายหนจริงๆพี่ไม่เชื่อว่าเค้ากลับตัวกลับใจได้นะ เพราะว่ามันไม่ใช่บ่อยๆมันสามสิบสี่ครั้งแล้วที่มันจะกลับตัวกลับใจ แต่มันกลับใจไม่ได้”(กล้วย)</p>
	4.2 หมดความอดทน	<p>“เกินจะรับได้อะไรกันหนักหนา ทำไมถึงต้องมาทำกับเราอย่างนี้ เราทำอะไรให้ ตลอดที่อยู่ด้วยกันมาเราก็ไม่เคยประพฤติให้เห็น เราก็พยายามปรับปรุงตัวเอง แต่มันก็ไม่มีอะไรดีขึ้น เลวร้ายลงทุกวันจากที่แค่ตบหน้า แค่ตบตีธรรมดาเนื้อตัวเขียวธรรมดาาก็เริ่มเอาไม้ตีเราหัวแตก ยิ่งแรงขึ้นแรงขึ้นมันสุดๆแล้ว มันเกินพิกัดแล้ว ยิ่งงี้ก็ไม่ทนแล้ว”(มาลี)</p> <p>“เมื่อก่อนปล่อยให้มันไปเถอะเราก็ได้แต่ปล่อยให้มันผ่านไป แต่มันเรื่อยๆก็ทนไม่ได้งั้น จนมันเยอะขึ้น อะไรอย่างนี้ ก็ไม่สามารถที่จะรับได้คือทนไม่ได้แล้วละ แล้วเราก็คิดว่าทำไมต้องทนอยู่กับผู้ชายแบบนี้ด้วย แล้วลูกชายเราก็โตเราทุกวันนี้ทำมาหากินด้วยตนเอง ยืนด้วยตัวเองเราไม่พึ่งเค้า คือว่าเราอยู่แบบนี้เราก็มีกินเหมือนกัน ไม่ต้องมีเค้าก็ได้เลยตัดสินใจมาที่นี่”(มน)</p> <p>“ผู้หญิงทุกคนเค้าทนไม่ไหวแล้ว กรณีอย่างพี่ก็ทนไม่ไหวแล้ว น้ำล้นแก้วล้นจนปริ่มล้นแล้วล้นอีกนะสุดๆแล้ว” (กล้วย)</p> <p>“ความรู้สึกเรามันรู้ว่าเหมือนกับต้องโดนอีก เราก็เลยหนีกลับมา ก็แบบเอามีดคัตเตอร์กรีดเลย มันหนักเกินจะรับได้ เขาจะเอาเราถึงชีวิตเราก็ไม่รู้จะอยู่ทำไม” (เอื้อง)</p>

		<p>“มันมิโหรร้ายอารมณ์ร้อน มันก็ไม่เท่าไรหรอก แต่ว่ามันร้ายกาจเกินที่จะทนแล้ว มันจะเอาพี่ถึงตายมันเอามัดพันหัวพี่” (หนู)</p>
<p>5. ความรู้สึกที่ตกค้างจากการถูกทำร้าย</p>	<p>5.1 คิดว่าที่ผ่านมาเป็นเวอร์กรรมที่ต้องชดใช้</p>	<p>“อาจจะเป็นเวอร์เป็นกรรมของเราหรือเปล่า ไม่ได้โทษเขา ไม่ได้โทษเรา อาจจะเป็นเวอร์เป็นกรรมของเราเขาลิขิตให้เราเป็นแบบนี้” (เอื้อง)</p> <p>“คิดว่ามันเป็นกรรมของเราเอง ซาติที่แล้วเราทำกรรมไว้มากมายนัก ซาตินี้ชดใช้กรรมให้หมดให้สิ้นแบบนี้พี่ก็เลยปลงๆ” (หนู)</p> <p>“เราโกรธแค้นไปมันก็เหมือนไฟเผาอยู่ในใจเราตลอด ให้อิสกรรมกันไปดีกว่า เราก็คิดว่าซาติที่แล้วเราอาจจะเคยทำเค้าไว้อย่างนี้ ซาตินี้เค้าก็เลยโดนตามมาทวงคืนซาตินี้เราก็ชดใช้ให้เค้าซะ” (มาลี)</p> <p>“อาจจะมียหลายอย่างที่ไม่ดีกับเรามากมาย อยู่ด้วยกันก็เกิดความแค้นนะแค้นอยากจะฆ่า แต่ว่าพอนานๆไปก็ช่างมันเถอะ อาจจะเป็นเวอร์เป็นกรรมของเราก็ได้ ใช้เค้าไปให้หมด ซาติก่อนเราอาจทำกับเค้าแบบนี้ซาตินี้ก็เลยสบายใจ” (মন)</p> <p>“เหมือนกับว่ามันเป็นบทเรียนไปเลยก็ไม่อยากเจอ ไม่อยากจะทำอะไรเลย ไม่อยากจะทำยุ่งเกี่ยว ไม่อยากเจอกันอีกแล้ว ก็ให้มันจบๆไป” (เอื้อง)</p> <p>“มาจัดการเรื่องหย่าให้เรียบร้อย แค้นนั้นแหละแล้วก็จบคุณจะทำอะไรก็เรื่องของ คุณ ชีวิตเป็นของคุณเราไม่ยึดเหนี่ยวอะไรไว้อีกแล้วคุณก็ไม่ต้องมายึดเหนี่ยวอะไรฉันไว้อีกเหมือนกัน” (มาลี)</p> <p>“ตอนนี้หรือคะไม่รู้สึกล้วบอกตรงๆ ไม่รู้สึกอะไรเลย ไม่ห่วงหาอาหารไม่รักใคร่ไม่มีคำว่าไว้วางใจอีกต่อไปคือมันหมดแล้วเค้าจะเป็นยังไงพี่ไม่สน วันที่มันพันหัวพี่เลือดไหลเต็มตัวพี่นี่นึกในใจว่าขอให้เลือดที่ไหลออกมาเต็มตัวพี่มันล้างความขวยล้างเวรล้างกรรมที่เคยมีต่อกันให้หมดไปและจากนี้ไป จะไม่เหลืออะไรต่อกันอีกแล้ว” (หนู)</p>
	<p>5.2 กลัวและระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์เดิมอีก</p>	<p>“ช่วงแรกทีออกมาก็ยังหวั่นอยู่ ยังกลัวๆอยู่ว่า ถ้าเค้าตามมาเจอเรา เค้าจะทำอะไรเราอีกไหม” (มาลี)</p> <p>“ก็เครียดกลัวว่าเค้ายังไม่ลืมเลิกความตั้งใจ ที่เราอยากจะเลิกกับเค้า กลัวเค้าจะตามราวีตามอะไร” (หนู)</p> <p>“ก็มีกลัวว่าซักวันนึง กลัวว่าจะตามอาละวาดตามเจอ บางครั้งคิดนะว่าถ้าหากเค้าเจอแล้วเอาลูกไป แล้วลูกยอมไปกับเค้าแล้วเราจะอยู่ยังไงจะทำยังไง” (หนู)</p> <p>“มันฝันไปเองคะฝันว่าเค้ามาตี มันฝันในเหตุการณ์เหมือนอยู่กับเค้า อย่างนี้ คือเหตุการณ์นั้นโดนตีมันก็ร้องไห้” (ก้อย)</p>

		<p>“มันก็แบบคอยหลอนเรากับเหตุการณ์ที่เราเจอมาตลอด บางครั้งเราไม่อยากนึกถึงนะแต่บางทีมันแว็บเข้ามามันก็ทำให้เรายังนึกถึงเหตุการณ์พวกนั้น ทำให้เราแบบกลัวๆหลอนๆอยู่ตลอด” (มาลี)</p> <p>“ก็กลัวก็คือเราต้องสืบให้แน่ก่อนว่าเขายังอยู่ที่นี้หรือเปล่า ก่อนที่เราจะออกไป สมมุติถ้าเขายังอยู่ เราก็อาจจะกลับต่างจังหวัดไปเลย” (เอื้อง)</p> <p>“ถามว่ามีผลใหม่มันก็มีผล เพราะมันเหมือนทำให้เราเซ็ดไปเลย ทำให้เราไม่กล้าไปมีครอบครัวใหม่ เพราะว่าเรากลัวว่าจะเจอแบบเดิมหรือเลวร้ายยิ่งกว่าเดิม เดียวนี้ไม่คิดถึงเรื่องพวกนี้เลย” (มาลี)</p> <p>“พอแล้ว ผู้ชายอาจจะเหมือนกันหมดทุกคนคือพอแล้ว เรามีลูก 3 คนก็พอแล้ว อยู่กับลูกพอแล้วคือไม่คิดที่จะมีอะไรกับใครอีกแล้ว เซ็ดเซ็ดแบบว่าเรามีเค้า เราก็ไม่มีอะไรดีเลยเหมือนกับว่ามันเป็นกรรมหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ ถ้าเรามีคนอื่นก็คงเหมือนเดิมอย่างที่เรเห็นอยู่ทุกวันที่เราเห็นเค้าแบบเคยมีสามีแล้วแต่งงานมาแล้วก็ไม่ดีแบบ แต่งกับคนใหม่ก็ไม่ดีอีกมันเป็นอย่างไร มันทำให้เรากลัวด้วย” (มน)</p>
<p>5.3 ผิดหวังและเสียตายกับชีวิตครอบครัวที่ล้มเหลว</p>		<p>“มันก็เคยคิดเอาไว้ว่าน่าจะมีครอบครัวที่อบอุ่น ไม่คิดว่าจะแตกแยกแบบนี้ต้องแบบลูกพอลูกอยู่ทางแม่อยู่ทาง” (มน)</p> <p>“ก็รู้สึกผิดหวังรู้สึกเสียใจว่าสิ่งที่เราหวังสิ่งที่เราตั้งใจมันไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะว่าเราคิดมาตลอดว่าเมื่อไหร่ที่เรามีลูก เราจะไม่ให้ลูกเป็นเหมือนเราต้องมีพ่อแม่แม่อยู่ครบต้องอบอุ่น ต้องเติบโตเป็นคนดีของสังคม ไม่ต้องมีปัญหา” (มาลี)</p> <p>“ก็เสียตายเวลาเหมือนกัน เสียตายเวลาเสียตายความรู้สึกก็มันเป็นเวลาที่นานเหมือนกัน แต่มันก็ไม่ถึง บางคนก็เป็นสิบปี มันก็เกิดขึ้นได้มันเป็นสิ่งที่เราไม่คาดคิด ทุกคนก็ไม่อยากเจอหรอกแต่ก็ต้องเจอ” (เอื้อง)</p> <p>“คิดเสียตายความรู้สึกดีๆที่มีให้เค้า ความรักที่มีเค้า เสียตายเราไม่น่าปล่อยโอกาสยาวนานถึงขนาดนี้” (หนู)</p>
<p>5.4 เจ็บปวดต่อชีวิตที่ตกต่ำ</p>		<p>“ไม่ค่ะ ไม่คาดหวังว่าจะเป็นแบบนี้เลยด้วยซ้ำ ไม่คิดด้วยซ้ำ เห็นนะออกข่าวนะ บ้านเพื่อนหญิงบ้านพักฉุกเฉินอะไรพวกนี้ สำหรับบริเวณช่วยเหลือคนนั้นคนนี้ ไม่คิดว่าตัวเองจะต้องมาอยู่ตรงนี้ ไม่คิดด้วยซ้ำว่าตัวเองต้องมาอยู่จุดนี้ เพราะบางครั้งคิดว่าตัวเองจะได้ช่วยคนพวกนี้ด้วยซ้ำ” (หนู)</p>

		<p>“แรกๆก็รู้สึกแยเพราะว่าจากคนเคยมีเงินใช้ อยู่อย่างสบาย มีเครื่องซักผ้า มีทีวี ตู้เย็น โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ มีพร้อมหมดทุกอย่าง แต่ต้องมาอยู่แบบนี้มันก็รู้สึกแยหะ ทำไมต้องเป็นอย่างนี้ จากที่เคยสุขสบาย” (วันเพ็ญ)</p> <p>“คือตอนแรกก็เสียใจเหมือนกันนะ แต่ว่าแรกๆที่ก็ทำใจไม่ได้นะที่ต้องเสียรายได้ จากการที่มีรายได้ชักวันละพันเราต้องมานั่งแบบนี้ ไม่มีรายได้อะไร” (মন)</p> <p>“จิตใจแต่ก่อนเป็นคนยโสโอหังถูกคนมาก ไปกินกับเพื่อนในโต๊ะจะข่มทุกคนเลย แล้วจะเป็นคนจ่ายโต๊ะด้วยจะไม่กินของใคร แล้วจะไม่เช็คบิลเชอร์ในโต๊ะด้วยไม่ชอบ จะไม่มีใครมาดูถูกได้ มีใครมาดูถูกจะจ่าคนมากกระที่บเลย ใช้เงินแต่ก่อนเป็นคนที่ไม่ยอมใคร ใครมาดูถูกนิดเดียวก็ไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้อยู่กับผู้ชายคนนี้อยอมให้คนทั่วไปหมดเลยแย่มากจากคนยกมือไหว้ จากเคยเป็นหัวหน้าคนนายคนกลับกลายเป็นคนดูถูก จากพวกที่เราไม่เคยคิดจะคุยกับมันเลยเป็นเศษขยะอย่างนี้มันก็ดูถูกพี่” (ก้อย)</p>
<p>6. จิตใจที่ได้รับบริการฟื้นฟู</p>	<p>6.1 มีกำลังใจพร้อมที่จะก้าวต่อไป</p>	<p>“ตั้งแต่มาอยู่ที่นี้ก็มีเพื่อนก็รู้สึกดี บางคนเขาก็มีปัญหา ยังดีที่เราแบบไม่ท้อง ถ้าท้องก็แบบแก้เดือนเนอะ พูดถึงเราก็โชคดีเยอะ แต่ไม่โชคดีตรงที่โดนทำร้าย ก็อยู่ที่นี้ก็แบบมีงาน มีกิจกรรมให้ทำก็คลายเครียดไป เขาคุยเราก็แบบดีอย่างเนี่ย ไม่สบายใจเราก็คุยกับเขาได้” (เอื้อง)</p> <p>“ก็ดีคิดว่าดีกว่าเดิมคะ เพราะว่าเรายังมีกำลังใจจากแม่พี่สาว ก็เวลาคิดถึงก็โทรหา ก็คุยกันปกติธรรมดาแล้วบางครั้งก็มีพวกเพื่อนๆ พี่ๆ บ้าๆ ยายๆ แถวนี่คอยให้กำลังใจ ดีขึ้นกว่าเดิม” (ดาว)</p> <p>“ที่นี้มีคนให้ความหวังให้กำลังใจ เจ้าหน้าที่ทุกคนแล้วก็ทางตำรวจก็ให้ความร่วมมือดีแล้วก็ให้คำปรึกษาทุกอย่างว่าเราต้องการยังไง”(মন)</p> <p>“มันก็ดีเหมือนกับว่าเราไม่ต้องคอยระวัง ไม่ต้องคอยอะไร เราสามารถทำอะไรก็ได้โดยไม่ต้องเกรงใจใครอะไรอย่างนี้ ....มันต่างกัน ตอนอยู่กับแฟนเราต้องอดทนต่อความเจ็บปวดที่เราได้เจอ พูดถึงตอนที่ปัญหา แต่ ณ ตอนนี่ก็คือ แบบทำยังไงให้เราดีขึ้นกว่าเดิมถ้าเราออกไปจากจุดนี้เราจะทำยังไงให้มันดีขึ้น มองหาแนวทางที่เราจะทำต่อไปทำอะไรวางแผน” (เอื้อง)</p> <p>“พอไม่ได้อยู่กับมันก็สบายใจ ทำอะไรก็ไม่ต้องกลัวใครมันจะมาตีมาด่าอะไรอย่างนี้ มันสบายใจเราเอง” (ก้อย)</p> <p>“ก็รู้สึกที่เราคิดออกได้หลายๆอย่าง ทำให้เราสบายใจแล้วรู้สึกโล่งว่าเราจะจัดการกับชีวิตเรายังไงต่อไปกับลูกต่อไป” (মন)</p>

		<p>“ทุกวันนี้ก็ยอมรับสภาพของเราอยู่ เรายอมรับสภาพว่า เออ เราโดนมาแบบนี้ละ คนอื่นก็โดนมาเหมือนกับเรานะ แต่เราจะเจ็บมากเจ็บน้อยอยู่ที่ตัวเรานะ เราต้องบังคับจิตใจของเราเองว่าเออเรามาเจอแบบนี้เราต้องทนสภาพตรงนี้ พี่คิดอยู่ว่าหากโดนหนักกว่านี้ถึงตาย ถ้าเราไม่มีชีวิตรอดเราก็คงไม่มีวันได้มานั่งอยู่ตรงนี้ในวันนี้ เราคงไม่มีโอกาสมาอยู่ตรงนี้” (หนู)</p> <p>“ตอนนี้ทำใจแล้วละ ตอนนี้เริ่มต้นชีวิตใหม่ คบหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อนฝูงใหม่ไม่เอาพวกเก่าๆ ที่เคยโหดนี่ไม่หาไม่คุยอีกแล้ว ตอนนี้เอาแค่ตัวเองแล้วหาสิ่งใหม่ๆ” (ก้อย)</p> <p>“อย่างน้อยเราก็ไม่ต้องวิตกกังวลมากมายว่าออกกฎหมายตรงนี้นะเค้าคุ้มครองเรา ตรงนี้นะ ทำให้เราได้มีความคิดว่าถ้ามันมาทำอะไรตรงไหนก็ช่วยเหลือเราได้ อย่างเวลาเค้าจะทำอะไรเราข้างทางเราก็วิ่งไปหาตำรวจได้ เพราะว่าตอนนี้ผู้หญิงเรามีกฎหมายในมือก็ดีใจ ความระแวงความวิตกกังวลก็ลดน้อยลง” (หนู)</p> <p>“เราต้องทำตรงนั้นให้ได้ เพราะว่ามันมีคนรอเรา คนที่รอเราอยู่ก็มีแม่มีน้อง เราก็ต้องแบบดูแลเขา แล้วก็แม่ ก็เรา ก็ทำงานแล้วก็ส่งตังค์ไปบ้านอยู่แล้ว ต้องเลี้ยงเขาเราอย่าเอาชีวิตมาทิ้งกับคนที่ไม่มี” (เอื้อง)</p> <p>“ตอนนี้คิดอยู่อย่างเดียวว่า จะทำงานหาเงินให้ลูก สร้างบ้านให้อยู่เอง อยู่กันสามแม่ลูกนี่แหละ” (মন)</p> <p>“ให้ความสำคัญ ทุกวันนี้นอกจากลูกแล้วก็ต้องตัวเอง คืออย่างน้อยก็ตั้งความหวังไว้ แต่ไม่มากคือโตขึ้นเค้าอาจจะเป็นอย่างไงมั่งตัวเราเองก็ 모르 แต่ที่ตั้งความหวังว่าทำให้ดีที่สุดกับลูกก็พอ” (หนู)</p>
6.2 ตระหนักในคุณค่าของตัวเอง		<p>“ถ้าเรากลับไปมันก็ถึงชีวิต ชีวิตเรามันมีค่า ถ้าเรามีชีวิตอยู่เราสามารถสร้างขึ้นมาใหม่ได้ ถ้าเรายังมีชีวิตอยู่ ถ้าเราเป็นอะไรไป ไหนแม่เราก็ต้องมาเสียใจ ญาติเราก็ต้องมาเสียใจเพราะว่าผู้ชายเพียงคนเดียว” (เอื้อง)</p> <p>“ก็จะยืนต่อไปอย่างนี้เพื่อตัวเอง เพื่อคนที่เรารัก เพื่อครอบครัว เพื่อคนที่คอยเราอยู่ ไม่ท้อ” (เอื้อง)</p> <p>“ก็คือมีความรักตัวเองมากขึ้น แต่ว่าก็ปกติยืนขึ้นได้ ก็หันกลับมาห่วงใยคนในครอบครัวมากขึ้น หลังจากที่ไม่ค่อยเท่าไรโทรหาธรรมดา แต่ตอนนี้ก็หันกลับมาดูแลคนในครอบครัวทั้งแม่ทั้งพี่สาว” (ดาว)</p> <p>“ถ้าอยู่กับมันอีกอีกหน่อยเรามีสิทธิ์เข้าโรงพยาบาลศรีรัษฎาแน่เลย อาจจะเป็นบ้าไป เพราะฉะนั้นเราต้องเอาเราให้รอดแล้ว เพราะว่า</p>

		<p>ไม่ได้มีแค่มันกับลูกคนนี่ยังมีลูกคนอื่นอีกที่รอเราอยู่ ต้องเอาตรงนี้ไว้ก่อน เลี้ยงดูตัวเองไปก่อนแล้วก็ให้สุขภาพตัวเองแข็งแรงไม่เป็นบ้า เป็นอะไรวันหน้าวันหลังเราจะได้ไปหาลูกสาวได้ ไปหาลูกหาเต้าได้อย่างน้อยๆมันก็อยากเห็นหน้าแม่มัน” (ก้อย)</p>
<p>6.3 สร้างบทเรียนให้ตัวเองว่าต่อไปต้องใช้ชีวิตอย่างไรรอบคอบ</p>		<p>“จำเอาไว้เป็นบทเรียนสอนใจตัวเองว่า ต่อไปนี้คิดจะมีครอบครัวคิดจะคบหาใครกับใครก็ดูให้มันนานๆก่อน ดูให้มันรอบคอบให้มันไถ่ไปเลยกระจ่างไปเลยว่าเป็นอะไรยังงี้ เป็นบทเรียนที่สอนตัวเอง เป็นบทเรียนราคาแพงที่จำไปอีกนานเลย” (มาลี)</p> <p>“คนเรามันไม่แน่นอน อนาคตมันเป็นตัวบงชี้ไม่ได้ เป็นเพราะพี่ดูเค้าน้อยเกินไปเราให้ความหวังเค้ามากเกินไป” (หนู)</p> <p>“ก็คืออย่างแรกเราดูคนจากภายนอกไม่ได้ ถึงแม้เราจะรู้จักเค้าลึกๆจริงๆแล้ว บางสิ่งบางอย่างที่เค้ายังไม่แสดงออกมาให้เห็น หรือบางอย่างที่เราไม่รู้ คือเค้าแสดงออกมาไม่หมดซึ่งเรา จะไปให้เค้าบอกมาให้หมดทุกอย่างทุกเรื่องคงเป็นไปได้ ก็คงไม่มีใครเป็นอย่างนั้น” (วันเพ็ญ)</p> <p>“คือแบบว่าคิดได้ว่าการตัดสินใจที่จะคบใครคนหนึ่ง มันต้องใช้เวลาไม่ใช่พอเห็นเค้าบ๊ีบ แล้วตัดสินใจเลย มันทำให้แบบคิดได้ว่าเราควรคิดอะไรให้ได้มากกว่านี้แล้วก็คือแบบคนเรามันไม่แน่นอนนิสัยคนเรามันไม่แน่นอนแบบแรกๆเค้าก็ดีแต่ต่อไปเค้าก็ต้องเปลี่ยน” (ดาว)</p> <p>“บทเรียนเยอะเลย ถ้ากลับไปได้ก็จะไม่ให้เป็นอย่างนี้ คือจะเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่างของตัวเองเลย กลับไปอยู่กับแฟนคนเก่าจะไม่เสเพล จะไม่เล่น จะไม่คึกคะนอง จะไม่จ่ายฟุ่มเฟือย แล้วผู้ชายคนนี้จะไม่ได้เจอในชีวิตแน่ๆ แต่ทีนี้เราก็ไม่รู้ที่เราต้องมาเจอสภาพผู้ชายคนนี้ เราประมาทใช้ชีวิต ใช้ชีวิตประมาท” (ก้อย)</p>

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศศิพันธุ์ กัณยong เกิดเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2526 จบการศึกษาชั้นมัธยมปลาย จากโรงเรียนธีรภานท์บ้านไผ่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ ในปี 2548 ช่วงที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้เข้ารับการฝึกงานในมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กในปี 2545 และได้ร่วมฝึกงานกับพัฒนาชุมชนจังหวัด ลำพูนในปี 2546 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2549 ฝึกภาคปฏิบัติทำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 160 ชั่วโมง และฝึกภาคปฏิบัติทำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่บ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ในปี 2550 เป็นเวลา 200 ชั่วโมง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย